

Veiligheidsmonitor Rijk 2007

Landelijke rapportage

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2003–2004	= 2003 tot en met 2004
2003/2004	= het gemiddelde over de jaren 2003 tot en met 2004
2003/'04	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2003 en eindigend in 2004
2001/'02–2003/'04	= oogstjaar, boekjaar enz., 2001/'02 tot en met 2003/'04

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenkomen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek - Facilitair beheer

Omslag-ontwerp

WAT Ontwerpers, Utrecht

Inlichtingen

Tel. 0900 0227 (€ 0,50 per minuut)
Fax: (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

ISSN: 1874-6756

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Onderzoekspartners

In deze rapportage zijn de belangrijkste resultaten opgenomen van de meting van de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) die mede in opdracht van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in de eerste maanden van 2007 is verricht. Hoewel de VMR in veel opzichten aansluit bij de Politiemonitor Bevolking (PMB) en de module Recht van het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS), zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar. In de VMR-publicatie over 2006 is hierover uitvoerig gerapporteerd. In deze publicatie zijn alleen nog de resultaten van de VMR's voor de periode 2005 t/m 2007 opgenomen.

Het onderzoek werd naast de vertegenwoordigers van de opdrachtgevers, prof. dr. F.L. Leeuw (Justitie), drs. W. van Nunspeet (CBS), mw. drs. M.K. Groenberg (BZK; tot 12 maart 2007) en mw. mr. drs. N.C. Stolk (BZK; vanaf 12 maart 2007), begeleid door de projectgroep Stroomlijning Veiligheidsmonitors onder leiding van projectleider drs. M.C.M. Schermer Voest (BZK).

Voor vragen kunt u zich wenden tot:

Drs. C.C. Schreuder van het Ministerie van BZK, telefoon 070-4267164, of via e-mail: cas.schreuder@minbzk.nl

Drs. P.R. Smit van het Ministerie van Justitie, telefoon 070-3706163, of via e-mail: p.r.smit@minjus.nl

Voorwoord

Voor u ligt de tweede uitgave van de *Veiligheidsmonitor Rijk*. Deze publicatie is ook dit jaar samengesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het ministerie van Justitie.

Met de *Veiligheidsmonitor Rijk* is, op zowel landelijk als regionaal niveau, een nieuwe reeks gestart die een beter beeld geeft over slachtofferschap van criminaliteit, onveiligheidsgevoelens van burgers, buurtproblemen en meningen over het functioneren van de politie.

De Veiligheidsmonitor Rijk is ontstaan uit een integratie van (onderdelen uit) drie eerdere afzonderlijke reguliere onderzoeken op dit terrein, namelijk de Politiemonitor Bevolking, de slachtofferenquêtes van het CBS en de rijksrelevante delen uit de enquête Leefbaarheid en Veiligheid. Door deze integratieslag en de tegelijkertijd doorgevoerde verbeterde opzet van het onderzoek zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor Rijk 2007 niet direct vergelijkbaar met die uit die eerdere onderzoeken, maar wel met die uit het onderzoek in 2006 en 2005. Over deze aspecten is uitvoerig gerapporteerd in de eerste uitgave van deze monitor. In de editie van 2007 zijn alleen onderzoeksresultaten opgenomen van de Veiligheidsmonitor Rijk.

Veiligheid is een belangrijke speerpunt voor het kabinet. Ook het huidige kabinet (Balkenende IV) kent aan veiligheid een hoge prioriteit toe, zoals blijkt uit het streven om de criminaliteit in de komende jaren met ongeveer 25 procent terug te dringen. Om het veiligheidsbeleid vorm te kunnen geven en eenduidig de effectiviteit van het beleid te kunnen meten is het hebben van één Veiligheidsmonitor in Nederland cruciaal. In dit kader zijn de ministeries van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie een samenwerkingverband met het CBS aangegaan met als doel het vervaardigen van een nieuwe Veiligheidsmonitor. Hiertoe is op 14 juni 2005 een overeenkomst met het CBS ondertekend.

Bij deze tweede uitgave is opnieuw een tabellenboek opgenomen, waarin een handzaam cijfermatig overzicht wordt gegeven van de objectieve en subjectieve veiligheid in Nederland.

DG CBS

SG ministerie van BZK

SG ministerie van Justitie

Drs. G. van der Veen

Drs. J.W. Holtslag

Mr. J. Demmink

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samenvatting	9
1. Inleiding	15
1.1 Inhoud van dit rapport	15
1.2 Achtergronden	16
1.3 Geschiedenis	16
1.4 De Veiligheidsmonitor Rijk 2007	17
1.4.1 Algemeen	17
1.4.2 Verschillen met eerdere rapportages	17
1.4.3 Betekenis van de resultaten	17
1.5 Betrouwbaarheid van de resultaten	18
1.6 Presentatie van de resultaten	18
2. Buurtproblemen	21
2.1 Inleiding	21
2.2 Verkeersoverlast	21
2.3 Overige overlast	22
2.4 De verloedering van de fysieke woonomgeving	24
2.5 Sociale cohesie	26
2.6 Samenvatting	27
3. Onveiligheidsgevoelens	28
3.1 Inleiding	28
3.2 Onveiligheidsgevoelens	28
3.3 Onveiligheidsgevoelens in bepaalde situaties	30
3.4 Vermijdingsgedrag	31
3.5 De beleving van onveiligheid	31
3.6 Samenvatting	32
4. Slachtofferschap en ondervonden delicten	34
4.1 Inleiding	34
4.2 Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit	34
4.2.1 Slachtofferschap - afzonderlijke soorten delicten	34
4.2.2 Slachtofferschap totaal	35
4.2.3 Slachtofferschap van geweldsdelicten	36
4.2.4 Slachtofferschap van vermogensdelicten	37
4.2.5 Slachtofferschap van vandalismedelicten	38
4.3 Ondervonden delicten	39
4.3.1 Ondervonden delicten – afzonderlijk	40
4.3.2 Ondervonden delicten – totaal	40
4.3.3 Ondervonden geweldsdelicten	41
4.3.4 Ondervonden vermogensdelicten	42
4.3.5 Ondervonden vandalismedelicten	43
4.4 Bekendheid met daders	44
4.5 Ondervonden delicten naar plaats van het voorval	45
4.6 Samenvatting	45

5. Melding en aangifte van misdrijven	47
5.1 Inleiding	47
5.2 Melding	47
5.2.1 Afzonderlijke delicten	47
5.2.2 Delicten totaal	48
5.2.3 Gewelddelicten	49
5.2.4 Vermogensdelicten	50
5.2.5 Vandalismedelicten	51
5.3 Aangifte	52
5.3.1 Afzonderlijke delicten	52
5.3.2 Delicten totaal	53
5.3.3 Gewelddelicten	54
5.3.4 Vermogensdelicten	55
5.3.5 Vandalismedelicten	56
5.4 Wijze van melden	57
5.5 Redenen voor (niet) melden en (niet) aangeven	57
5.5.1 Redenen voor niet melden	57
5.5.2 Redenen voor niet-aangifte	58
5.5.3 Redenen voor aangifte	59
5.6 Tevredenheid over politieoptreden bij aangifte	60
5.7 (Preventie)adviezen	61
5.8 Informatie over het verloop van de zaak	63
5.9 Opnieuw aangifte bij volgend voorval	64
5.10 Samenvatting	65
6. Contacten tussen politie en burgers	66
6.1 Inleiding	66
6.2 Contact met politie	66
6.3 Aard van het contact	67
6.3.1 Handhaving	67
6.3.2 Aangifte/melding	68
6.3.3 Andere contacten	70
6.4 Tevredenheid over optreden politie	71
6.4.1 Contacten totaal	71
6.4.2 Handhaving	72
6.4.3 Aangifte/melding	73
6.4.4 Andere contacten	74
6.5 Redenen voor ontevredenheid	75
6.6 Samenvatting	75
7. Politie in de woonbuurt	77
7.1 Inleiding	77
7.2 Tevredenheid over het totale functioneren van de politie	77
7.3 Beschikbaarheid en zichtbaarheid van de politie	78
7.4 Functioneren van de politie	81
7.5 Optreden van de politie	83
7.6 Samenvatting	84
8. Preventiemaatregelen	86
8.1 Inleiding	86
8.2 Maatregelen tegen inbraak	86
8.3 Maatregelen tegen fietsdiefstal en diefstal van of uit de auto	87
8.4 Overige maatregelen	88
8.5 Samenvatting	88

9. Slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en het oordeel over de politie naar kenmerken van de bevolking	90
9.1 Inleiding	90
9.2 Onderwerpen en achtergrondkenmerken	90
9.3 Slachtofferschap	92
9.3.1 Leeftijd en stedelijkheid	92
9.3.2 Herkomstgroepering	93
9.3.3 Burgerlijke staat en type huishouden	94
9.3.4 Inkomen en opleidingsniveau	94
9.4 Onveiligheidsgevoelens	96
9.4.1 Leeftijd, geslacht en stedelijkheid	96
9.4.2 Herkomstgroepering	98
9.4.3 Burgerlijke staat en type huishouden	99
9.4.4 Inkomen en opleidingsniveau	99
9.4.5 Slachtofferschap en gevoelens van onveiligheid	100
9.5 Buurtproblemen	101
9.5.1 Leeftijd en stedelijkheid	101
9.5.2 Herkomstgroepering	101
9.5.3 Burgerlijke staat en type huishouden	102
9.6 Oordeel over de politie in de woonbuurt	103
9.6.1 Opleidingsniveau en leeftijd	103
9.6.2 Stedelijkheid	104
9.6.3 Burgerlijke staat	105
9.6.4 Slachtoffer en oordeel over de politie	105
9.7 Samenvatting	106
Annex 1:	108
Beschrijving achtergrondkenmerken en analysemethoden	108
Tabellen met uitkomsten van de analyse	111
Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording landelijke rapportage	125
Bijlage 2 Vragenlijst Veiligheidsmonitor Rijk 2007 (elektronisch)	135
Bijlage 3 Indeling Nederland in politieregio's en clusters	137
Bijlage 4 Standaardclassificatie misdrijven CBS	139
Bijlage 5 Schaalscores	143

Samenvatting

In 2007 was 26 procent van de Nederlanders van 15 jaar en ouder slachtoffer van veel voorkomende criminaliteit. Twee jaar eerder was dat nog 29 procent. Ook het aantal ondervonden delicten verminderde in dezelfde periode. Begin 2007 voelde 22 procent van de Nederlanders zich wel eens onveilig. Ook dat percentage is gedaald, in 2005 was het nog 27 procent.

Inleiding

De Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) is een nieuw onderzoek, ontstaan uit een integratie van (onderdelen uit) drie eerdere afzonderlijke reguliere onderzoeken op het terrein van veiligheid en politiecontacten. Het gaat om de Politiemonitor Bevolking (PMB), de slachtofferenquêtes van het CBS en om rijksrelevante delen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid.

De VMR bevat een groot aantal vragen over verschillende aspecten van veiligheid en het functioneren van de politie. De VMR biedt daarmee de mogelijkheid om ontwikkelingen en regionale verschillen te signaleren. In de eerste maanden van 2007 is de VMR op grote schaal uitgevoerd, met in totaal ruim 19 000 respondenten. Het onderzoek is in 2005 alleen op landelijke schaal en onder een beperkte steekproef uitgevoerd. In 2006 is dit onderzoek voor het eerst op grote schaal uitgevoerd.

In deze samenvatting komen de belangrijkste resultaten van de VMR 2007 aan de orde. Daarbij wordt ingegaan op landelijke ontwikkelingen ten opzichte van de VMR 2005 en 2006. Op regionaal niveau worden de gegevens vergeleken met het landelijke gemiddelde van 2007 en met de resultaten van 2006. De gepresenteerde ontwikkelingen en verschillen tussen regioscores en het landelijke gemiddelde houden geen waardeoordeel in. In de tabellenrapportage is – zoals reeds in de voorgaande publicatie aangekondigd – voor het eerst gebruik gemaakt van de clustering van politieregio's zoals gebruikt in de publicatie 'Kerngegevens Nederlandse Politie'. Daarmee zijn, althans ten dele, de verschillen in het karakter van de regio's waar te nemen.

Buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap

De VMR meet zowel objectieve als subjectieve vormen van onveiligheid. De objectieve veiligheid wordt in kaart gebracht door vragen over de mate waarin burgers slachtoffer zijn geworden van verschillende vormen van veel voorkomende criminaliteit. De subjectieve kant van onveiligheid wordt gemeten met vragen over onveiligheidsgevoelens en de mate waarin volgens de inwoners bepaalde openbare orde- en veiligheidsproblemen voorkomen in hun directe woonomgeving (buurtproblemen). Daarnaast is in de VMR een aantal vragen gesteld over de mate van sociale cohesie in de buurt.

Buurtproblemen

Voor veertien verschillende buurtproblemen is aan respondenten gevraagd of zij vinden dat deze vaak voorkomen in de eigen woonbuurt. Het gaat hierbij dus om een subjectief oordeel. Deze buurtproblemen zijn geclusterd in drie groepen, te weten verkeersoverlast, overige overlast en verloedering van de fysieke woonomgeving. Binnen elke groep is een schaalscore berekend: verkeersoverlast (scores 1-10), ernstige overlast (1-7) en verloedering van de fysieke woonomgeving (1-7). Een hogere schaalscore betekent dat dit als een groter probleem wordt ervaren.

Landelijke uitkomsten

- Verkeersoverlast

Alle vormen van verkeersoverlast komen in 2007 vrijwel even vaak voor als in 2006 en (behalve aanrijdingen) 2005. Ook de schaalscore voor verkeersoverlast is niet wezenlijk anders dan in beide voorgaande jaren.

- Overige overlast

Overlast door groepen jongeren, dronken mensen op straat, drugsoverlast en mensen die op straat worden lastiggevallen werden in 2007 even vaak als buurtprobleem gezien als in de twee jaren daarvoor. Tasjesroof kwam volgens eigen zeggen iets minder vaak voor dan in 2005. De schaalscore voor ernstige overlast bleef voor het derde jaar op rij hetzelfde.

- Verloedering van de fysieke woonomgeving

Hondenpoep werd in 2007, evenals in het jaar daarvoor, minder vaak als buurtprobleem genoemd, bekladding van muren en gebouwen en vernieling van straatmeubilair beduidend

vaker. De schaalscore voor fysieke verloedering ligt in 2007 op eenzelfde niveau als het jaar daarvoor, maar lager dan in 2005.

- *Sociale cohesie*

Er zijn in 2007 geen verschillen met het jaar daarvoor in de mate waarin men het eens is met de stellingen over sociale cohesie, maar ten opzichte van 2005 worden enkele stellingen wel positiever beoordeeld.

Regionale verschillen

- In de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid wordt verkeersoverlast in 2007 meer dan gemiddeld in Nederland als buurtprobleem ervaren.
- In Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden en Limburg-Zuid wordt ernstige overlast door een groter deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren dan in Nederland als geheel.
- In Kennemerland is de schaalscore voor ernstige overlast in 2007 hoger dan in 2006.
- De schaalscore voor verloedering van de fysieke woonomgeving ligt in de regio Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland hoger dan het Nederlandse gemiddelde.
- Inwoners van Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond zijn het met de stellingen over sociale cohesie minder eens dan gemiddeld voor alle inwoners in Nederland.

Onveiligheidsgevoelens

Bij de vragen over de subjectieve beleving van onveiligheid gaat het om onveiligheidsgevoelens in het algemeen en om vermijdingsgedrag. Op grond van de antwoorden op deze vragen is een schaalscore (0-10) berekend voor de algemene beleving van onveiligheid (hoe hoger de score, hoe groter deze beleving van onveiligheid).

Landelijke uitkomsten

- In 2007 voelt ruim een vijfde van de inwoners zich wel eens onveilig; rond drie procent voelt zich vaak onveilig. Dit is minder dan in 2006 en 2005.
- Ook voor vrijwel alle vormen van vermijdingsgedrag ligt het aandeel inwoners dat dit gedrag vertoont in 2007 lager dan in voorgaande jaren.
- De beleving van onveiligheid als geheel (schaalscore) ligt in 2007 eveneens lager dan in 2006 en 2005.
- Inwoners voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen en bij uitgaansgelegenheden.

Regionale verschillen

- In de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland voelen in 2007 relatief minder inwoners zich wel eens onveilig dan gemiddeld en is ook de schaalscore voor de beleving van onveiligheid lager dan voor Nederland als geheel. Ook in de politieregio's Groningen, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid is deze schaalscore lager dan gemiddeld.
- In de regio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid is het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt juist hoger dan gemiddeld. Ook de schaalscore voor de beleving van onveiligheid is in deze regio's, behalve in Utrecht, hoger dan gemiddeld.
- In de politieregio's Fryslân, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Kennemerland en Rotterdam-Rijnmond is de schaalscore voor de beleving van onveiligheid in 2007 gedaald ten opzichte van 2006. In Kennemerland is ook het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt lager dan in het voorgaande jaar.

Slachtofferschap en ondervonden delicten

Naast de meer subjectieve vragen over buurtproblemen en onveiligheid wordt in de VMR ook gevraagd naar feitelijk slachtofferschap. Het gaat daarbij vooral om geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling en bedreiging), vermogensdelicten (inbraak of poging tot inbraak, diefstal van of uit de auto, fietsdiefstal, portemonneediefstal met geweld, zakkenrollerij en overige diefstal) en vandalisme (autovandalisme en overige vernielingen).

Landelijke uitkomsten

- Volgens de VMR 2007 werd ruim een kwart van alle inwoners binnen de 12 voorgaande maanden slachtoffer van één of meer delicten. Dit is iets minder dan in beide voorgaande jaren. Behalve het totale slachtofferpercentage is alleen het aandeel slachtoffers van

vermogensdelicten gedaald. Het percentage slachtoffers van gewelds- en vandalismedelicten is vrijwel gelijk gebleven.

- De slachtoffers werden volgens de VMR 2007 in totaal geconfronteerd met naar schatting 5,3 miljoen delicten (waaronder 1,1 miljoen geweldsdelicten, 1,8 miljoen vermogensdelicten en ruim 2,1 miljoen vandalismedelicten). Dit komt overeen met veertig delicten per 100 inwoners. Dit totaal is vrijwel hetzelfde als in 2006, maar minder dan in 2005. Het aantal ondervonden vermogensdelicten in 2007 is wel lager dan in beide voorgaande jaren.
- Veertien procent van de slachtoffers geeft in 2007 aan dat zij de dader kennen. Bij geweldsdelicten is dit aandeel veel hoger.
- Ruim een derde van alle delicten samen gebeurt in of bij het huis van de slachtoffers; meer dan een kwart gebeurt op straat. Maar er zijn grote verschillen per soort delict.

Regionale verschillen

- Het totale slachtofferpercentage in 2007 is in de politieregio's Fryslân, Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland lager dan gemiddeld. In de regio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is dit juist hoger.
- In Noord- en Oost-Gelderland is het percentage geweldsdelicten lager dan gemiddeld. In Twente, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland worden relatief weinig inwoners slachtoffer van vermogensdelicten, in Fryslân en Drenthe geldt dit voor slachtofferschap van vandalisme.
- In Amsterdam-Amstelland en Gelderland-Zuid werden relatief veel inwoners slachtoffer van vermogensdelicten.

Politie en burgers

In dit deel van het onderzoek staat de verhouding tussen politie en burgers centraal. Het gaat daarbij over de meldings- en aangiftebereidheid van slachtoffers, over de contacten in het algemeen tussen politie en burgers, en over het oordeel van de burgers over het optreden, het functioneren, de beschikbaarheid en de zichtbaarheid van de politie.

Melding en aangifte

Bij een melding gaat het om het informeren van de politie door of namens het slachtoffer over een overkomen delictsvoorval. Bij een aangifte gaat het om een ondertekend document (meestal een proces-verbaal).

Landelijke uitkomsten

- *Melding en aangifte*
Volgens de VMR 2007 werd ruim een derde van alle delictsvoorvallen samen door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld (geweldsdelicten 31 procent, vermogensdelicten 47 procent, vandalismedelicten ruim een kwart). Dit is vrijwel even veel als in 2005 en 2006. Bij een kwart van alle delicten samen is een document bij de politie ondertekend (geweldsdelicten 18 procent, vermogensdelicten 38 procent, vandalismedelicten 17 procent). Ook dit is even veel als in 2005 en 2006.
- *Wijze van melden*
Ruim vier op de tien ondervonden delicten werden op een politiebureau gemeld, bij eveneens vier van de tien delicten gebeurde dit telefonisch, en dertien procent werd via internet gemeld.
- *Redenen voor niet melden*
De meest genoemde redenen om een voorval niet te melden zijn volgens de slachtoffers dat het toch niet helpt of dat het niet belangrijk was.
- *Tevredenheid over politieoptreden bij aangifte*
Bij vier op de tien aangegeven delicten zijn de slachtoffers tevreden tot zeer tevreden over het optreden van de politie, vrijwel even veel als in voorgaande jaren.
- *(Preventie)advies en informatie over het verloop van de zaak*
Bij één op de negen aangegeven delicten gaf de politie volgens de VMR 2007 informatie of advies; in bijna drie van de tien gevallen werden de slachtoffers geïnformeerd over het verloop van de zaak. Bij geweldsdelicten gebeurde dit vaker dan gemiddeld.
- *Opnieuw aangifte*
Bij een volgend voorval zou iets minder dan de helft van de slachtoffers (opnieuw) aangifte doen, hetzelfde als in 2006 maar iets meer dan in 2005.

Regionale verschillen

- De meldingsbereidheid voor alle delicten samen is laag in Amsterdam-Amstelland en hoog in Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord. In Drenthe is de aangiftebereidheid als geheel lager dan gemiddeld.
- In Amsterdam-Amstelland is de tevredenheid over het politieoptreden bij aangifte in 2007 hoger dan in 2006.

- Het aandeel aangegeven delicten waarbij informatie of advies werd gegeven is in de regio Amsterdam-Amstelland lager dan gemiddeld. In Fryslân en Kennemerland werden slachtoffers vaker, in Rotterdam-Rijnmond minder vaak dan gemiddeld geïnformeerd over het verloop van de zaak.

Contacten met de politie

In dit deel wordt aandacht besteed aan contacten met de politie in het algemeen. Dit kan zijn in verband met handhaving door de politie zelf (zoals controles, waarschuwingen en bekeuringen), contacten vanwege aangifte (van een delict, zoals bij eigen slachtofferschap, het getuige geweest zijn van een misdrijf of verdachte situatie) en vanwege andersoortige contacten (hulpverlening, vergunning, advies en informatie). Ook komt hierbij het oordeel over het politietoetreden naar aanleiding van deze contacten aan de orde.

Landelijke uitkomsten

- Bijna drie op de tien inwoners heeft volgens de VMR 2007 in de twaalf voorafgaande maanden contact gehad met de politie, vrijwel even veel als in 2005 en 2006.
- Rond de helft van deze contacten heeft betrekking op aangifte of melding en twaalf procent komt voort uit handhaving. Ruim een derde valt in de categorie andere contacten.
- In 2007 is 57 procent van de inwoners met contact (zeer) tevreden over het politietoetreden bij hun laatste contact. Dit aandeel is sinds 2005 iets gestegen.
- Bij contacten vanwege een aangifte of melding of in verband met handhaving is rond de helft tevreden over de politie, bij de andere contacten is dit twee op de drie. Bij contacten vanwege aangifte of melding is de tevredenheid iets gestegen ten opzichte van 2005.

Regionale verschillen

- Inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland en Haaglanden hadden volgens de VMR 2007 relatief meer contact met de politie dan gemiddeld. In de regio's Drenthe, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Limburg-Noord was dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde.
- In de regio IJsselland is het aandeel dat tevreden is over de politiecontacten hoger, in de regio Rotterdam-Rijnmond lager dan gemiddeld.

Politie in de woonbuurt

Niet alle burgers hebben daadwerkelijk contact gehad met de politie. Dit hoeft niet te betekenen dat men geen oordeel heeft over de politie. Daarom is aan alle respondenten naar hun mening gevraagd over de beschikbaarheid en zichtbaarheid van de politie, het functioneren van de politie en het optreden van de politie in de woonbuurt.

Landelijke uitkomsten

- In 2007 zijn meer inwoners tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt dan in beide voorgaande jaren.
- In 2007 zijn minder inwoners dan in 2006 en 2005 het eens met vier van de vijf (negatief geformuleerde) stellingen over de beschikbaarheid van de politie. De schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie was in 2007 dan ook hoger dan in voorgaande jaren.
- De politie is in 2007 net zo zichtbaar in de buurt als in de afgelopen twee jaar.
- Een op de drie Nederlanders zou de politie vaker in de eigen straat willen zien.
- Evenals voor de beschikbaarheid is de schaalscore voor het functioneren van de politie in 2007 hoger dan in de twee jaar daarvoor. Drie van de vijf afzonderlijke stellingen hierover worden positiever beoordeeld.
- De schaalscore voor het optreden van de politie is eveneens hoger dan in beide voorgaande jaren. Voor twee van de drie (negatief geformuleerde) stellingen hierover is het aandeel instemmers tussen 2007 en 2006 afgenomen; ten opzichte van 2005 is dit voor alle drie stellingen het geval.

Regionale verschillen

- In 2007 zijn in de regio's Utrecht, Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid minder inwoners tevreden over het totale politiefunctiefunctioneren dan gemiddeld. In de regio's Twente, IJsselland en Amsterdam-Amstelland is dit aandeel hoger dan gemiddeld.
- In de regio Amsterdam-Amstelland zijn in 2007 meer inwoners hierover tevreden dan in 2006.
- De schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie is lager dan gemiddeld in de politieregio's Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en Flevoland. In Groningen, IJsselland, Twente en Amsterdam-Amstelland is dit hoger dan het landelijke gemiddelde.
- In de regio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Zuid-Holland-Zuid is de schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie in 2007 hoger dan in het voorgaande jaar.

- In 2007 is in meer dan de helft van alle regio's het aandeel inwoners dat de politie weinig ziet hoger dan gemiddeld. In de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde.
- Vooral inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en Flevoland zouden de politie vaker willen zien.
- In de regio's IJsselland, Twente, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Brabant-Zuid-Oost is de schaalscore voor het functioneren van de politie hoger dan gemiddeld; in de regio's Zaanstreek-Waterland, Limburg-Zuid en Flevoland is dit lager dan gemiddeld.
- In de regio Amsterdam-Amstelland en Zuid-Holland-Zuid is deze score in 2007 hoger dan het jaar daarvoor.
- De schaalscore voor het optreden van de politie is lager dan gemiddeld in de politieregio's Midden- en West-Brabant en Limburg-Zuid. In de regio's IJsselland, Twente en Amsterdam-Amstelland is deze score hoger dan gemiddeld.

Preventie

Ten slotte is in de VMR gevraagd naar preventiemaatregelen die zijn genomen om slachtofferschap van inbraak in de woning tegen te gaan, of om andere eigendommen te beschermen tegen diefstal of misbruik. Bij inbraak gaat het om inbraakalarm, extra hang- en sluitwerk, luiken voor ramen of deuren, (extra) buitenverlichting, en de aanwezigheid van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Daarnaast is aan fiets-, auto-, mobiele telefoon- en pc-bezitters gevraagd naar specifieke maatregelen.

Landelijke uitkomsten

- In 2007 is de totale preventiescore tegen inbraak toegenomen ten opzichte van 2006. Van de afzonderlijke maatregelen is vooral het aanbrengen van extra buitenverlichting toegenomen.
- Het aantal fietsbezitters met een verzekering tegen diefstal en met een diefstalpreventiechip in hun fiets is in 2007 niet veranderd ten opzichte van de twee voorafgaande jaren. Ook het aandeel personenauto's met een alarminstallatie of een startonderbreker in 2007 wijkt niet af ten opzichte van 2006 en 2005.
- Verreweg de meeste mobiele telefoons zijn beveiligd met een pincode en tweederde van de pc-bezitters beschermt hun pc met een wachtwoord. Dit laatste aandeel lag in 2007 hoger dan het jaar daarvoor.

Regionale verschillen

- In een groot aantal vooral landelijke politieregio's komen naar verhouding meer huishoudens voor met maatregelen tegen inbraak dan gemiddeld. In de grootstedelijke politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond evenals in de regio's Groningen, Fryslân en Kennemerland is dit lager dan gemiddeld.
- In Twente en Zuid-Holland-Zuid is de mate van inbraakpreventie in 2007 hoger dan in het jaar daarvoor.

Slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en het oordeel over de politie naar kenmerken van de bevolking

In dit (nieuwe) hoofdstuk is ingegaan op de relatie tussen slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en het oordeel over de politie enerzijds, en verschillende achtergrondkenmerken van personen en huishoudens anderzijds. Deze kenmerken zijn voornamelijk uit registraties verkregen. Om robuustere uitkomsten te verkrijgen zijn deze analyses uitgevoerd op de gegevens van de VMR 2006 en 2007 samen. Het betreft achtergrondkenmerken die ook onderling samenhang kunnen vertonen. Hiervoor is in de analyses gecorrigeerd.

Slachtofferschap

- De kans om slachtoffer te worden van een delict hangt het meest af van de leeftijd van een persoon en de stedelijkheid van zijn woonomgeving. Jongeren en inwoners van steden worden naar verhouding vaker slachtoffer.
- Niet-westerse allochtonen worden vaker slachtoffer van een delict dan autochtonen en westerse allochtonen. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijken niet-westerse allochtonen minder kans te hebben om slachtoffer te worden van gewelds- en vandalismedelicten.
- Gescheiden en nooit-gehuwde personen worden vaker slachtoffer van een delict dan gehuwden of weduwen/weduwenaars, ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.
- Hoger opgeleiden worden relatief vaak slachtoffer van een vermogensdelict of van vandalisme, ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.

Onveiligheidsgevoelens

- Onveiligheidsgevoelens hangen het sterkst samen met de leeftijd en het geslacht van een persoon en de stedelijkheid van de woonbuurt. Jongeren voelen zich onveiliger dan ouderen; dit geldt vooral voor vrouwen. En hoe stedelijker de buurt, hoe meer inwoners zich onveilig voelen.
- Niet-westerse allochtonen voelen zich vaker onveilig dan westerse allochtonen en autochtonen. Zij wonen ook vaker in steden. Gecorrigeerd voor stedelijkheid, leeftijd en geslacht voelen zij zich echter net zo vaak *wel eens* onveilig, maar wel meer *vaak* onveilig.
- Gescheiden en nooit gehuwde personen voelen zich vaker onveilig. Dit komt gedeeltelijk doordat zij vaker in steden wonen of jonger zijn.
- Slachtoffers van delicten, vooral van geweldsdelicten, voelen zich veel onveiliger dan personen die geen slachtoffer zijn geweest.

Buurtproblemen

- Buurtproblemen (verkeersoverlast, fysieke verloedering en ernstige overlast) hangen het sterkst samen met de leeftijd van een persoon en de stedelijkheid van de woonomgeving. Ouderen ervaren al deze buurtproblemen het minst; jongeren rapporteren 'ernstige overlast' het vaakst, terwijl de groep 25-54 jarigen zich het meeste stoort aan verkeersoverlast. Alle buurtproblemen komen vaker voor in stedelijke dan in niet-stedelijke gebieden.
- Niet-westerse allochtonen rapporteren fysieke verloedering en ernstige overlast vaker dan autochtonen en westerse allochtonen. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijken zij minder verkeersoverlast en fysieke verloedering te ervaren.
- Verweduwen ervaren minder buurtoverlast dan gehuwden, gescheiden of nooit gehuwde personen, ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.

Oordeel over de politie

- Het oordeel over de politie hangt het sterkst samen met het opleidingsniveau en de leeftijd van een persoon. Hoger opgeleiden zijn positiever over het optreden en de beschikbaarheid van de politie dan lager opgeleiden, en jongeren zijn hierover positiever dan ouderen.
- Andere achtergrondkenmerken hebben nauwelijks een relatie met het oordeel over de politie, maar slachtofferschap hangt wel sterk hiermee samen. Slachtoffers van delicten, vooral van geweldsdelicten, zijn veel minder positief over de politie dan niet-slachtoffers.

1. Inleiding

1.1 Inhoud van dit rapport

Deze rapportage geeft zowel op landelijk als op regionaal niveau een beeld over slachtofferschap van criminaliteit, onveiligheidsgevoelens van burgers en meningen over het functioneren van de politie.

De belangrijkste databron is de VMR die in de eerste maanden van 2007 is uitgevoerd¹, en de overeenkomstige eerdere resultaten van de VMR uit de jaren 2005 (pilot) en 2006. De VMR is vanaf 2006 een landelijk en jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek. Deze enquête is daarmee een instrument dat voorziet in de behoefte aan een nieuwe reeks met beleidsinformatie over de ontwikkeling van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de burgers en over het functioneren van de politie.

Rapportages hierover vonden voordien hun grondslag in onderdelen van verschillende metingen, te weten het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Politiemonitor Bevolking (PMB) van de ministeries van BZK en Justitie, en de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V), die periodiek in opdracht van het ministerie van BZK in de G30-gemeenten werd uitgevoerd.

Het naast elkaar bestaan van verschillende meetinstrumenten op het terrein van (on)veiligheid werd niet langer wenselijk geacht. Reden waarom in 2004 door het kabinet is besloten tot het ontwikkelen van één Veiligheidsmonitor. Daartoe hebben de beide ministeries en het CBS een overeenkomst gesloten waarin de samenwerking rond de VMR is vastgelegd. Doel is de wens van de betrokken partijen om samen te werken, waardoor niet alleen efficiencywinst maar ook meer mogelijkheden tot nadere analyses ontstaan.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door het CBS. De ministeries van BZK en van Justitie zijn medeopdrachtgevers. De belangrijkste resultaten worden gepresenteerd in twee rapporten, namelijk een landelijke rapportage en een tabellenrapport. In de tabellen zijn tevens uitsplitsingen opgenomen naar de afzonderlijke politieregio's en de clusters waarnaar deze regio's zijn ingedeeld. De rapporten zijn zowel elektronisch (pdf) via de CBS-website als in gedrukte vorm beschikbaar. De landelijke rapportage (dit rapport) geeft een schets van de achtergronden en de belangrijkste resultaten van het onderzoek dat in de eerste drie maanden van 2007 is uitgevoerd.

De resultaten van de VMR en van de voorgaande onderzoeken (PMB, sinds 1993; POLS, sinds 1997) zijn niet zonder meer vergelijkbaar. De uitkomsten van de VMR vormen dan ook een nieuwe reeks. Daarom komen de resultaten van deze voorgaande onderzoeken in deze editie niet meer aan de orde².

Het rapport bestaat uit vier inhoudelijke onderdelen.

In het eerste deel (dit hoofdstuk) worden de achtergronden en de geschiedenis van het onderzoek belicht.

Het volgende deel (hoofdstukken 2 t/m 8) vormt de kern van de rapportage. Hierin komen de resultaten aan de orde. Drie hoofdstukken hebben betrekking op onveiligheidsgevoelens en feitelijk slachtofferschap. Hoofdstuk 3 gaat in op buurtproblemen. In hoofdstuk 3 staan onveiligheidsgevoelens centraal. In hoofdstuk 4 wordt aandacht besteed aan slachtofferschap en ondervonden delicten. Het thema politie en burgers staat in de drie daaropvolgende hoofdstukken centraal. In hoofdstuk 5 komt de meldings- en aangiftebereidheid aan de orde, terwijl hoofdstuk 6 gaat over contacten tussen burgers en politie in het algemeen. Hoofdstuk 7 besteedt aandacht aan de rol van de politie in de woonbuurt. Het laatste thema 'preventie' komt in hoofdstuk 8 aan de orde.

Hoofdstuk 9 vormt het derde deel en omvat een nadere analyse van de relatie tussen een aantal kernvariabelen en achtergrondkenmerken van de persoon zelf en zijn woonomgeving.

Het vierde deel van deze rapportage bevat de bijlagen met de methodologische aspecten van het onderzoek. In bijlage 1 komen de opzet en uitvoering van het onderzoek aan de orde. Bijlage 2 omvat de vragenlijst die in de VMR 2007 is gebruikt. Deze wordt als elektronische (PDF) bijlage aangeboden. Bijlage 3 geeft een kaart met de indeling van Nederland in 25 politieregio's en de indeling van deze regio's in clusters. In bijlage 4 is de Standaardclassificatie misdrijven CBS opgenomen. Ten slotte worden de schaalscores toegelicht in bijlage 5.

¹ In de volgende kwartalen wordt nog een beperkt aan tal personen ondervraagd voor het monitoren van ontwikkelingen gedurende het jaar. Deze gegevens blijven in de reguliere rapportages buiten beschouwing.

² In de landelijke rapportage van de VMR 2006 zijn de resultaten van POLS en de PMB wel opgenomen. In deze publicatie is ook uitgebreid aandacht besteed aan de methodologische en inhoudelijke verschillen met de VMR.

1.2 Achtergronden

Een belangrijke achtergrond ligt in het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend. In het Veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving', door het kabinet Balkenende I in oktober 2002 uitgebracht, wordt een aantal beleidsvoornemens rond het vergroten van de veiligheid in Nederland aangekondigd. Deze voornemens vragen een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals het Rijk, de provincies en gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie, de rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties. Het kabinet Balkenende II heeft in het Hoofdlijnenakkoord het belang van het veiligheidsprogramma onderstreept en voorzien van een aantal aanvullende maatregelen. Ook het huidige kabinet (Balkenende IV) kent aan veiligheid een hoge prioriteit toe, zoals blijkt uit het streven om de criminaliteit in de komende jaren met circa 25 procent terug te dringen.

Het veiligheidsprogramma beoogt onder meer een verbetering van de objectieve en subjectieve veiligheid. Als operationalisering van deze 'outcome' doelstelling wordt een aantal indicatoren gehanteerd die mede zijn gebaseerd op de VMR en diens voorgangers.

1.3 Geschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van de slachtofferenquêtes in Nederland voert terug naar de jaren zeventig. Het besef dat cijfers over de officieel geregistreerde criminaliteit geen adequaat beeld geven van de onveiligheidsproblematiek is steeds verder gegroeid. Het deel van de criminaliteit waarvan slachtoffers geen aangifte doen, vooral de minder ernstige vormen, blijft daarbij namelijk onzichtbaar ("dark number").

De eerste slachtofferenquête in Nederland werd in 1973 gehouden. Sindsdien hebben het WODC en/of het CBS periodiek gestandaardiseerde landelijke slachtofferenquêtes uitgevoerd. Daarnaast werden door tal van gemeenten en politiekorpsen op eigen initiatief bevolkingsonderzoeken verricht. De onderling niet vergelijkbare vraagstellingen en onderzoeksmethoden, het ontbreken van inzicht in de lokale behoefte aan veiligheidszorg en de onvolledigheid van de gegevens op basis van registraties vormden de aanleiding voor een gestandaardiseerd bevolkingsonderzoek op kleinere dan landelijke schaal. Hiertoe werd eind jaren tachtig besloten door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie. In het najaar van 1990 werd deze standaard, onder de naam Politiemonitor Bevolking, uitgevoerd in 25 gemeenten van uiteenlopende grootte. Sindsdien is de Politiemonitor Bevolking in veel afzonderlijke politieregio's toegepast. De eerste landelijke uitvoering vond plaats in 1993 en werd herhaald in 1995, 1997, 1999, 2001 en 2003. In 2002 is bovendien een tussenmeting uitgevoerd. In 2003 hebben de ministeries besloten het onderzoek jaarlijks af te nemen. De laatste reguliere editie vond plaats in 2006.

Het CBS heeft vanaf 1981 slachtofferenquêtes uitgevoerd. Deze enquêtes zijn primair gericht op landelijke cijfers. De Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM) werd in de periode 1981-1985 jaarlijks gehouden en vanaf 1985 tot en met 1992 in de oneven jaren, telkens over het voorgaande jaar. In de periode 1992-1996 werd de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) uitgevoerd. Vanaf 1997 zijn de bestaande CBS-leefsituatieonderzoeken, waaronder de ERV, geïntegreerd in één systeem van leefsituatieonderzoeken: het POLS dat tot en met 2004 is uitgevoerd. In juni 2005 hebben de beide ministeries en het CBS een overeenkomst gesloten waarin de samenwerking rond de VMR is vastgelegd.

De VMR, evenals de voorgangers, wordt om vier redenen uitgevoerd.

In de eerste plaats levert de VMR gegevens die op een andere manier niet of onvoldoende betrouwbaar kunnen worden verkregen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het niveau van feitelijk slachtofferschap: omdat niet alle gevallen van slachtofferschap bij de politie worden aangegeven blijft een deel van het feitelijke slachtofferschap buiten beeld. Gezien de omvang van de steekproef valt aan de hand van de VMR een relatief betrouwbare schatting te maken van het daadwerkelijke niveau van slachtofferschap en de daarbij ondervonden delicten.

In de tweede plaats levert de VMR informatie op waarmee vergelijkingen, zowel in de tijd als tussen verschillende gebieden, mogelijk zijn. Het onderzoek is immers gestandaardiseerd.

In de derde plaats leveren de resultaten van de VMR bruikbare informatie voor de verschillende niveaus waarop beleid wordt gemaakt.

In de vierde plaats levert de VMR gegevens die gebruikt worden om ontwikkelingen te 'monitoren' aan de hand van specifieke indicatoren, zoals in het kader van de prestatieafspraken die de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie hebben gemaakt met de regionale politiekorpsen.

1.4 De Veiligheidsmonitor Rijk 2007

1.4.1 Algemeen

Het jaar 2007 is, na 2006, het tweede jaar waarin de VMR volledig is uitgevoerd. In elk van de 25 politieregio's zijn ten minste 750 personen telefonisch of persoonlijk ondervraagd.

In 2005 is de VMR alleen op landelijke schaal en met een beperkte steekproefomvang uitgevoerd. De resultaten hiervan dienden vooral als een schakel tussen de eerdere (POLS, PMB) en de volgende VMR-onderzoeken. Voor vier indicatoren is een afzonderlijke trendbreukanalyse uitgevoerd. Hierover is een afzonderlijk rapport verschenen³. Hoewel voor drie van deze vier indicatoren niet bleek dat de uitkomsten tussen VMR en POLS respectievelijk PMB significant verschilden, zijn de resultaten te beperkt om te kunnen concluderen dat alle uitkomsten volledig en ook regionaal vergelijkbaar zijn.

De VMR kan uit onderzoekstechnisch/methodologisch oogpunt worden gekwalificeerd als een verbeterde meetmethode ten opzichte van de tot dusver gehanteerde methoden. Daarom worden de resultaten van de VMR 2005, 2006 en 2007 in deze rapportage gepresenteerd als afkomstig uit een nieuw onderzoek en als startpunt van een nieuwe reeks.

1.4.2 Verschillen met eerdere rapportages

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportages betreffen het vervallen van de resultaten uit de eerdere onderzoeken (PMB en POLS). De reden hiervoor is (zoals hierboven al vermeld) dat de resultaten van de VMR om methodologische redenen niet zonder meer kunnen worden vergeleken met die van de PMB en het POLS. De indicatoren worden in de huidige rapportage dan ook alleen beschreven voor de VMR-jaren, en niet meer voor eerdere resultaten uit andere bronnen⁴. Vanaf 2005 zijn (nieuwe) tijdreeksen op basis van reguliere, grotere landelijke steekproeven voor de VMR mogelijk; vanaf 2006 geldt dit ook voor de resultaten op regionaal niveau.

Een ander belangrijk verschil is de toevoeging van een hoofdstuk met nadere analyses (hoofdstuk 9). In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste indicatoren over slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens en overige onderwerpen gerelateerd aan achtergrondkenmerken, waarbij rekening is gehouden met de invloed van de belangrijkste kenmerken. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de wens om de VMR-informatie uit te breiden met gegevens ontleend aan andere bronnen, zoals het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en de fiscale administratie (inkomen).

In het tabellenrapport is verder de indeling van de regio's aangepast. Zoals reeds in de voorgaande publicatie is aangekondigd is hierbij voor het eerst de indeling in clusters gebruikt zoals in de publicatie 'Kerngegevens Nederlandse Politie'. In 2006 is die indeling ook gehanteerd voor de regionale tabellenrapportage. Daarmee komt de noodzaak van deze afzonderlijke cijfermatige publicatie 'Veiligheidsmonitor Rijk – Regionale rapportage; Algemeen deel' te vervallen.

Ten slotte zijn, vooral in het tabellenrapport, enkele marginale aanpassingen en verbeteringen doorgevoerd. In hoofdstuk 3 (onveiligheidsgevoelens) is het gegeven over 'niet reizen met openbaar vervoer vanwege onveiligheid' in overeenstemming gebracht met de overige overeenkomstige gegevens⁵. De beschrijving is hierop aangepast. In hoofdstuk 6 (contacten met politie) is de regionale informatie over het aandeel contacten met de politie in verband met (de overkoepelende categorieën) handhaving, aangifte/melding en andere contacten aangevuld met drie regionale tabellen, die in de vorige rapportage ontbraken. Ook de overzichtstabellen zijn, waar nodig, op deze punten aangepast. Omdat deze categorieën wel al in de voorgaande editie zijn beschreven, heeft dit geen inhoudelijke gevolgen. Met het oog op de consistentie zijn enkele ondergeschikte tekstuele verbeteringen in tabeltitels en in (de volgorde van) onderwerpaanduidingen doorgevoerd. Voor de gegevens zelf heeft ook dit geen consequenties.

1.4.3 Betekenis van de resultaten

De beschrijvende uitkomsten van de VMR zijn vooral van belang op landelijk, regionaal en lokaal niveau voor politie, bestuur en openbaar ministerie. De gegevens worden regelmatig gebruikt door ministeries (Justitie, BZK), het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en onderzoeksinstituten (via het Data Archiving and Networked Services (DANS), voorheen het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap). Daarnaast wordt een groot aantal gegevens over rechtsbescherming en veiligheid gebruikt voor de periodieke publicatie 'Criminaliteit en

³ Brakel, Jan van den, Trendbreukanalyse Veiligheidsmonitor Rijk 2005. (CBS 2005).

⁴ Zie de voorgaande editie voor meer informatie over verschillen tussen de VMR en POLS/PMB.

⁵ In plaats van de percentering over de afzonderlijke antwoordcategorieën van deze vraag is alleen het percentage van de categorie 'komt vaak voor' vermeld. Bij de berekening van dit percentage is de categorie 'niet van toepassing' buiten beschouwing gelaten. Deze informatie is ook van de eerdere VMR-jaren weergegeven.

Rechtshandhaving' van het CBS en het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie. Deze publicatie dient als naslagwerk voor alle beschikbare statistische informatie op het terrein van criminaliteit en strafrechtelijke reacties. Ook diverse andere publicaties zijn tot stand gekomen in samenwerking met o.a. het WODC en het SCP.

Met de beschreven resultaten in tabellenrapport en landelijke en regionale rapportages is het potentieel van de VMR echter nog lang niet uitgebuit. Via kwalitatieve informatie, door verdiepende analyses of in combinatie met andere gegevens (bijvoorbeeld uit politieregistraties en andere registraties) kan de VMR nog verder worden benut. Hoofdstuk 9 van deze publicatie vormt daarvan een voorbeeld.

1.5 Betrouwbaarheid van de resultaten

Zoals gezegd zijn de in dit rapport gepresenteerde gegevens gebaseerd op een steekproef onder de bevolking. Hiertoe is per afzonderlijke politieregio een steekproef getrokken uit de bevolking van 15 jaar en ouder, met uitzondering van de bevolking in instellingen, inrichtingen en tehuizen (de zogenaamde IIT-bevolking), zodanig dat per regio ten minste 750 personen ook daadwerkelijk de vragenlijst beantwoordden. Door dit steekproefkarakter hebben de uitkomsten een bepaalde mate van betrouwbaarheid. De betrouwbaarheid van de uitkomsten is van belang voor vergelijkingen, bijvoorbeeld tussen landelijke en regionale uitkomsten, tussen regio's onderling of in de tijd. Zeker bij kleine steekproeven kan het gebeuren dat de gevonden resultaten door toevalsfactoren niet volledig overeenstemmen met de werkelijkheid.

De resultaten van de VMR 2007 zijn uiteindelijk gebaseerd op in totaal 19 128 respondenten. Daardoor zijn de landelijke uitkomsten zeer betrouwbaar. Voor de afzonderlijke regio's geldt dit in mindere mate vanwege het kleinere aantal respondenten per regio. Het aantal ondervraagde personen per regio varieert in 2007 van 750 in de regio Utrecht tot 786 in Fryslân, Brabant-Midden- en West en Brabant – Zuid - Oost.

De meeste resultaten worden weergegeven als percentages van de totale bevolking (van Nederland als geheel, van een politieregio of van een cluster). Bij elk percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge, die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde en de steekproefomvang.

Bij elk gegeven uit de VMR is de betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign. De betrouwbaarheidsmarges zijn voor zover mogelijk in de grafieken in dit rapport opgenomen. In de volgende paragraaf wordt daarop ingegaan.

1.6 Presentatie van de resultaten

In de landelijke en regionale rapporten wordt vooral beschrijvende informatie gepresenteerd over diverse aspecten van criminaliteit en veiligheid. Dit is vitale beleidsinformatie die voorziet in een behoefte. Ook in deze landelijke rapportage is deze beleidsrelevante informatie opgenomen, maar – anders dan in de voorgaande rapportage – uitsluitend op basis van de VMR-gegevens.

De belangrijkste wijzigingen in de presentatie betreft de indeling van de regio's in clusters⁶. De aandacht voor het landelijke totaalbeeld is gehandhaafd, terwijl de regionale detaillering is uitgebreid met een vergelijking van de resultaten met het voorgaande jaar. In de rapportage wordt dan ook telkens eerst stilgestaan bij het landelijke patroon en daarna bij de regionale gegevens. In het tabellenrapport gaan per thema of subthema één of meer tabellen met een overzicht van de landelijke cijfers vooraf aan de regionale uitsplitsingen. In dat rapport zijn de nieuwe tabellen aangeduid met een opsomming van de tabelnummers van de betreffende onderliggende tabellen, zodat de nummering als geheel ten opzichte van de vorige editie kon worden gehandhaafd.

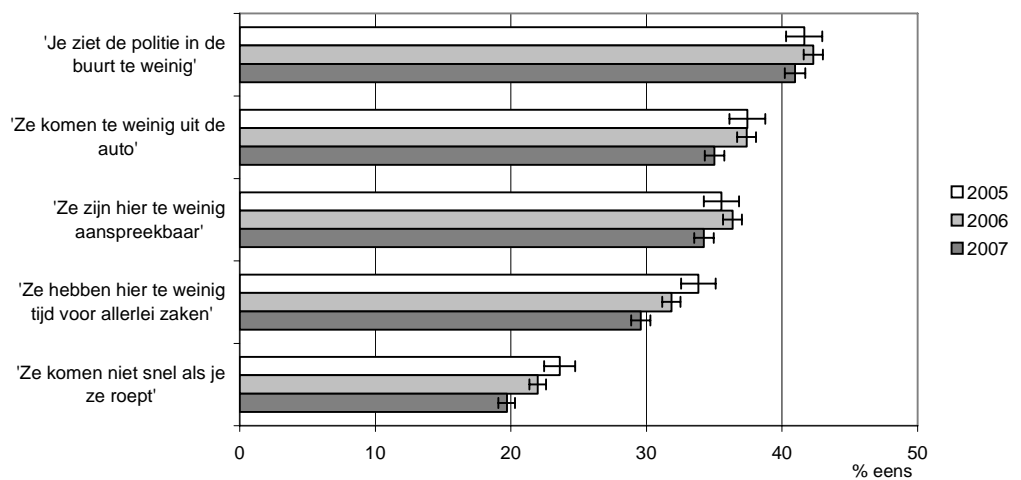
Voor de leesbaarheid en inzichtelijkheid zijn de belangrijkste resultaten in deze rapportage ook weergegeven in de vorm van staafdiagrammen, cartogrammen, lijndiagrammen of taartdiagrammen. De cijfermatige uitkomsten staan in tabelvorm vermeld in het tabellenrapport. In de tekst worden verschillen soms in termen als 'wezenlijk', 'aanzienlijk', enzovoorts beschreven. Niet significante verschillen zijn niet altijd als zodanig vermeld; soms is

⁶ Verschillen tussen regio en cluster, resp. tussen cluster en landelijk gemiddelde zijn in deze landelijke rapportage niet beschreven.

aangegeven dat de gegevens niet wezenlijk verschillen. In de staaf- en lijndiagrammen zijn betrouwbaarheidsmarges weergegeven in de vorm van dwarslijntjes. Statistisch significante verschillen (dat wil zeggen dat de betrouwbaarheidsintervallen elkaar niet overlappen) kunnen daardoor eenvoudig worden herkend. Voor elk soort diagram wordt de weergave en de interpretatie duidelijk gemaakt aan de hand van fictieve voorbeelden.

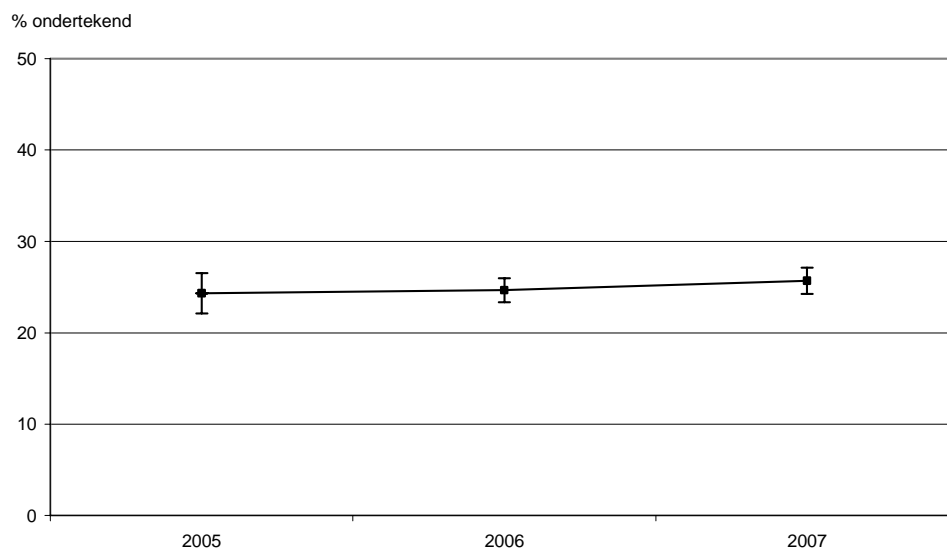
In de *staafdiagrammen* staan de landelijke resultaten van de VMR 2007 centraal. Daarbij wordt zoveel mogelijk aandacht besteed aan afzonderlijke onderwerpen en wordt - waar mogelijk - een vergelijking gemaakt met de situatie in 2006 en 2005. Verder is bij de presentatie in deze landelijke rapportage de volgorde van de onderwerpen in de staafdiagrammen aangepast. Terwijl dit in eerdere jaren overeenkwam met de volgorde van de betreffende vragen in de vragenlijst, is nu ter wille van de overzichtelijkheid een volgorde van hoge naar lage scores gebruikt. Dit heeft verder geen inhoudelijke consequenties. Vanwege de overzichtelijkheid zijn niet altijd alle mogelijke uitsplitsingen opgenomen. Eventuele significante verschillen in deze uitsplitsingen worden in de tekst wel genoemd. Zie als voorbeeld grafiek 1.1.

Grafiek 1.1
Beschikbaarheid van de politie (% eens)

In de *lijndiagrammen* worden de gegevens over een reeks van jaren weergegeven, in dit geval vanaf 2005. Hierbij ligt de nadruk op de ontwikkeling in de tijd. Daarbij zijn de betrouwbaarheidsmarges weergegeven, waardoor snel duidelijk is of en wanneer zich belangrijke ontwikkelingen hebben voorgedaan. De marges zijn berekend rekening houdend met het steekproefontwerp. Zie als voorbeeld grafiek 1.2.

Grafiek 1.2
Delicten waarbij een document is ondertekend - totaal (% ondertekend)

In de *cartogrammen* wordt per politieregio⁷ telkens weergegeven of de situatie in 2007 significant verschilt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en ten opzichte van het voorgaande jaar. In deze cartogrammen gaat het alleen om de richting van de afwijking en niet om de interpretatie van deze afwijking. Een witte kleur wijst daarbij op een significant lagere waarde dan voor Nederland als geheel of ten opzichte van het voorgaande jaar, een donkere kleur op een significant hogere waarde. Een grijze kleur betekent dat er geen significant verschil is. Zie als voorbeeld grafiek 1.3.

Grafiek 1.3
Beschikbaarheid van de politie naar politieregio (schaalscore), 2007

Taartdiagrammen ten slotte geven een verdeling van een totaal over verschillende categorieën weer. Deze grafieken spreken verder voor zichzelf.

⁷ Zie bijlage 3 voor de indeling van Nederland in 25 politieregio's.

2. Buurtproblemen

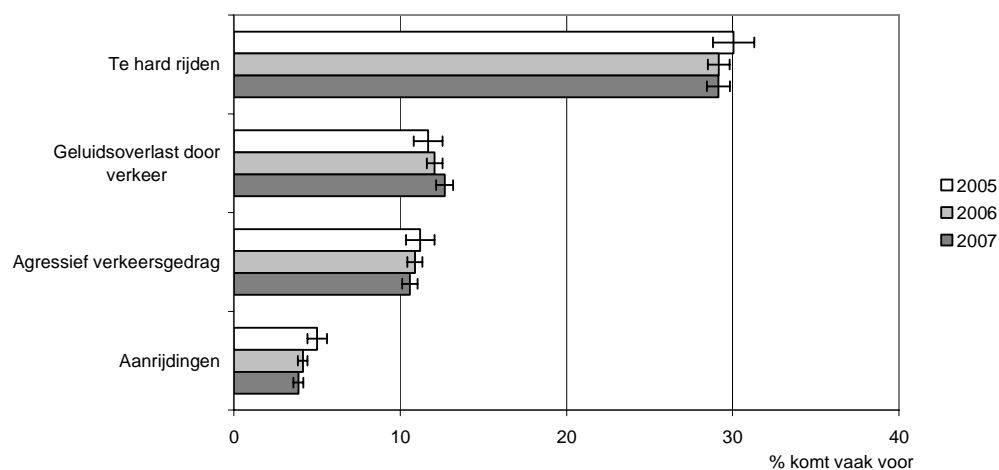
2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de probleemgevoeligheid van de woonbuurt centraal. Aan de respondenten is gevraagd of men vindt dat een aantal problemen in de eigen woonbuurt vaak, soms of (bijna) nooit voorkomen. Het gaat hierbij dus om een mening van de respondenten als buurtbewoners. Overigens kunnen respondenten verschillende ideeën hebben van wat er onder de 'woonbuurt' wordt verstaan.

In de VMR worden drie groepen buurtproblemen onderscheiden: verkeersoverlast, overige overlast en verloedering van de fysieke woonomgeving (fysieke verloedering). Deze zaken worden aangemerkt als factoren die een bijdrage leveren aan de onveiligheidsgevoelens van burgers. Daarnaast is ook nagegaan hoe mensen zich zelf betrokken voelen bij hun woonbuurt. De mate waarin deze betrokkenheid aanwezig is speelt eveneens een rol in de veiligheid en de beleving daarvan.

2.2 Verkeersoverlast

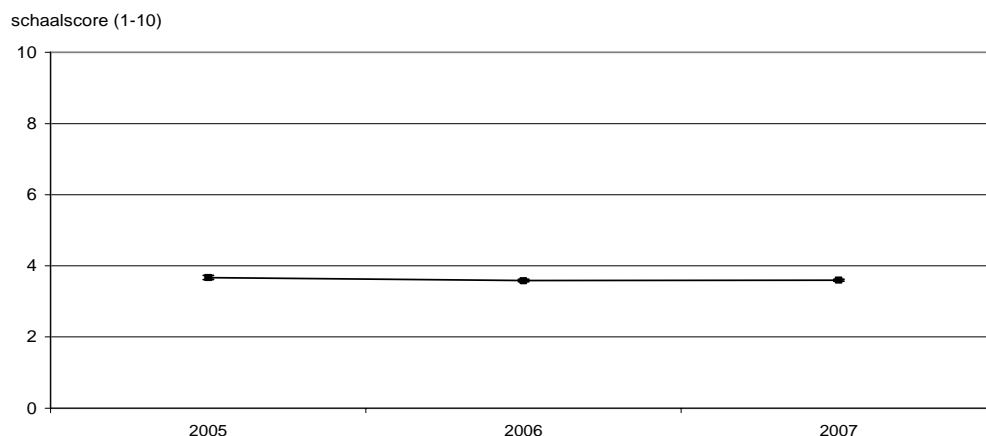
Grafiek 2.1
Verkeersoverlast (% komt vaak voor)

Te hard rijden is de meest gesignaleerde vorm van verkeersoverlast in de eigen woonbuurt. Bijna drie van de tien inwoners van Nederland (29 procent) vindt dat dit vaak in de buurt voorkomt. Bijna dertien procent vindt geluidsoverlast door verkeer een vaak voorkomend buurtprobleem, en ruim tien procent vindt dat van agressief verkeersgedrag. Aanrijdingen komen volgens bijna vier procent van de inwoners vaak in hun buurt voor. Deze vormen van verkeersoverlast komen in 2007 vrijwel even vaak voor als in beide voorgaande jaren. Dit geldt niet voor aanrijdingen. Dit aandeel daalde tussen 2005 en 2006 van vijf procent naar vier procent. Tussen 2006 en 2007 veranderde het aandeel nauwelijks.

Van deze vormen van verkeersoverlast is een schaalscore berekend. Deze schaalscore loopt van 1 tot 10. Hiervoor geldt: hoe hoger deze waarde, hoe meer inwoners vinden dat verkeersoverlast vaak voorkomt in hun buurt. De schaalscore voor verkeersoverlast in 2007 bedraagt 3,6. Het niveau van deze schaalscore is vrijwel gelijk gebleven in de afgelopen jaren.

Grafiek 2.2
Verkeersoverlast (schaalscore)

In de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid wordt verkeersoverlast in 2007 significant meer dan gemiddeld als buurtprobleem ervaren. Inwoners van een groot aantal, vooral noordoostelijke regio's (Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Hollands Midden en Flevoland) ervaren verkeersoverlast juist minder als een probleem dan alle inwoners van Nederland samen. In geen enkele regio wordt verkeersoverlast in 2007 meer of minder als een buurtprobleem ervaren dan in 2006.

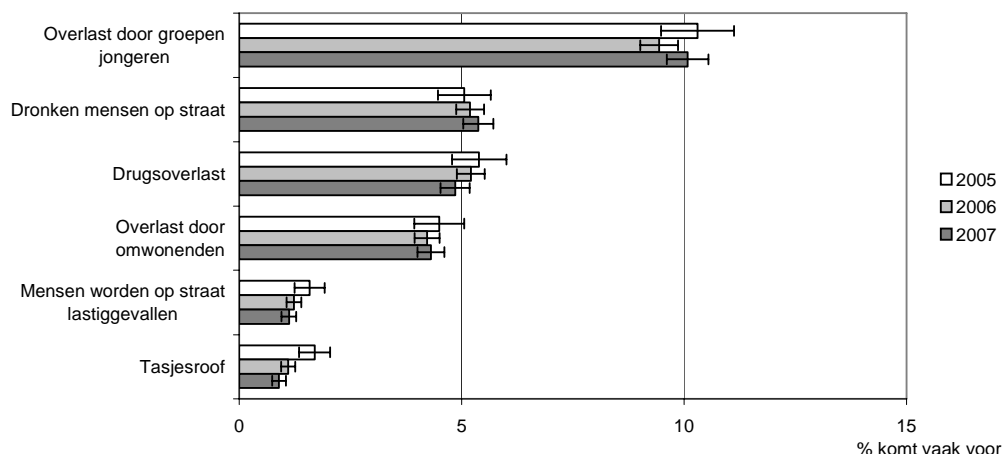
Grafiek 2.3 Verkeersoverlast naar politieregio (schaalscore), 2007

2.3 Overige overlast

De meningen over het vaak voorkomen van de afzonderlijke vormen van overige overlast in de buurt geven een indicatie voor de mate waarin deze buurtproblemen voorkomen in Nederland.

Grafiek 2.4
Overige overlast (% komt vaak voor)

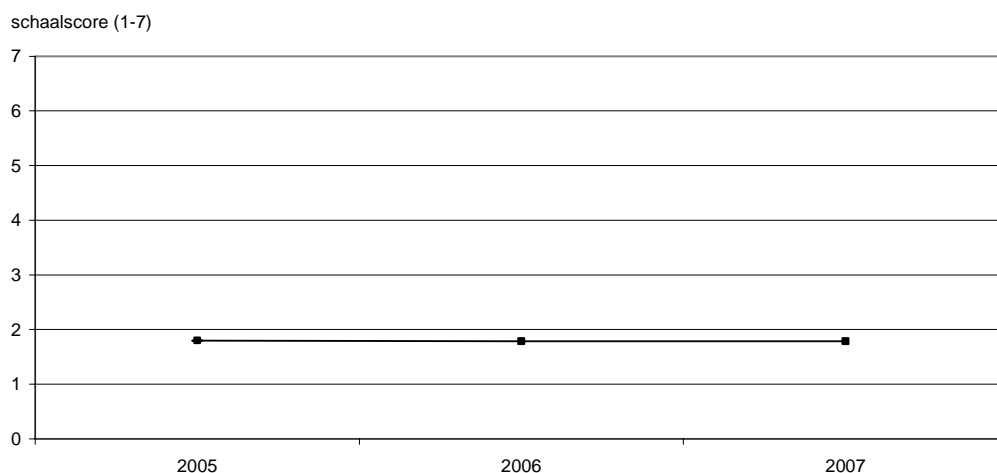
Overlast door groepen jongeren is naar verhouding de meest gesignaleerde vorm van overige overlast in de woonbuurt. In 2007 geeft tien procent van de inwoners aan dat dit in hun buurt vaak voorkwam. Dronken mensen op straat en drugsoverlast zijn daarna de meest voorkomende vormen van overige overlast. Deze vormen van overlast kwamen volgens rond één op de twintig inwoners vaak voor in hun buurt. Overlast door omwonenden werd door ruim vier procent van de inwoners genoemd. Lastig vallen van mensen op straat en tasjesroof komt volgens de inwoners veel minder vaak voor. Rond één procent gaf in 2007 aan dat deze vormen van overlast in hun buurt vaak voorkomen.

Bijna alle vormen van overige overlast kwamen in 2007 vrijwel even vaak voor als in beide voorgaande jaren. Hoewel tasjesroof in 2007 niet wezenlijk minder als overlast in de woonbuurt werd gezien ten opzichte van 2006, lag dit aandeel wel lager dan in 2005.

Uit de antwoorden van de respondenten op het voorkomen van bepaalde vormen van overige overlast in hun woonbuurt kan een schaalscore worden geconstrueerd. Deze schaalscore is opgebouwd uit de meningen over drugsoverlast, mensen die op straat worden lastiggevallen, overlast van groepen jongeren en dronken mensen op straat. Deze score loopt van 1 tot en met 7. Hoe hoger deze schaalscore voor ernstige overlast, hoe meer inwoners het gevoel hebben dat overlast voorkomt in de eigen woonbuurt.

In 2007 is deze schaalscore voor ernstige overlast met 1,8 gelijk aan de score in beide voorgaande jaren.

Grafiek 2.5
Ernstige overlast (schaalscore)

Per politieregio loopt deze schaalscore van 1,6 tot 2,0 en meer. In de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid wordt overlast door een groter deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren dan in Nederland als geheel. In veel andere regio's, vooral in het noorden, oosten en zuiden (Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noorden en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gooi- en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland, Brabant-Noord) is de schaalscore duidelijk lager dan het landelijke gemiddelde. In de regio Kennemerland is de schaalscore voor ernstige overlast in 2007 hoger dan in 2006. In geen enkele andere politieregio wijkt de schaalscore wezenlijk af van de score in 2006.

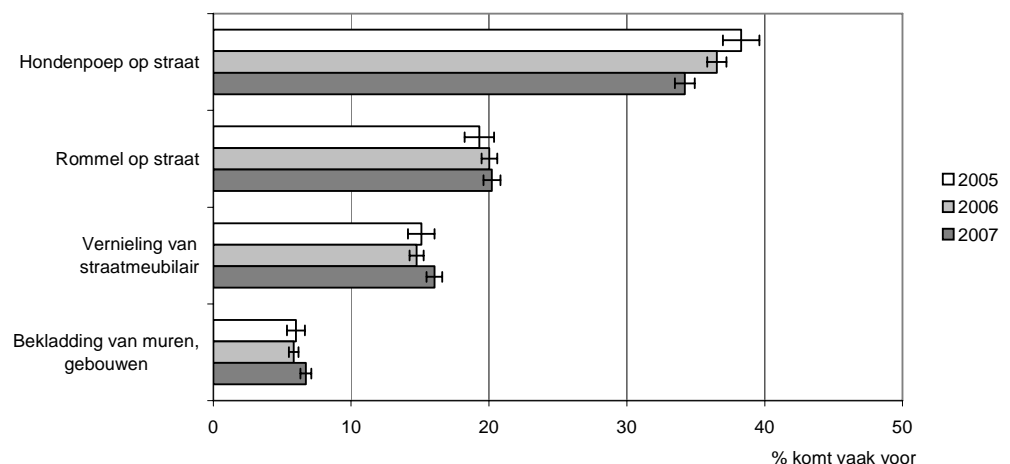
Grafiek 2.6 Ernstige overlast naar politieregio (schaalscore), 2007

2.4 Verloedering van de fysieke woonomgeving

De meningen over het vaak voorkomen van de afzonderlijke vormen van (fysieke) verloedering in de buurt vormen een indicatie voor de mate waarin deze buurtproblemen voorkomen in Nederland.

Grafiek 2.7
Fysieke verloedering (% komt vaak voor)

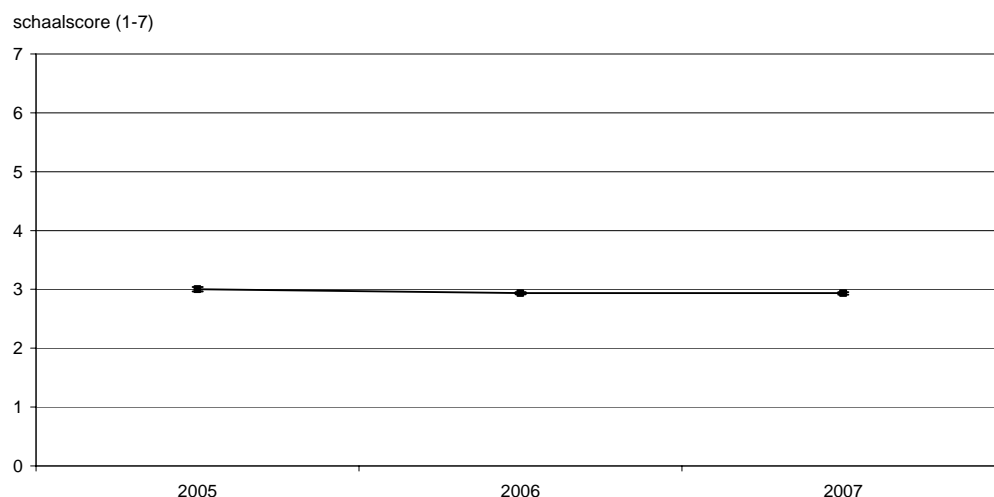
De meest genoemde vorm van fysieke verloedering is hondenpoep op straat: ruim één op drie Nederlanders (34 procent) geeft in de VMR 2007 aan dat dit vaak in de buurt voorkomt. Een op de vijf (20 procent) noemt rommel op straat als vaak voorkomend probleem, en zestien procent vindt dat van vernieling van straatmeubilair in hun buurt. Bekladding van muren en

gebouwen wordt met bijna zeven procent het minst als vaak voorkomend probleem rond verloedering genoemd.

Hondenpoep wordt in 2007 wel significant minder vaak als buurtprobleem genoemd dan in beide voorgaande jaren. Bekladding van muren en gebouwen en vernieling van straatmeubilair wordt echter beduidend vaker als probleem gezien dan in 2006.

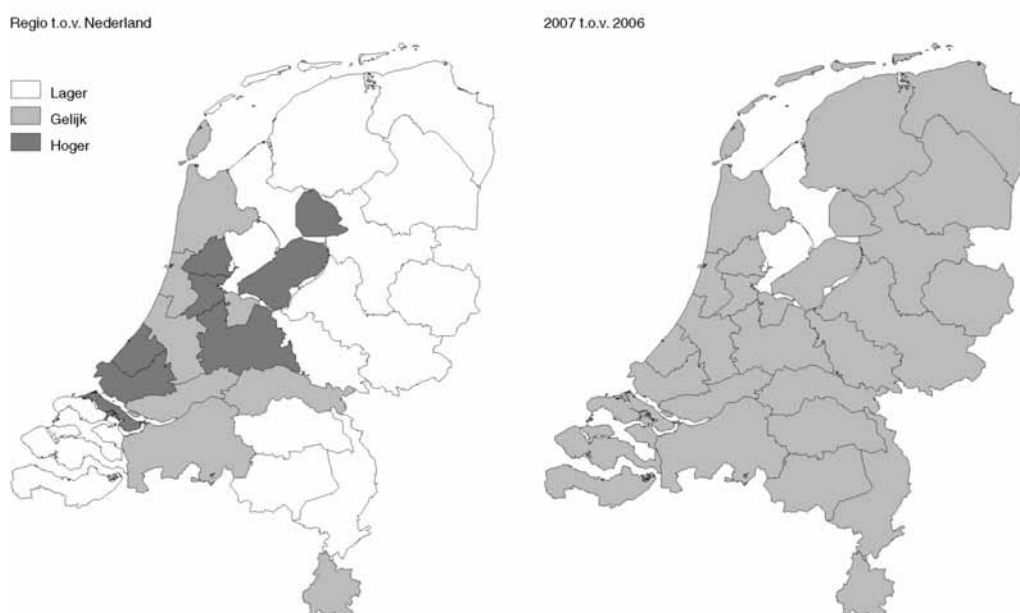
Net als voor overlast is een schaalscore berekend voor de fysieke verloedering van de woonomgeving. Dit is gebeurd op basis van de vier vragen over vernieling van straatmeubilair, hondenpoep op straat, rommel op straat en bekladding van muren en gebouwen in de buurt. Ook deze score varieert tussen 1 en 7. Hoe hoger deze schaalscore, hoe meer bewoners het gevoel hebben dat er sprake is van verloedering van de eigen fysieke woonomgeving.

Grafiek 2.8
Verloedering van de fysieke woonomgeving (schaalscore)

De schaalscore voor verloedering van de fysieke woonomgeving volgens de VMR 2007 bedraagt 2,9. Deze is ten opzichte van de twee voorafgaande jaren vrijwel hetzelfde gebleven.

Grafiek 2.9 Verloedering van de fysieke woonomgeving naar politieregio (schaalscore), 2007

Per politieregio varieert de schaalscore voor de verloedering van de fysieke woonomgeving van 2,5 en minder in de regio's Fryslân en Twente, tot 3,4 in de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond. Behalve in deze laatstgenoemde regio's ligt deze schaalscore voor fysieke verloedering ook significant hoger dan gemiddeld in de regio's Utrecht,

Zaanstreek-Waterland en Flevoland. Omgekeerd is deze schaalscore voor fysieke verloedering behalve in Fryslân en Twente ook lager dan gemiddeld in Groningen, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Zeeland, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord.

Geen enkele regio vertoont een wezenlijk verschil ten opzichte van het voorgaande jaar in de mate van fysieke verloedering.

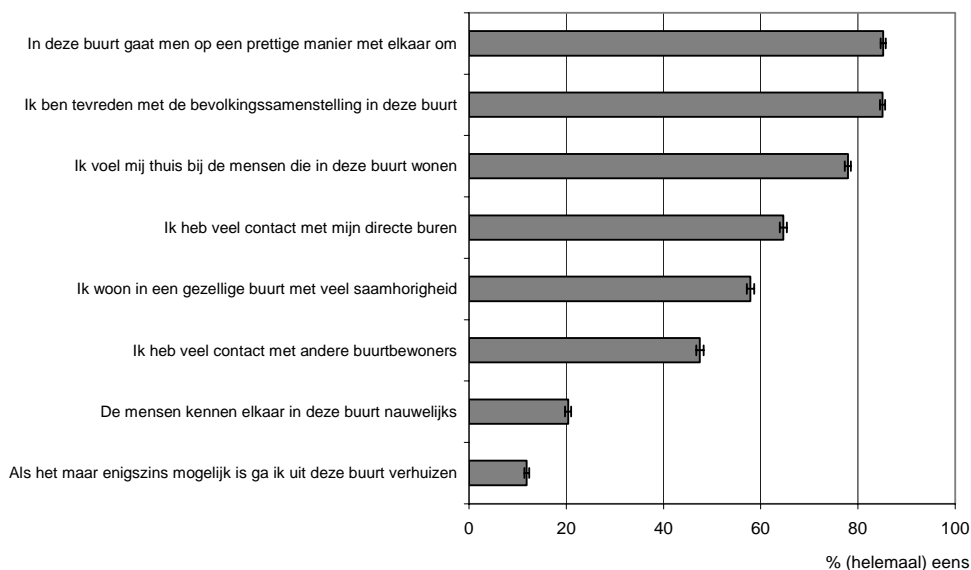
2.5 Sociale cohesie

Behalve diverse vormen van overlast en verloedering kan ook de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt een rol spelen in de veiligheid en de beleving daarvan. In de VMR zijn – mede op verzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau – een aantal vragen opgenomen over deze betrokkenheid in de vorm van een achttal stellingen waarvan de respondenten konden aangeven in hoeverre zij het hiermee eens waren.

Meer dan vier op de vijf inwoners (85 procent) is het in 2007 eens of helemaal eens met de stellingen 'In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om' en 'Ik ben tevreden met de bevolkingssamenstelling in de buurt'. Met de stelling 'Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen' is ruim driekwart van de inwoners (78 procent) het eens; voor de uitspraak 'Ik heb veel contact met mijn directe burens' geldt dit voor bijna twee op de drie inwoners (65 procent). De stelling 'Ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid' wordt door bijna zes op de tien inwoners (58 procent) onderschreven. Daarentegen is iets minder dan de helft (48 procent) het eens met de stelling 'Ik heb veel contact met andere buurtbewoners'. Met de (negatief geformuleerde) uitspraak 'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks' is slechts één op de vijf inwoners (20 procent) het eens. Dit geldt nog sterker voor de stelling 'Als het maar enigszins mogelijk is ga ik uit deze buurt verhuizen', die slechts door twaalf procent werd onderschreven.

Grafiek 2.10

Sociale cohesie (% [helemaal] eens), 2007

Voor geen van deze stellingen wijkt het aandeel inwoners in 2007 dat het hiermee (helemaal) eens is af van het aandeel in het jaar daarvoor. Wel ligt het aandeel dat het eens is met de stellingen 'Ik heb veel contact met mijn directe burens' en 'Ik heb veel contact met andere buurtbewoners' in 2007, evenals in het jaar daarvoor, hoger dan in 2005. Ook de stelling 'In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om' werd door meer inwoners onderschreven dan in 2005.

Voor de sociale cohesie is geen schaalscore berekend. Daarom wordt hier volstaan met een globale karakteristiek van de regionale verschillen.

Er zijn duidelijke verschillen tussen de politieregio's in de mate waarin men het eens is met deze acht stellingen. In Fryslân, Drenthe, Twente, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Noord-Holland-Noord, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Noord zijn in 2007 meer inwoners dan gemiddeld het eens met vier of meer van deze stellingen (of minder inwoners dan

gemiddeld met de negatief geformuleerde uitspraken). Omgekeerd zijn in Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond minder inwoners dan gemiddeld het eens met ten minste de helft van de stellingen.

2.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk is voor de buurtproblemen 'verkeersoverlast', 'overige overlast' en 'fysieke verloedering' weergegeven in hoeverre de inwoners van Nederland vinden dat deze vaak in de eigen buurt voorkomen. Ook is nagegaan in hoeverre de inwoners zich sociaal betrokken voelen bij hun eigen buurt.

Voor de afzonderlijke aspecten van deze buurtproblemen en sociale betrokkenheid zijn de landelijke cijfers uit de VMR 2007 vergeleken met die over 2006 en 2005. Ook zijn de belangrijkste resultaten (schaalscores) op landelijk niveau vergeleken met die in de voorgaande VMR-jaren, en op regionaal niveau met het landelijke gemiddelde en het voorgaande jaar.

De belangrijkste bevindingen zijn als volgt.

Landelijke uitkomsten:

- Verkeersoverlast

De totale schaalscore voor verkeersoverlast in 2007 is vrijwel gelijk aan die van de twee voorafgaande jaren.

- Overige overlast

Ook de schaalscore voor ernstige overlast bleef voor het derde jaar op rij hetzelfde.

- Fysieke verloedering

Hondenpoep werd in 2007 evenals in 2006 minder vaak als buurtprobleem genoemd, bekladding van muren en gebouwen en vernieling van straatmeubilair werd daarentegen beduidend vaker genoemd dan in het jaar daarvoor. De schaalscore voor verloedering van de fysieke woonomgeving ligt in 2007 op eenzelfde niveau als het jaar daarvoor.

- Sociale cohesie

Er zijn in 2007 geen verschillen met het jaar daarvoor in de mate waarin men het eens is met de stellingen over sociale cohesie, maar ten opzichte van 2005 worden wel enkele stellingen positiever beoordeeld.

Regionale verschillen:

- In de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid wordt verkeersoverlast in 2007 meer dan gemiddeld in Nederland als buurtprobleem ervaren.

- In geen enkele regio wordt verkeersoverlast in 2007 meer of minder als een buurtprobleem ervaren dan in 2006.

- In Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden en Limburg-Zuid wordt ernstige overlast door een groter deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren dan in Nederland als geheel.

- In Kennemerland is de schaalscore voor ernstige overlast in 2007 hoger dan in 2006.

- De schaalscore voor verloedering van de fysieke woonomgeving ligt in de regio Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland hoger dan het Nederlandse gemiddelde.

- In geen enkele regio is deze schaalscore voor fysieke verloedering in 2007 hoger of lager dan het jaar daarvoor.

- Inwoners van Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond zijn het met de stellingen over sociale cohesie minder eens dan gemiddeld voor alle inwoners in Nederland.

3. Onveiligheidsgevoelens

3.1 Inleiding

Om de beleving van onveiligheid in kaart te brengen wordt in de VMR aan de respondenten een aantal vragen voorgelegd over door hen ervaren onveiligheidsgevoelens. Allereerst is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt. Aan degenen die aangeven zich wel eens onveilig te voelen is vervolgens gevraagd of dat vaak, soms of (bijna) nooit het geval is. Daarnaast is aan alle respondenten gevraagd of zij bepaalde (vermeende) onveilige situaties vermijden door gedragsaanpassingen, zoals 's avonds de deur niet open doen voor onverwachte aanbellers. We spreken dan van *vermijdingsgedrag*. Deze onderwerpen komen in de volgende paragrafen aan de orde.

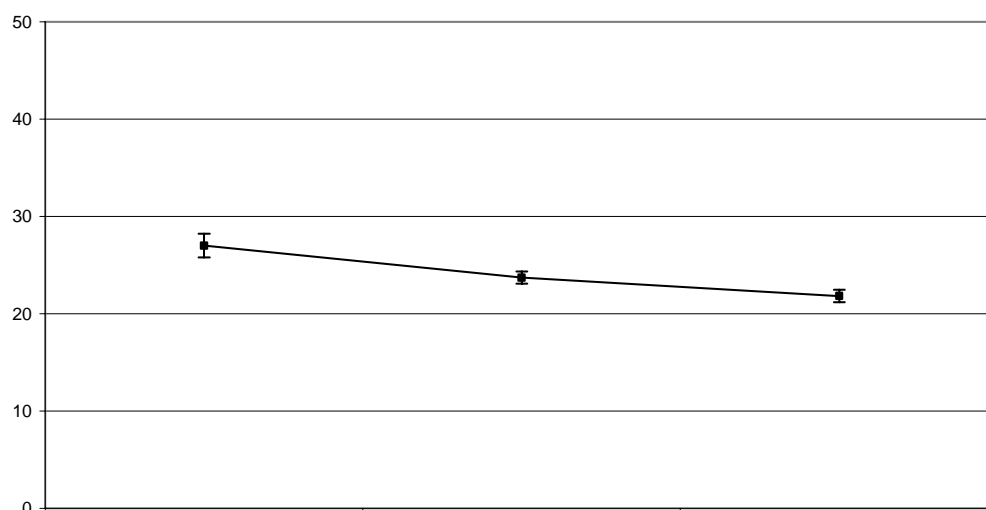
3.2 Onveiligheidsgevoelens

Volgens de VMR 2007 voelde ruim een vijfde van de bevolking van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig (22 procent). Dit aandeel ligt bijna twee procentpunten lager dan in 2006 en ruim vijf procentpunten lager dan in 2005. Toen voelde nog meer dan een kwart van de onderzochte populatie (27 procent) zich onveilig.

Grafiek 3.1

Onveiligheidsgevoelens (% voelt zich wel eens onveilig)

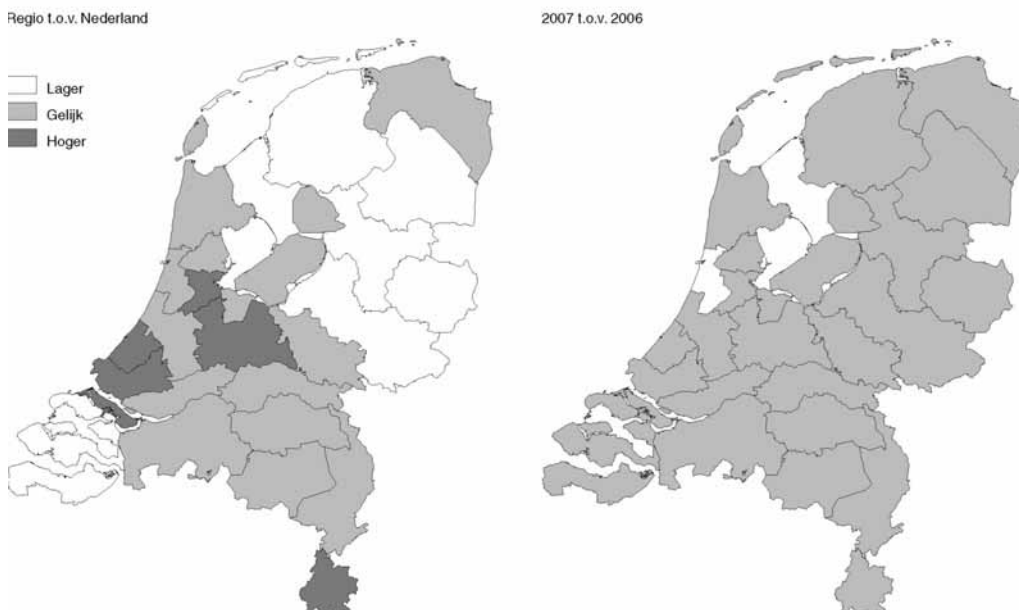
% voelt zich wel eens onveilig

Het aandeel inwoners dat in 2007 aangaf zich wel eens onveilig te voelen varieert van minder dan vijftien procent (Drenthe, Twente) tot bijna dertig procent (Rotterdam-Rijnmond). Vergeleken met het landelijke gemiddelde is in 2007 het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt lager in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland. Omgekeerd ligt het percentage dat zich wel eens onveilig voelt behalve in de regio Rotterdam-Rijnmond ook in Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Limburg-Zuid significant hoger dan gemiddeld.

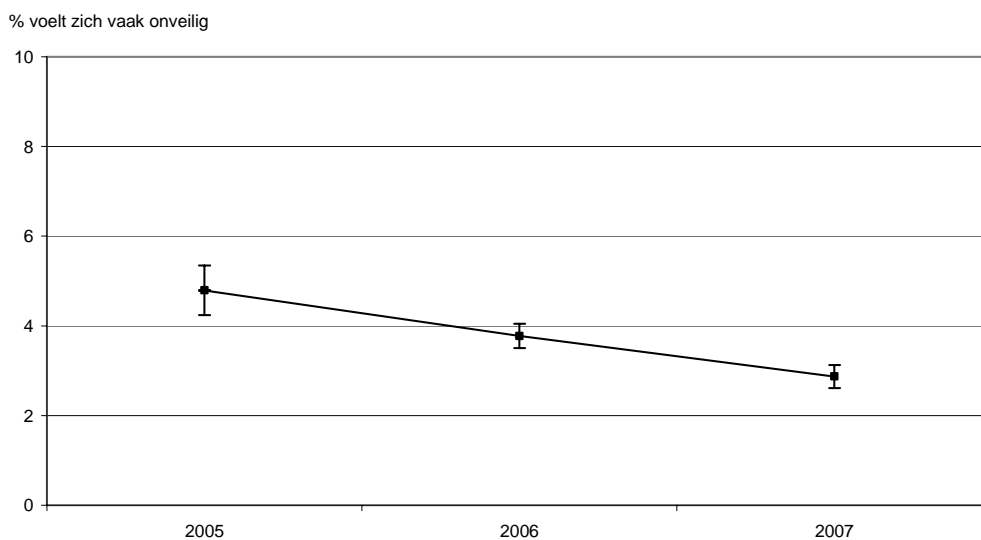
Voor de regio Kennemerland is het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in 2007 lager dan het voorgaande jaar. Voor de overige regio's is er geen wezenlijk verschil ten opzichte van 2006.

Grafiek 3.2
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich wel eens onveilig), 2007

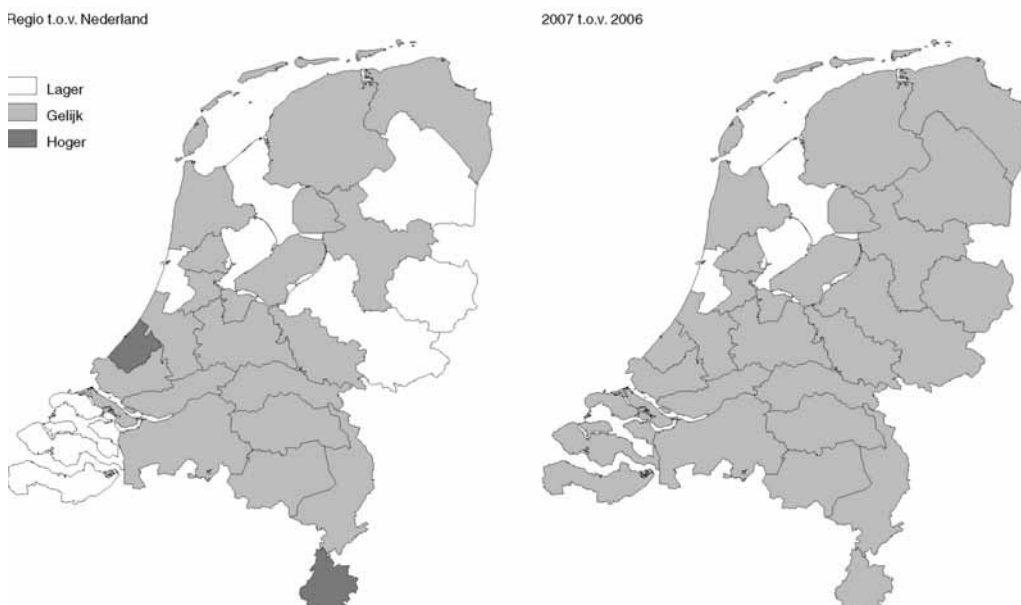
Van de mensen die in 2007 zeiden zich wel eens onveilig te voelen zei dertien procent dat ze zich vaak onveilig voelden. Van alle inwoners van 15 jaar en ouder voelt zich dus slechts een klein deel vaak onveilig. In 2007 gaat het om bijna drie procent. Ook dit aandeel is sinds 2005 duidelijk afgenomen. Toen voelde zich nog bijna vijf procent vaak onveilig.

Grafiek 3.3
Onveiligheidsgevoelens (% voelt zich vaak onveilig)

Het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt varieert in 2007 van rond één procent in de regio Twente tot ruim vijf procent in Haaglanden en Limburg-Zuid. In deze twee laatste politieregio's is het percentage dat zich vaak onveilig voelt duidelijk hoger dan gemiddeld. Dit aandeel ligt behalve in Twente ook in Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland, Kennemerland en Zeeland significant lager dan het landelijke gemiddelde. In de regio Kennemerland is het aandeel dat zich vaak onveilig voelt in 2007 duidelijk lager dan in het voorgaande jaar.

Grafiek 3.4
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich vaak onveilig), 2007

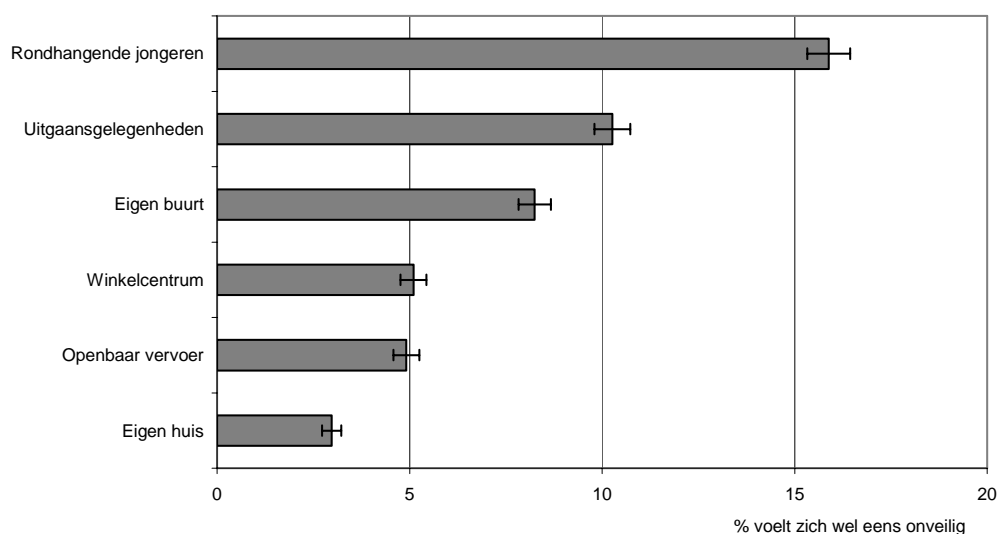

3.3 Onveiligheidsgevoelens in bepaalde situaties

In de VMR is aan degenen die zich wel eens onveilig voelen ook gevraagd of zij zich wel eens onveilig voelen in bepaalde situaties, zoals in het openbaar vervoer, rondom uitgaansgelegenheden, of op plekken waar groepen jongeren rondhangen.

Iets minder dan één op de zes inwoners (16 procent) geeft in 2007 aan zich wel eens onveilig te voelen op plekken waar jongeren rondhangen, terwijl één op de tien dat onveiligheidsgevoel heeft in de buurt van uitgaansgelegenheden. Daarnaast voelt men zich ook in de eigen buurt niet altijd veilig. Één op de twaalf inwoners (8 procent) gaf aan zich wel eens onveilig te voelen op straat in de eigen buurt en een op twintig (5 procent) in het winkelcentrum in hun buurt. Eveneens één op de twintig zegt zich wel eens in het openbaar vervoer onveilig te voelen. Het minst onveilig voelen mensen zich in hun eigen huis. In 2007 gaf drie procent dit aan.

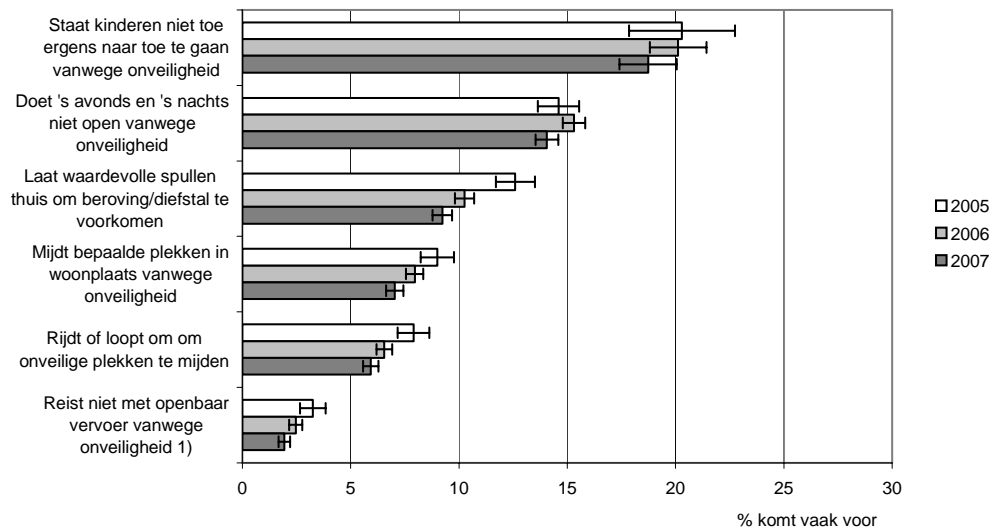
Grafiek 3.5
Onveiligheidsgevoelens in verschillende situaties (% voelt zich wel eens onveilig), 2007

3.4 Vermijdingsgedrag

In de VMR is ook gevraagd of men bepaalde situaties vermijdt vanwege een gevoel van onveiligheid, zoals het vermijden van bepaalde plekken in de woonplaats, 's avonds niet open doen, waardevolle spullen thuis laten, omlopen of omrijden, kinderen niet ergens naar toe laten gaan en niet met het openbaar vervoer gaan.

Grafiek 3.6
Vormen van vermijdingsgedrag (% komt vaak voor)

1) Exclusief personen die geen gebruik maken van het openbaar vervoer.

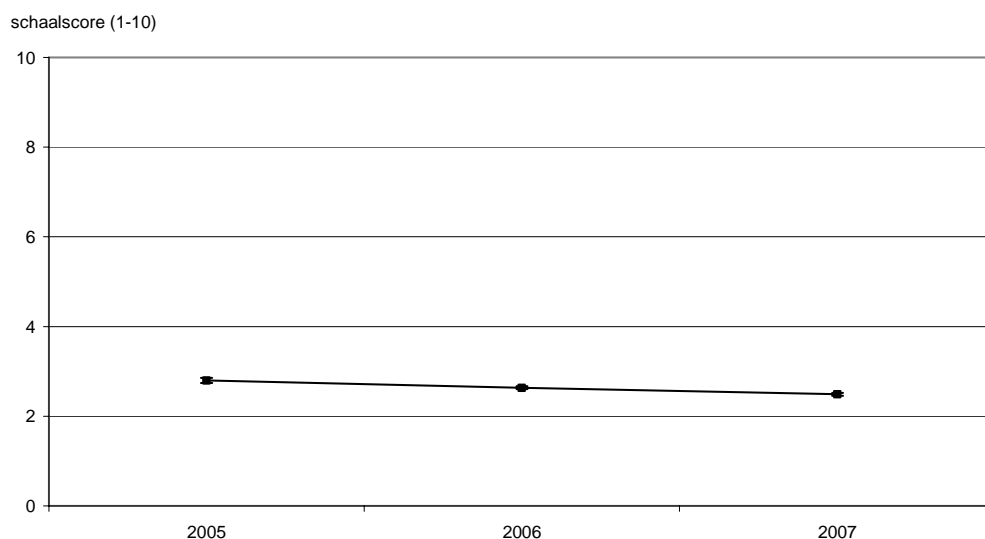
Bijna één op de vijf ouders (19 procent) met kinderen jonger dan 15 jaar zegt in 2007 dat zij hun kinderen vaak niet toestaan bepaalde plaatsen te bezoeken omdat zij die te onveilig vinden. Één op de zeven inwoners (14 procent) doet 's avonds niet open als er onverwachts wordt aangebeld, en één op de elf (9 procent) geeft aan dat zij waardevolle spullen thuis laten uit angst te worden bestolen. Het mijden van bepaalde plekken in de woonplaats (7 procent) en het omrijden of omlopen om onveilige plekken te mijden (6 procent) worden minder vaak genoemd als vormen van vermijdingsgedrag. Het minst vaak komt het niet reizen met het openbaar vervoer voor vanwege onveiligheid (2 procent).

Het aandeel inwoners dat aangeeft dat zij bepaalde situaties mijden ligt voor vrijwel alle situaties in 2007 lager dan in 2006 en 2005. Alleen het aandeel ouders dat hun kinderen vaak niet ergens naar toe laat gaan is niet wezenlijk veranderd.

3.5 De beleving van onveiligheid

Op grond van de antwoorden op de vragen over vermijdingsgedrag en onveiligheidsgevoelens is een schaalscore berekend. Deze schaalscore 'beleving van onveiligheid' loopt van (afgerond) 1 tot 10, waarbij een hogere waarde een groter gevoel van onveiligheid aangeeft. In 2007 was de schaalscore voor de beleving van onveiligheid 2,5. Dit is minder dan in beide voorgaande jaren. In 2005 bedroeg deze score nog 2,8.

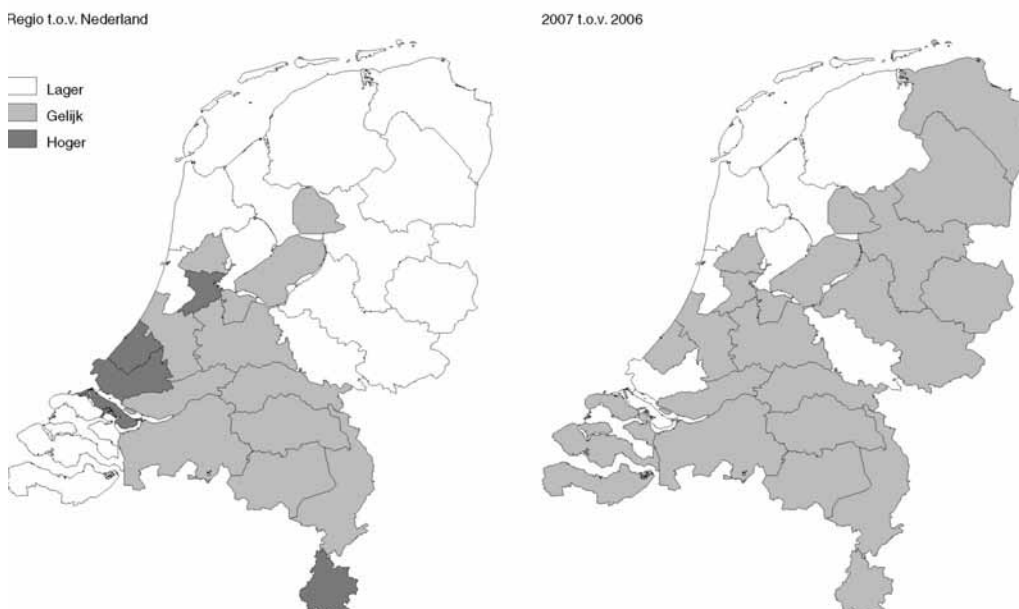
Grafiek 3.7
Beleving van onveiligheid (schaalscore)

Er zijn ook duidelijke verschillen in de beleving van onveiligheid naar politieregio. In 2007 loopt deze schaalscore van 2,0 (Drenthe) tot 3,0 (Haaglanden). Behalve in Drenthe is de schaalscore ook in de politieregio's Groningen, Fryslân, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zeeland lager dan voor Nederland als geheel. Omgekeerd is behalve in de reeds genoemde regio Haaglanden ook in Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid deze schaalscore voor de beleving van onveiligheid hoger dan gemiddeld.

In de politieregio's Fryslân, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Kennemerland en Rotterdam-Rijnmond is de beleving van onveiligheid in 2007 significant lager dan in 2006. In geen enkele politieregio is sprake van een toename.

Grafiek 3.8
Beleving van onveiligheid naar politieregio (schaalscore), 2007

3.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk zijn de ervaren onveiligheidsgevoelens en de eventuele gedragsaanpassingen vanwege (vermeende) onveiligheid weergegeven. De landelijke resultaten van de VMR 2007 staan daarbij centraal. Deze zijn vergeleken met de cijfers uit 2006 en 2005. Ook zijn de

regionale schaalscores voor 2007 vergeleken met het landelijke gemiddelde en met die van 2006.

Landelijke uitkomsten:

- In 2007 voelt ruim een vijfde van de inwoners van Nederland zich wel eens onveilig; rond drie procent voelt zich vaak onveilig. Beide cijfers zijn lager dan in 2006 en 2005.
- Inwoners van Nederland voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen en bij uitgaansgelegenheden.
- Het aandeel inwoners met vermijdingsgedrag ligt voor vrijwel alle vormen van dit gedrag in 2007 lager dan in voorgaande jaren.
- Ook de beleving van onveiligheid als geheel (schaalscore) ligt in 2007 significant lager dan in 2006 en 2005.

Regionale verschillen:

- In de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland voelen relatief minder inwoners zich wel eens onveilig dan gemiddeld; in de regio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid is dit juist hoger dan gemiddeld.
- In de regio Kennemerland is het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt gedaald.
- In de politieregio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid en Zeeland is de schaalscore voor de beleving van onveiligheid lager dan gemiddeld. In Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid is dit hoger dan gemiddeld.
- In de politieregio's Fryslân, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Kennemerland en Rotterdam-Rijnmond is de schaalscore voor de beleving van onveiligheid gedaald.

4. Slachtofferschap en ondervonden delicten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de mate waarin de inwoners van Nederland als burger zijn geconfronteerd met diverse vormen van veel voorkomende criminaliteit centraal. Het gaat hierbij in de eerste plaats om slachtofferschap van delicten, uitgedrukt als het percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder⁸) dat in een periode van 12 maanden éénmaal of vaker is geconfronteerd met een of meer delicten, ongeacht het aantal malen dat dit is gebeurd. Slachtofferschap kan ook worden uitgedrukt in het aantal ondervonden delicten. Dit geeft weer hoe vaak de bevolking met delicten is geconfronteerd. Het aantal ondervonden delicten biedt aanknopingspunten voor het opsporingsbeleid van politie en justitie.

Voor sommige vormen van criminaliteit is nog een nadere specificatie mogelijk. Zo kan fietsdiefstal ook worden uitgedrukt ten opzichte van het aantal fietsbezitters en autodelicten ten opzichte van het aantal inwoners van 18 jaar en ouder of het aantal autogebruikers. Inbraken en pogingen daartoe kunnen behalve aan het aantal personen ook worden gerelateerd aan het aantal huishoudens.

In de VMR worden vijftien afzonderlijke delictsoorten onderscheiden. Door combinatie van de afzonderlijke soorten delicten kunnen slachtofferpercentages voor alle delicten samen en voor delictgroepen worden vastgesteld.

In de volgende paragrafen worden de delicten zoveel mogelijk besproken overeenkomstig de (hoofd)groepenindeling in de Politiestatistiek⁹. Deze statistiek correspondeert voor een groot deel met het Wetboek van Strafrecht en andere wetten waarin bepaalde zaken strafbaar zijn gesteld. Het gaat in dit kader vooral om gewelds-, vermogens- en vandalisedelicten. Ook voor alle delicten samen (waarbij de categorie 'overige delicten' buiten beschouwing blijft) kan een beeld worden gegeven.

Allereerst komt slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit aan de orde. Daarbij worden eerst de afzonderlijke soorten ondervonden delicten beschreven. Daarna komt het totaalbeeld van alle delicten samen aan de orde, en dan de groepen van delicten. Vervolgens wordt ingegaan op het aantal ondervonden delicten, waarbij dezelfde volgorde wordt aangehouden (afzonderlijke delictsoorten, totaal, delictsgroepen). Ten slotte wordt aandacht besteed aan de mogelijke relatie tussen slachtoffer en dader en aan de locatie waar het voorval plaatsvond. Bij de gegevens naar politieregio komen alleen de totalen en de groepen van delicten aan de orde.

Voor onderlinge vergelijking kunnen de slachtofferpercentages en het aantal delicten per 100 inwoners worden gebruikt. Daarnaast wordt voor Nederland als geheel het absolute aantal ondervonden delicten vermeld.

4.2 Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit

4.2.1 Slachtofferschap van afzonderlijke soorten delicten

In deze paragraaf wordt een totaalbeeld geschetst van de criminaliteit in Nederland voor zover de inwoners in de voorgaande twaalf maanden slachtoffer zijn geweest van een of meer met name genoemde delicten. Het gaat daarbij om geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling en bedreiging), vermogensdelicten (inbraak of poging daartoe, fietsdiefstal, diefstal van of uit de auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal), vandalisme (beschadiging/diefstal vanaf de auto en overige vernielingen), doorrijden na een aanrijding en overige, niet nader gespecificeerde delicten.

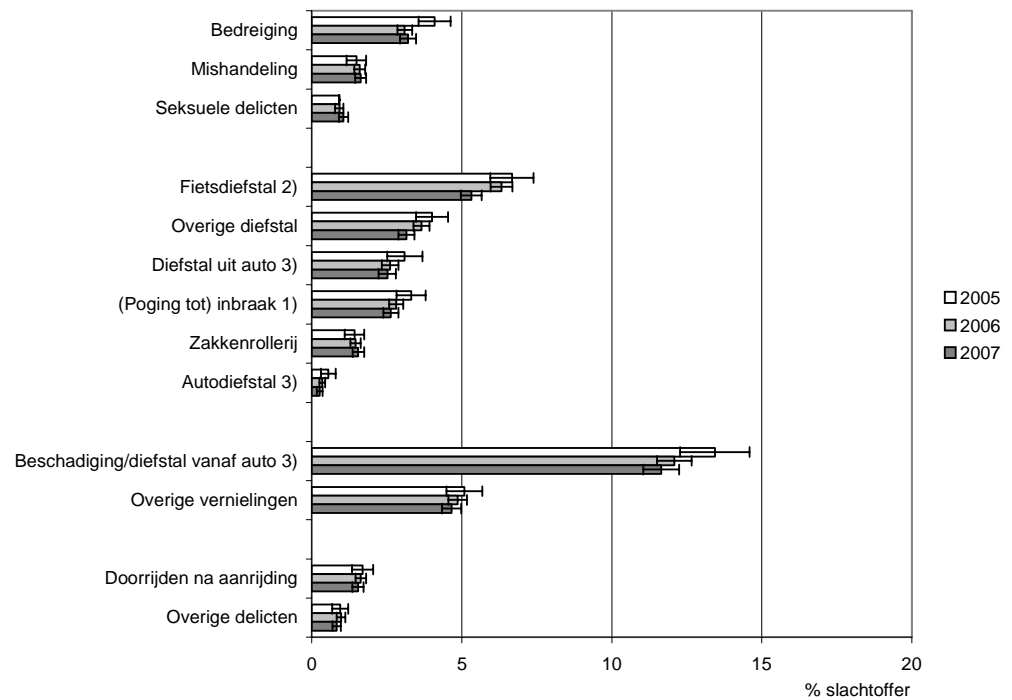
Van alle afzonderlijke delicten komt beschadiging van of diefstal vanaf de auto het meest voor. Volgens de VMR 2007 werd bijna acht procent van de inwoners van 18 jaar en ouder eenmaal of vaker binnen 12 maanden slachtoffer van beschadiging van of diefstal vanaf de auto. Uitgedrukt in het aantal autogebruikers was dit zelfs bijna twaalf procent. Fietsdiefstallen en overige vernielingen komen eveneens vaak voor. In 2007 werd bijna een op de twintig inwoners eenmaal of vaker slachtoffer van fietsdiefstal. Een even groot aandeel werd slachtoffer van overige vernielingen. Ruim drie procent had te maken met bedreigingen. Van overige diefstal (d.w.z. andere dan de afzonderlijk gevraagde vormen van diefstal) werd eveneens ruim drie procent slachtoffer. Van inbraak of een poging daartoe werd een op de veertig inwoners slachtoffer. Van de inwoners van 18 jaar en ouder had minder dan twee procent te maken met diefstal uit de auto. Verder had eveneens minder dan twee procent van de inwoners van 15 jaar

⁸ Beschadiging van de auto of diefstal van of uit de auto: 18 jaar en ouder.

⁹ Zie bijlage 4: Standaardclassificatie misdrijven CBS.

en ouder te maken met zaken als mishandeling, zakkenrollerij, doorrijden na een aanrijding, seksuele delicten en overige delicten. Van alle onderzochte delicten kwam slachtofferschap van autodiefstal en van zakkenrollerij met geweld (niet in grafiek opgenomen) het minst voor.

Grafiek 4.1
Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit (% slachtoffer)

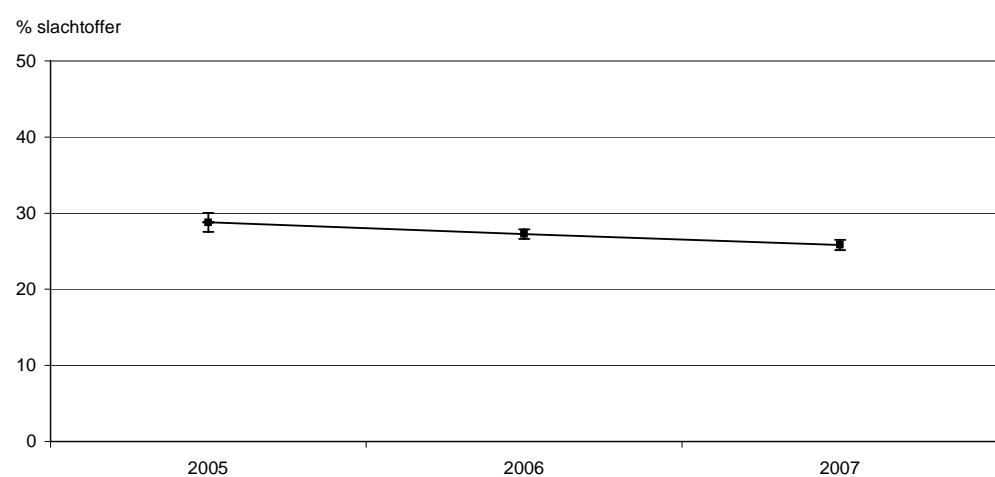
1) Huishoudens.
 2) Fietsbezitters.
 3) Autogebruikers.

Voor de meeste afzonderlijke delictsoorten is het percentage slachtoffers in het afgelopen jaar niet wezenlijk veranderd. Alleen het percentage fietsdiefstal onder fietsbezitters ligt in 2007 lager dan in 2006. Van enkele afzonderlijke delictsoorten – bedreiging, poging tot inbraak (huishoudens), fietsdiefstal, overige diefstal, beschadiging/diefstal vanaf auto (onder autogebruikers) – is het slachtofferpercentage in de VMR 2007 wel lager dan in 2005. Sinds dat jaar is geen enkele vorm van slachtofferschap significant toegenomen.

4.2.2 Slachtofferschap totaal

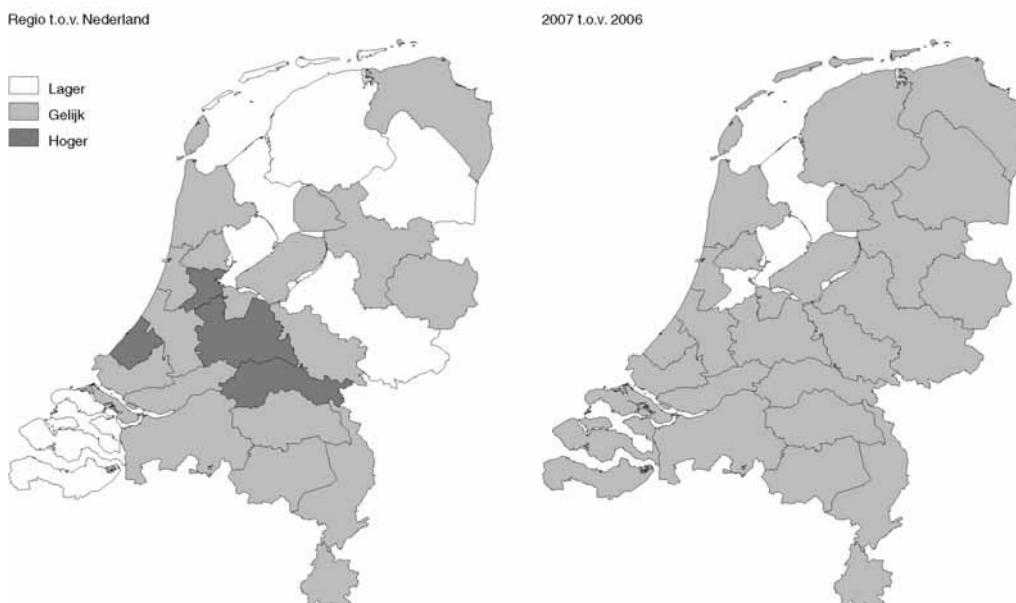
Van alle inwoners van Nederland van 15 jaar en ouder werd volgens de VMR 2007 ruim een kwart (26 procent) eenmaal of vaker binnen 12 maanden slachtoffer van één of meer van de genoemde delicten. In het jaar daarvoor was dit ruim 27 procent, en in 2005 nog bijna 29 procent. Het totale slachtofferpercentage is landelijk dus duidelijk afgenomen.

Grafiek 4.2
Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit (% slachtoffer)

Per politieregio varieert dit totale slachtofferpercentage in 2007 van 19 procent (Zeeland) tot 31 procent (Gelderland-Zuid, Amsterdam-Amstelland). Behalve in de politieregio Zeeland lag dit percentage in 2007 ook in Fryslân, Drenthe en Noord- en Oost-Gelderland lager dan het landelijke gemiddelde. Een hoger dan gemiddeld slachtofferpercentage hadden de regio's Gelderland-Zuid, Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden. In geen enkele regio is het totale slachtofferpercentage in 2007 significant hoger of lager dan in het jaar daarvoor.

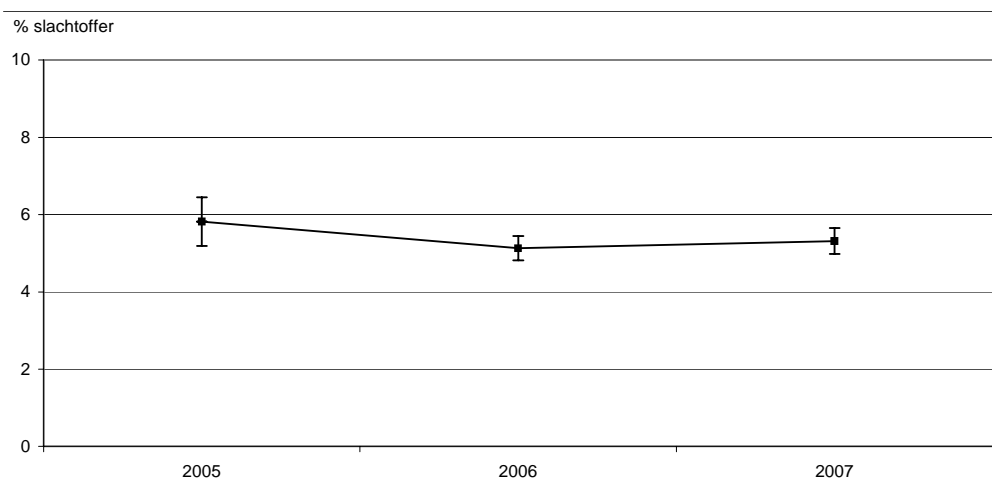
Grafiek 4.3 Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit - totaal naar politieregio (% slachtoffer), 2007

4.2.3 Slachtofferschap van geweldsdelicten

Volgens de VMR werd in 2007 ruim vijf procent van alle inwoners slachtoffer van een of meer geweldsdelicten. Dit is vrijwel hetzelfde als in 2006. In 2005 was dit nog bijna zes procent. De verschillen zijn statistisch niet significant.

Grafiek 4.4
Slachtofferschap van geweldsdelicten (% slachtoffer)

Per politieregio varieert dit slachtofferpercentage voor geweldsdelicten van drie in Noord- en Oost-Gelderland tot zeven in de regio's Groningen en Haaglanden. Alleen in Noord- en Oost-Gelderland is dit aandeel lager dan gemiddeld; in geen enkele regio ligt het percentage slachtoffers van geweldsdelicten significant hoger dan het landelijke gemiddelde. Ook is in 2007 in geen enkele regio een significante stijging of daling ten opzichte van 2006 waarneembaar.

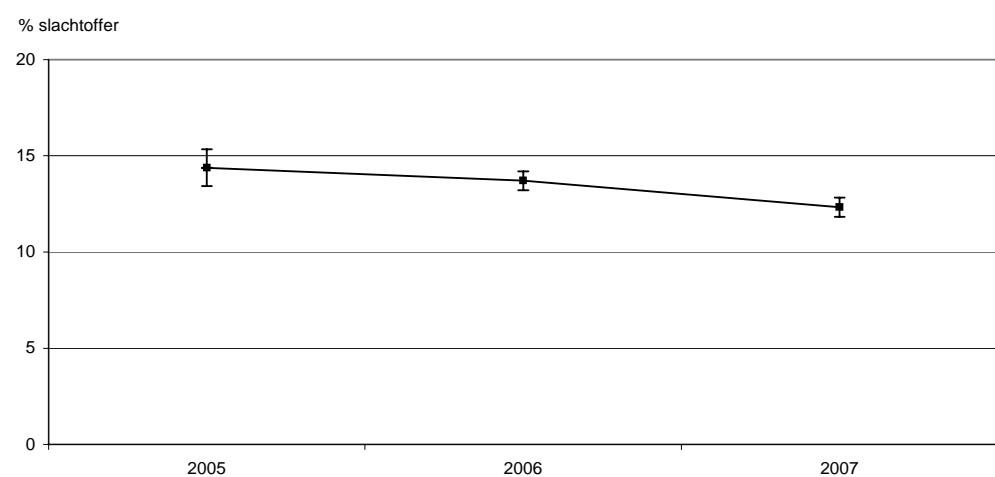
Grafiek 4.5 Slachtofferschap van geweldsdelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2007

4.2.4 Slachtofferschap van vermogensdelicten

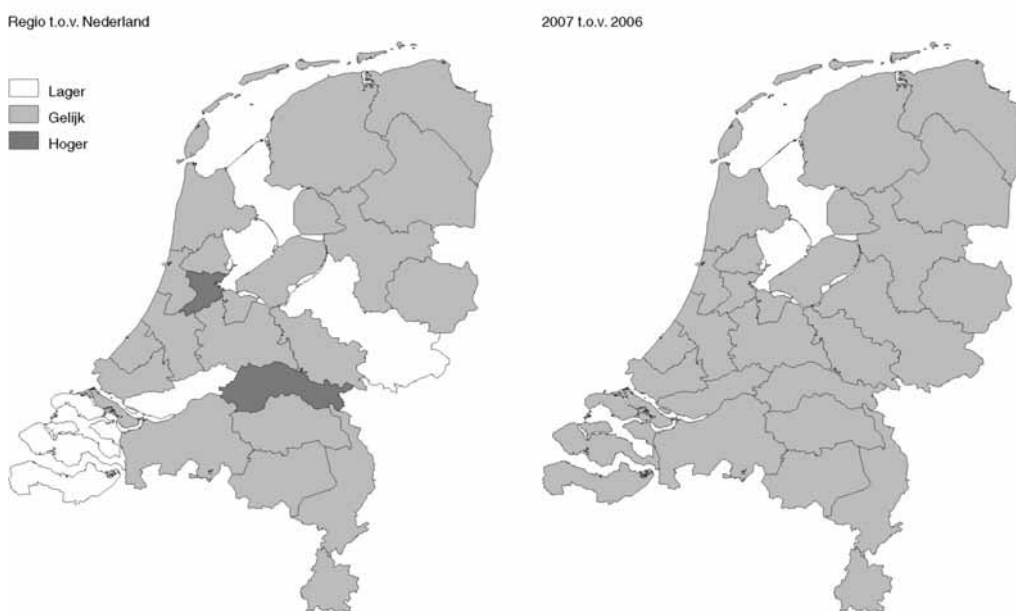
Volgens de VMR werd in 2007 ruim twaalf procent van de bevolking binnen een jaar slachtoffer van één of meer vermogensdelicten. Hiermee ligt dit aandeel bijna 2 procentpunten lager dan twee jaar geleden. Toen werd nog bijna veertien procent slachtoffer van één of meer vermogensdelicten. Het verschil met 2006 is kleiner.

Grafiek 4.6
Slachtofferschap van vermogensdelicten (% slachtoffer)

Het percentage slachtoffers van vermogensdelicten varieerde in 2007 per politieregio van zeven in Zeeland tot meer dan zeventien in Gelderland-Zuid. In Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-Holland Zuid en Zeeland is dit percentage lager dan het landelijke gemiddelde, in Gelderland-Zuid en Amsterdam-Amstelland hoger dan gemiddeld. De landelijke daling in 2007 van het percentage slachtoffers van vermogensdelicten doet zich niet voor in de afzonderlijke regio's. Evenmin zijn er regio's waar dit slachtofferpercentage ten opzichte van 2006 is gestegen.

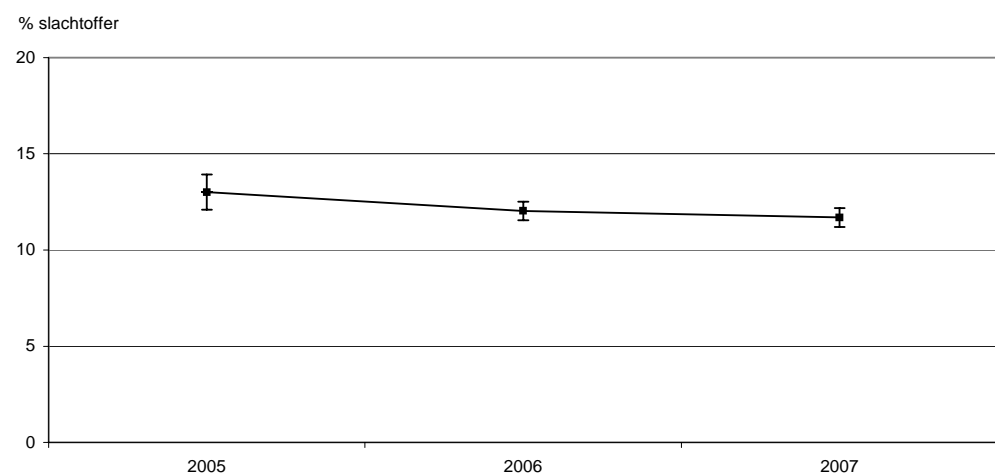
Grafiek 4.7 Slachtofferschap van vermogensdelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2007

4.2.5 Slachtofferschap van vandalismedelicten

Volgens de VMR 2007 werd bijna twaalf procent van de inwoners in de voorgaande 12 maanden slachtoffer van vandalismedelicten. In het jaar daarvoor was dit eveneens twaalf procent en in 2005 dertien procent, maar de verschillen zijn niet significant.

Grafiek 4.8
Slachtofferschap van vandalismedelicten (% slachtoffer)

Per regio varieert dit percentage in 2007 van minder dan acht in Fryslân tot veertien in Utrecht en Haaglanden. Behalve in Fryslân is het percentage slachtoffers van vandalisme ook in Drenthe lager dan gemiddeld. In geen enkele regio ligt dit percentage significant hoger dan voor Nederland als geheel. Ook vertoont geen enkele regio hierin een significante toe- of afname ten opzichte van 2006.

Grafiek 4.9 Slachtofferschap van vandalismedelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2007

4.3 Ondervonden delicten

De mate waarin de bevolking met veel voorkomende criminaliteit wordt geconfronteerd blijkt niet alleen uit het aandeel dat zelf slachtoffer is geworden van delicten, maar ook uit het aantal voorvallen waarmee de bevolking wordt geconfronteerd. Hoewel gegevens over slachtofferschap en over ondervonden delicten in grote lijnen overeenkomen, hebben zij toch hun eigen karakteristiek. Iemand kan immers meer dan éénmaal slachtoffer worden van eenzelfde soort delict. Uit de VMR zijn per persoon bijzonderheden bekend over ten hoogste drie voorvallen van eenzelfde soort delict waarmee iemand binnen 12 maanden kan worden geconfronteerd.

De volgende paragrafen hebben betrekking op het *aantal voorvallen* dat de inwoners binnen Nederland hebben ondervonden.

4.3.1 Ondervonden delicten – afzonderlijk

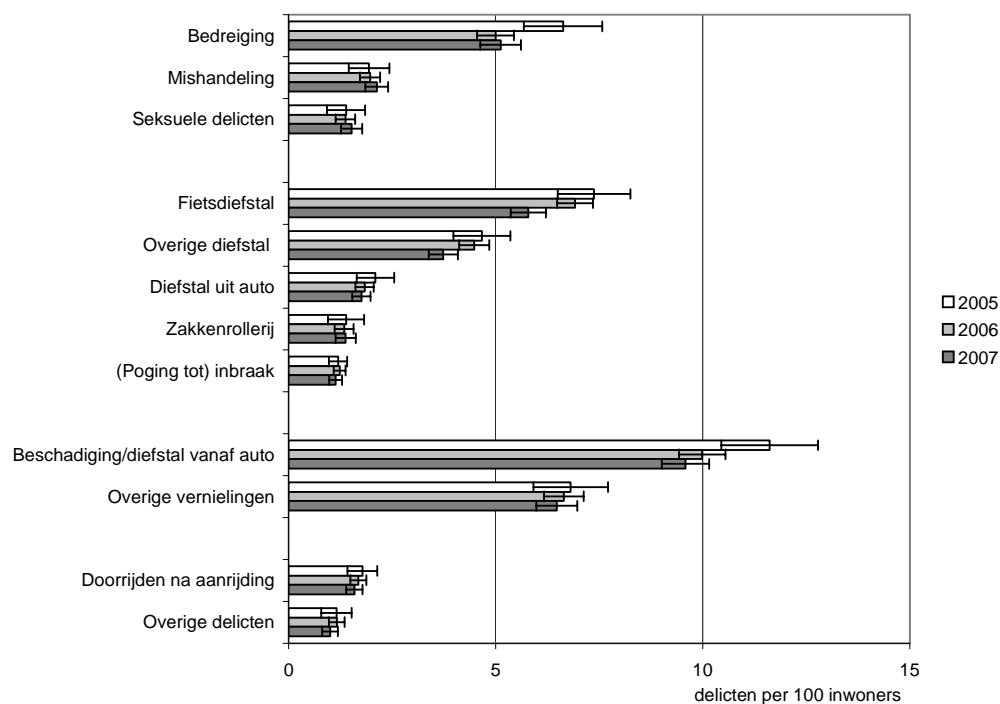
Van alle onderscheiden delicten komt beschadiging aan de auto het meest voor: volgens de VMR 2007 kwam dit bij bijna één op de tien inwoners voor. Dit komt overeen met ongeveer 1,3 miljoen gevallen van autovandalisme in Nederland als geheel. Overige vernielingen kwamen in Nederland bij zes tot zeven van de 100 inwoners voor. Omgerekend betreft dit ruim 0,8 miljoen voorvallen op jaarbasis.

Ook fietsdiefstal en bedreiging komen als delict vaak voor. Voor fietsdiefstallen kwam het aantal delicten neer op bijna zes per 100 inwoners, wat overeenkomt met bijna 0,8 miljoen gevallen. Bedreiging kwam meer dan vijf keer per 100 inwoners voor, wat neerkomt op ongeveer 0,7 miljoen delicten.

Veel delictsoorten komen bij minder dan twee op de honderd inwoners voor maar vormen in totaliteit toch een groot deel van alle delicten. Tot deze delicten behoren onder andere mishandelingen, diefstallen uit de auto, doorrijden na een aanrijding, seksuele delicten. Autodiefstal komt van de onderzochte delicten met 0,2 per 100 inwoners het minst vaak voor.

Van de meeste afzonderlijke delictsoorten ligt het aantal voorvallen volgens de VMR 2007 zowel absoluut als per 100 inwoners op vrijwel hetzelfde niveau als in 2006 of 2005. Het aantal bedreigingen en autovandalisme ligt in 2007 wel lager dan in 2005, maar niet ten opzichte van 2006. Het aantal fietsdiefstallen en overige diefstallen daarentegen zijn gedaald ten opzichte van 2006 maar niet ten opzichte van 2005.

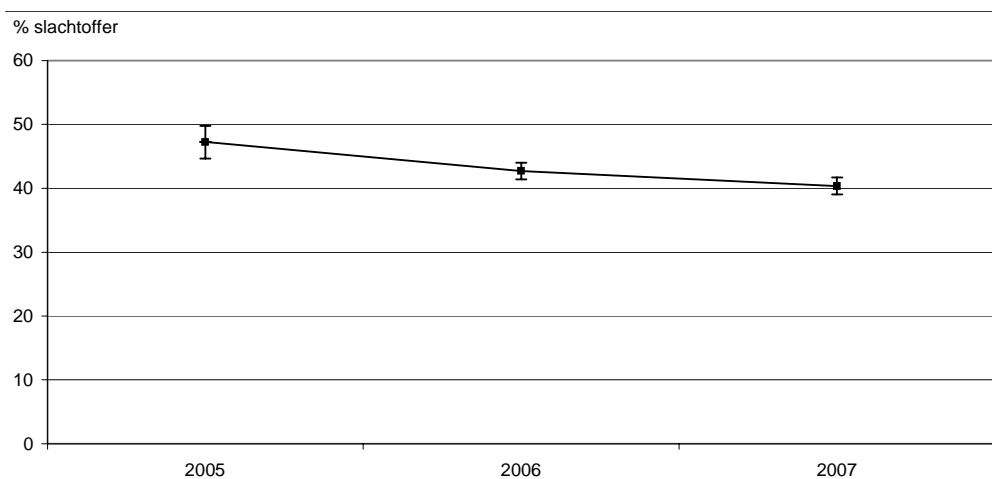
Grafiek 4.10
Door de bevolking in Nederland ondervonden delicten - totaal (delicten per 100 inwoners)

4.3.2 Ondervonden delicten – totaal

Wanneer alle voorvallen van veel voorkomende criminaliteit waarmee de bevolking in Nederland wordt geconfronteerd worden samengenomen (uitgezonderd overige delicten), dan kwamen er volgens de VMR in 2007 ruim veertig voorvallen per 100 inwoners voor. Dit komt overeen met in totaal ruim 5,3 miljoen delicten. Dit wijkt niet wezenlijk af van het aantal ondervonden delicten (absoluut en relatief) in het jaar daarvoor, maar wel ten opzichte van 2005. In dat jaar was dit aantal zowel relatief (47 procent) als absoluut (ruim 6 miljoen) significant hoger.

Grafiek 4.11
Door de bevolking in Nederland ondervonden delicten - totaal (% slachtoffer)

De verschillen tussen de regio's zijn groot: per 100 inwoners varieert het aantal delicten van 26 in Zeeland tot 56 in Amsterdam-Amstelland. Behalve in Zeeland ligt het totale aantal delicten per 100 inwoners ook in de regio's Fryslân, Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland en Limburg-Noord onder het landelijke gemiddelde. In Amsterdam-Amstelland en Haaglanden ligt dit aantal per 100 duidelijk hoger dan gemiddeld.

Evenals op landelijk niveau is er in geen enkele regio in 2007 een significant verschil in het aantal delicten per 100 inwoners vergeleken met het voorgaande jaar.

Grafiek 4.12 Door de bevolking in Nederland ondervonden delicten - totaal naar politieregio (delicten per 100 inwoners), 2007

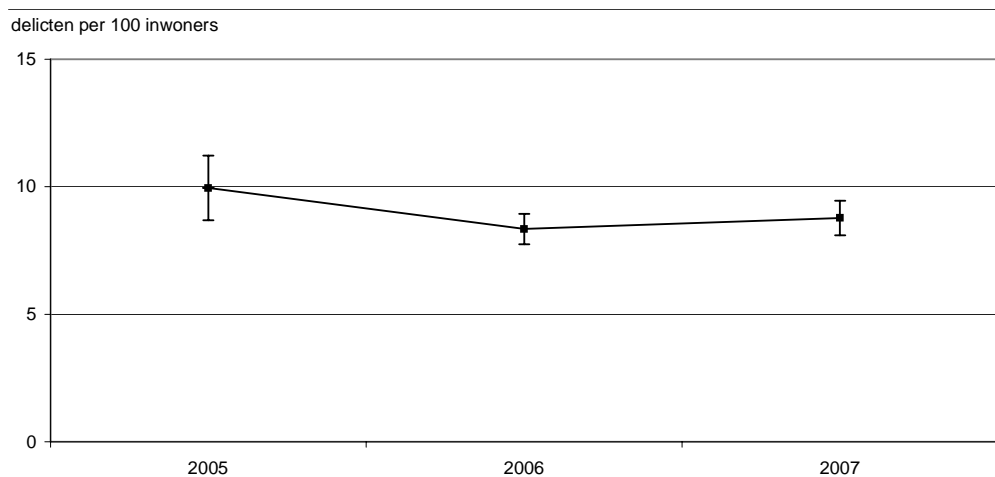

4.3.3 Ondervonden geweldsdelicten

Volgens de VMR kwamen in 2007 bijna negen geweldsvoorvallen in Nederland per 100 inwoners voor. In 2006 gebeurde dit iets meer dan acht keer en in het jaar daarvoor tien keer per 100 inwoners. Het verschil tussen deze jaren is niet significant.

Volgens de VMR 2007 werd de bevolking naar schatting met ruim 1,1 miljoen geweldsdelicten geconfronteerd. In 2006 ging het om hetzelfde aantal als in 2007, terwijl er in 2005 nog rond de 1,3 miljoen geweldsdelicten gerapporteerd werden. Deze aantallen wijken onderling niet wezenlijk af.

Grafiek 4.13
Door de bevolking in Nederland ondervonden geweldsdelicten (delicten per 100 inwoners)

Per regio varieert het aantal geweldsdelicten van ruim vijf (Gooi en Vechtstreek, Zeeland) tot rond elf per 100 inwoners en meer (Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond). Alleen in de twee eerstgenoemde regio's is het aandeel geweldsdelicten lager dan het landelijke gemiddelde; geen enkele regio vertoont een beduidend hoger aandeel dan gemiddeld. Ook is er in geen enkele regio een wezenlijk verschil in het aandeel geweldsdelicten in 2007 ten opzichte van het jaar daarvoor.

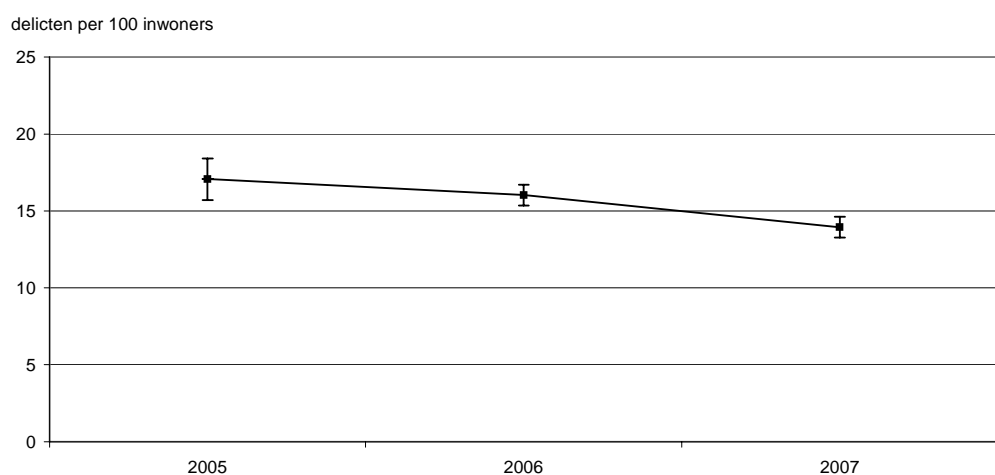
Grafiek 4.14 Door de bevolking in Nederland ondervonden geweldsdelicten naar politieregio (delicten per 100 inwoners), 2007

4.3.4 Ondervonden vermogensdelicten

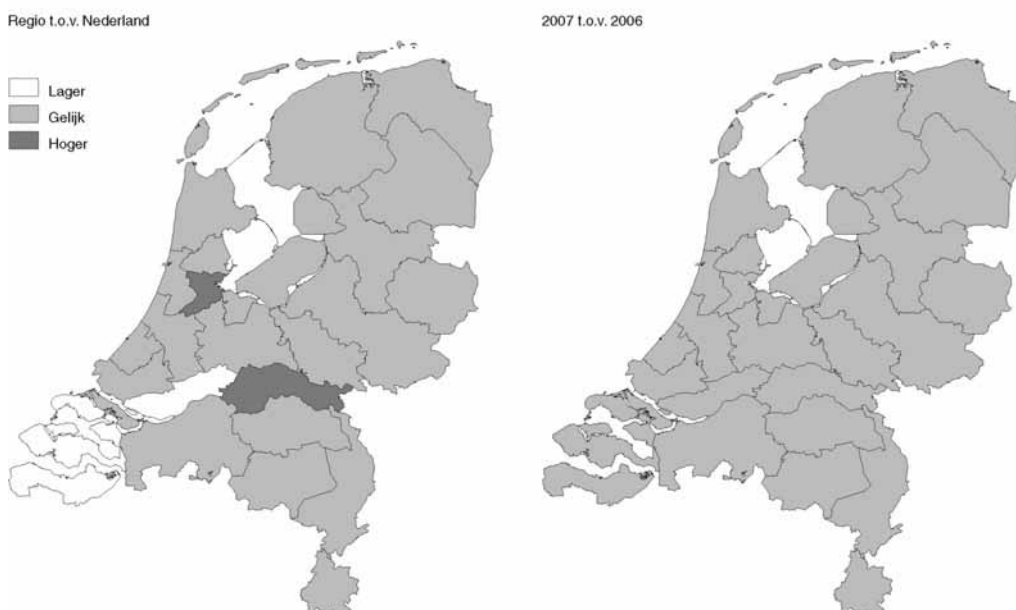
Volgens de VMR had de bevolking in 2007 te maken met bijna veertien vermogensdelicten per 100 inwoners. In absolute aantallen is dit ruim 1,8 miljoen. Dit is een significante daling ten opzichte van eerdere jaren. In het voorgaande jaar waren dit nog zestien vermogensdelicten per 100 inwoners (2,1 miljoen) en in 2005 zeventien per 100 inwoners (ruim 2,2 miljoen).

Grafiek 4.15
Door de bevolking in Nederland ondervonden vermogensdelicten (delicten per 100 inwoners)

Per regio varieerde het aantal vermogensdelicten per 100 inwoners in 2007 van minder dan 10 in Zuid-Holland-Zuid en Zeeland tot 23 in Amsterdam-Amstelland. In de eerstgenoemde regio's ligt het aandeel vermogensdelicten lager dan gemiddeld. Naast Amsterdam-Amstelland heeft Gelderland-Zuid een hoger dan gemiddeld aandeel vermogensdelicten per 100 inwoners. Anders dan voor Nederland als geheel is in geen enkele regio sprake van een significant verschil in het aandeel ondervonden vermogensdelicten ten opzichte van het voorgaande jaar.

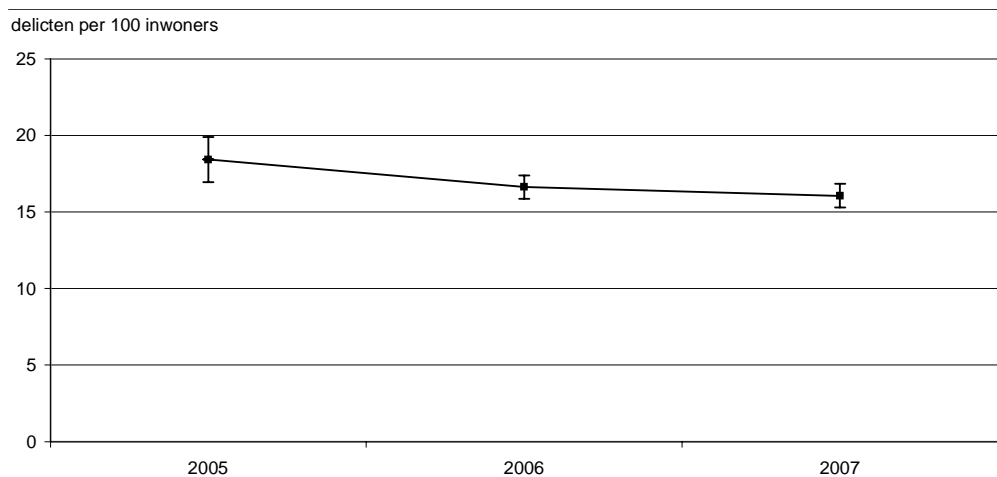
Grafiek 4.16 Door de bevolking in Nederland ondervonden vermogensdelicten naar politieregio (delicten per 100 inwoners), 2007

4.3.5 Ondervonden vandalismedelicten

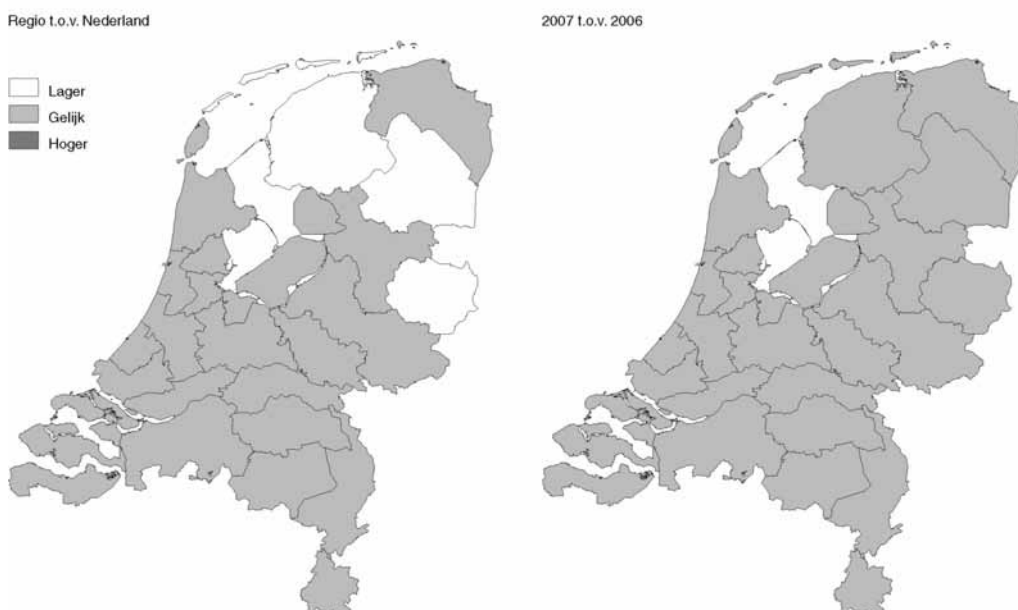
Per 100 inwoners kwamen volgens de VMR 2007 in de voorgaande 12 maanden ruim zestien gevallen van vandalisme voor. In absolute aantallen zijn dit naar schatting ruim 2,1 miljoen delicten. In 2006 kwamen bijna zeventien en in het jaar daarvoor ruim achttien gevallen van vandalisme per 100 inwoners voor. Dit komt overeen met resp. bijna 2,2 miljoen en ruim 2,4 miljoen vandalismedelicten. Ten opzichte van 2005 en 2006 is het aantal vandalismedelicten iets gedaald, maar zijn de verschillen niet significant.

Grafiek 4.17
Door de bevolking in Nederland ondervonden vandalismedelicten (delicten per 100 inwoners)

Per regio varieert het aantal vandalismedelicten waarmee de bevolking wordt geconfronteerd van rond tien per 100 inwoners (Fryslân) tot twintig en meer (Amsterdam-Amstelland, Haaglanden). In de regio's Fryslân, Drenthe en Twente is dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde, maar in geen enkele regio is dit significant hoger dan gemiddeld. Ook is in 2007 in geen enkele politieregio sprake van een duidelijke toe- of afname ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 4.18 Door de bevolking in Nederland ondervonden vandalismedelicten naar politieregio (delicten per 100 inwoners), 2007

4.4 Bekendheid met daders

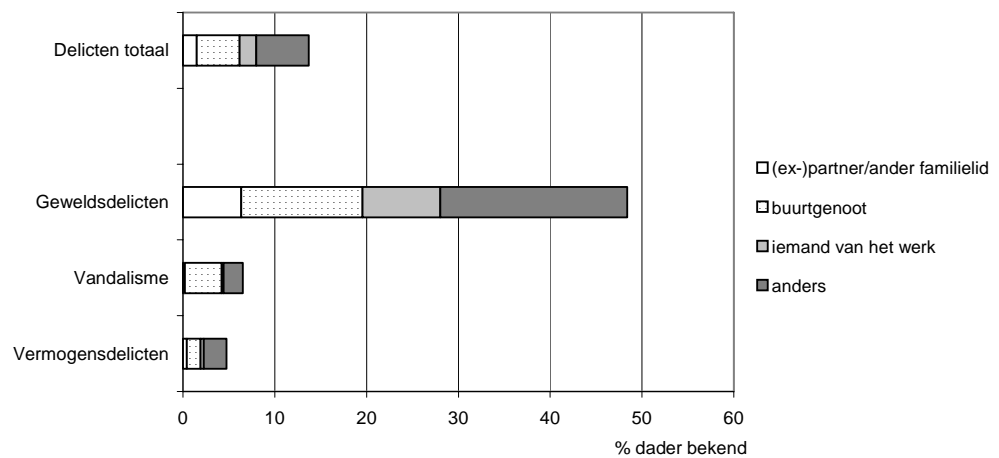
Aan de slachtoffers in de VMR is gevraagd of zij de dader of daders kenden. Bijna veertien procent van de slachtoffers geeft in 2007 aan dat zij de dader kennen. Bij geweldsdelicten is dit aandeel veel hoger (iets minder dan de helft) dan bij andere delicten. Dit is niet verwonderlijk vanwege het vaak directe contact tussen slachtoffer en dader bij geweldsdelicten. Bij inbraken of pogingen daartoe kent rond één op de zes slachtoffers de dader of daders; bij overige vernielingen is dit bij een op de tien slachtoffers bekend. Onder slachtoffers van andere delicten is dit veel minder; bij autodiefstal weet zelfs geen van de slachtoffers wie de daders zijn.

Aan de slachtoffers is ook gevraagd welke relatie zij tot de dader hadden. Het meest genoemd wordt een 'andere' bekende (6 procent), gevolgd door een buurtgenoot (5 procent). Opmerkelijk is dat slachtoffers van geweldsdelicten, en vooral van seksuele delicten, vaker iemand van het

werk als dader noemen. Buurtgenoten worden naar verhouding vaak als dader bij vandalismedelicten genoemd.

Grafiek 4.19

Door de bevolking in Nederland ondervonden delicten naar relatie met dader(s) (% dader bekend), 2007

4.5 Ondervonden delicten naar plaats van het voorval

Uit de VMR 2007 blijkt dat ondervonden delicten vaak thuis gebeuren. Bij ruim een op de drie van alle delicten was dit het geval. Ook op straat (ruim een kwart van alle ondervonden delicten) is een veel voorkomende locatie. Op werk of school wordt in negen procent van de gevallen genoemd, en parken of parkeerterreinen in zeven procent. Horecagelegenheden en stations/bushaltes worden elk in bijna vijf procent van alle ondervonden delicten als pleegplaats genoemd. Winkels of warenhuizen worden in vier procent van de gevallen genoemd. Andere specifieke locaties komen voor alle delicten samen minder voor.

Maar er zijn grote verschillen in locatie naar soort delict. Zo gebeurde rond een op de drie gewelddelicten op straat, (mishandelingen zelfs 41 procent) en een op de vijf op het werk of op school (seksuele delicten zelfs ruim een kwart). Veertien procent van de gewelddelicten vond plaats in uitgaansgelegenheden.

Van alle vermogensdelicten (exclusief inbraak en poging tot inbraak) gebeurden diefstallen uit de auto (43 procent) en overige diefstal (61 procent) relatief vaak thuis of bij huis. Diefstallen uit de auto vonden ook vaak op straat (37 procent) plaats. Fietsdiefstallen gebeurden behalve thuis (ruim een kwart) ook vaak op straat (23 procent) en bij een station of bushalte (20 procent). Van zakkenrollerij vond ruim twintig procent op straat plaats, een vrijwel even groot deel in een winkel of warenhuis, en één op de zes op school of werk.

Meer dan andere delictsvormen gebeurden vandalismedelicten volgens de VMR 2007 in of om het huis (46 procent; overige vernielingen zelfs in drie van de vijf gevallen). Ruim een kwart van de vandalismedelicten gebeurde op straat (autovandalisme een op de drie, overige vernielingen 18 procent). Ruim één op de zes gevallen van autovandalisme gebeurde op een parkeerterrein. Doorrijden na een aanrijding gebeurde in meer dan de helft van de gevallen op straat en in veertien procent van de gevallen op een parkeerterrein.

Van andere, niet gespecificeerde delicten gebeurde ruim een derde (36 procent) op straat en rond een derde (31 procent) in of bij huis.

4.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk is beschreven in hoeverre de bevolking van Nederland volgens de VMR wordt geconfronteerd met veel voorkomende criminaliteit, zowel in termen van slachtofferschap als in termen van het aantal ondervonden delicten. Het gaat daarbij om afzonderlijke delicten, maar ook om alle delicten samen en om een groepering in gewelddelicten, vermogensdelicten en vandalisme. Deze gegevens van 2007 zijn daarbij landelijk vergeleken met die van 2006 en 2005. Ook is voor de VMR 2007 nagegaan welke regio's verschillen van het landelijke gemiddelde, en in welke regio's de ondervonden criminaliteit ten opzichte van het voorgaande jaar is toe- of afgenomen. Ten slotte is bekeken in hoeverre de slachtoffers bekend waren met de daders en is een beeld geschetst van de locatie waar het voorval plaats vond.

Landelijke uitkomsten:

- Volgens de VMR 2007 werd ruim een kwart van alle inwoners binnen de 12 voorgaande maanden slachtoffer van één of meer delicten. Dit is iets minder dan in beide voorgaande jaren. Rond vijf procent werd slachtoffer van geweldsdelicten, twaalf procent van vermogensdelicten en eveneens rond twaalf procent van vandalisme. Ten opzichte van eerdere jaren is alleen het percentage slachtoffers van vermogensdelicten gedaald.
- Uitgedrukt in aantallen ondervonden delicten had de bevolking in 2007 te maken met naar schatting in totaal 5,3 miljoen delicten, dit komt neer op veertig voorvallen per 100 inwoners. Dit aantal is niet lager dan in 2006. Wel is er sprake van een daling sinds 2005, toen nog bijna 6,2 miljoen delicten werden ondervonden (47,2 per 100 inwoners).
- De bevolking werd volgens de VMR 2007 geconfronteerd met ruim 1,1 miljoen geweldsdelicten (8,8 per 100 inwoners), 1,8 miljoen vermogensdelicten (14 per 100 inwoners) en ruim 2,1 miljoen vandalismedelicten (16 per 100). Het aantal ondervonden vermogensdelicten is lager dan in beide voorgaande jaren.
- Veertien procent van de slachtoffers geeft aan dat zij de dader kennen. Bij geweldsdelicten is dit aandeel bijna de helft.
- Ruim een derde van alle delicten samen gebeurt in of bij het huis van de slachtoffers; meer dan een kwart vindt plaats op straat. Maar er zijn grote verschillen per soort delict.

Regionale verschillen:

- Het totale slachtofferpercentage in 2007 is in de politieregio's Fryslân, Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland lager dan gemiddeld. In de regio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is dit juist hoger.
- In Noord- en Oost-Gelderland is het percentage geweldsdelicten lager dan gemiddeld.
- Van vermogensdelicten werden in Twente, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland relatief weinig inwoners slachtoffer; in Amsterdam-Amstelland en Gelderland-Zuid relatief veel.
- In Fryslân en Drenthe werden naar verhouding weinig inwoners slachtoffer van vandalisme.
- Geen enkele regio vertoont in 2007 een duidelijke toe- of afname in de slachtofferpercentages ten opzichte van 2006.

5. Melding en aangifte van misdrijven

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de contacten tussen de politie en slachtoffers van delicten aan de orde. Daarbij wordt een beeld geschetst van het aangiftegedrag van de bevolking. Slechts een deel van de door de bevolking ondervonden delicten wordt door de politie geregistreerd. Allereerst worden de meeste voorvallen om wat voor reden dan ook niet bij de politie bekend. Deze delicten die buiten het gezichtsveld van de politie blijven worden aangeduid met de term 'verborgen misdaad' (dark number). Maar ook van de voorvallen die wel bekend of gemeld zijn (door melding van of namens het slachtoffer of door de politie zelf ontdekt), komen alleen die delicten in de politieregistraties terecht waarvoor een ondertekende aangifte is gedaan en die vervolgens correct en eenduidig in de politiestructuren zijn verwerkt.

Inmiddels is ook aangifte via internet mogelijk voor een beperkt aantal delictsoorten. Deze elektronische aangiften worden slechts gedeeltelijk in de politieregistraties verwerkt.

In dit hoofdstuk staan de meldingsbereidheid en aangiftebereidheid centraal. Ook wordt aandacht besteed aan de redenen waarom slachtoffers wel of geen aangifte doen van delicten. Verder wordt ingegaan op door de politie verstrekte adviezen en informatie over het verloop van de zaak.

In de VMR is melding en aangifte per soort delict alleen van het meest recente voorval bekend; voor de overige voorvallen wordt eenzelfde meldings- en aangiftegedrag verondersteld. Verder zijn deze gegevens beperkt tot voorvallen die slachtoffers in Nederland zijn overkomen. Aangiften via internet blijven in deze rapportage buiten beschouwing.

5.2 Melding

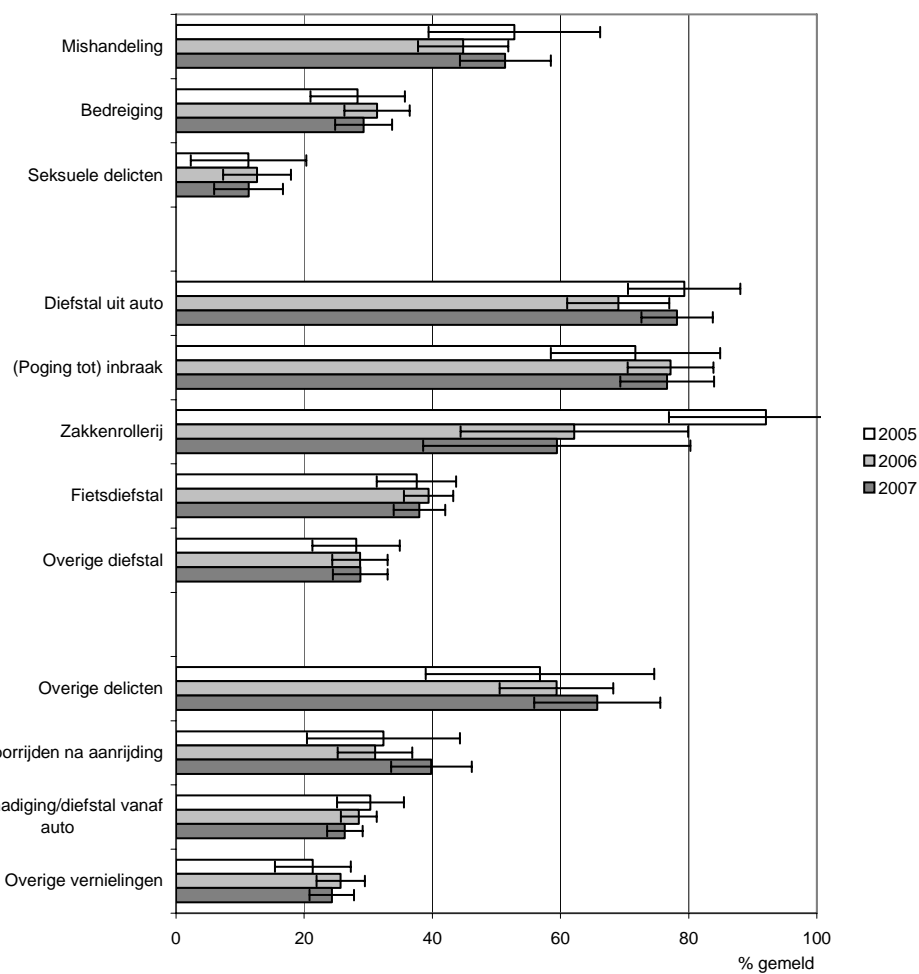
In deze paragraaf wordt ingegaan op de meldingsbereidheid van slachtoffers van delicten. Van een melding is sprake als het voorval door of namens het slachtoffer is gemeld bij de politie. Zoals ook bij de behandeling van slachtofferschap komen eerst alle afzonderlijke soorten delicten die in de VMR voorkomen aan de orde. Vervolgens wordt voor alle delicten samen een beeld in de tijd en naar politieregio geschetst en daarna voor de onderscheiden delictgroepen.

5.2.1 Afzonderlijke delicten

Uit de VMR blijkt dat er duidelijke verschillen bestaan in de mate waarin voorvallen worden gemeld bij de politie. Dit varieert in 2007 van elf procent voor seksuele delicten tot meer dan drie kwart voor (poging tot) inbraak, autodiefstal en diefstal uit de auto. Ook zakkenrollerij en overige, niet nader genoemde delicten werden met zes of meer van de tien voorvallen relatief veel gemeld. Van mishandeling werd in iets minder dan de helft van de gevallen melding gemaakt; bij fietsdiefstal en doorrijden na een ongeval gebeurde dat in rond vier van de tien gevallen. Rond drie van de tien bedreigingen en overige diefstallen werden gemeld; bij autovandalisme en overige vernielingen gebeurde dit in ruim een kwart van de voorvallen.

Bij geen van de afzonderlijke delictsoorten is in 2007 sprake van een significante verandering in de meldingsbereidheid ten opzichte van voorgaande jaren.

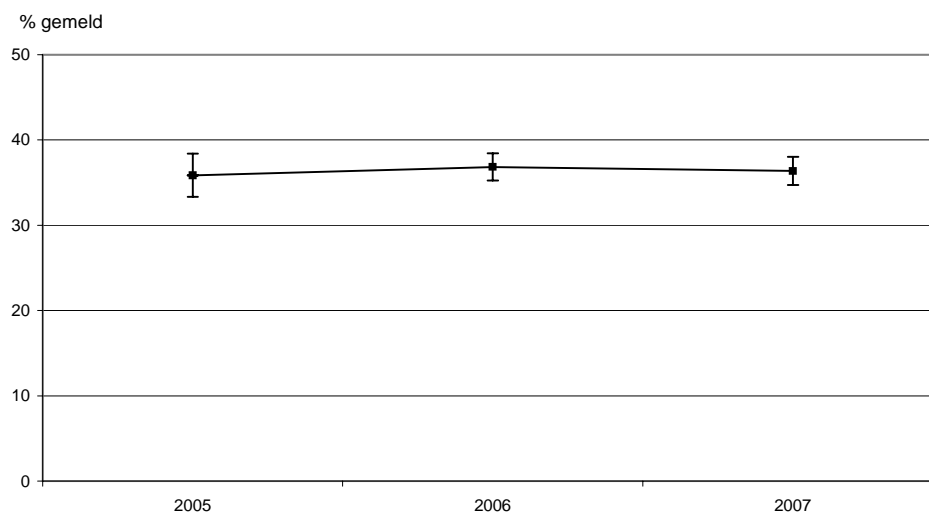
Grafiek 5.1
Bij de politie gemelde delicten (% gemeld)

5.2.2 Delicten totaal

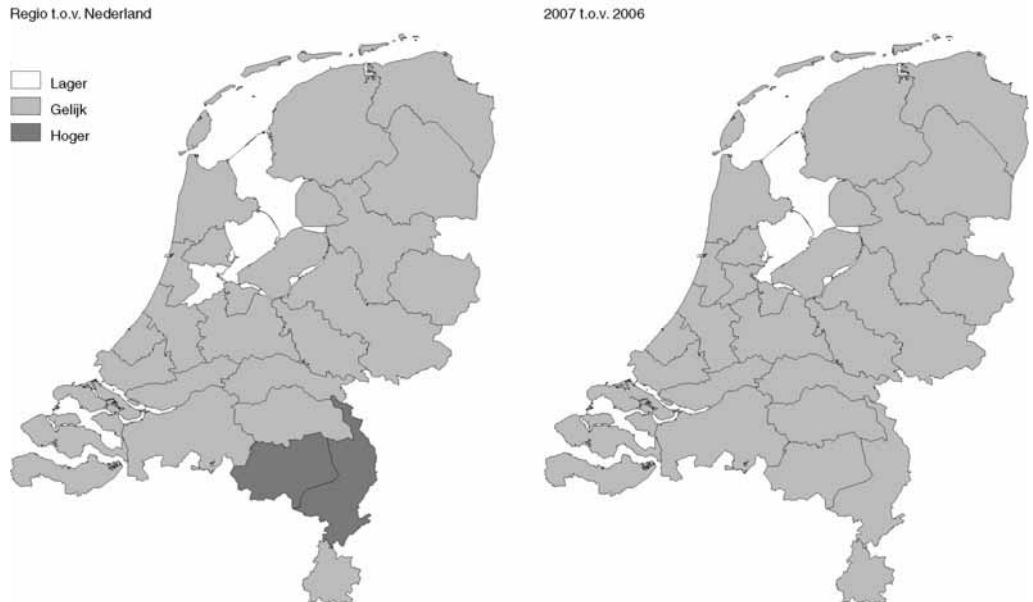
Volgens de VMR 2007 werd ruim een derde (36 procent) van alle voorvallen door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld. Dit is vrijwel even veel als in beide voorgaande jaren.

Grafiek 5.2
Bij de politie gemelde delicten - totaal (% gemeld)

Per politieregio verschilt de meldingsbereidheid voor alle ondervonden delicten samen. Dit varieert in 2007 van 30 en minder (Groningen, Fryslân, Amsterdam-Amstelland) tot bijna de helft (Zeeland, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord). Alleen in de regio's Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord is de meldingsbereidheid significant hoger dan het landelijke gemiddelde; in de regio Amsterdam-Amstelland was deze bereidheid lager dan gemiddeld. Ook week in geen enkele politieregio het totale meldingspercentage in 2007 af van dat in het jaar daarvoor.

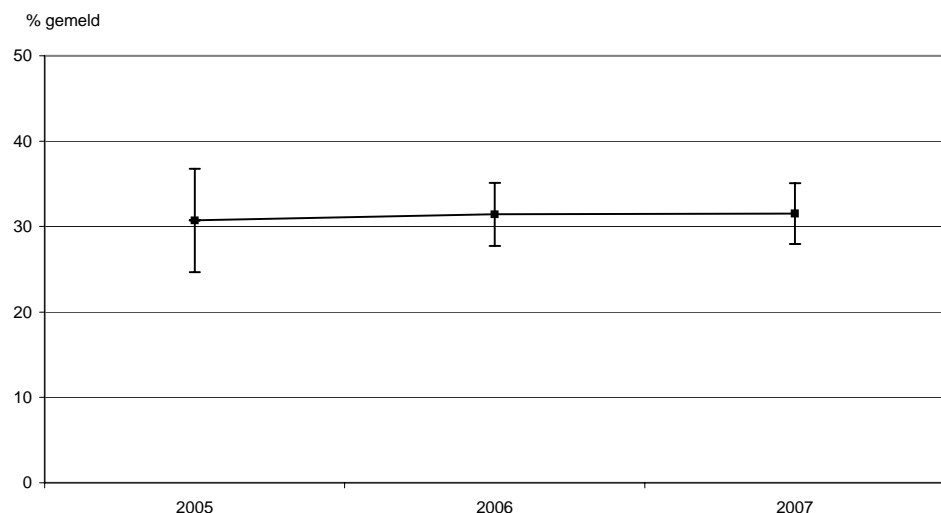
Grafiek 5.3 Bij de politie gemelde delicten - totaal naar politieregio (% gemeld), 2007

5.2.3 Gewelddelicten

Drie van de tien gewelddelicten werden volgens de VMR 2007 bij de politie gemeld, even veel als in 2006 en 2005.

Grafiek 5.4 Bij de politie gemelde gewelddelicten (% gemeld)

Per politieregio schommelde het percentage bij de politie gemelde gewelddelicten van minder dan 15 in Brabant-Noord tot meer dan 50 in Zeeland. Alleen in Brabant-Noord is dit meldingspercentage duidelijk lager dan voor Nederland als geheel; in geen enkele regio is dit significant hoger dan het landelijke gemiddelde. Ook week het percentage gemelde gewelddelicten in 2007 in geen enkele regio wezenlijk af van het aandeel in het jaar daarvoor.

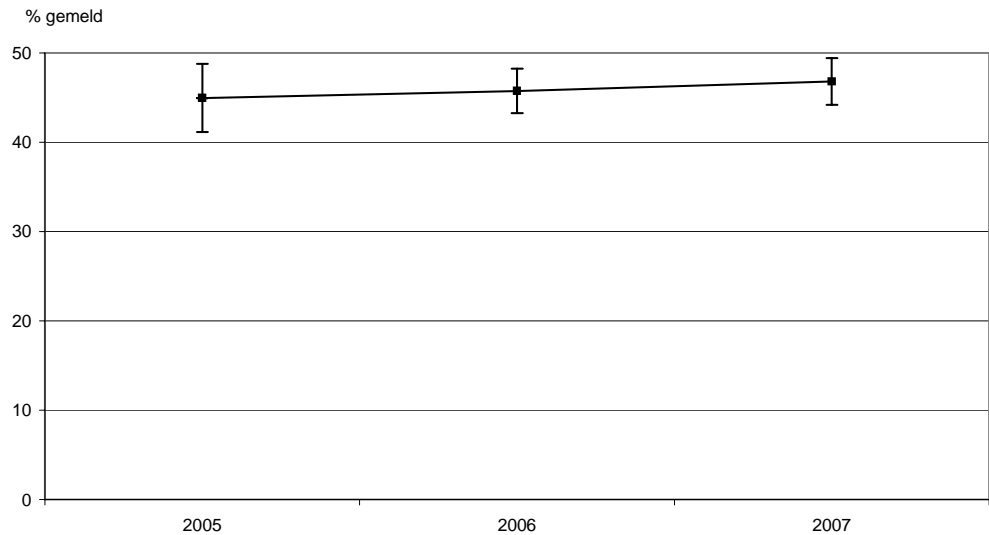
Grafiek 5.5 Bij de politie gemelde geweldsdelicten naar politieregio (% gemeld), 2007

5.2.4 Vermogensdelicten

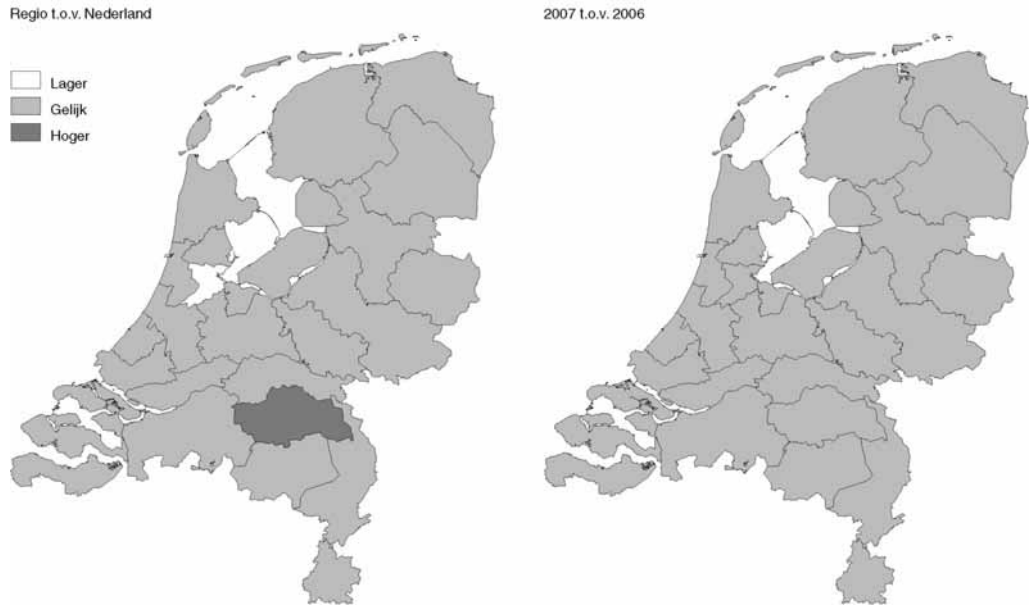
Van alle in Nederland ondervonden vermogensdelicten werd in 2007 volgens de VMR iets minder dan de helft (47 procent) bij de politie gemeld. Dit is vrijwel hetzelfde als in de beide jaren daarvoor.

Grafiek 5.6
Bij de politie gemelde vermogensdelicten (% gemeld)

Per politieregio varieerde de meldingsbereidheid van vermogensdelicten in 2007 van rond één op de drie (Amsterdam-Amstelland) tot meer dan het dubbele (Brabant-Noord). Alleen in deze politieregio's week het meldingspercentage duidelijk af van het landelijke gemiddelde. In geen enkele regio werden in 2007 relatief meer of minder vermogensdelicten gemeld dan in 2006.

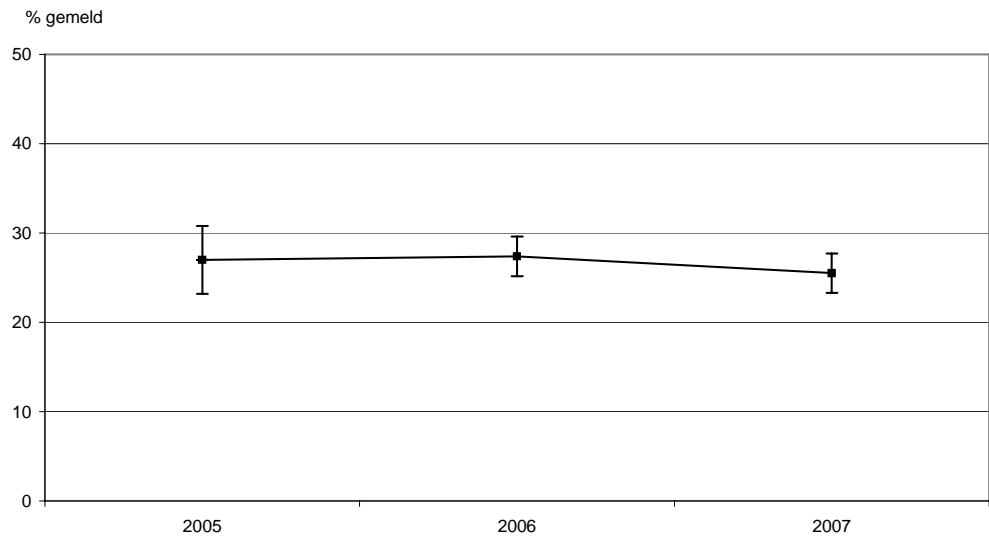
Grafiek 5.7 Bij de politie gemelde vermogensdelicten naar politieregio (% gemeld), 2007

5.2.5 Vandalismedelicten

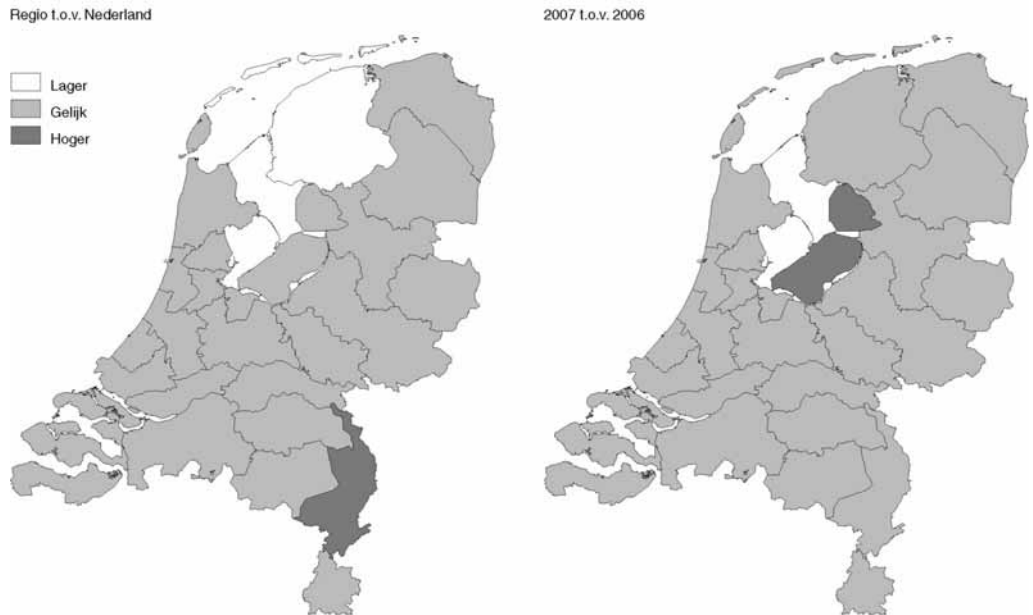
Rond een kwart van de vandalismedelicten (26 procent) werd volgens de VMR in 2007 bij de politie gemeld. Ook in de beide jaren daarvoor lag dit op vrijwel hetzelfde niveau.

Grafiek 5.8
Bij de politie gemelde vandalismedelicten (% gemeld)

Per politieregio varieerde het percentage gemelde vandalismedelicten in 2007 van 15 in Groningen tot 40 in de regio Limburg-Noord. Deze regio's vertonen dan ook een significant lager, resp. hoger meldingspercentage dan het landelijke gemiddelde. In Flevoland is dit aandeel in 2007 hoger dan in het jaar daarvoor. Verder wijkt dit aandeel in geen enkele andere regio duidelijk af ten opzichte van 2006.

Grafiek 5.9 Bij de politie gemelde vandalismedelicten naar politieregio (% gemeld), 2007

5.3 Aangifte

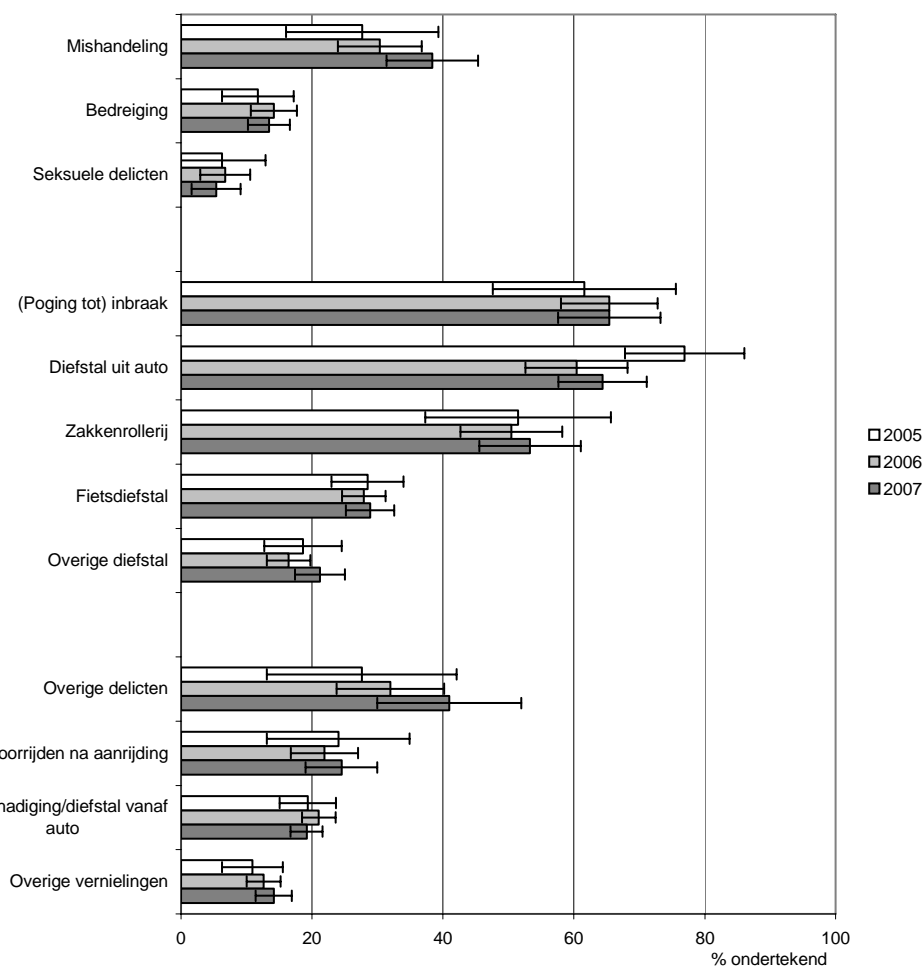
In deze paragraaf staat de aangiftebereidheid centraal. Hieronder wordt verstaan dat van een voorval dat bij de politie bekend is ook een schriftelijke verklaring of proces-verbaal is ondertekend. Aangiften via internet blijven hierbij dus buiten beschouwing. De verdere opzet is gelijk aan de voorgaande paragrafen over melding: eerst worden alle afzonderlijke delicten in de VMR besproken, vervolgens alle delicten totaal en ten slotte groepen delicten in de tijd en naar regio.

5.3.1 Afzonderlijke delicten

Ook de mate waarin van ondervonden voorvallen een schriftelijke verklaring bij de politie wordt ondertekend varieert naar soort delict. Volgens de VMR 2007 werd bij slechts één op de twintig seksuele delicten een ondertekende verklaring opgenomen. Daarentegen gebeurde dit bij vrijwel alle autodiefstallen. Bij ongeveer twee op de drie inbraken (inclusief pogingen daartoe) en bij even veel diefstallen uit de auto werd een document getekend. Ook bij zakkenrollerij gebeurde dit in meer dan de helft van de gevallen. Overige, niet nader genoemde delicten en mishandelingen leidden in vier op de tien gevallen tot een aangifte; bij fietsdiefstallen gebeurde dit in drie op de tien gevallen. Bij doorrijden na een aanrijding werd bij een kwart van de gevallen een document ondertekend, bij overige diefstal en autovandalisme gebeurde dit in rond één op de vijf gevallen. Bij bedreiging en overige vernielingen werd in rond veertien procent van de gevallen een document ondertekend.

Bij geen enkel soort delict is sprake van een duidelijke stijging of daling van de aangiftebereidheid in 2007 ten opzichte van voorgaande jaren.

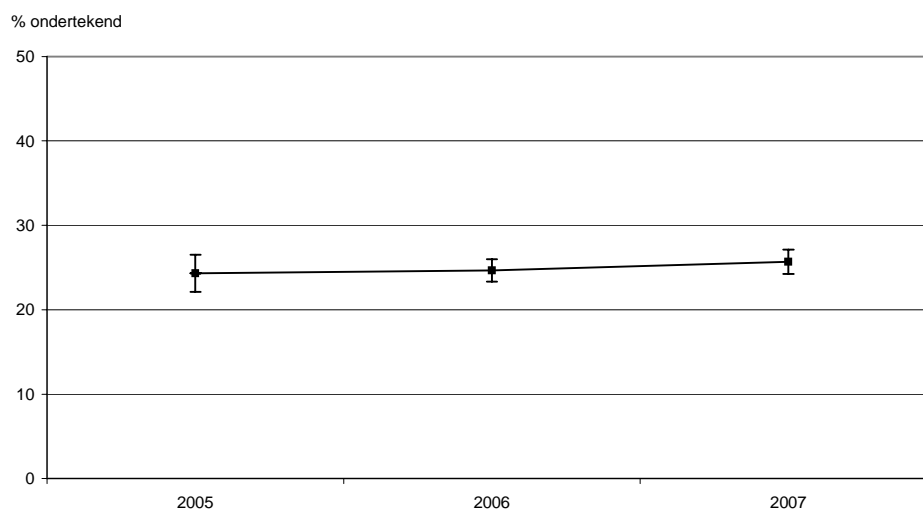
Grafiek 5.10
Delicten waarbij een document is ondertekend (% ondertekend)

5.3.2 Delicten totaal

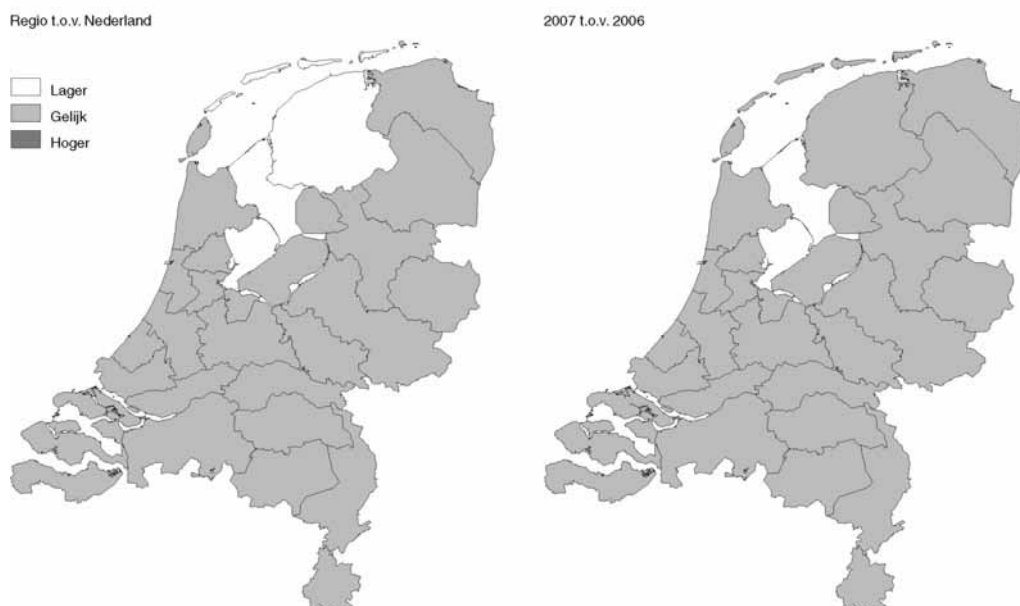
Volgens de VMR 2007 werd bij een kwart van alle ondervonden delicten een document bij de politie ondertekend. Dit wijkt niet af van het aandeel in 2006 en 2005.

Grafiek 5.11
Delicten waarbij een document is ondertekend - totaal (% ondertekend)

gemiddelde aangiftebereidheid voor geweldsdelicten. Ook wijkt het aangiftepercentage in 2007 in geen enkele regio af van dat in 2006.

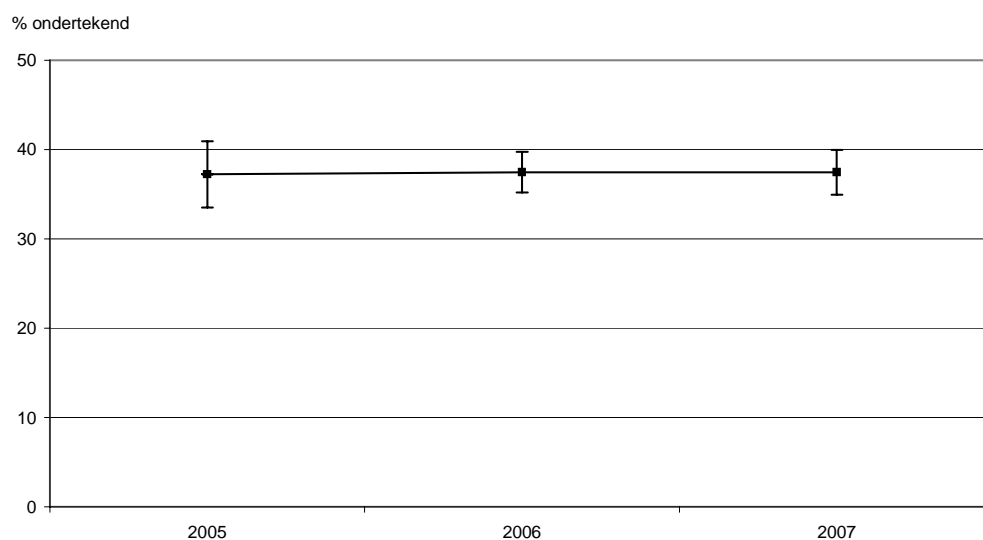
Grafiek 5.14 Geweldsdelicten waarbij een document is ondertekend naar politieregio (% ondertekend), 2007

5.3.4 Vermogensdelicten

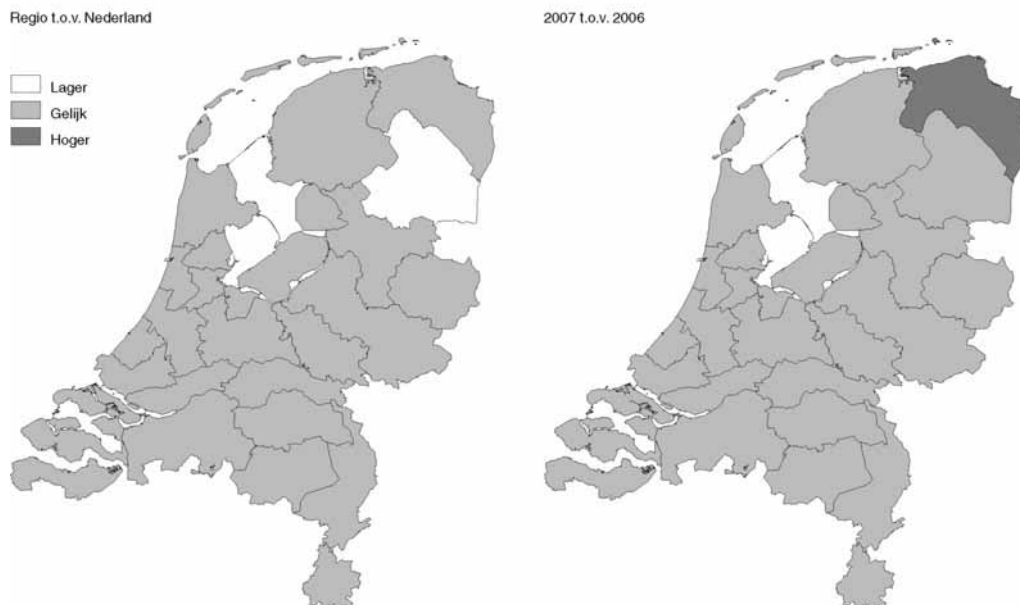
Volgens de VMR werd in 2007 bijna vier op de tien (38 procent) van alle in Nederland ondervonden vermogensdelicten bij de politie aangegeven. Dit is iets meer dan in het jaar daarvoor.

Grafiek 5.15 Vermogensdelicten waarbij een document is ondertekend (% ondertekend)

In de politieregio Drenthe was het aangiftepercentage voor vermogensdelicten in 2007 het laagste (20 procent). Dit is duidelijk lager dan het landelijke gemiddelde. In de regio Brabant-Noord was dit aandeel met 51 procent het hoogste, maar dit wijkt niet significant af van het landelijke gemiddelde. In de regio Groningen lag het percentage aangegeven vermogensdelicten in 2007 hoger dan in het jaar daarvoor.

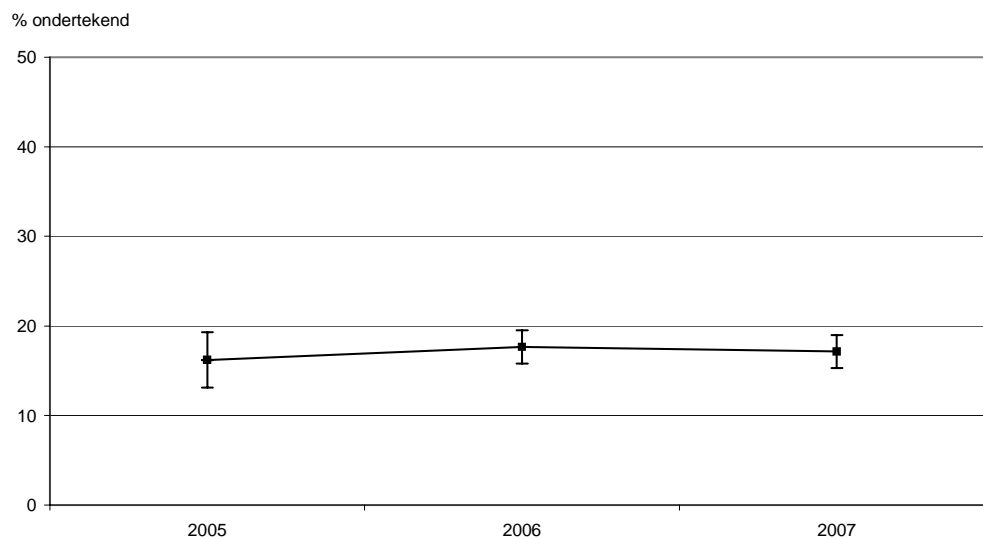
Grafiek 5.16 Vermogensdelicten waarbij een document is ondertekend naar politieregio (% ondertekend), 2007

5.3.5 Vandalismedelicten

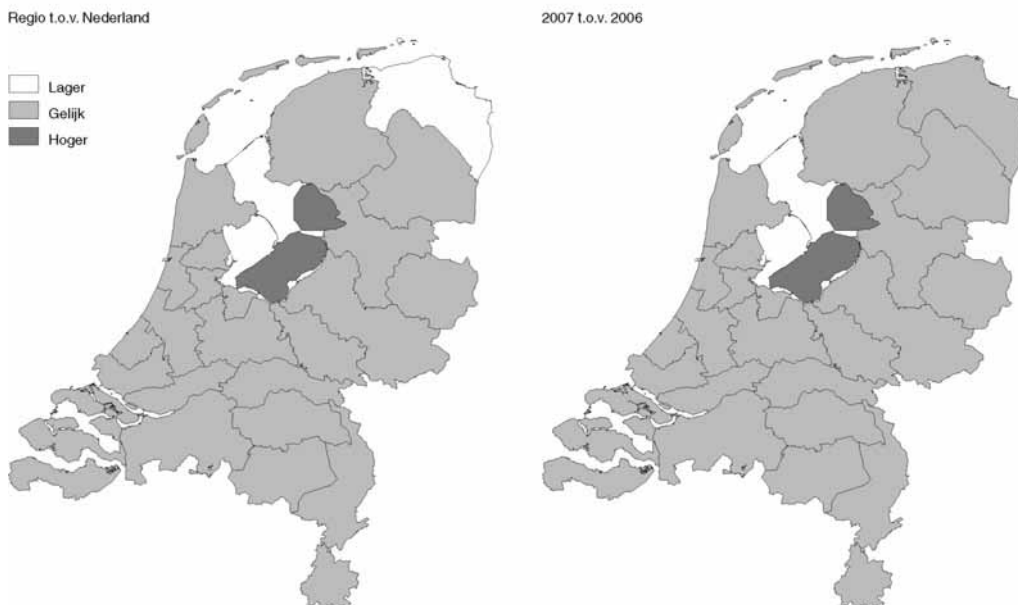
Volgens de VMR 2007 werd bij zeventien procent van alle vandalismedelicten een document bij de politie ondertekend (ofwel bijna twee derde van de gemelde vandalismedelicten). Dit is vrijwel hetzelfde als in 2006 en 2005.

Grafiek 5.17 Vandalismedelicten waarbij een document is ondertekend (% ondertekend)

Het percentage aangegeven vandalismedelicten schommelt in 2007 per politieregio van minder dan tien in Groningen tot dertig in Flevoland. Alleen in deze regio's ligt dit aandeel lager, resp. hoger dan het landelijke gemiddelde. In Flevoland ligt dit percentage in 2007 ook hoger dan in het voorgaande jaar.

Grafiek 5.18 Vandalismedelicten waarbij een document is ondertekend naar politieregio (% ondertekend), 2007

5.4 Wijze van melden

Aan de slachtoffers is (voor zover van toepassing) per soort delict gevraagd naar de manier waarop het laatste voorval bij de politie is gemeld. Ook hierbij is de veronderstelling dat dit bij de voorgaande gevraagde delicten op dezelfde manier is gebeurd¹⁰.

Volgens de VMR 2007 werd het grootste deel van alle ondervonden delicten, 42 procent gemeld op een politiebureau. Een vrijwel even groot deel (41 procent) werd telefonisch gemeld. Dertien procent van de meldingen gebeurde via internet. Een zeer klein deel werd gemeld op de plaats waar het delict plaatsvond of op een andere manier (beide rond twee procent van de delicten).

Er zijn grote regionale verschillen in het aandeel van de verschillende wijzen van melden. Meldingen op het politiebureau variëren in 2007 van dertig procent van alle meldingen (Drenthe, Midden- en West-Brabant) tot meer dan vijftig procent (Zaanstreek-Waterland, Haaglanden). Ook het aandeel telefonische meldingen varieert van rond een op de drie (Gelderland-Midden, Utrecht, Noord-Holland-Noord, Haaglanden) tot meer dan de helft (Drenthe, Gelderland-Zuid). Het gebruik van internet voor meldingen bedroeg in Fryslân en Twente rond drie procent, terwijl dit medium in Noord- en Oost-Gelderland, Noord-Holland-Noord en Brabant-Noord voor een op de vijf meldingen werd gebruikt. Melding op de plaats van het delict en andere wijzen van melden kwamen in een aantal regio's niet voor, terwijl dit in zes procent van de gevallen gebeurde in IJsselland (ter plaatse) en Gelderland-Midden (andere wijze van melden).

5.5 Redenen voor (niet) melden en (niet) aangeven

In de VMR is aan slachtoffers die een voorval niet bij de politie hadden gemeld gevraagd naar de reden waarom zij dat niet hebben gedaan. Ook is aan degenen die het wel hebben gemeld maar niet aangegeven, gevraagd naar de reden hiervan. Ten slotte is aan degenen die het delict wel hebben aangegeven gevraagd waarom zij dit hebben gedaan.

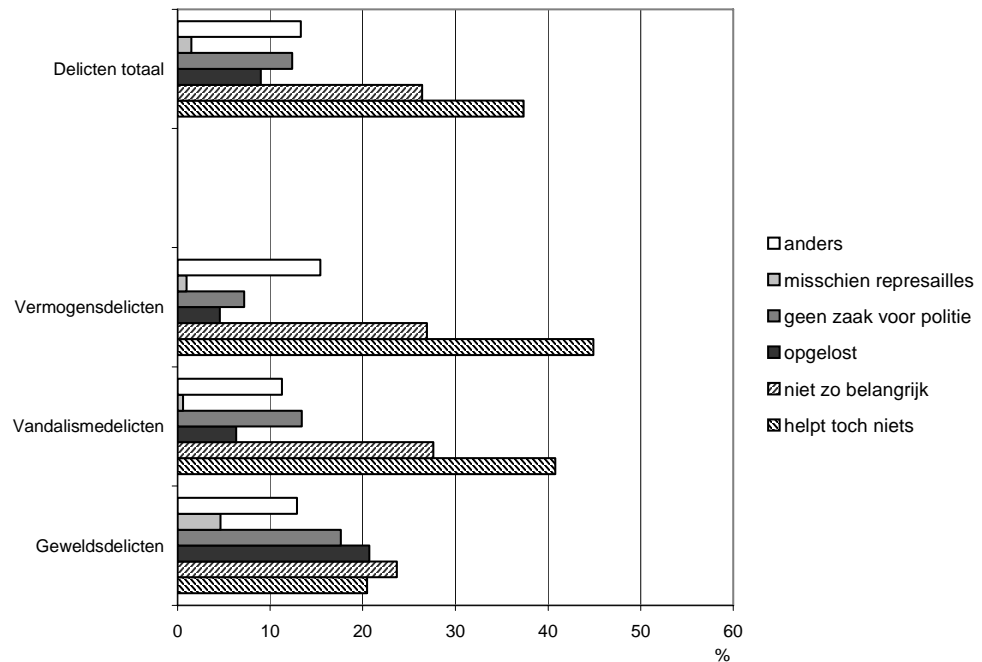
5.5.1 Redenen voor niet melden

De meest genoemde reden in 2007 om een delict niet te melden was dat het toch niets helpt. Voor 37 procent van de niet gemelde voorvallen werd deze reden gegeven. Eveneens vaak genoemd werd dat het niet zo belangrijk was (26 procent). In één op de acht gevallen werd als reden gegeven dat het geen zaak voor de politie was; bij één op de elf voorvallen werd genoemd dat de zaak was opgelost. In een beperkt aantal gevallen (rond één procent) werd gevreesd voor represailles. Bij dertien procent speelden andere, niet nader bekende redenen een rol om het voorval niet te melden.

¹⁰ Telefonische aangifte of via internet is niet in alle regio's of voor alle delictsoorten mogelijk.

Tussen de verschillende soorten delicten bestaan duidelijke verschillen in de mate waarin deze redenen worden genoemd. Zo wordt bij bedreiging, overige diefstal en overige vernielingen 'het is niet zo belangrijk' het meest als reden genoemd om het voorval niet te melden. Bij seksuele delicten wordt 'het is opgelost' het meest genoemd. Bij bijna een kwart van de niet gemelde mishandelingen werd vermeld dat dit geen zaak voor de politie was. Opmerkelijk ten slotte is dat bij een kwart van de niet gemelde inbraken en overige delicten het meest een andere, niet nader omschreven reden wordt genoemd.

Grafiek 5.19
Niet bij de politie gemelde delicten naar reden (%), 2007

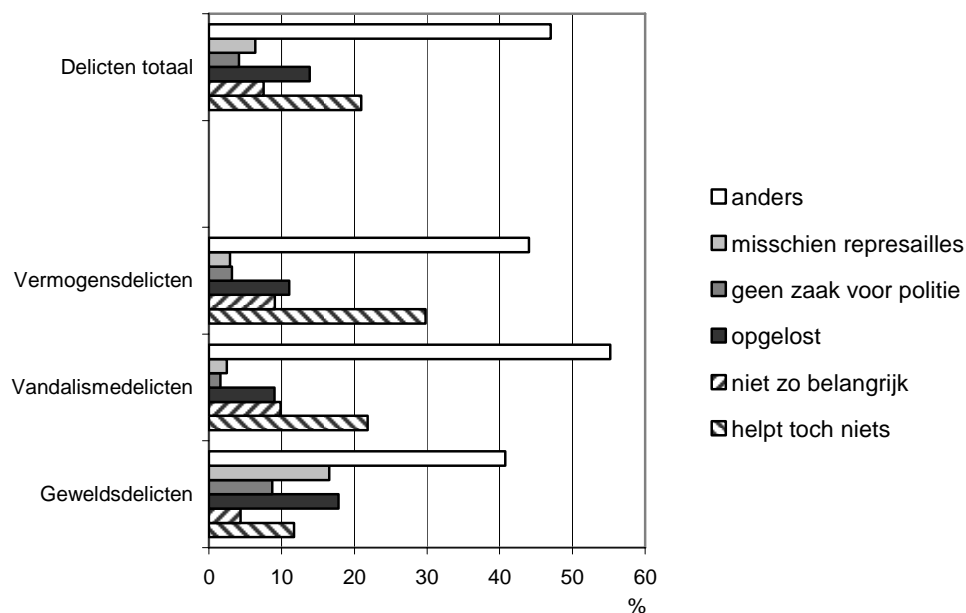
Ook tussen de afzonderlijke politieregio's bestaan verschillen met betrekking tot welke redenen het meest worden genoemd om een delict niet te melden. Zo wordt in Amsterdam-Amstelland meer dan gemiddeld als reden gegeven dat het toch niet helpt; in Zuid-Holland-Zuid komt deze reden juist relatief weinig voor. In Twente wordt 'het is opgelost' meer dan gemiddeld als reden gegeven. In de regio Zuid-Holland-Zuid en Limburg-Noord wordt 'het is geen zaak voor de politie' relatief vaak genoemd, maar in Twente juist relatief weinig.

5.5.2 Redenen voor niet-aangifte

Slachtoffers die een delict wel hebben gemeld maar geen document hebben ondertekend gaven voor dit laatste meestal andere, niet nader genoemde redenen (47 procent). In ongeveer een op de vijf gevallen werd gemeld dat het toch niets helpt (bij fietsdiefstal het dubbele); bij ongeveer veertien procent was de reden dat het was opgelost (bij zakkenrollerij bijna een kwart). Rond acht procent van de wel gemelde gevallen werd niet aangegeven omdat het niet belangrijk was (inbraken een op de vijf). Bij zes procent was angst voor represailles een reden om geen aangifte te doen (bij geweldsdelicten was dit zestien procent, bij inbraken zelfs twintig procent).

Grafiek 5.20

Niet bij de politie aangegeven delicten naar reden van niet-aangifte (%), 2007

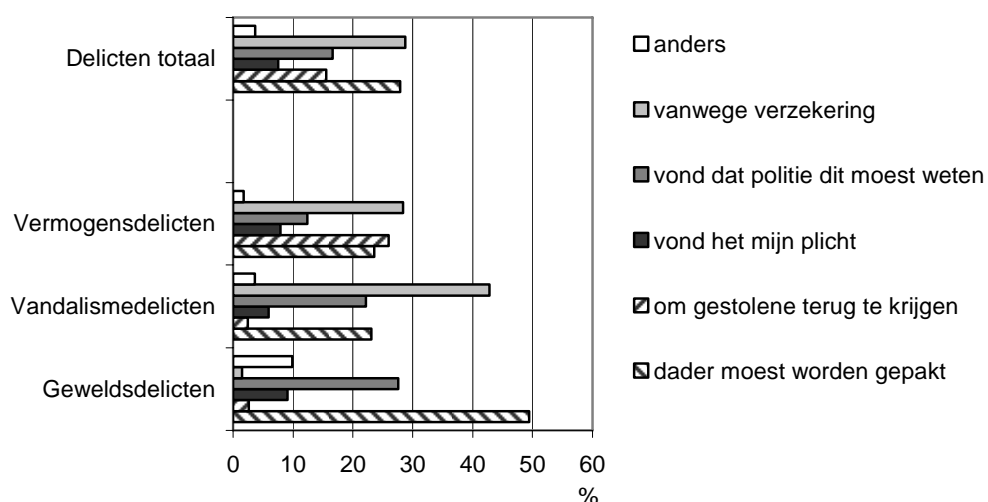

5.5.3 Redenen voor aangifte

De meest genoemde redenen om een delict bij de politie aan te geven (en daarbij dus een document te ondertekenen) was volgens de VMR 2007 vanwege de verzekering (29 procent) en omdat de dader gepakt moet worden (28 procent). Verder werd relatief vaak als reden genoemd dat men vond dat de politie dit moest weten (zeventien procent) en om de gestolen goederen terug te krijgen (zestien procent). 'Ik vond het mijn plicht' werd – afgezien van niet nader gespecificeerde andere redenen – relatief het minst vaak genoemd (acht procent).

Grafiek 5.21

Bij de politie aangegeven delicten naar reden van aangifte (%), 2007

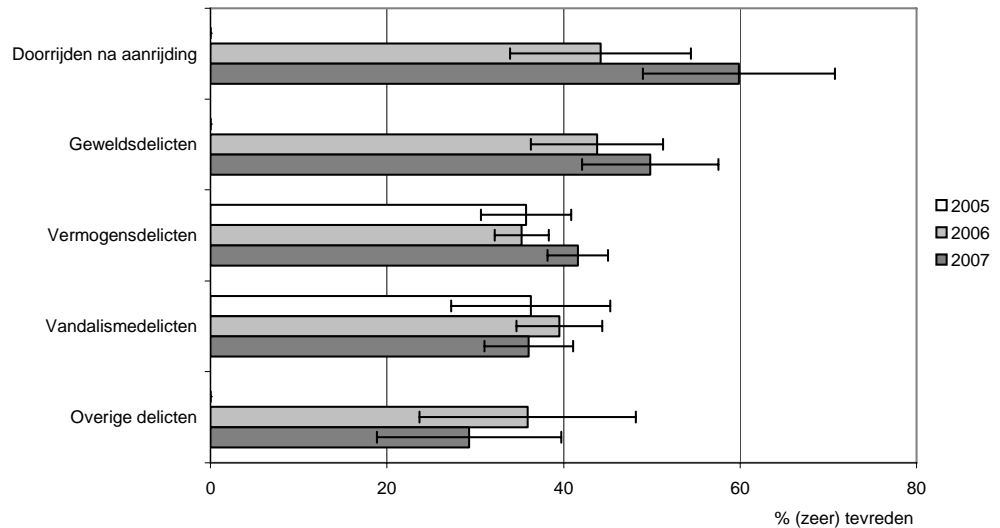
Er zijn tussen de afzonderlijke soorten en groepen delicten wel verschillen in wat als belangrijkste reden werd gegeven om aangifte te doen. Zo is bij gewelddelicten (behalve bedreigingen) en overige, niet nader genoemde delicten verreweg de belangrijkste reden dat men wil dat de dader wordt gepakt. De overweging dat de politie dit moest weten is bij bedreigingen de belangrijkste reden; bij zakkenrollerij en fietsdiefstal geldt dat voor het terugkrijgen van het gestolene.

5.6 Tevredenheid over politieoptreden bij aangifte

Per soort delict is aan slachtoffers die bij het (laatste) voorval een document bij de politie hebben ondertekend gevraagd of zij tevreden waren over wat de politie aan de zaak heeft gedaan¹¹. Als een slachtoffer (helemaal) niet tevreden was is doorgevraagd naar de reden daarvan.

Grafiek 5.22

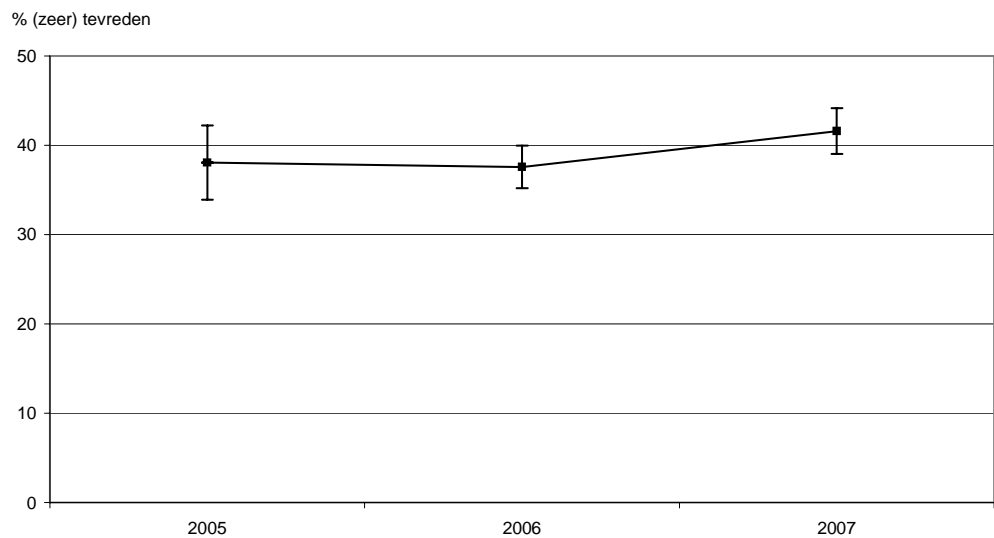
Tevredenheid over politieoptreden bij aangegeven delicten (% [zeer] tevreden)

Volgens de VMR 2007 waren de slachtoffers in ruim veertig procent van alle aangegeven voorvallen tevreden tot zeer tevreden over het optreden van de politie. Dit wijkt niet significant af van de cijfers over 2005 en 2006. Slachtoffers van (poging tot) inbraak en van doorrijden na een aanrijding zijn meer tevreden dan gemiddeld over het optreden van de politie. Ook voor verschillende groepen delicten zijn er geen duidelijke verschillen in tevredenheid ten opzichte van eerdere jaren.

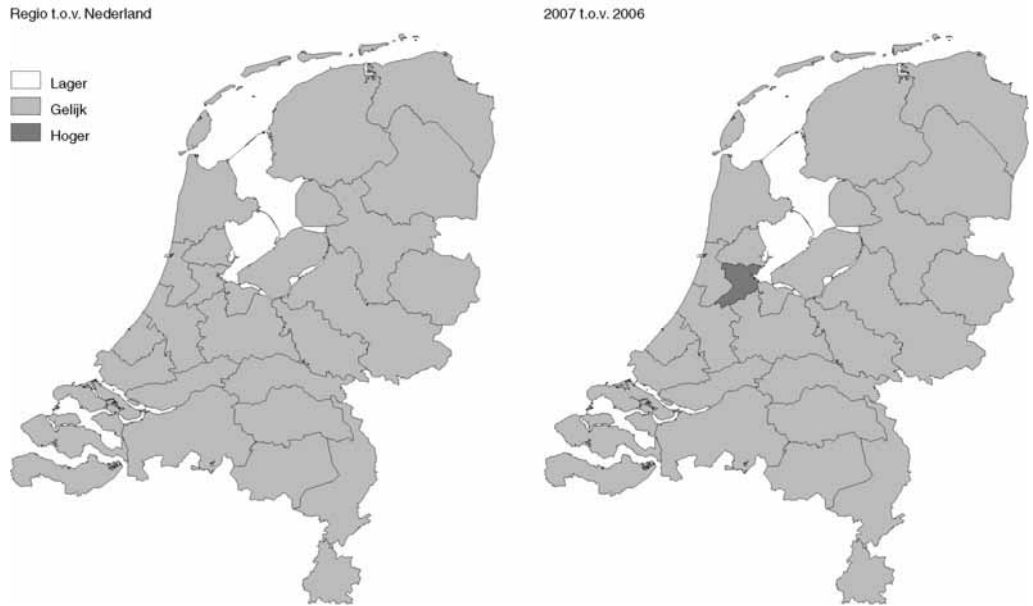
Grafiek 5.23

Tevredenheid over politieoptreden bij aangegeven delicten - totaal (% [zeer] tevreden)

¹¹ In het volgende hoofdstuk staat de tevredenheid over contacten met de politie in het algemeen centraal. Daarbij komt ook de tevredenheid over contacten in verband met een aangifte of melding aan de orde. In dat kader is dat niet alleen vanwege eigen slachtofferschap (zoals in dit hoofdstuk), maar ook in verband met het getuige zijn van een misdrijf of een melding van een verdachte situatie.

Grafiek 5.24 Aangegeven delicten: tevredenheid over politieoptreden naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2007

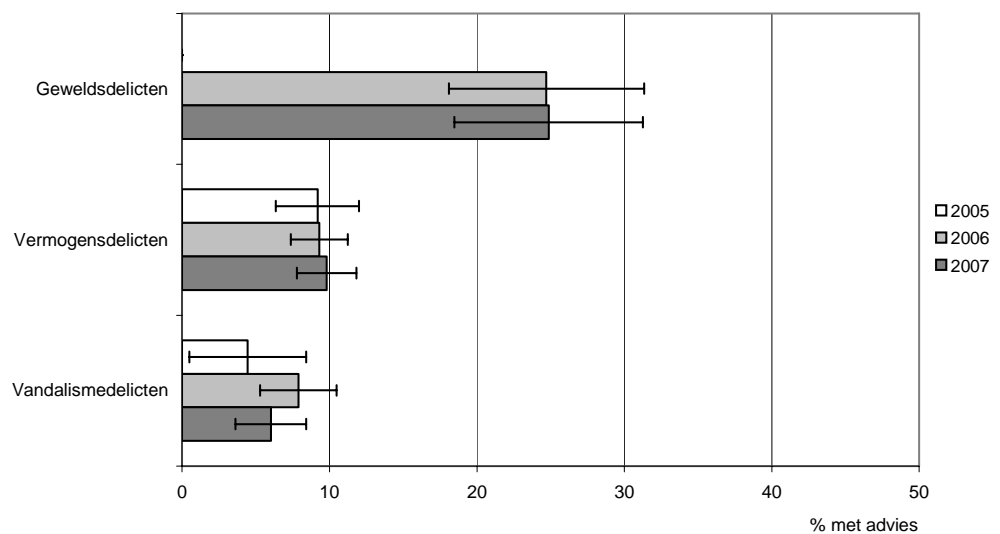

Het aandeel van de slachtoffers dat (zeer) tevreden was over het politieoptreden bij aangifte varieerde in 2007 van rond één op drie (IJsselland, Utrecht, Brabant-Zuid-Oost) tot meer dan de helft (Noord- en Oost-Gelderland, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Zeeland, Brabant-Noord). Geen enkele regio verschilt echter wezenlijk van het landelijke gemiddelde in tevredenheid. Wel is in de regio Amsterdam-Amstelland het aandeel tevreden slachtoffers in 2007 aanzienlijk hoger dan in het voorgaande jaar.

5.7 (Preventie)adviezen

Aan de slachtoffers van aangegeven delicten is gevraagd wat de politie aan de zaak heeft gedaan. Een van de mogelijkheden is het verstrekken van informatie of advies.

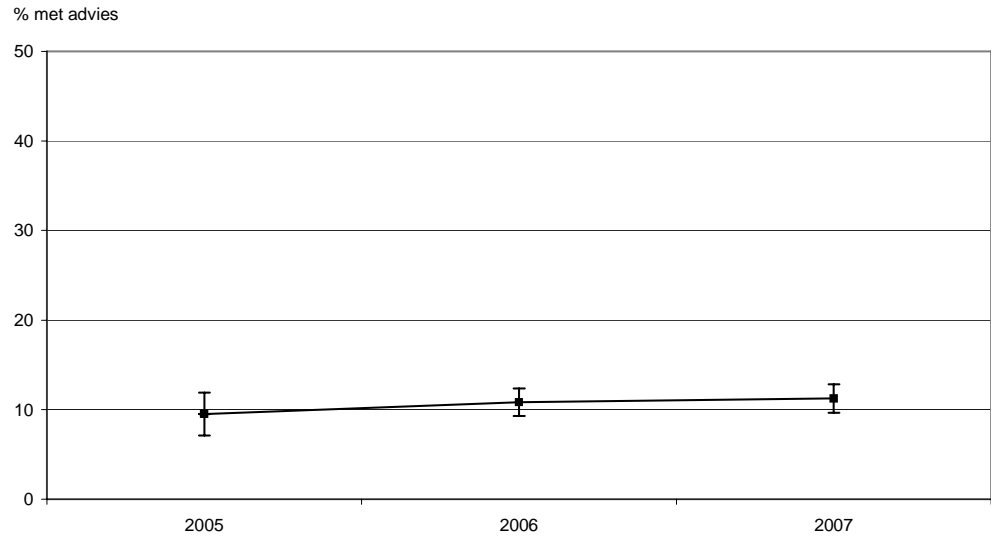
Grafiek 5.25 Aangegeven delicten met (preventie)advies (% met advies)

Bij één op de negen aangegeven delicten (elf procent) heeft de politie volgens de VMR 2007 informatie of advies verstrekt. Dit is vrijwel even veel als in de jaren daarvoor. Bij aangegeven

gewelddelicten (vooral mishandeling) wordt vaker dan gemiddeld een advies gegeven (een kwart van de aangegeven delicten). Ook bij (poging tot) inbraak (rond twintig procent) is dit aandeel hoger dan gemiddeld. Bij fietsdiefstal, overige diefstal en vandalismedelicten (vooral autovandalisme) is dit duidelijk minder dan gemiddeld. Ook voor de afzonderlijke soorten delicten zijn er geen grote verschillen in verstrekte preventieadviezen met eerdere jaren.

Grafiek 5.26
Aangegeven delicten met (preventie)advies (% met advies)

Het aandeel aangegeven delicten waarbij volgens de VMR 2007 informatie of advies werd gegeven varieerde per politieregio van minder dan vijf procent (Amsterdam-Amstelland tot twintig procent (Twente). Alleen in Amsterdam-Amstelland werden duidelijk minder (preventie)adviezen gegeven dan gemiddeld. Ook zijn er geen duidelijke verschillen binnen de regio's met het voorgaande jaar in het aandeel gegeven adviezen.

Grafiek 5.27 Aangegeven delicten met (preventie)advies naar politieregio (% met advies), 2007

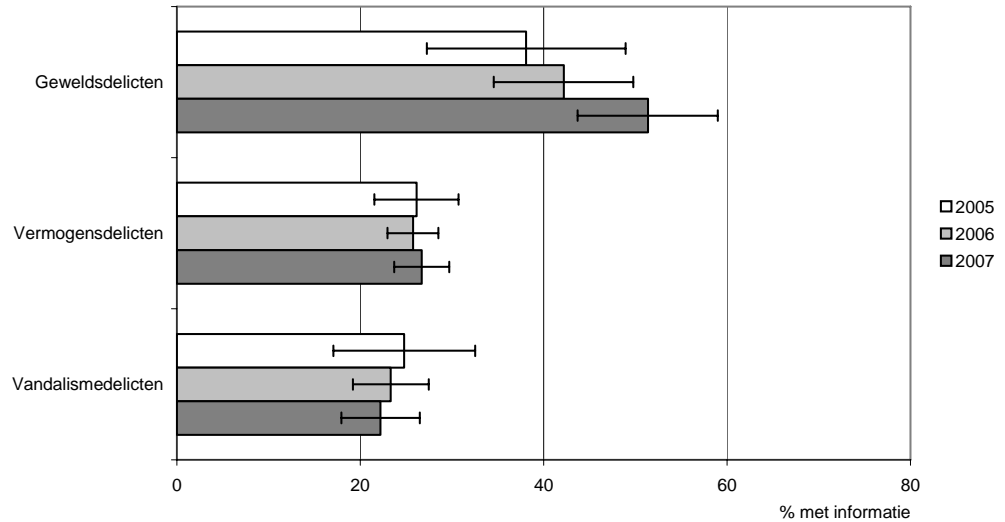

5.8 Informatie over het verloop van de zaak

Aan slachtoffers die een delict hebben aangegeven bij de politie is ook gevraagd in hoeverre de politie hen op een later moment heeft geïnformeerd over het verloop van de zaak.

Grafiek 5.28

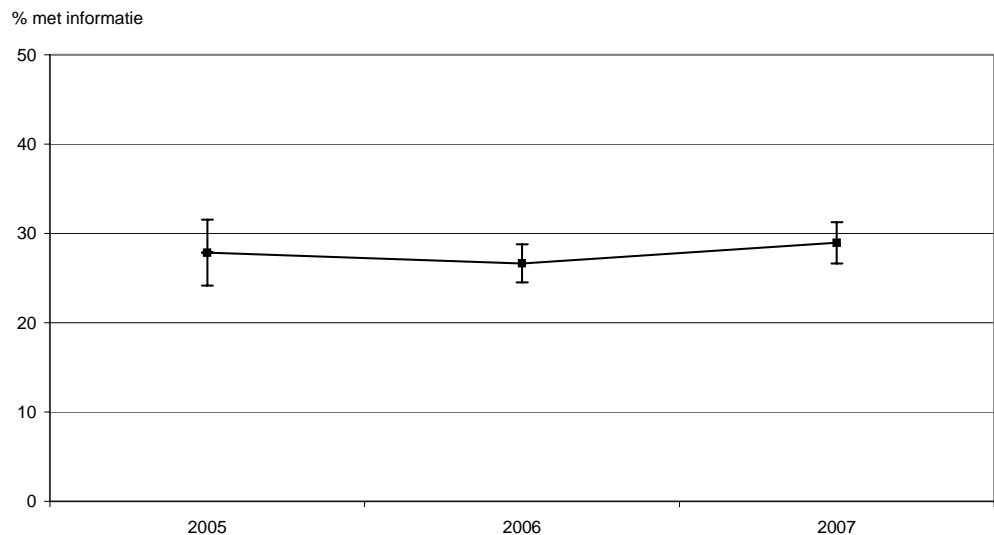
Aangegeven delicten naar informatie over verloop zaak (% met informatie)

Volgens de VMR 2007 heeft de politie bij 29 procent van de aangegeven delicten de slachtoffers later geïnformeerd over het verloop van de zaak. Dit is vrijwel even veel als in de jaren daarvoor. Bij gewelddelicten werd relatief vaker informatie over het verloop van de zaak gegeven dan gemiddeld; bij fietsdiefstallen en vandalismedelicten (vooral autovandalisme) was dit juist minder dan gemiddeld. Ook per soort delict zijn er geen verschillen tussen de jaren.

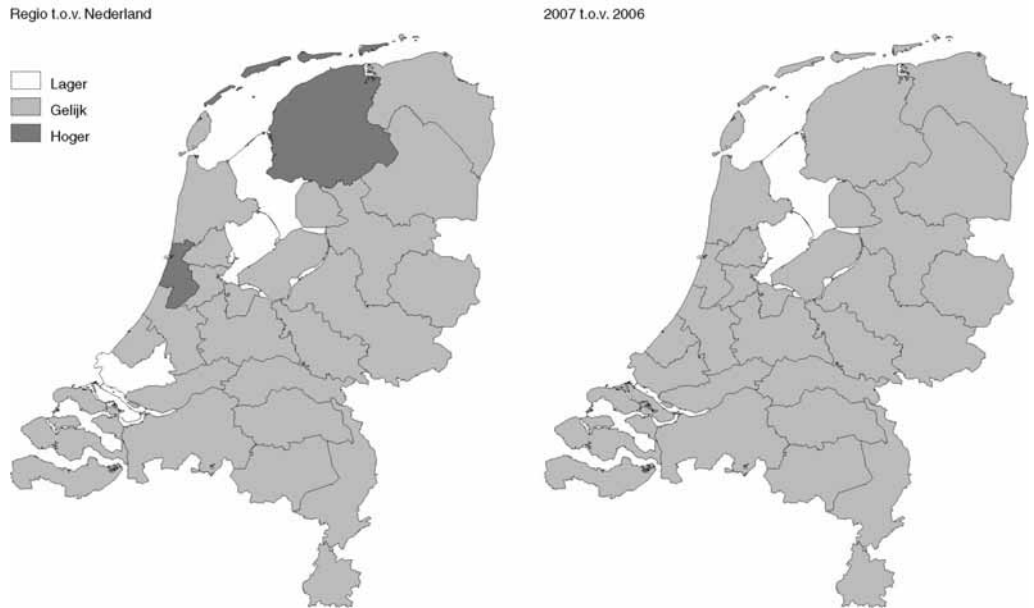
Grafiek 5.29

Aangegeven delicten naar informatie over verloop zaak - totaal (% met informatie)

Per politieregio varieert het aandeel aangegeven delicten waarbij informatie over het verloop werd verstrekt van minder dan vijftien (Rotterdam-Rijnmond) tot de helft (Fryslân). Alleen in Rotterdam-Rijnmond gebeurde dit minder vaak dan gemiddeld. Omgekeerd werden slachtoffers behalve in de regio Fryslân ook in Kennemerland vaker dan gemiddeld geïnformeerd over het verloop van de zaak. In geen enkele regio lag dit aandeel in 2007 hoger dan in het jaar daarvoor.

Grafiek 5.30 Aangegeven delicten met informatie over verloop zaak naar politieregio (% met informatie), 2007

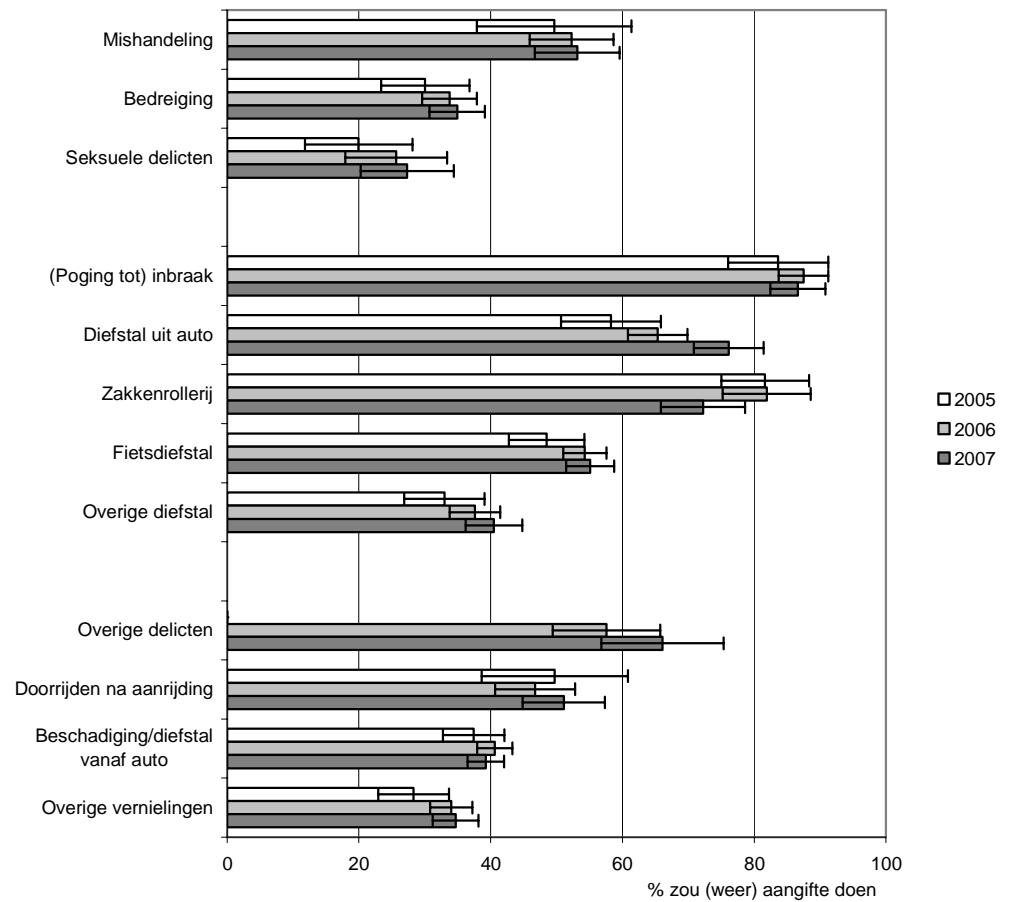

5.9 Opnieuw aangifte bij volgend voorval

Ongeacht de vraag of zij het ondervonden delict wel of niet bij de politie hebben gemeld of aangegeven is aan slachtoffers ook gevraagd of zij een volgend zelfde voorval bij de politie zouden melden.

Grafiek 5.31

Ondervonden delicten naar eventuele (volgende) aangifte (% zou [weer] aangifte doen)

Volgens de VMR 2007 zouden slachtoffers bij 48 procent van alle delicten aangifte doen bij een volgend voorval. Dit is voor alle delicten samen even veel als in 2006, maar iets meer dan in 2005. Bij de meeste vermogensdelicten en bij overige, niet nader genoemde delicten ligt dit aandeel hoger dan gemiddeld; bij geweldsdelicten (bedreiging), overige diefstal en vandalismedelicten zou minder dan gemiddeld aangifte worden gedaan. Voor diefstal uit de auto is het aandeel van de veronderstelde aangiftebereidheid sinds 2005 toegenomen; voor alle andere delicten is er geen duidelijk verschil met eerdere jaren.

Per politieregio loopt het aandeel waarbij een volgende keer aangifte zou worden gedaan in 2007 uiteen van rond 40 (Fryslân) tot 55 en meer (Zeeland, Brabant Zuid-Oost). Maar er zijn geen duidelijke afwijkingen van het landelijke gemiddelde. Ook is het aandeel dat aangifte zou doen in 2007 in geen enkele regio duidelijk hoger of lager dan in het jaar daarvoor.

5.10 Samenvatting

In dit hoofdstuk staan de contacten tussen politie en slachtoffers van delicten centraal. Daarbij is een beeld geschetst van de meldings- en aangiftebereidheid van de slachtoffers. Ook is aandacht besteed aan door de politie verstrekte adviezen en informatie over het verloop van de zaak.

Melding en aangifte

Volgens de VMR 2007 werd ruim een derde van alle voorvallen samen door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld. Dit is vrijwel even veel als in 2005 en 2006.

Van de geweldsdelicten werd 31 procent gemeld, van vermogensdelicten werd 47 procent bij de politie gemeld en van vandalismedelicten ruim een kwart.

Bij een kwart van alle delicten samen werd een document bij de politie ondertekend. Ook dit is even veel als in 2005 en 2006.

Van alle geweldsdelicten resulteerde 18 procent in een ondertekend document; 38 procent van de vermogensdelicten werd bij de politie aangegeven en 17 procent van alle vandalismedelicten.

Wijze van melden

Ruim vier op de tien delicten werden op een politiebureau gemeld, bij eveneens vier van de tien delicten gebeurde dit telefonisch, en dertien procent werd via internet gemeld.

Redenen voor niet melden

De meest genoemde redenen om een voorval niet te melden zijn 'het helpt toch niet' en 'het was niet zo belangrijk'. Bij mishandeling wordt 'het is opgelost' het meest als reden genoemd.

Tevredenheid over politieoptreden bij aangifte

Bij vier op de tien aangegeven delicten waren de slachtoffers (zeer) tevreden over het optreden van de politie, vrijwel even veel als in voorgaande jaren.

(Preventie)advies en informatie over het verloop van de zaak

Bij één op de negen aangegeven delicten heeft de politie informatie of advies verstrekt; in bijna drie van de tien gevallen werden de slachtoffers geïnformeerd over het verloop van de zaak. Bij geweldsdelicten gebeurt dit vaker dan gemiddeld.

Opnieuw aangifte

Bij een volgend voorval zou iets minder dan de helft van de slachtoffers (opnieuw) aangifte doen. Dit is hetzelfde als in 2006 maar iets meer dan in 2005.

Regionale verschillen

De meldingsbereidheid voor alle delicten samen is laag in Amsterdam-Amstelland en hoog in Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord. In Drenthe is de aangiftebereidheid als geheel lager dan gemiddeld. In geen enkele regio wijkt de meldingsbereidheid en de aangiftebereidheid als geheel in 2007 duidelijk af van die in 2006.

De tevredenheid over het politieoptreden bij aangifte wijkt in 2007 in geen enkele regio af van het landelijke gemiddelde. In Amsterdam-Amstelland is deze tevredenheid in 2007 wel hoger dan in 2006.

Het aandeel aangegeven delicten waarbij informatie of advies werd gegeven was in de regio Amsterdam-Amstelland lager dan gemiddeld. In Fryslân en Kennemerland werden slachtoffers vaker, in Rotterdam-Rijnmond minder vaak dan gemiddeld geïnformeerd over het verloop van de zaak.

6. Contacten tussen politie en burgers

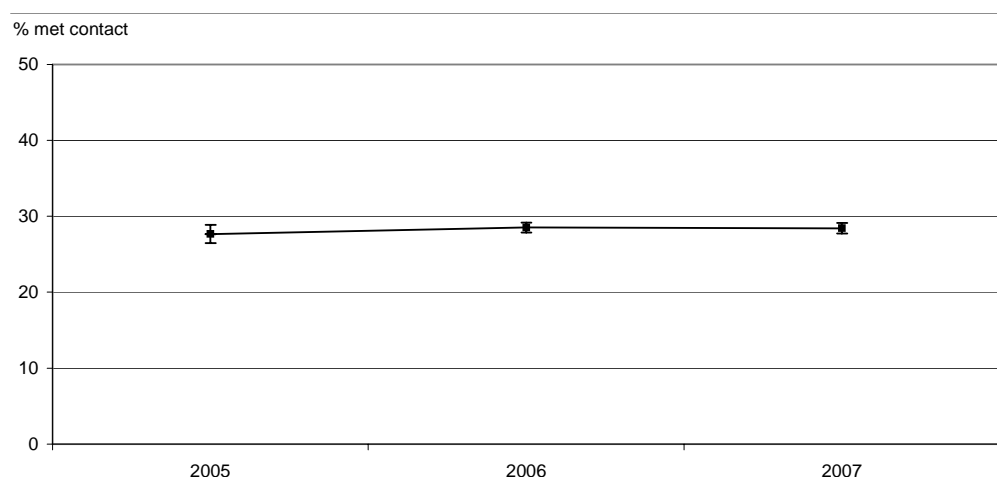
6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de contacten met de politie in het algemeen. Inwoners kunnen immers om verschillende redenen contact hebben met de politie. Dit kan bijvoorbeeld zijn om een delict te melden of aan te geven, maar ook vanwege verkeerszaken, hulpvragen en openbare orde- en veiligheidsproblemen. Eerst komt de omvang en aard van de politiecontacten aan de orde. Aangifte vanwege slachtofferschap van een delict is hierbij ook meegerekend, voor zover het gaat om het laatste contact. Verder wordt aandacht besteed aan de tevredenheid van de burgers over hun contact met de politie. Ten slotte wordt ingegaan op de redenen waarom niet alle burgers tevreden zijn over hun politiecontacten. Het gaat in dit hoofdstuk uitsluitend om contacten met de politie in de eigen woongemeente.

6.2 Contact met politie

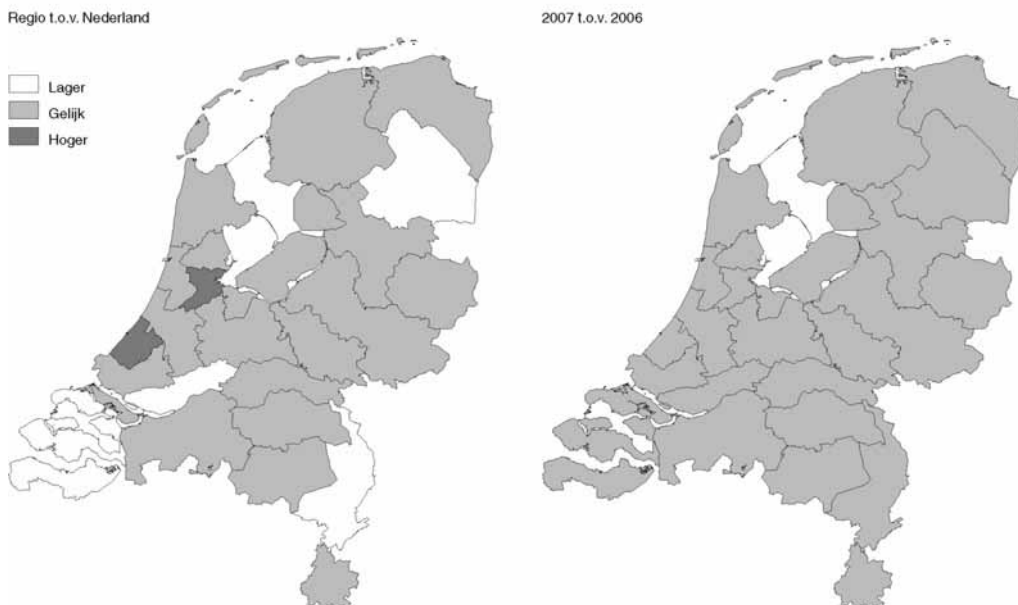
Bijna drie op de tien inwoners van 15 jaar en ouder (28 procent) heeft volgens de VMR 2007 in de voorgaande 12 maanden om een of andere reden contact gehad met de politie. Dit aandeel is hetzelfde als in 2006 en 2005.

Grafiek 6.1
Contacten tussen burgers en politie - totaal (% met contact)

Naar verhouding het minste contact met de politie hadden de inwoners van de regio Limburg-Noord. Hier had 23 procent in de voorgaande 12 maanden contact met de politie. Ook in de regio's Drenthe, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland was het aandeel dat contact had met de politie lager dan het landelijke gemiddelde. De meeste contacten met de politie hadden de inwoners van de regio Amsterdam-Amstelland. In deze regio en in de regio Haaglanden was het aandeel dat contact had met de politie met respectievelijk 36 en 33 procent hoger dan gemiddeld. In geen enkele regio was het aandeel dat in 2007 contact had met de politie significant hoger of lager dan het jaar daarvoor.

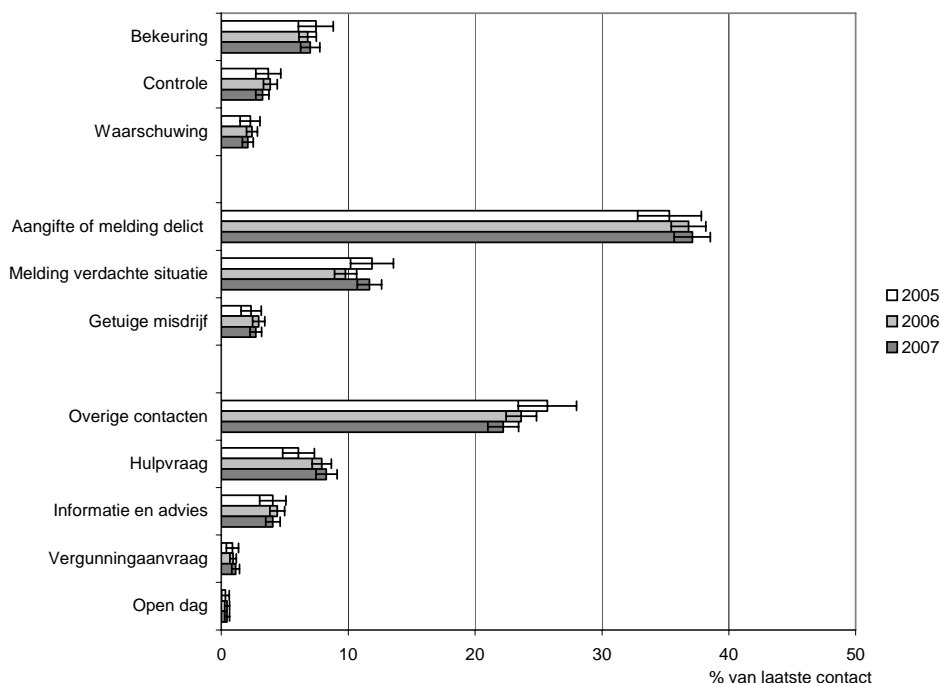
Grafiek 6.2 Contacten tussen burgers en politie naar politieregio (% met contact), 2007

6.3 Aard van het contact

Aan degenen die contact hebben gehad met de politie is gevraagd wat de reden was van het laatste contact. De contacten kunnen worden ingedeeld in drie groepen: handhaving door politie, aangifte of melding door burgers, en 'andere' contacten. In de tekst worden zowel deze totalen als de onderliggende afzonderlijke redenen vermeld.

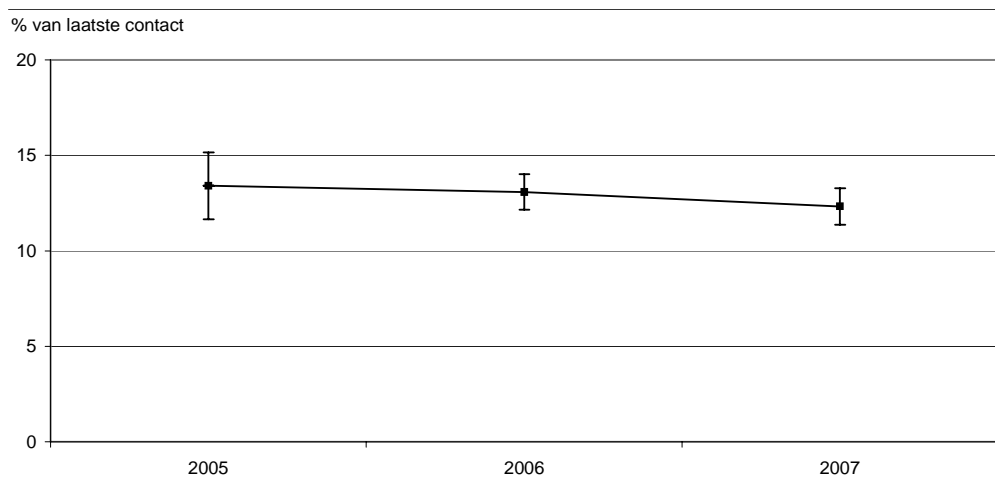
Grafiek 6.3
 Contact met politie naar reden van contact (% van laatste contact)

6.3.1 Handhaving

Bijna één op de acht (12 procent) van alle (laatste) contacten heeft in de VMR 2007 betrekking op de handhavingstaak van de politie. Bij deze contacten gaat het initiatief uit van de politie. Het gaat daarbij om contacten in verband met bekeuringen (7 procent), waarschuwingen (2 procent) en controle door de politie (3 procent). Vergeleken met de VMR 2005 en 2006 zijn deze percentages niet wezenlijk veranderd.

Grafiek 6.4
Contact met politie vanwege handhaving¹⁾ (% van laatste contact)

¹⁾ Bekeuring, waarschuwing, controle.

Het aandeel (laatste) contacten met de politie vanwege alle vormen van handhaving samen varieerde volgens de VMR 2007 van acht procent (Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Flevoland) tot zeventien procent in Zuid-Holland-Zuid. In geen enkele regio week echter het aandeel contacten vanwege handhaving als geheel duidelijk af van het landelijke gemiddelde. Ook is in geen enkele regio het aandeel contacten vanwege handhaving in 2007 hoger of lager dan dat in het voorgaande jaar.

Grafiek 6.5 Contacten met politie vanwege handhaving naar politieregio (% met contact), 2007

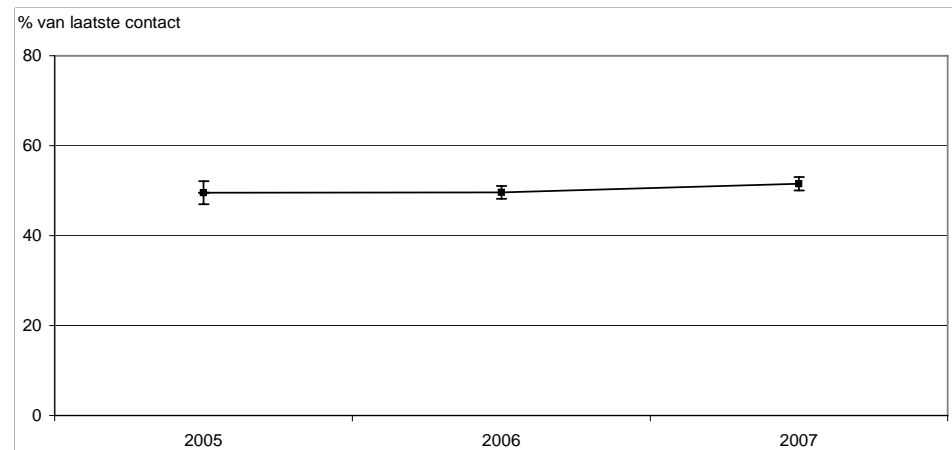
In de regio's Hollands Midden en Midden- en West-Brabant is het aandeel contacten vanwege bekeuringen lager dan gemiddeld. In Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid geldt dat voor contacten vanwege controle. Geen enkele regio had een hoger dan gemiddeld aandeel voor deze contacten. Ten opzichte van 2006 kwamen alleen in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2007 minder contacten voor vanwege controle.

6.3.2 Aangifte/melding

Meer dan de helft van alle (laatste) contacten heeft volgens de VMR 2007 betrekking op aangifte of melding door burgers. Het gaat hier om contacten vanwege aangifte van eigen slachtofferschap van een delict, vanwege het melden van een verdachte situatie, of vanwege het getuige geweest zijn van een misdrijf.

Ruim één op de drie contacten met de politie (37 procent) betreft een aangifte of melding van een delict; één op de acht à negen contacten (12 procent) heeft te maken met de melding van een verdachte situatie. Contacten vanwege het getuige zijn van een misdrijf komen naar verhouding weinig voor (3 procent). Alleen het aandeel contacten vanwege een verdachte situatie is in 2007 hoger dan in 2006; de overige percentages zijn vrijwel hetzelfde als in beide voorgaande jaren.

Grafiek 6.6
Contact met politie vanwege aangifte/melding ¹⁾ (% van laatste contact)

¹⁾ Aangifte/melding delict, melding verdachte situatie, getuige misdrijf.

Naar politieregio varieerde het aandeel contacten vanwege aangifte/melding als geheel van minder dan 45 procent (Twente, Zeeland) tot bijna 60 procent (Utrecht, Midden- en West-Brabant). In geen van deze of andere regio's wijkt dit aandeel significant af van het landelijke gemiddelde, wel was in Midden- en West-Brabant het aandeel contacten vanwege aangifte van een delict hoger en in Fryslân lager dan gemiddeld. In Zeeland was het aandeel contacten voor verdachte situaties, in Kennemerland en Haaglanden voor het getuige zijn van een misdrijf lager dan gemiddeld.

Grafiek 6.7 Contact met politie vanwege aangifte/melding ¹⁾ naar politieregio (% van laatste contact), 2007

¹⁾ Delict, verdachte situatie en getuige misdrijf.

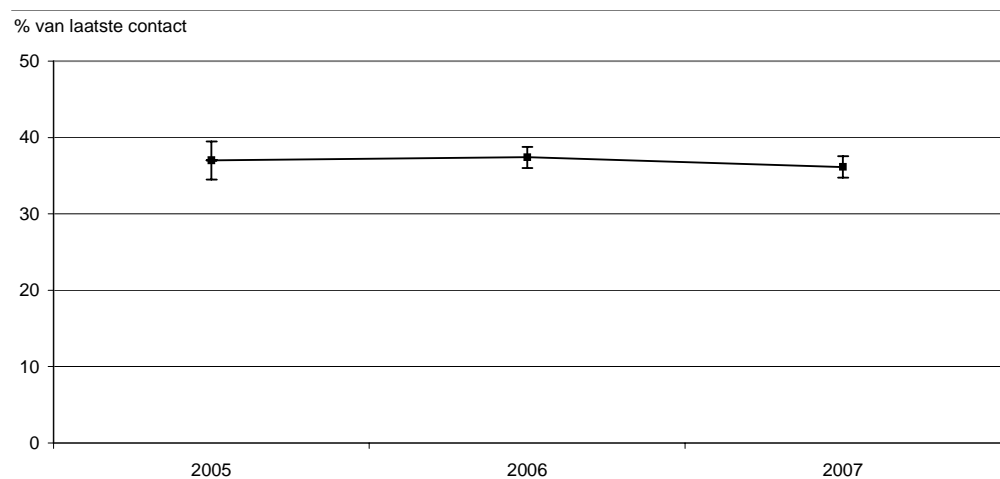
In geen enkele regio is het aandeel contacten vanwege aangifte of melding als geheel in 2007 wezenlijk anders dan in 2006. Wel kwamen in Fryslân minder contacten voor dan in 2006 vanwege aangifte van een delict.

6.3.3 Andere contacten

Meer dan een derde (36 procent) van alle contacten met de politie had volgens de VMR 2007 betrekking op andere contacten, d.w.z. anders dan die vanwege handhaving of aangifte en melding. Het gaat dan om contacten zoals een vraag om hulp (8 procent) of informatie (4 procent). Afgezien van het beperkte aantal contacten vanwege een vergunningaanvraag of vanwege een open dag (beide rond of minder dan één procent) is het merendeel van de contacten in deze groep, 22 procent, niet nader te rubriceren.

Vergeleken met de VMR 2005 is het aandeel contacten vanwege een vraag om hulp in 2007 iets gestegen. De overige percentages zijn niet wezenlijk veranderd ten opzichte van beide eerdere jaren.

Grafiek 6.8
Contact met politie vanwege andere contacten¹⁾ (% van laatste contact)

¹⁾ Hulpvraag, vergunningaanvraag, informatie/advies, open dag, overige contacten.

Het aandeel andere contacten als geheel varieerde volgens de VMR 2007 per politieregio van minder dan 30 procent (Utrecht, Brabant-Noord) tot 42 procent (Twente, Gelderland-Midden). Alleen in de regio Utrecht is dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde. In geen enkele regio is het aandeel andere contacten in 2007 hoger dan gemiddeld.

Grafiek 6.9 Contact met politie vanwege andere contacten naar politieregio (% van laatste contact), 2007

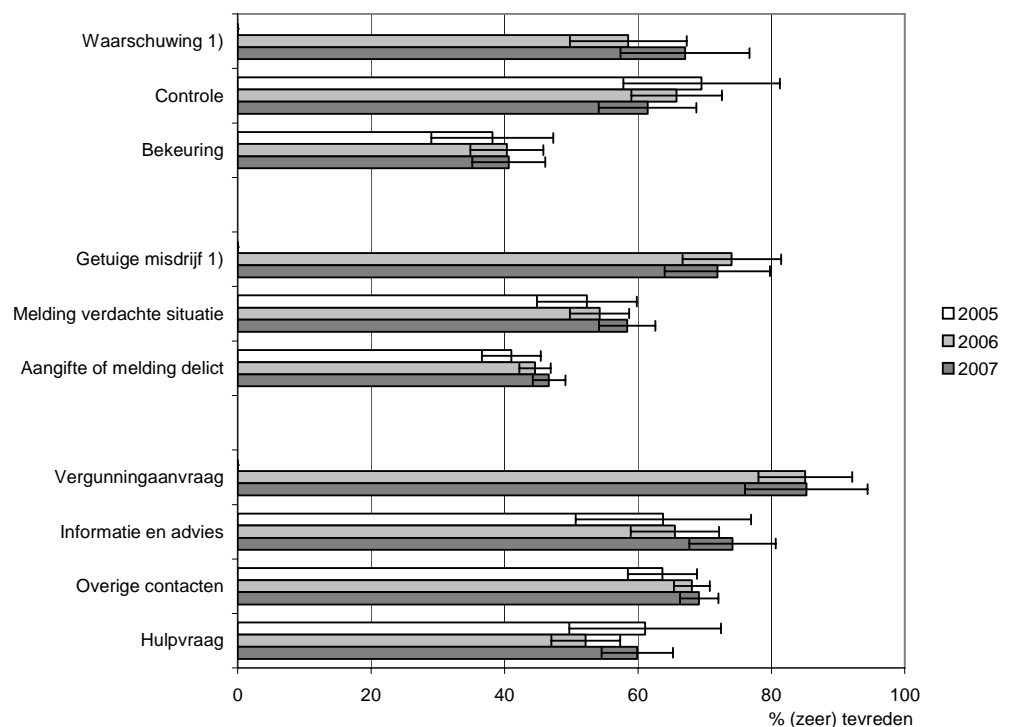

Het aandeel contacten vanwege een hulpvraag is in Rotterdam-Rijnmond hoger, in Brabant-Noord lager dan gemiddeld. In de regio Gooi en Vechtstreek is het aandeel politiecontacten vanwege informatie en advies hoger dan gemiddeld; in Utrecht is het aandeel 'overige' contacten lager dan gemiddeld. In verschillende regio's komen volgens de VMR 2007 geen (laatste) contacten voor vanwege een vergunningaanvraag of vanwege een open dag. In geen enkele regio is het aandeel contacten vanwege een of meer van deze andere contacten in 2007 duidelijk hoger of lager dan in het voorgaande jaar.

6.4 Tevredenheid over optreden politie

Aan burgers die in de onderzochte periode contact hadden met de politie is gevraagd naar hun tevredenheid over het politieoptreden bij het laatste contact. Ook hierbij komt in de tekst zowel de tevredenheid over alle contacten als over de afzonderlijke redenen (handhaving, aangifte/melding en 'andere' contacten) aan de orde.

Grafiek 6.10
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact naar reden contact (% [zeer] tevreden)

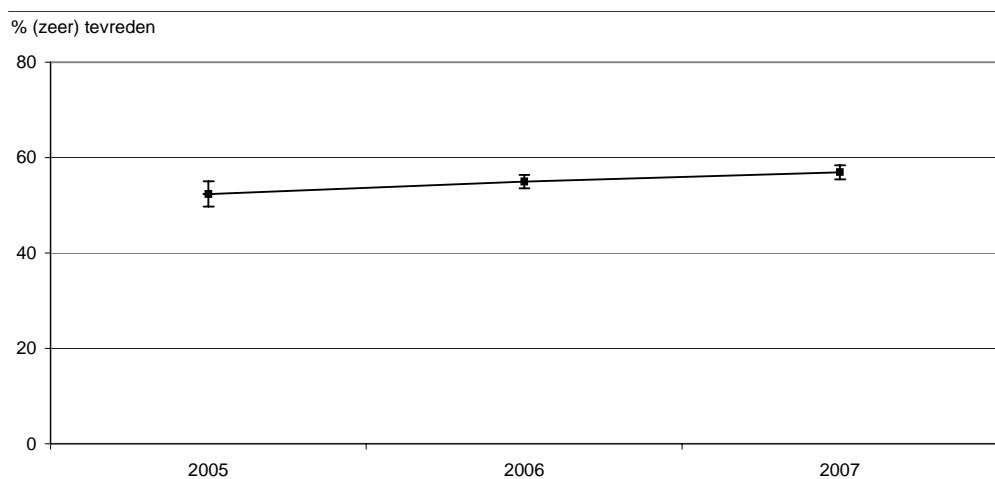

¹⁾ Over 2005 onvoldoende gegevens beschikbaar.

6.4.1 Contacten totaal

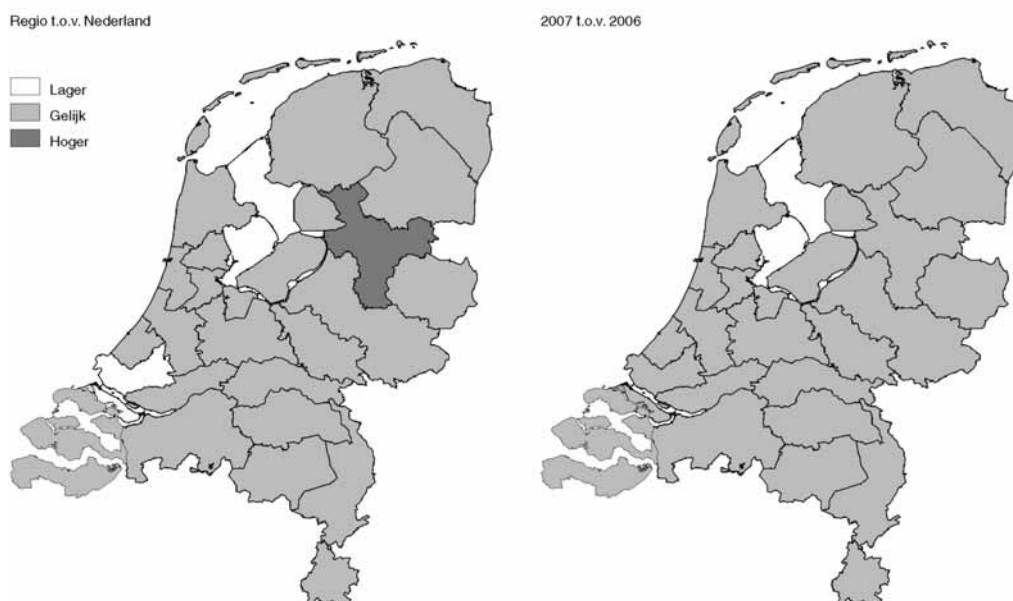
Van de inwoners die volgens de VMR 2007 contact hadden met de politie is ruim een kwart ontevreden of zeer ontevreden over het politieoptreden tijdens dit (laatste) contact. Dit wijkt niet wezenlijk af van het percentage in de voorgaande jaren. Bijna zes van de tien inwoners (57 procent) is tevreden of zeer tevreden over het optreden van de politie. Sinds 2005 is dit aandeel iets gestegen.

Grafiek 6.11
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - totaal (% [zeer] tevreden)

Per politieregio varieert het aandeel dat volgens de VMR 2007 tevreden of zeer tevreden is met het optreden van de politie voor alle contacten tussen 49 procent (Rotterdam-Rijnmond) en 65 procent (Groningen, IJsselland). In de regio Rotterdam-Rijnmond is dit aandeel significant lager dan het landelijke gemiddelde; in IJsselland is dit juist hoger dan gemiddeld. In geen enkele regio wijkt dit aandeel in 2007 significant af van dat in 2006.

Grafiek 6.12 Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - totaal naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2007

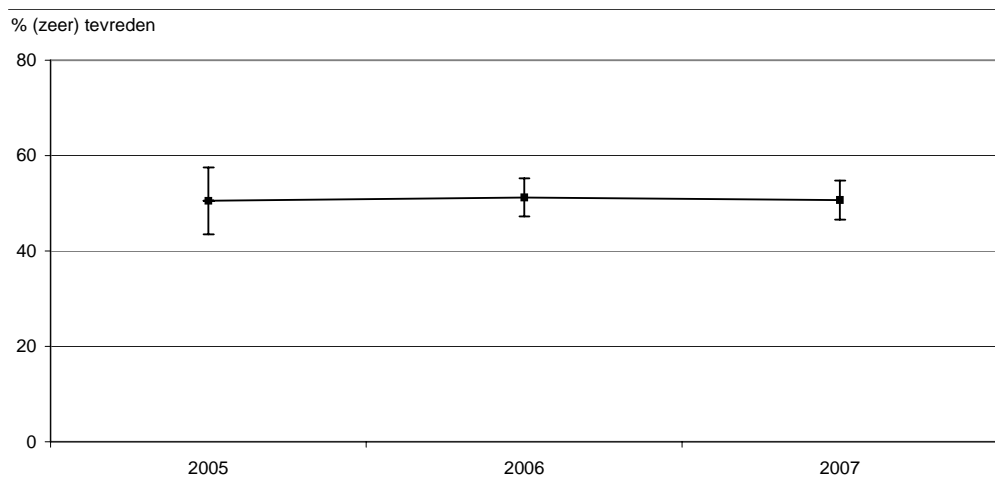

6.4.2 Handhaving

Van de inwoners die volgens de VMR 2007 contact hebben gehad met de politie vanwege handhaving (bekeuring, waarschuwing of controle) is een derde ontevreden of zeer ontevreden over het laatste contact. Dit aandeel is hoger dan voor alle contacten samen. Bij de helft van deze contacten vanwege handhaving is men tevreden of zeer tevreden; dit is juist minder dan gemiddeld. Vooral bij contacten vanwege een bekeuring is de ontevredenheid groter en de tevredenheid lager dan bij alle contacten samen.

Het percentage contacten vanwege handhaving waarbij men ontevreden of juist tevreden is over het optreden van de politie wijkt niet wezenlijk af van dat in beide voorgaande jaren.

Grafiek 6.13
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - handhaving¹⁾ (% [zeer] tevreden)

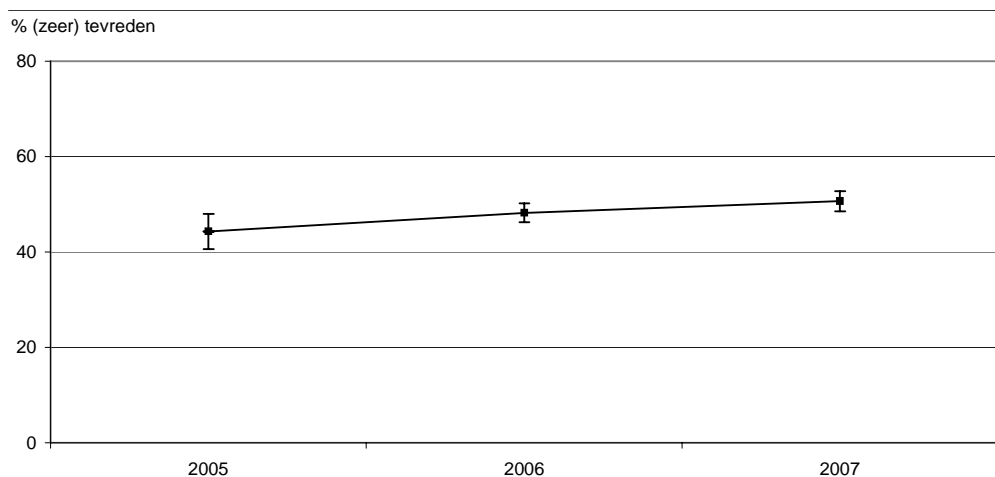
¹⁾ Bekeuring, waarschuwing, controle.

Vanwege het beperkte aantal personen per regio dat volgens de VMR 2007 contact heeft gehad met de politie vanwege handhaving kunnen geen betrouwbare regionale uitsplitsingen worden weergegeven.

6.4.3 Aangifte/melding

Van de inwoners die volgens de VMR 2007 contact hebben gehad met de politie vanwege aangifte of melding (van een delict, van een verdachte situatie of als getuige van een misdrijf) is bijna drie op de tien (29 procent) ontevreden of zeer ontevreden. De helft is hierover tevreden of zeer tevreden. Dit is iets minder dan gemiddeld voor alle contacten samen. Dit lagere aandeel tevredenheid geldt vooral voor contacten vanwege aangifte of melding van een delict; voor contacten vanwege getuige zijn van een misdrijf is dit juist hoger dan gemiddeld. Er is voor deze contacten vanwege aangifte of melding in 2007 geen wezenlijk verschil in tevredenheid ten opzichte van 2006, maar wel ten opzichte van 2005.

Grafiek 6.14
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - aangifte/melding¹⁾ (% [zeer] tevreden)

¹⁾ Aangifte/melding delict, melding verdachte situatie, getuige misdrijf.

Per regio varieert het aandeel dat tevreden is over de politie vanwege aangifte of melding volgens de VMR 2007 van 41 procent (Rotterdam-Rijnmond) tot 61 procent (Kennemerland). In geen enkele regio ligt dit aandeel duidelijk hoger of lager dan gemiddeld. Evenmin zijn er regio's met in 2007 een significant hoger of lager aandeel tevredenheid over contacten vanwege aangifte/melding dan in 2006.

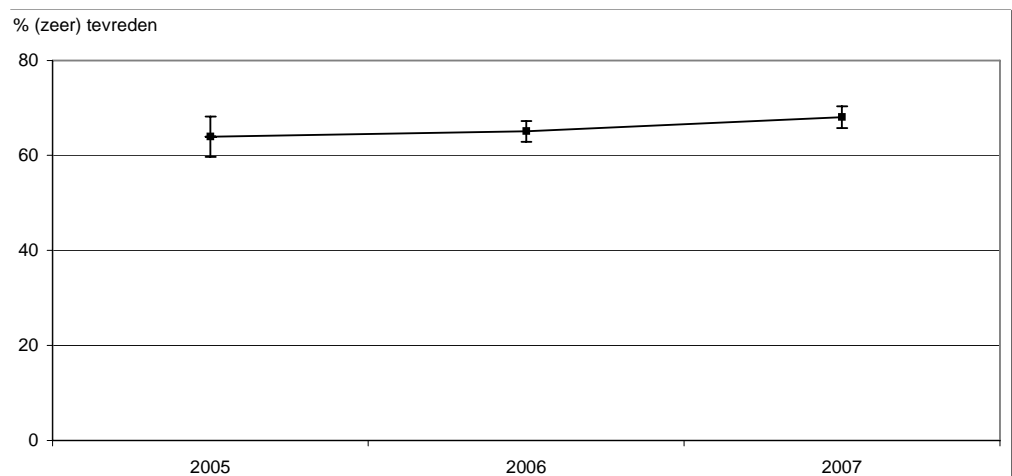
Grafiek 6.15 Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - aangifte/melding naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2007

6.4.4 Andere contacten

Van de inwoners die om een andere reden dan handhaving of aangifte contact met de politie hebben gehad (vanwege hulp, vergunning, informatie/advies, open dag, overige contacten) is een op de vijf volgens de VMR 2007 (zeer) ontevreden over dit contact. Dit is minder dan in 2006, maar even veel als in 2005. Bij ruim tweederde (68 procent) van deze contacten is men tevreden of zeer tevreden. Dit aandeel is hoger dan voor alle contacten samen. Ook voor afzonderlijke soorten 'andere' contacten (vergunningaanvraag, informatie/advies, overige contacten) is deze tevredenheid hoger dan gemiddeld. De tevredenheid over deze contacten wijkt echter niet wezenlijk af van de voorgaande jaren.

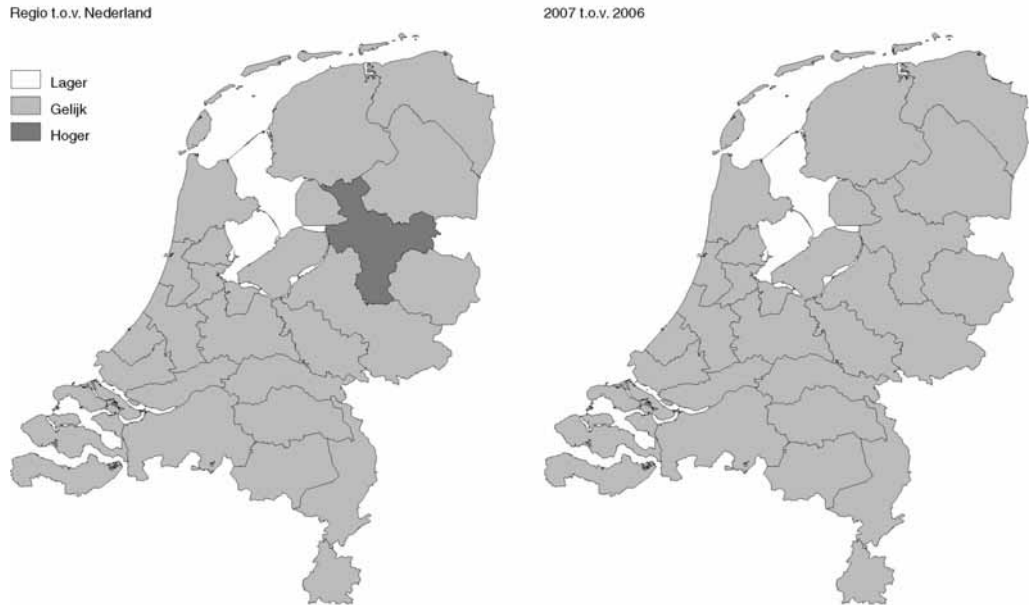
Grafiek 6.16 Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - andere contacten¹⁾ (% [zeer] tevreden)

¹⁾ Hulpvraag, vergunningaanvraag, informatie/advies, open dag, overige contacten.

Per politieregio varieert het aandeel tevreden over andere contacten met de politie als geheel in 2007 van rond 60 procent (Kennemerland, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland) tot 82 procent in IJsselland. Alleen in de regio IJsselland is het aandeel dat tevreden is hoger dan het landelijke gemiddelde; in geen enkele regio is dit significant lager dan gemiddeld. Ook is er in geen enkele regio een significant verschil in tevredenheid over deze contacten ten opzichte van 2006.

Grafiek 6.17 Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact - andere contacten¹⁾ naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2007

¹⁾ Hulpvraag, informatie/advies, vergunningaanvraag, open dag, overige contacten.

6.5 Redenen voor ontevredenheid

Aan de respondenten die aangaven dat zij ontevreden of zeer ontevreden waren over het optreden van de politie (26 procent volgens de VMR 2007) is gevraagd naar hun redenen hiervoor¹². Deze redenen kunnen onder meer liggen in de bereikbaarheid of de komst van de politie, in het optreden van de politie, of in het resultaat van het contact.

Ten aanzien van de *bereikbaarheid of komst* van de politie werden in de VMR 2007 naar verhouding de volgende redenen het meest genoemd: 'de politie deed niets' en 'de politie liet op zich wachten'. Elk van deze redenen werd bij rond 11 procent van de contacten genoemd.

Rond het *optreden* van de politie worden als belangrijkste reden van ontevredenheid genoemd: de politie trad niet efficiënt op (15 procent). Ook vaak genoemd werd: de politie was onverschillig, de politie nam mij niet serieus, en de politie had onvoldoende tijd of aandacht (telkens rond 11 procent). Ook dat de houding van de politie niet deugde, dat het te lang duurde of dat de politie te traag was, en dat de politie niets kon doen werden telkens in rond 8 á 9 procent van de gevallen als reden gegeven.

Bij de redenen van ontevredenheid vanwege *het resultaat of de afloop* van het contact werd in 2007 het meest genoemd dat er geen bericht over de afloop was (16 procent), gevolgd door het niet opgelost zijn van het probleem en een te lakse afhandeling (elk rond 8 procent).

Dat het probleem niet is opgelost werd in 2007 minder vaak als reden voor minder tevredenheid over het optreden van de politie genoemd dan in 2006. Verder zijn er geen duidelijke verschillen met eerdere jaren in de genoemde specifieke redenen.

6.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk stonden de contacten van burgers met de politie in het algemeen centraal. Daarbij kwam aan de orde hoeveel burgers contact hebben gehad met de politie, wat de reden was voor dit contact (handhaving, aangifte of melding, andere contacten), en in welke mate zij tevreden waren over het optreden van de politie. Daarbij zijn de landelijke cijfers van de VMR 2007 vergeleken met die uit de VMR 2006 en 2005. Verder zijn voor de VMR 2007 de regionale cijfers vergeleken met de landelijke cijfers en met de cijfers over 2006

Landelijke uitkomsten:

- Van de inwoners heeft 28 procent volgens de VMR 2007 in de 12 voorafgaande maanden contact gehad met de politie, vrijwel even veel als in 2005 en 2006.
- Rond de helft van de (laatste) contacten tussen bevolking en politie heeft betrekking op aangifte of melding door burgers, twaalf procent komt voort uit handhaving. Ruim een derde (36 procent) van de contacten valt in de categorie andere contacten.

¹² Respondenten konden meer dan één reden noemen.

- Van de inwoners die contact hebben gehad is 57 procent (zeer) tevreden over het politieoptreden tijdens hun laatste contact. Dit aandeel is sinds 2005 iets gestegen.
- Bij politiecontacten vanwege een aangifte of melding of in verband met handhaving is rond de helft (zeer) tevreden over het optreden van de politie. Bij de overige vormen van contact met de politie is dit twee op de drie.

Regionale verschillen:

- Onder de inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland en Haaglanden was het aandeel dat contact had met de politie volgens de VMR 2007 hoger dan gemiddeld. In de regio's Drenthe, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Limburg-Noord was dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde. In geen enkele regio week het aandeel contacten in 2007 significant af van dat in het jaar daarvoor.
- In de regio IJsselland is het aandeel dat in 2007 tevreden is over de politiecontacten hoger dan het landelijke gemiddelde, in de regio Rotterdam-Rijnmond is dit lager dan gemiddeld. Ten opzichte van 2006 zijn er per regio geen verschillen in tevredenheid over de politiecontacten.

7. Politie in de woonbuurt

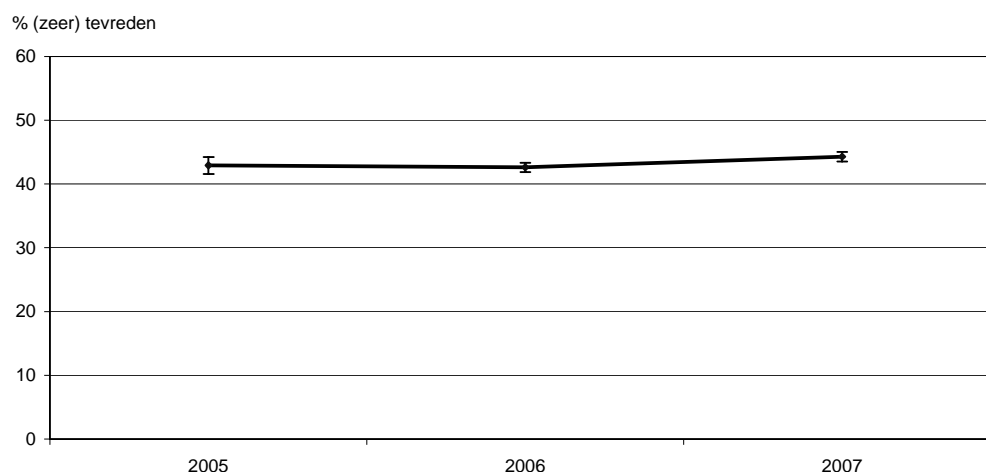
7.1 Inleiding

In de vorige hoofdstukken stonden de ervaringen van respondenten die daadwerkelijk met de politie te maken hebben gehad centraal. Maar ook burgers die geen contact met de politie hebben gehad kunnen een oordeel hebben over de politie. In dit hoofdstuk komt eerst het oordeel over het totale functioneren van de politie aan de orde. Vervolgens wordt ingegaan op het oordeel over de beschikbaarheid en de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Daarna volgt het functioneren en het optreden van de politie in de buurt.

7.2 Tevredenheid over het totale functioneren van de politie

In de VMR is aan de respondenten een oordeel gevraagd over hun tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt. Volgens dit onderzoek is ruim 44 procent van alle inwoners van 15 jaar en ouder in 2007 tevreden of zeer tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt. Dit aandeel is hoger dan in het afgelopen jaar. In 2006 was 43 procent (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, Tussen 2005 en 2006 bleef dit aandeel gelijk.

Grafiek 7.1
Tevredenheid over het totale functioneren van de politie (% [zeer] tevreden)

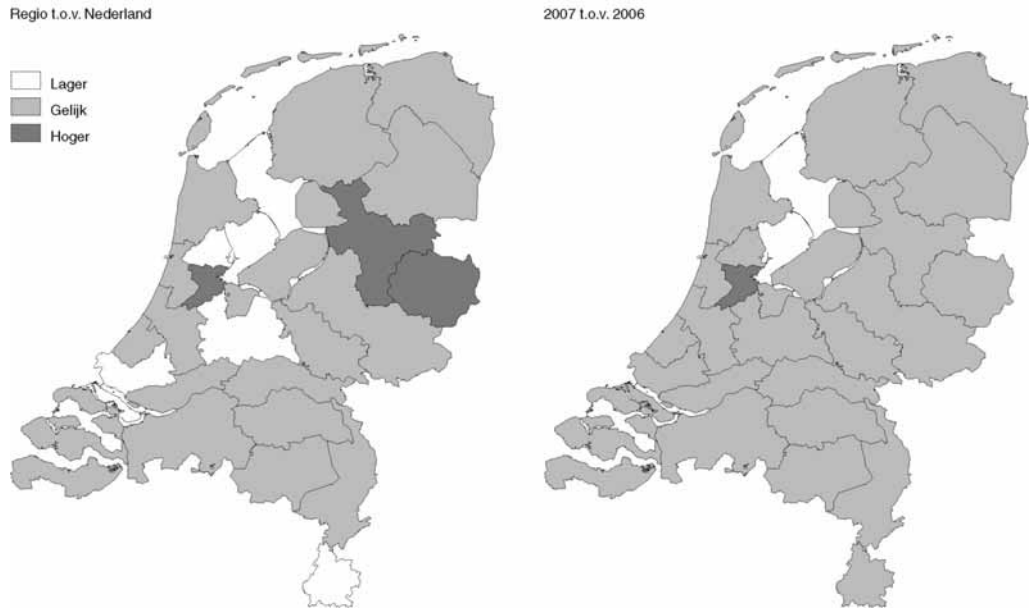

In de politieregio Utrecht is het aandeel dat (zeer) tevreden is over het totale politiefunctioneren het laagst (38 procent). Ook in de politieregio's Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid zijn de inwoners naar verhouding minder tevreden over het totale politiefunctioneren dan gemiddeld in Nederland.

In de regio Twente is het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is met 56 procent het hoogst. Ook in de regio's IJsselland en Amsterdam-Amstelland zijn meer inwoners dan gemiddeld (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie.

In de politieregio Amsterdam-Amstelland nam tussen 2006 en 2007 de tevredenheid van de inwoners over het functioneren van de politie significant toe. In 2006 was nog 45 procent van de inwoners in deze regio tevreden of zeer tevreden, in 2007 is dit percentage toegenomen tot bijna 53 procent.

Grafiek 7.2 Tevredenheid over het totale functioneren van de politie naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2007

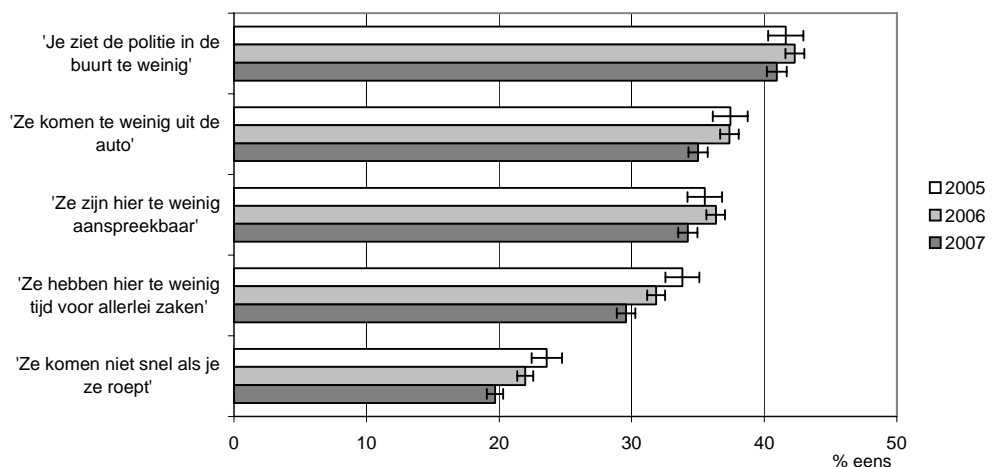
7.3 Beschikbaarheid en zichtbaarheid van de politie

Het oordeel over de beschikbaarheid van de politie is gemeten door aan de respondenten te vragen in hoeverre zij het eens of oneens zijn met een vijftal uitspraken. Deze stellingen zijn negatief geformuleerd; hoe meer men het met een stelling eens is, hoe minder positief men dus denkt over de beschikbaarheid van de politie.

Volgens de VMR 2007 is 41 procent van de inwoners van mening dat zij de politie te weinig in de buurt zien. Meer dan één op de drie respondenten vindt dat de politie te weinig uit de auto komt (35 procent) en dat de politie te weinig aanspreekbaar is (34 procent) Drie van de tien inwoners (30 procent) is van mening dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken. Dat de politie niet snel komt als je ze roept vindt een op de vijf burgers.

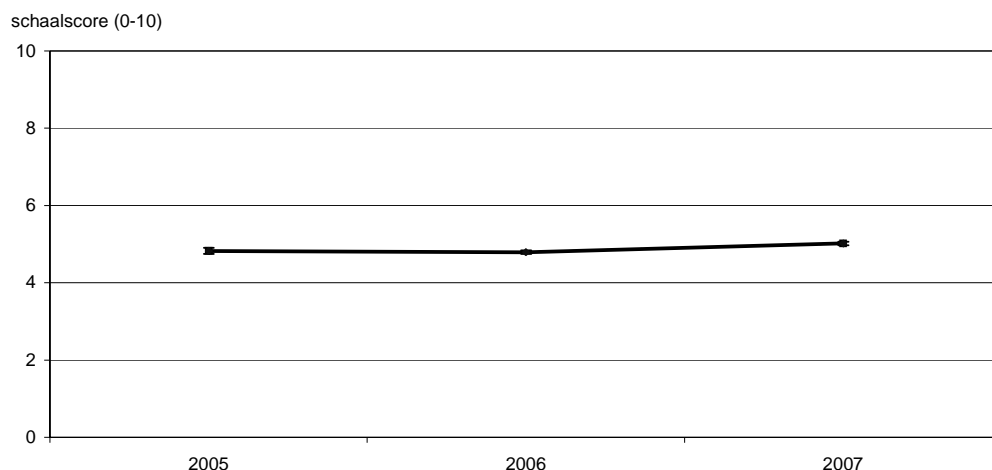
Alleen met de stelling dat je de politie te weinig in de buurt ziet waren in 2007 vrijwel even veel mensen het eens als in de voorgaande jaren. Met de overige stellingen over de beschikbaarheid van de politie waren in 2007 relatief minder inwoners dan in 2006 het eens. Vergeleken met 2005 waren minder mensen het eens met drie van deze stellingen. Men denkt dus in 2007 positiever over de beschikbaarheid van de politie dan in de twee voorafgaande jaren.

Grafiek 7.3 Beschikbaarheid van de politie (% eens)

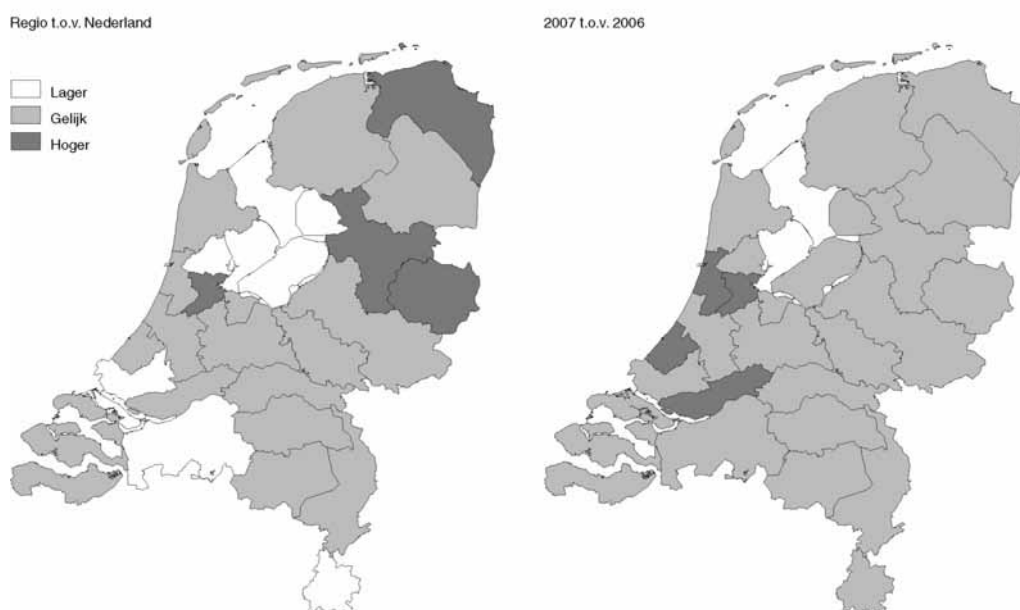
Voor de beschikbaarheid van de politie is een schaalscore berekend op basis van de antwoorden op de vijf genoemde stellingen. Hiervoor geldt: hoe hoger de score, hoe tevredener men is over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. Deze score moet nadrukkelijk niet worden opgevat als een op zichzelf staand rapportcijfer, maar is het resultaat van een herberekening¹³. In 2007 bedroeg de schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie volgens de VMR 5,0. Deze score is hiermee significant hoger dan in 2006 en 2005.

Grafiek 7.4
Beschikbaarheid van de politie (schaalscore)

De schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie is in 2007 het laagst in de politieregio Limburg-Zuid (4,3). Ook in de regio's Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant en Flevoland is de beschikbaarheid volgens deze score lager dan het landelijke gemiddelde. Twente is met 5,8 in 2007 (opnieuw) de regio met de hoogste score voor de beschikbaarheid van de politie. In de regio's Groningen, IJsselland en Amsterdam-Amstelland is deze schaalscore ook duidelijk hoger dan gemiddeld. In de regio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Zuid-Holland-Zuid ligt de score voor de beschikbaarheid van de politie in 2007 hoger dan in 2006.

Grafiek 7.5 Beschikbaarheid van de politie naar politieregio (schaalscore), 2007

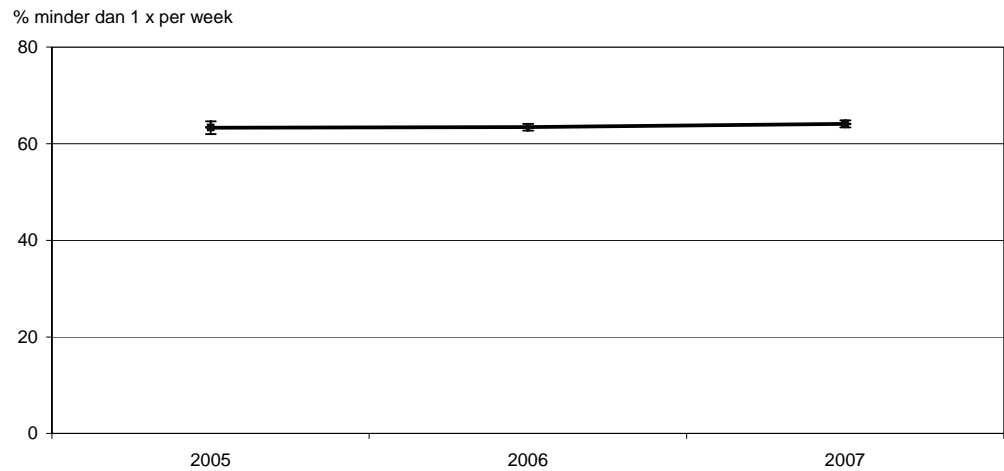

De zichtbaarheid van de politie in de buurt wordt uitgedrukt in het percentage inwoners dat aangeeft dat zij de politie minder dan eens per week in de buurt zien. Hoe lager dit percentage, hoe beter de zichtbaarheid van de politie in de buurt is.

¹³ Zie bijlage 5 van dit rapport voor een beschrijving van de berekening van de schaalscores.

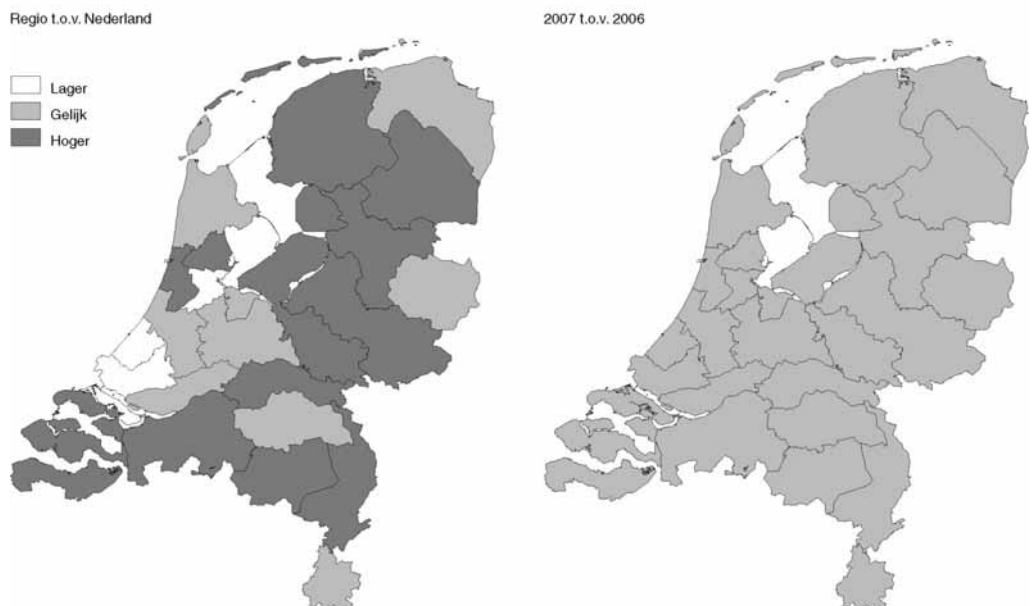
Bijna tweederde (64 procent) van de inwoners ziet de politie volgens de VMR 2007 minder dan één keer per week door de eigen straat komen. Dit percentage is ten opzichte van zowel 2006 als 2005 nauwelijks veranderd.

Grafiek 7.6
Zichtbaarheid van de politie (% minder dan 1 x per week)

In de regio Amsterdam-Amstelland is in 2007 het aandeel inwoners dat de politie minder dan een keer per week ziet met 44 procent wederom het laagst (daar is de politie volgens deze meting dus het meest zichtbaar). Ook in de regio's Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden is het aandeel inwoners dat de politie minder dan eens per week ziet veel lager dan gemiddeld.

Grafiek 7.7 Zichtbaarheid van de politie naar politieregio (% minder dan 1 x per week), 2007

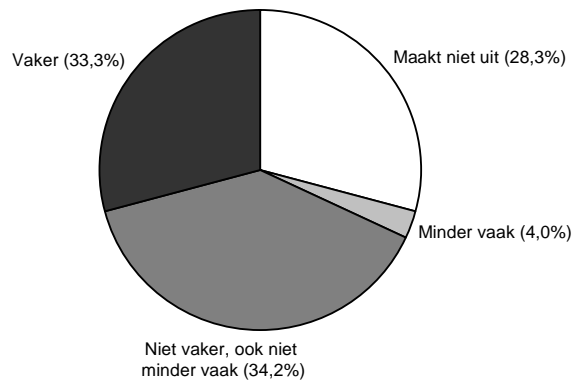

Het hoogste percentage wordt gevonden in de regio Kennemerland: 72 procent ziet de politie daar minder dan één keer per week. Ook in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zaanstreek-Waterland, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Flevoland is sprake van een hoger dan gemiddeld aandeel inwoners dat de politie minder dan eens per week ziet. In geen enkele politieregio verschilt de zichtbaarheid van de politie in 2007 met die van 2006.

Aan de respondenten is tevens gevraagd om aan te geven of ze de politie vaker of minder vaak in de eigen straat zouden willen zien. Volgens de VMR 2007 zou één op de drie Nederlanders (33 procent) de politie vaker in de eigen straat willen zien. Een even grote groep (34 procent) geeft aan de politie niet vaker maar ook niet minder vaak te willen zien. Vier procent zou de politie juist minder vaak willen zien, terwijl 28 procent van de inwoners zegt 'het maakt niet uit'.

Vooraf Inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en Flevoland zouden de politie vaker in de straat willen zien.

Grafiek 7.8
Oordeel over zichtbaarheid politie (%), 2007

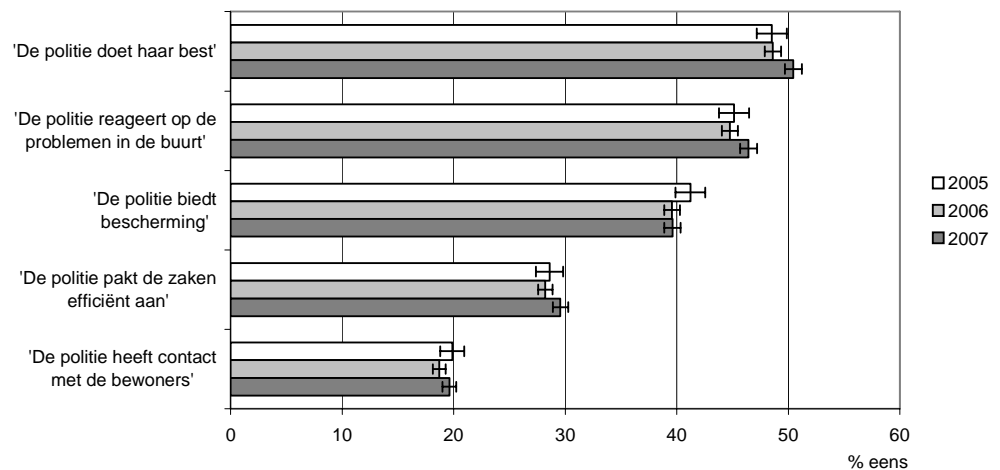

7.4 Functioneren van de politie

Naast de stellingen over de beschikbaarheid is de respondenten een vijftal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Anders dan die in de vorige paragraaf zijn de stellingen positief geformuleerd. Dit betekent dat hoe meer men het eens is met een stelling, hoe positiever men oordeelt over het functioneren van de politie in de buurt.

Volgens de VMR is de helft van de inwoners (50 procent) in 2007 het eens met de stelling dat de politie haar best doet. Daarnaast vindt een iets kleiner deel (46 procent) dat de politie reageert op problemen in de buurt en vindt veertig procent dat de politie bescherming biedt. Daarnaast vindt dertig procent van de ondervraagden dat de politie de zaken efficiënt aanpakt, terwijl twintig procent de stelling onderschrijft dat de politie contact heeft met de bewoners.

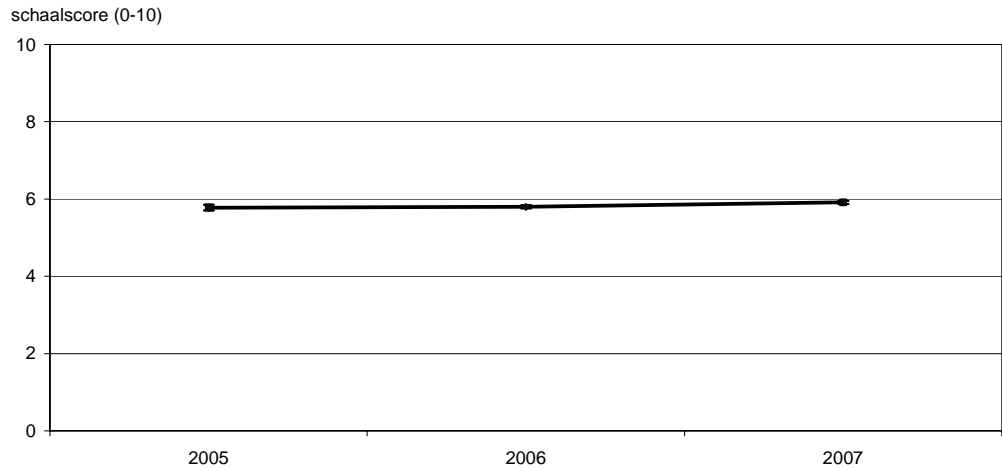
Grafiek 7.9
Functioneren van de politie (% eens)

Het percentage inwoners dat vindt dat de politie haar best doet is in 2007 hoger dan in het voorgaande jaar. Het verschil met 2006 bedraagt bijna twee procentpunten. Ook het aandeel inwoners dat vindt dat de politie reageert op problemen in de buurt is gestegen ten opzichte van 2006. Daarnaast nam ook het percentage inwoners dat een efficiënte politieaanpak onderschrijft toe. Bij de overige stellingen is er in 2007 geen duidelijk verschil met het voorgaande jaar of het jaar daarvoor.

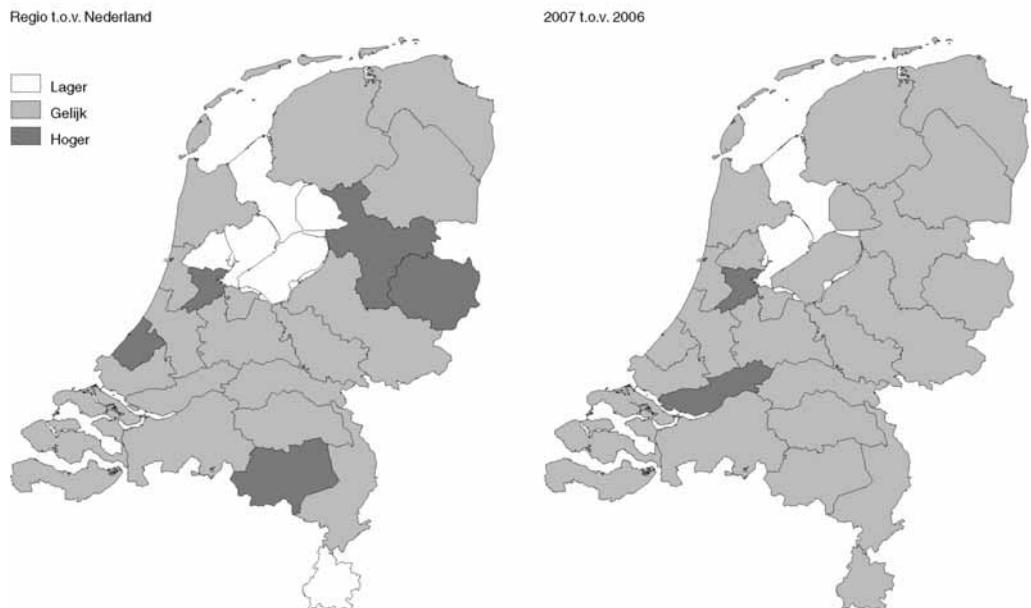
Evenals bij de beschikbaarheid van de politie vormen de stellingen over het functioneren van de politie samen een cluster waarvoor een schaalscore kan worden berekend. Hiermee kan het totale oordeel van de bevolking over het functioneren van de politie worden beschreven. Hoe hoger deze score, hoe meer men tevreden is over het functioneren van de politie in de buurt. In 2007 bedroeg deze schaalscore over het functioneren van de politie 5,9. Hiermee ligt deze schaalscore hoger dan in 2006 en 2005.

Grafiek 7.10
Functioneren van de politie (schaalscore)

In de regio Twente wordt het functioneren van de politie in 2007 met een schaalscore van 6,5 opnieuw het meest positief beoordeeld. Ook in de regio's IJsselland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Brabant-Zuid-Oost is deze schaalscore voor het functioneren van de politie hoger dan het landelijke gemiddelde. In de regio's Zaanstreek-Waterland, Limburg-Zuid en Flevoland is deze schaalscore lager dan gemiddeld. In de regio's Amsterdam-Amstelland en Zuid-Holland-Zuid ligt de schaalscore in 2007 hoger dan in 2006. In de overige regio's was er in 2007 geen duidelijk verschil met 2006.

Grafiek 7.11 Functioneren van de politie naar politieregio (schaalscore), 2007

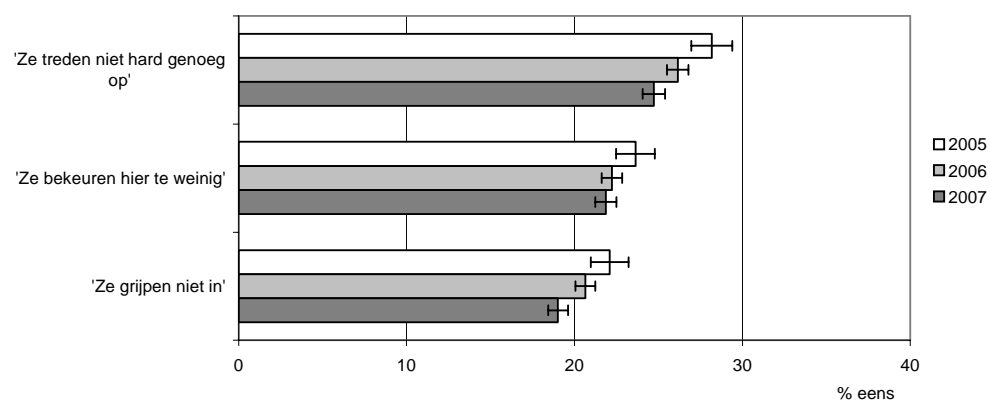
7.5 Optreden van de politie

In dit kader zijn de ondervraagden ten slotte ook drie stellingen voorgelegd over het optreden van de politie. De stellingen zijn in dit geval weer negatief geformuleerd, dus hoe meer men het eens is met een stelling, hoe negatiever het oordeel over dat aspect van het optreden van de politie.

Een kwart van de inwoners (25 procent) is het in 2007 volgens de VMR eens met de stelling dat de politie niet hard genoeg optreedt; een iets kleiner aandeel (22 procent) is van mening dat de politie te weinig bekeurt en 19 procent vindt dat de politie niet ingrijpt.

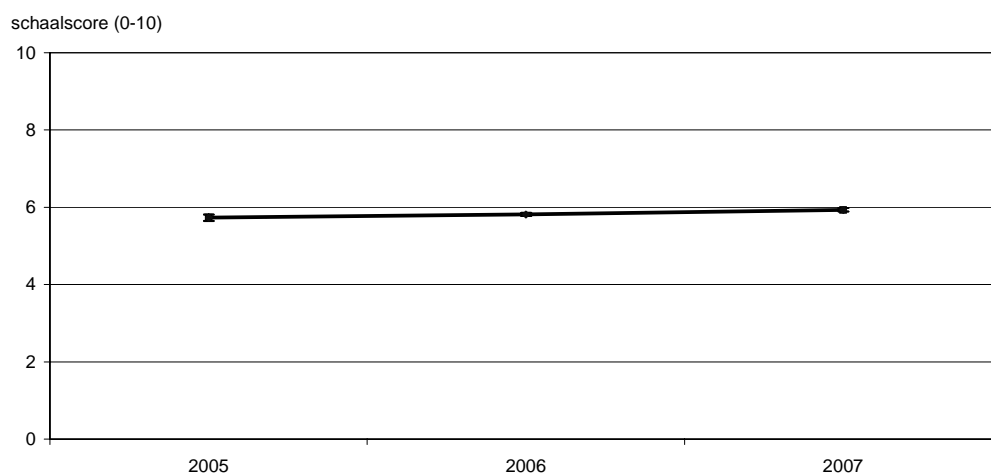
Vergeleken met 2006 (26 procent) vinden in 2007 naar verhouding minder inwoners dat de politie niet hard genoeg optreedt. In 2005 lag dit percentage zelfs nog op 28 procent. Ook het percentage inwoners dat vindt dat ze niet ingrijpen is in 2007 lager dan in de voorgaande twee jaar. In 2006 bedroeg dit aandeel nog 21 procent en een jaar daarvoor 22 procent. Het aandeel personen in 2007 dat vindt dat de politie te weinig bekeurt laat geen duidelijk verschil zien met de twee voorafgaande jaren.

Grafiek 7.12
Optreden van de politie (% eens)

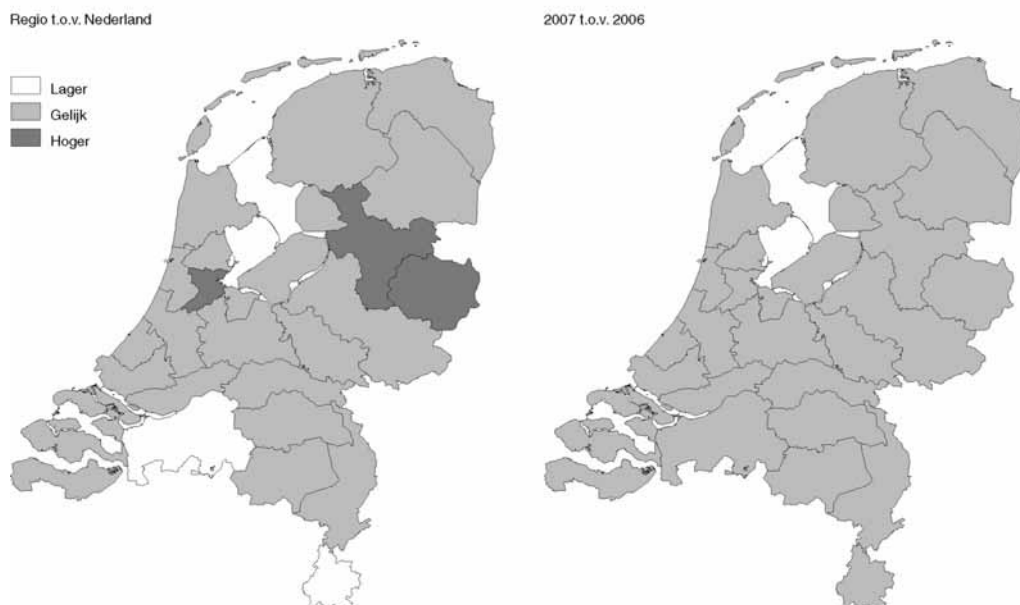
Ook voor het optreden van de politie is een schaalscore berekend op basis van de antwoorden op deze stellingen. Hoe hoger deze score, hoe meer men tevreden is over het optreden van de politie in de buurt. De schaalscore voor het optreden van de politie in 2007 volgens de VMR is 5,9. Dit is hoger dan in 2006 en 2005. Toen bedroeg de score nog respectievelijk 5,8 en 5,7.

Grafiek 7.13
Optreden van de politie (schaalscore)

De schaalscore voor het optreden van de politie is volgens de VMR 2007 het laagst in de regio Limburg-Zuid (5,4). Ook in de politieregio Midden- en West-Brabant is deze score duidelijk lager dan gemiddeld. In de regio's IJsselland, Twente en Amsterdam-Amstelland is deze score hoger dan gemiddeld. Geen enkele politieregio vertoont in 2007 een hogere schaalscore dan in het jaar daarvoor, terwijl de landelijke schaalscore wel toenam.

Grafiek 7.14 Optreden van de politie naar politieregio (schaalscore), 2007

7.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk is weergegeven hoe de inwoners van Nederland denken over de beschikbaarheid en de zichtbaarheid van de politie in de woonbuurt. De landelijke cijfers van de VMR-meting over 2007 zijn vergeleken met die over 2006 en 2005. Verder zijn de regionale cijfers van 2007 vergeleken met het overeenkomstige landelijke gemiddelde en met de regionale uitkomsten van het voorgaande jaar.

Hieronder worden de belangrijkste conclusies samengevat.

Landelijke uitkomsten:

- In 2007 zijn meer inwoners tevreden tot zeer tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt als in 2006 en 2005.
- Met vier van de vijf stellingen over de beschikbaarheid van de politie waren in 2007 minder inwoners het eens dan in 2006; ten opzichte van 2005 waren er drie van deze stellingen waar de mensen het minder mee eens waren. De schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie was in 2007 hoger dan in 2006 en 2005.
- De politie is in 2007 net zo zichtbaar in de buurt als in de afgelopen twee jaar; daarnaast wil een op de drie Nederlanders de politie vaker in de eigen straat zien.
- De schaalscore omtrent het functioneren van de politie is in 2007 hoger dan in de twee jaar daarvoor. Drie van de vijf afzonderlijke stellingen (de politie doet haar best, reageert op problemen in de buurt en pakt zaken efficiënt aan) worden positiever beoordeeld.
- Voor twee van de drie (negatief geformuleerde) stellingen over het optreden van de politie ('ze treden niet hard genoeg op' en 'ze grijpen niet in') is het aandeel instemmers tussen 2007 en 2006 afgenomen. Ten opzichte van 2005 is dit voor alle drie stellingen gedaald. De schaalscore voor het optreden van de politie in 2007 is dan ook hoger dan in beide voorgaande jaren.

Regionale verschillen:

- In de regio's Utrecht, Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid zijn in 2007 minder inwoners tevreden over het totale politiefunctioneren dan gemiddeld. In de regio's Twente, IJsselland en Amsterdam-Amstelland zijn meer mensen dan gemiddeld tevreden.
- In de regio Amsterdam-Amstelland zijn in 2007 meer inwoners hierover tevreden dan in 2006.
- De beschikbaarheid van de politie in 2007 is – gemeten als schaalscore – in de politieregio's Zaanstreek-Waterland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en

Flevoland lager dan gemiddeld. In Groningen, IJsselland, Twente en Amsterdam-Amstelland is dit hoger dan gemiddeld.

- In de regio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Zuid-Holland-Zuid is de schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie in 2007 hoger dan in het voorgaande jaar.
- In meer dan de helft van alle regio's (Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Flevoland) is het aandeel inwoners dat de politie minder dan één x per week ziet hoger dan gemiddeld. Voor de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit juist lager dan gemiddeld. In geen regio is het aandeel dat de politie weinig ziet in 2007 hoger dan het jaar daarvoor.
- Vooral inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en Flevoland zouden de politie vaker willen zien.
- In de regio's IJsselland, Twente, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Brabant-Zuid-Oost wordt het functioneren van de politie positiever beoordeeld dan gemiddeld; in de regio's Zaanstreek-Waterland, Limburg-Zuid en Flevoland is de schaalscore hiervoor juist lager dan gemiddeld. In de regio Amsterdam-Amstelland en Zuid-Holland-Zuid is deze score in 2007 hoger dan het jaar daarvoor.
- De schaalscore voor het optreden van de politie is in 2007 lager dan gemiddeld in de politieregio's Midden- en West-Brabant en Limburg-Zuid. In de regio's IJsselland, Twente en Amsterdam-Amstelland is deze score hoger dan gemiddeld. Geen politieregio vertoont in 2007 een hogere score dan in het voorgaande jaar.

8. Preventiemaatregelen

8.1 Inleiding

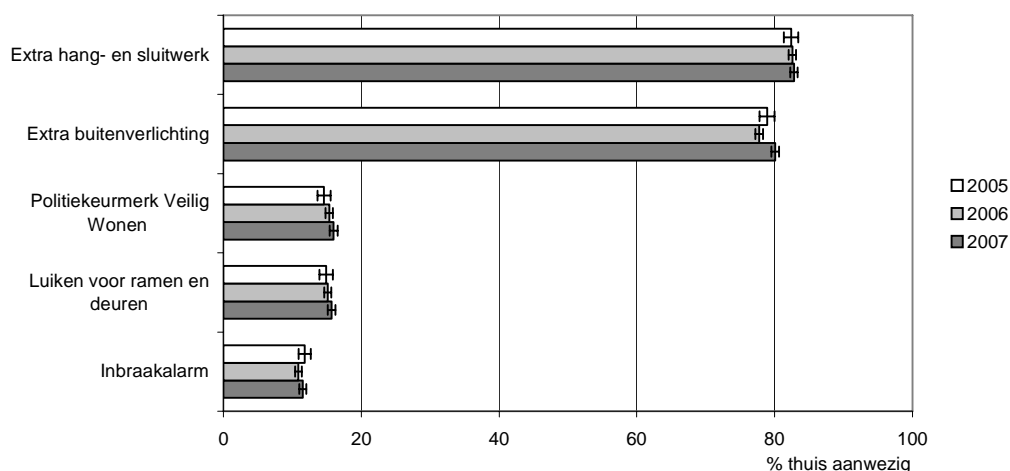
In dit hoofdstuk staat het preventiegedrag van burgers centraal. De burgers hebben immers een eigen verantwoordelijkheid in het voorkómen van slachtofferschap van criminaliteit. In paragraaf 8.2 komt aan de orde in hoeverre burgers thuis maatregelen tegen woninginbraak hebben genomen. In paragraaf 8.3 staan maatregelen tegen diefstal van of uit de auto en fietsdiefstal centraal. Dit heeft betrekking op de aanwezigheid van een startonderbreker bij auto's, en bij fietsen om de aanwezigheid van een fietsverzekering en een preventiechip in de fiets. Paragraaf 8.4 ten slotte behandelt maatregelen rond mobiele telefoons (beveiliging met een pincode) en pc's (beveiliging met een wachtwoord).

Ook bij de preventiemaatregelen wordt de situatie in 2007 vergeleken met het voorgaande jaar en het jaar daarvoor. Daarnaast komen de regionale verschillen ten opzichte van het landelijke gemiddelde en ten opzichte van 2006 aan de orde.

8.2 Maatregelen tegen inbraak

In de VMR is aan respondenten gevraagd welke voorzieningen bij hen thuis aanwezig zijn om inbraak te voorkomen of om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Het gaat daarbij om inbraakalarm, extra hang- en sluitwerk, extra buitenverlichting en luiken voor ramen en deuren. Bovendien is gevraagd of de maatregelen voldoen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Grafiek 8.1
Vorzorgsmaatregelen tegen inbraak (% thuis aanwezig)

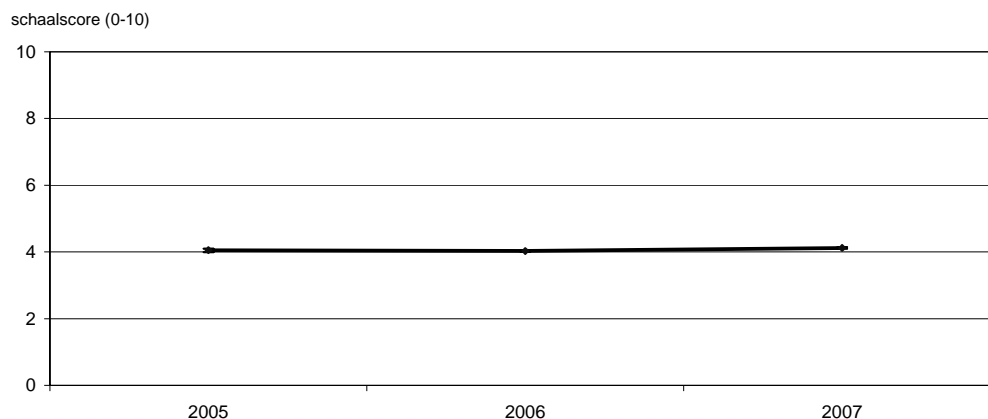

Volgens de VMR zijn extra hang- en sluitwerk de meest voorkomende maatregelen tegen inbraak. In 2007 waren deze voorzieningen bij meer dan 4 op de 5 huishoudens aanwezig. Daarnaast is ook extra buitenverlichting bij tachtig procent van de huishoudens aanwezig als maatregel tegen inbraak. Andere voorzieningen komen aanzienlijk minder voor: bij zestien procent van de huishoudens zijn er aan de woning luiken voor ramen en deuren, en bij twaalf procent is een inbraakalarm aanwezig. In totaal voldoen bij ruim één op de zes huishoudens de preventiemaatregelen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Vergeleken met 2006 is in 2007 alleen het percentage huishoudens waarvan de woning voorzien is van extra buitenverlichting significant hoger.

Op basis van de gevraagde maatregelen tegen inbraak is een schaalscore berekend. Hoe hoger deze score, hoe meer maatregelen zijn genomen. In 2007 bedraagt deze schaalscore 4,1, tegen 4,0 in het jaar daarvoor. De schaalscore ligt hiermee hoger dan in 2006 en is gelijk aan de schaalscore van 2005.

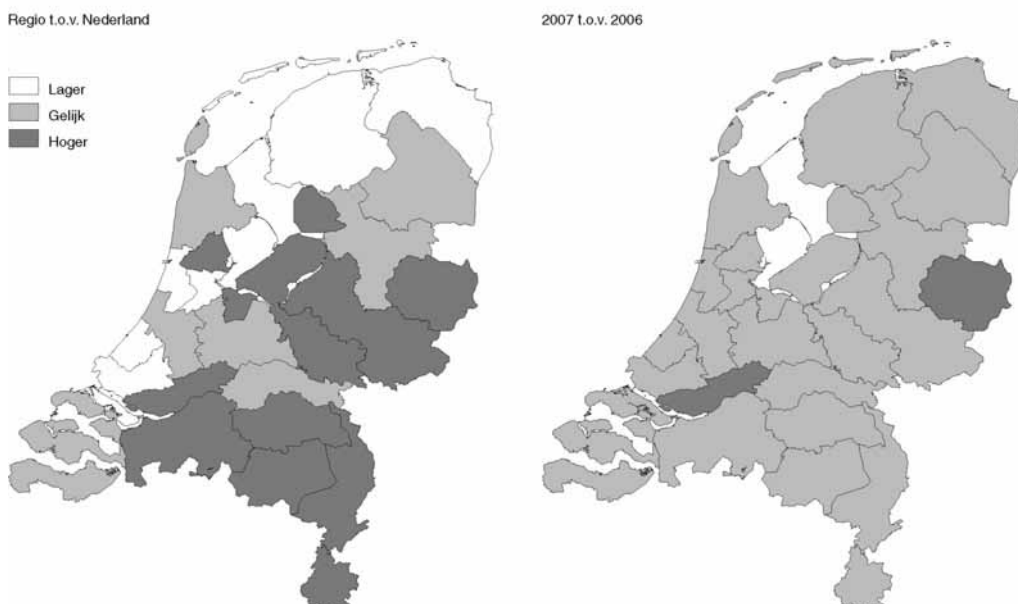
Grafiek 8.2
Vorzorgsmaatregelen tegen inbraak (schaalscore)

Er zijn duidelijke verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's in de mate van inbraakpreventie (uitgedrukt in de schaalscore). Deze schaalscore varieert van 3,2 in Amsterdam-Amstelland tot 5,0 in Limburg-Noord. Behalve in de grootstedelijke politieregio's zoals Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is ook in de regio's Groningen, Fryslân en Kennemerland sprake van een lagere mate van inbraakpreventie dan gemiddeld in Nederland. Omgekeerd is de score voor inbraakpreventie hoger dan gemiddeld in de regio's Twente, Gelderland-Midden, Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Flevoland.

Overigens moet hierbij worden bedacht dat sommige voorzieningen (bijvoorbeeld luiken voor ramen en deuren) standaard al aanwezig zijn (bijv. op boerderijen) zonder dat deze speciaal zijn aangebracht ter voorkoming van inbraak. Omgekeerd kunnen sommige maatregelen (zoals luiken voor ramen en deuren) in bepaalde (stedelijke) gebieden niet overal genomen worden. In de regio's Twente en Zuid-Holland-Zuid is de mate van inbraakpreventie in 2007 toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 8.3 Voorzorgsmaatregelen tegen inbraak naar politieregio (schaalscore), 2007

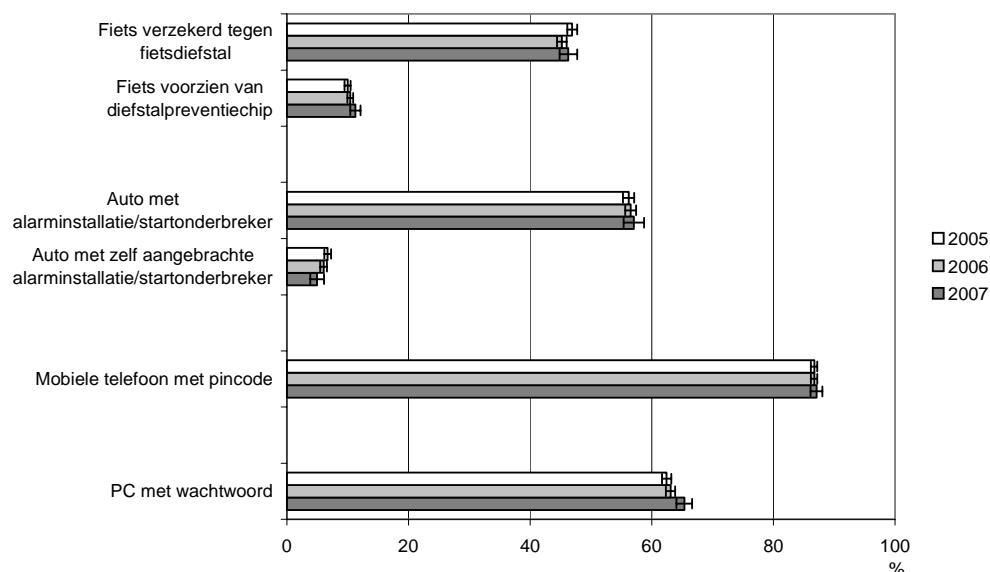
8.3 Maatregelen tegen fietsdiefstal en diefstal van of uit de auto

In de VMR zijn ook vragen gesteld over maatregelen ter voorkoming van fietsdiefstal en over diefstal van of uit de auto. Bij de fiets gaat het om het verzekerd zijn tegen diefstal en om de aanwezigheid van een diefstalpreventiechip.

Minder dan de helft van de fietsbezitters heeft deze verzekerd tegen diefstal. In 2007 was dit aandeel 46 procent. Dit is nagenoeg hetzelfde als in de twee voorafgaande jaren. Bij elf procent van de fietsbezitters is de fiets voorzien van een diefstalpreventiechip. Dit aandeel wijkt niet wezenlijk af van dat in 2006 en het jaar daarvoor.

Bij maatregelen ter voorkoming van diefstal van of uit de auto gaat het om de aanwezigheid van een alarminstallatie of een startonderbreker. Bijna zes van elke tien personenauto's (57 procent) is volgens de gebruikers in 2007 voorzien van een alarminstallatie of een startonderbreker. Dit is vrijwel even veel als in beide voorgaande jaren. Slechts een klein deel van de autobezitters – vijf procent – zegt dat zij deze voorziening zelf hebben aangebracht of laten aanbrengen. Dit aandeel is sinds 2005 iets gedaald.

Grafiek 8.4
Overige voorzorgsmaatregelen in verband met criminaliteit (%)

8.4 Overige maatregelen

Nieuw in de VMR zijn vragen over elektronische preventiemaatregelen bij mobiele telefoons en bij personal computers. Aan bezitters van een mobiele telefoon is gevraagd of hun apparaat is beveiligd met een pincode; bij pc-bezitters is gevraagd of hun pc is beveiligd met een wachtwoord.

Het overgrote deel van de mobiele telefoons is beveiligd met een pincode. In 2007 zegt 87 procent van alle bezitters van een mobiele telefoon dat dit het geval is. Dit percentage is de laatste twee jaren niet veranderd. Bijna twee van de drie pc-bezitters (65 procent) geven aan dat hun pc is beveiligd met een wachtwoord. Dit aandeel is hoger dan in voorgaande jaren. In 2006 en 2005 was dit aandeel nog respectievelijk 63 en 62 procent.

8.5 Samenvatting

In dit laatste hoofdstuk is ingegaan op de preventiemaatregelen die bij de inwoners van Nederland thuis zijn getroffen ter voorkoming van inbraak, en op maatregelen ter voorkoming van fietsdiefstal, diefstal van of uit de auto, en op maatregelen rond mobiele telefoons en personal computers. De landelijke cijfers van de VMR-meting in 2007 zijn vergeleken met die in het voorgaande jaar en waar mogelijk met 2005. De regionale cijfers voor inbraakpreventie zijn vergeleken met het landelijke gemiddelde en met het voorgaande jaar. De belangrijkste conclusies worden hieronder samengevat.

Landelijke cijfers:

- In 2007 is de totale preventiescore tegen inbraak toegenomen ten opzichte van 2006. Van de afzonderlijke maatregelen tegen inbraak is vooral het aanbrengen van extra buitenverlichting toegenomen.
- Het aantal fietsbezitters met een verzekering tegen diefstal en met een diefstalpreventiechip in die fiets is in 2007 niet veranderd ten opzichte van de twee voorafgaande jaren.
- Dit geldt ook voor het aandeel personenauto's met een alarminstallatie of een startonderbreker in 2007.
- Bijna negen van de tien mobiele telefoons in 2007 zijn beveiligd met een pincode, terwijl tweederde van de pc-bezitters hun pc met een wachtwoord beschermt. Dit laatste aandeel lag hoger dan vorig jaar.

Regionale verschillen:

- In een groot aantal vooral landelijke politieregio's (Twente, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid, Midden-en West-Brabant, Brabant-Noord en Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Limburg-Zuid en Flevoland) zijn naar verhouding meer huishoudens met maatregelen tegen inbraak dan gemiddeld in Nederland. In de grootstedelijke politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond alsmede in de regio's Groningen, Fryslân en Kennemerland is deze mate van inbraakpreventie lager dan gemiddeld.
- In Twente en Zuid-Holland-Zuid is de mate van inbraakpreventie in 2007 hoger dan in het jaar daarvoor.

9. Slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en het oordeel over de politie naar kenmerken van de bevolking

9.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn de resultaten uit de Veiligheidsmonitor uitgesplitst naar de 25 onderscheiden politieregio's. In dit hoofdstuk zijn de verschillende onderwerpen zoals slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en oordeel over de politie geanalyseerd in relatie tot achtergrondkenmerken van personen en huishoudens. Hiermee kunnen vragen worden beantwoord als 'worden jongeren vaker slachtoffer dan ouderen?' of 'zijn het vooral vrouwen of mannen die slachtoffer worden of zich onveilig voelen'. Maar ook kenmerken als inkomen, opleidingsniveau, burgerlijke staat en stedelijkheid van de woonomgeving zijn beschikbaar in de Veiligheidsmonitor en worden in dit hoofdstuk gebruikt. Deze verrijking met achtergrondkenmerken van de gegevens uit de Veiligheidsmonitor is mogelijk door koppelingen met registers. De belangrijkste bronnen waar gebruik van is gemaakt zijn de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). Daarnaast kunnen door koppeling met fiscale registers ook de gegevens over het inkomen van personen en huishoudens voor analyses worden gebruikt.

De resultaten van de analyses zijn in tabelvorm opgenomen in annex 1 van dit hoofdstuk. Ook een beschrijving van de achtergrondkenmerken en een toelichting op de gehanteerde analysemethode is in deze annex ondergebracht. Dit hoofdstuk beschrijft en illustreert de belangrijkste bevindingen uit deze tabellen. Paragraaf 2 geeft een overzicht van de inhoudelijke onderwerpen en de gebruikte achtergrondkenmerken, alsmede een korte uiteenzetting van de analysemethode. Paragraaf 9.3 beschrijft de belangrijkste samenhang met slachtofferschap. Paragraaf 9.4 gaat dieper in op de samenhang met onveiligheidsgevoelens. Vervolgens besteden paragraaf 9.5 en 9.6 aandacht aan de ervaren buurtproblemen en het oordeel over de politie in de woonbuurt. Paragraaf 9.7 geeft nog eens een samenvatting van de belangrijkste resultaten.

9.2 Onderwerpen en achtergrondkenmerken

In dit hoofdstuk worden verbanden tussen slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen, oordeel over de politie in de woonbuurt en enkele achtergrondkenmerken van respondenten geïnventariseerd en beschreven. De volgende onderwerpen zijn bekeken:

slachtofferschap

- totaal
- geweldsdelicten
- vermogensdelicten
- vandalismedelicten

onveiligheidsgevoelens

- voelt zich wel eens onveilig
- voelt zich vaak onveilig
- beleving van onveiligheid

buurtproblemen

- verkeersoverlast
- verloedering van de fysieke woonomgeving
- ernstige overlast (van drugs, lastig vallen op straat, groepen jongeren, dronken mensen)

oordeel over de politie

- beschikbaarheid
- functioneren
- optreden

Bij de analyse zijn de volgende algemene achtergrondkenmerken betrokken:

- leeftijd
- geslacht
- burgerlijke staat
- hoogst behaald opleidingsniveau
- herkomstgroepering
- type huishouden
- gestandaardiseerd huishoudinkomen
- belangrijkste inkomensbron huishouden
- stedelijkheid van de woonomgeving op buurniveau

Deze achtergrondkenmerken worden nader beschreven in annex 1.

Tussen de diverse achtergrondkenmerken kunnen onderlinge samenhangen bestaan. Zo is bijvoorbeeld bekend dat niet-westerse allochtonen vaker in de grote steden wonen en dat men in steden een grotere kans loopt slachtoffer te worden. Hierdoor is het niet duidelijk of de ene herkomstgroepering vaker dan de andere slachtoffer wordt door het verschil in herkomst of juist doordat die herkomstgroepering vaker in de stad woont. Door in de analyse van verschillen in slachtofferschap tussen herkomstgroeperingen te corrigeren voor de onderlinge samenhang tussen herkomst en stedelijkheid, kan de relatie tussen herkomst en slachtofferschap zuiverder weergegeven worden. De analysemethoden worden uitvoeriger beschreven in annex 1.

In annex 1 worden voor ieder achtergrondkenmerk de resultaten met betrekking tot de verschillende doelvariabelen gegeven, zowel voor als na correctie voor de samenhang met andere achtergrondkenmerken. Hierbij is gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken die het grootste verband vertonen met het onderwerp. Wanneer bij een bepaald achtergrondkenmerk de ongecorrigeerde en gecorrigeerde percentages van de afzonderlijke categorieën nauwelijks van elkaar afwijken, dan is er sprake van een eigen, zelfstandige, rol in de relatie met de doelvariabelen.

Zo blijkt dat slachtofferschap de grootste relatie vertoont met leeftijd en stedelijkheid. Daarom wordt de samenhang van andere achtergrondkenmerken met slachtofferschap gecorrigeerd voor de samenhang met deze beide variabelen.

Ook de doelvariabele rond de ervaren buurtproblemen blijkt met leeftijd en stedelijkheid de grootste relatie te vertonen (al is de samenhang met stedelijkheid hier veel sterker dan met leeftijd). Dus ook bij dit onderwerp worden samenhangen met andere achtergrondkenmerken alleen voor leeftijd en stedelijkheid gecorrigeerd.

Bij onveiligheidsgevoelens speelt, naast leeftijd en stedelijkheid, ook geslacht een grote rol; bij dit onderwerp wordt dan ook voor zowel leeftijd, stedelijkheid als geslacht gecorrigeerd.

Bij het 'oordeel over de politie' is naast leeftijd en stedelijkheid ook opleidingsniveau van belang; voor deze kenmerken wordt dus ook gecorrigeerd.

Bij elk van de vier onderwerpen is gebleken, dat het effect van verdere correctie, voor andere dan de genoemde achtergrondkenmerken, gering is. Daarom wordt volstaan met de correcties zoals vermeld.

'Gecorrigeerde cijfers' – wat betekent dat?

Zie bijvoorbeeld grafiek 9.4, slachtofferschap naar burgerlijke staat. We zien, vóór de correctie, een laag percentage slachtoffers bij verweduwd. De leeftijdsverdeling van deze groep is uiteraard erg scheef (veel ouderen). We weten dat slachtofferschap veel minder voorkomt bij ouderen (zie grafiek 9.2). Hiervan maken we gebruik bij een *herberekening* van het percentage slachtoffers bij verweduwd: we geven daarbij de categorie verweduwd dezelfde leeftijdsverdeling als de totale bevolking. Het aldus verkregen cijfer noemen we het "gecorrigeerde" percentage. Dit heeft dus "geen last meer" van het feit dat verweduwd ouder zijn dan anderen. Ook bij de andere drie categorieën van burgerlijke staat doen we deze herberekening (dus we geven elke categorie de leeftijdsverdeling van de totale bevolking). Aldus verkrijgen we vier gecorrigeerde percentages, die we onderling kunnen vergelijken zonder last te hebben van verschil in leeftijdsverdeling tussen de vier categorieën van burgerlijke staat. [In bovenstaand voorbeeld wordt voor de eenvoud alleen leeftijd als correctievariabele genoemd. In feite corrigeren we in grafiek 9.4 voor zowel leeftijd als stedelijkheid].

Voor de uitgevoerde analyses ten behoeve van dit hoofdstuk zijn de onderzoeksgegevens van de VMR2006 en VMR2007 samengevoegd. De samenhang tussen onderwerpen en achtergrondkenmerken kan hierdoor preciezer weergegeven worden omdat het aantal waarnemingen is verdubbeld tot ca. 40 000. Aanvankelijk zijn de resultaten voor zowel VMR2006 als VMR2007 apart geanalyseerd. De samenhang bleek in beide jaren vrijwel hetzelfde, waardoor de data van beide jaren samengevoegd konden worden.

De tabellen 9.1 tm 9.13 geven alle resultaten van de analyses weer. Vrijwel alle verbanden tussen kenmerken en onderwerpen blijken, bij deze steekproefgrootte, statistisch significant te zijn ($p < .05$). Ook de zwakkere verbanden (geringe η^2 en β^2 waarden) zijn meestal significant. Overigens zijn niet alleen de absolute waarden van de η^2 's en β^2 's van belang, maar is ook het verschil tussen deze waarden van belang voor de interpretatie van de gevonden samenhangen.

Bij de, noodzakelijk beperkte, presentatie van de uitkomsten in de vorm van grafieken is een keuze gemaakt voor de kenmerken die de sterkste relatie hebben met de onderwerpen, zoals leeftijd en stedelijkheid. Daarnaast worden ook andere kenmerken getoond die eveneens een relatief sterk verband met de onderwerpen laten zien. Volledige informatie is terug te vinden in de tabellen.

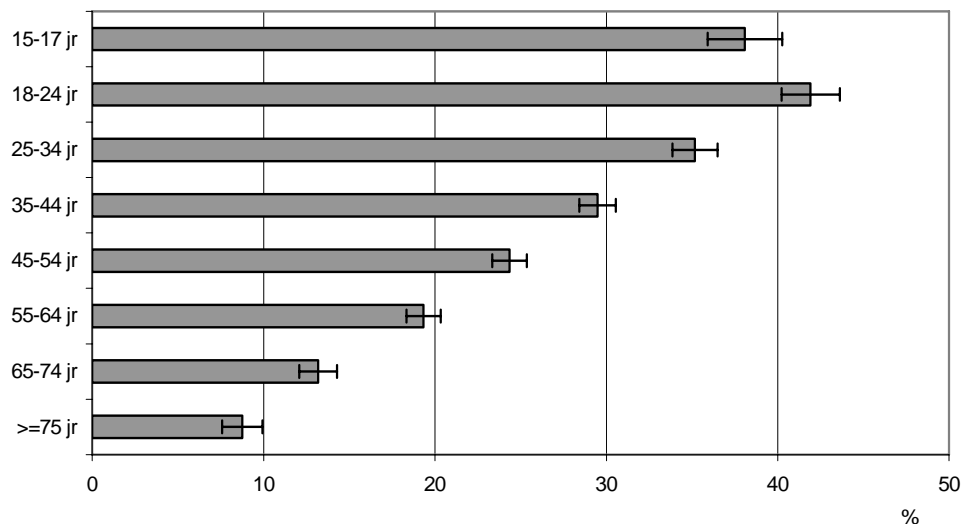
9.3 Slachtofferschap

9.3.1 Leeftijd en stedelijkheid

Kenmerken die het meest samenhangen met slachtofferschap van een delict, zijn de leeftijd van de persoon en de stedelijkheidsgraad van zijn woonomgeving. Dit geldt zowel voor slachtofferschap totaal als voor de onderscheiden delictgroepen gewelds-, vermogens-, en vandalismedelicten. Als er rekening wordt gehouden met de onderlinge samenhang tussen de achtergrondkenmerken, dan blijkt dat zowel leeftijd als stedelijkheid een zelfstandige invloed heeft op slachtofferschap.

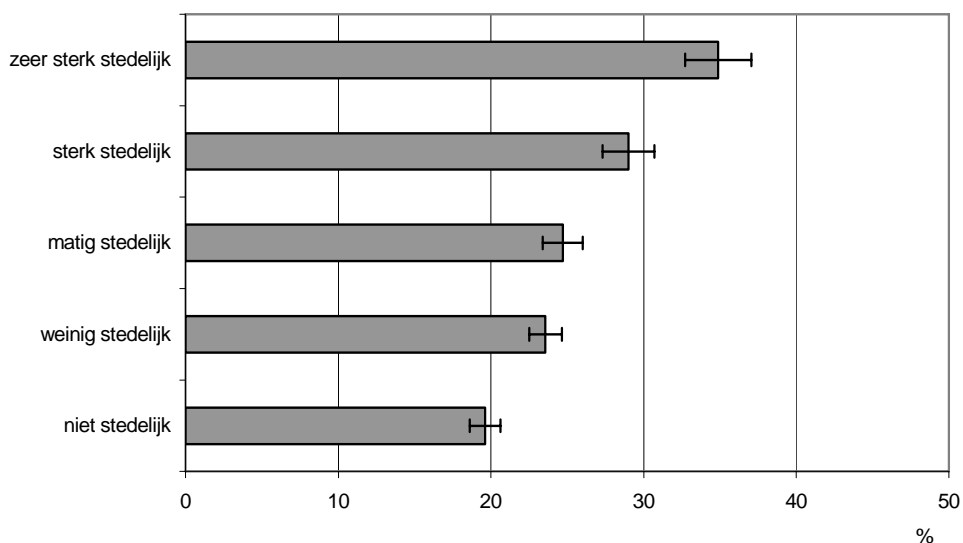
Jongeren worden het vaakst slachtoffer van een delict. Van zowel de personen in de leeftijdsgroep 15-17 jaar als 18-24 jaar waren ongeveer vier op de tien slachtoffer van een delict. Ouderen daarentegen worden veel minder vaak slachtoffer. Bij de 75-plussers was dit negen procent, terwijl van de leeftijdscategorie 65-74 jaar dertien procent slachtoffer werd van een delict. Binnen iedere leeftijdsgroep geldt overigens dat mannen iets vaker slachtoffer worden dan vrouwen.

Grafiek 9.1
Slachtofferschap (totaal) naar leeftijd, 2006/2007

Slachtofferschap hangt ook duidelijk samen met de stedelijkheidsgraad van de woongemeente. Inwoners van zeer stedelijke gebieden worden vaker slachtoffer dan inwoners van niet stedelijke gebieden. Van de bevolking in zeer sterk stedelijke gebieden zegt ruim één op de drie slachtoffer te zijn geweest, tegenover één op de vijf in niet-stedelijke gebieden.

Grafiek 9.2
Slachtofferschap (totaal) naar stedelijkheid, 2006/2007

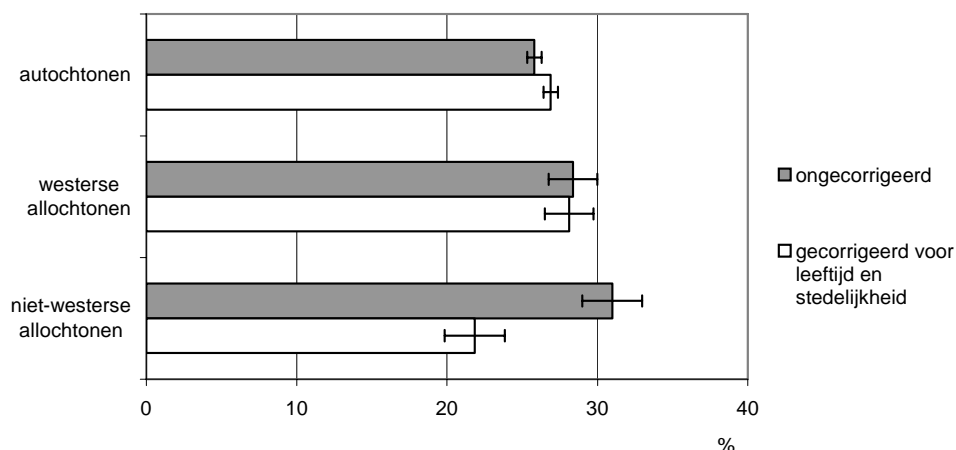

9.3.2 Herkomstgroepering

Niet-westerse allochtonen worden vaker slachtoffer van een delict dan autochtonen. Bijna één op de drie niet-westerse allochtonen is slachtoffer geweest van een van de afzonderlijke delictgroepen in het afgelopen jaar, tegenover een kwart van de autochtonen. Van de westerse allochtonen werd bijna drie op de tien slachtoffer.

Tot de niet-westerse allochtonen behoren relatief veel jongeren én ze wonen vooral in stedelijke gebieden. Dat zijn juist de kenmerken die de kans op slachtofferschap verhogen. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijkt dan ook niet meer dat zij vaker slachtoffer worden van een delict dan autochtonen, maar zelfs het omgekeerde: autochtonen hebben een grotere kans om slachtoffer te worden dan niet-westerse allochtonen. Het percentage slachtoffers onder westerse allochtonen verandert niet na correctie voor leeftijd en stedelijkheid. Zij worden even vaak slachtoffer als autochtonen.

Grafiek 9.3
Slachtofferschap (totaal) naar herkomstgroepering, 2006/2007

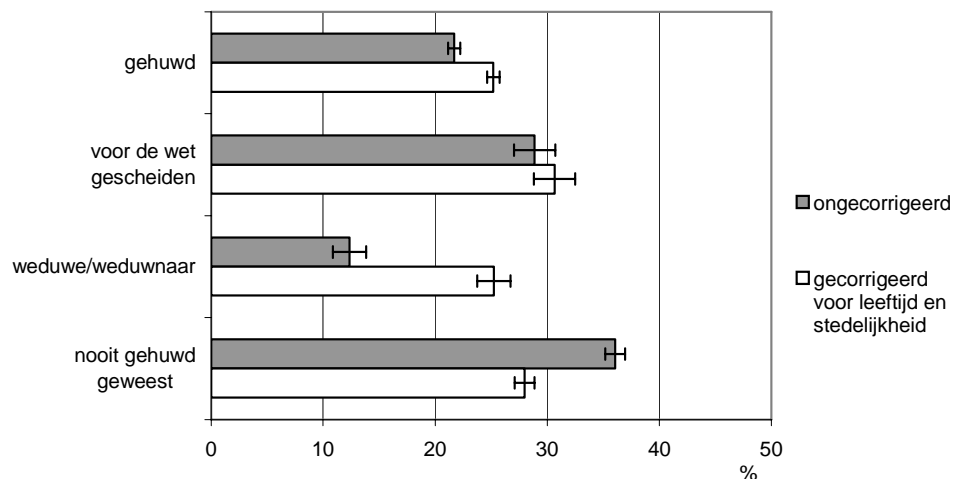
Niet-westerse allochtonen zijn relatief vaker slachtoffer van zowel gewelds- als vermogensdelicten dan autochtonen. Het percentage ondervonden vandalismedelicten is echter gelijk aan die van de autochtonen. Gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid daalt het slachtofferpercentage onder niet-westerse allochtonen bij alle delictgroepen. Zij blijken minder vaak slachtoffer van gewelds- en vandalismedelicten dan autochtonen en even vaak slachtoffer van vermogensdelicten. Zie tabel 9.1-9.4 in annex1.

9.3.3 Burgerlijke staat en type huishouden

Gehuwde personen zijn veel minder vaak slachtoffer dan personen die nooit gehuwd zijn geweest (resp. 22 en 36 procent). Laatstgenoemde groep bestaat echter grotendeels uit jongeren, die op zichzelf al vaker slachtoffer worden. Na correctie voor leeftijd blijken de verschillen kleiner. Een bescheiden rol in de vermindering van de verschillen speelt de correctie voor stedelijkheid (gescheiden personen wonen iets vaker in de stad, gehuwde juist minder vaak). Weduwen / weduwnaren zijn naar verhouding veel minder vaak slachtoffer. Ook voor hen geldt dat na correctie voor leeftijd het verschil met de andere categorieën duidelijk kleiner wordt. Correctie voor leeftijd en stedelijkheid laat zien dat zowel gescheiden als nooit-gehuwde personen een grotere kans hebben om slachtoffer te worden dan gehuwden en verweduwd.

In lijn met deze bevindingen verloopt de relatie tussen type huishouden en slachtofferschap. Eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen zijn het vaakst slachtoffer van een delict. Zij die gehuwd of ongehuwd samenwonen het minst.

Grafiek 9.4
Slachtofferschap (totaal) naar burgerlijke staat, 2006/2007

Het verband tussen slachtofferschap en burgerlijke staat geldt voor zowel gewelds-, vermogens-, als vandalismedelicten. Weduwen/ weduwnaren worden verreweg het minst vaak slachtoffer, maar ook gehuwde personen worden minder vaak slachtoffer dan gescheiden of nooit gehuwde personen. Nooit-gehuwden worden het vaakst slachtoffer van zowel gewelds-, als vermogensdelicten. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid verdwijnt het verschil in vermogensdelicten tussen de vier burgerlijke staat groepen. Vooral gescheiden, maar ook nooit gehuwde personen blijken vaak de grootste kans te hebben slachtoffer te worden van gewelds- en vandalismedelicten.

9.3.4 Inkomen en opleidingsniveau

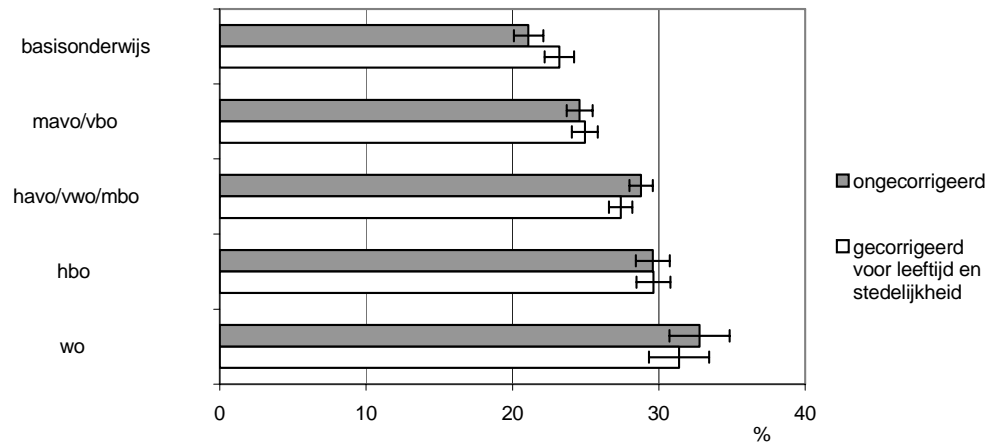
Personen uit de laagste 20%-inkomengroep worden relatief vaak slachtoffer van een delict. Bij de hogere inkomensgroepen daarentegen is er nauwelijks een verband tussen inkomensniveau en slachtofferschap. Ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijft het slachtofferpercentage bij de laagste inkomensgroep relatief hoog.

Naast de relatie met de laagste 20%-inkomengroep blijkt er ook een sterke relatie met de belangrijkste inkomensbron van het huishouden. Zo zijn personen in huishoudens met een pensioen als belangrijkste bron beduidend minder vaak slachtoffer dan personen in huishoudens met een uitkering of inkomen uit arbeid. Dit verband heeft vooral te maken met

hun hogere leeftijd. Gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid blijkt namelijk dat de inkomensbron nauwelijks een relatie met slachtofferschap vertoont.

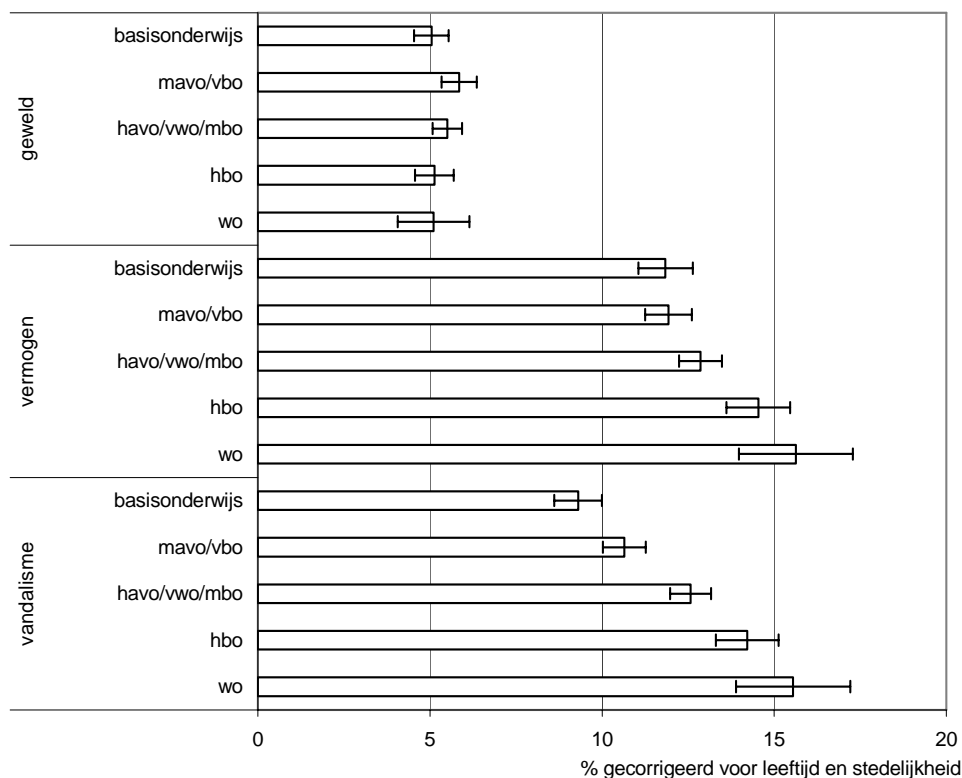
Naast inkomen speelt ook opleiding een rol in de mate van slachtofferschap. Hoog opgeleiden worden vaker slachtoffer dan laag opgeleiden. Eén op de drie personen met een wetenschappelijke opleiding is slachtoffer geweest in het afgelopen jaar tegenover één op de vijf personen met alleen basisonderwijs. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijft dit verband bestaan.

Grafiek 9.5
Slachtofferschap (totaal) naar hoogst behaalde opleidingsniveau, 2006/2007

De relatie tussen inkomen en inkomensbron met slachtofferschap geldt vooral voor gewelds- en vermogensdelicten. Personen uit de laagste inkomensgroep, voornamelijk personen met een uitkering, worden vaker slachtoffer van een gewelds- of vermogensdelict. Het verschil met hogere inkomensgroepen blijft bestaan nadat is gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid. Verder blijkt er geen verband tussen inkomen of inkomensbron en slachtofferschap van vandalismedelicten.

Het verband tussen opleidingsniveau en slachtofferschap geldt zowel voor vermogens- als vandalismedelicten. Hoog opgeleiden worden echter niet vaker slachtoffer van een geweldsdelict. Dit blijkt ook uit de gecorrigeerde cijfers.

Grafiek 9.6**Slachtofferschap per delictgroep naar hoogst behaalde opleidingsniveau, 2006/2007**

9.4 Onveiligheidsgevoelens

Deze paragraaf beschrijft de relaties tussen achtergrondkenmerken met 'wel eens onveilig' en die met de uitsplitsing naar 'vaak onveilig'. Over de beleving van onveiligheid (schaalscore) wordt niet gerapporteerd, maar wel zijn de tabelresultaten in de annex opgenomen.

9.4.1 Leeftijd, geslacht en stedelijkheid

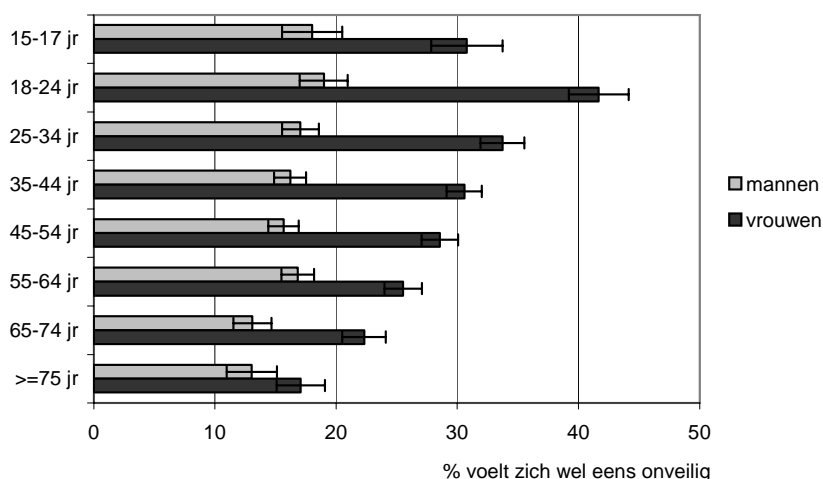
Onveiligheidsgevoelens hangen het sterkst samen met de leeftijd en het geslacht van een persoon en de stedelijkheid van zijn/haar woonbuurt.

Meer jongeren dan ouderen voelen zich doorgaans onveilig. Een kwart van de 15-17 jarigen en drie van de tien 18-24 jarigen zegt zich wel eens onveilig te voelen. Bij de 65-plussers zegt dit minder dan één op de vijf.

Meer vrouwen dan mannen voelen zich wel eens onveilig. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen. Het verschil is het grootst onder jongeren. Bij hen voelen twee keer zo veel vrouwen als mannen zich wel eens onveilig.

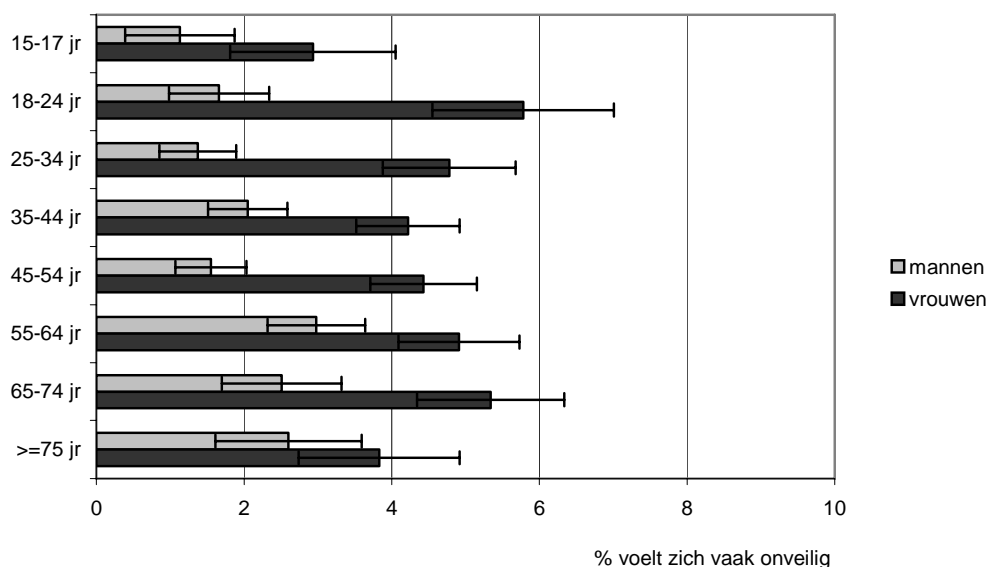
Vooraf voor vrouwen geldt dat de onveiligheidsgevoelens sterk afnemen met de leeftijd. Bijna vier van de tien jonge vrouwen voelen zich wel eens onveilig. Dit is twee keer zoveel als onder de vrouwen boven de 65.

Grafiek 9.7
Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd en geslacht, 2006/2007

Hoewel veel jongeren zich *wel eens* onveilig voelen, voelen zij zich niet *vaak* onveilig. Het zijn juist de ouderen die zich vaak onveilig voelen, vooral de 55-plussers. Personen in de leeftijd van 15-54 jaar voelen zich relatief minder vaak onveilig. De samenhang met leeftijd is echter niet sterk, maar geslacht heeft wel een sterk verband met zich *vaak* onveilig voelen; twee keer zoveel vrouwen als mannen geven aan zich *vaak* onveilig te voelen.

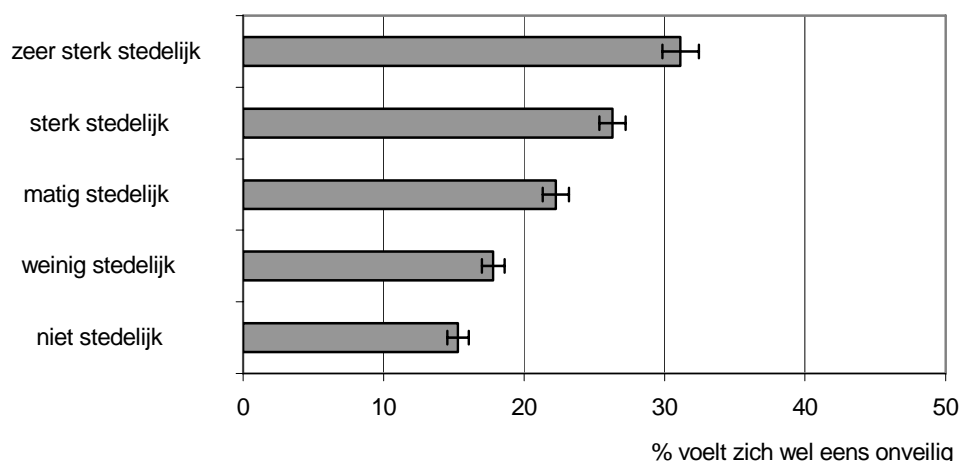
Grafiek 9.8
Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd en geslacht, 2006/2007

Een andere zeer sterke relatie met onveiligheidsgevoelens heeft de stedelijkheid. Hoe hoger de mate van stedelijkheid des te groter het onveiligheidsgevoel. Ook na correctie voor andere achtergrondkenmerken blijft deze relatie bestaan. In zeer sterk stedelijke buurten voelt één op de drie personen zich wel eens onveilig. In niet-stedelijke buurten is dit ongeveer de helft daarvan (één op de zes).

De beschreven samenhang tussen geslacht en stedelijkheid met onveiligheidsgevoelens komt ook naar voren in de schaalscore 'beleving van onveiligheid'. Vrouwen scoren hierop veel hoger dan mannen. Stedelingen scoren hoger dan niet-stedelingen. Om praktische reden is dit grafisch weergegeven, voor de uitkomsten wordt verwezen naar tabel 9.7 in annex 1.

Grafiek 9.9
Onveiligheidsgevoelens naar stedelijkheid, 2006/2007

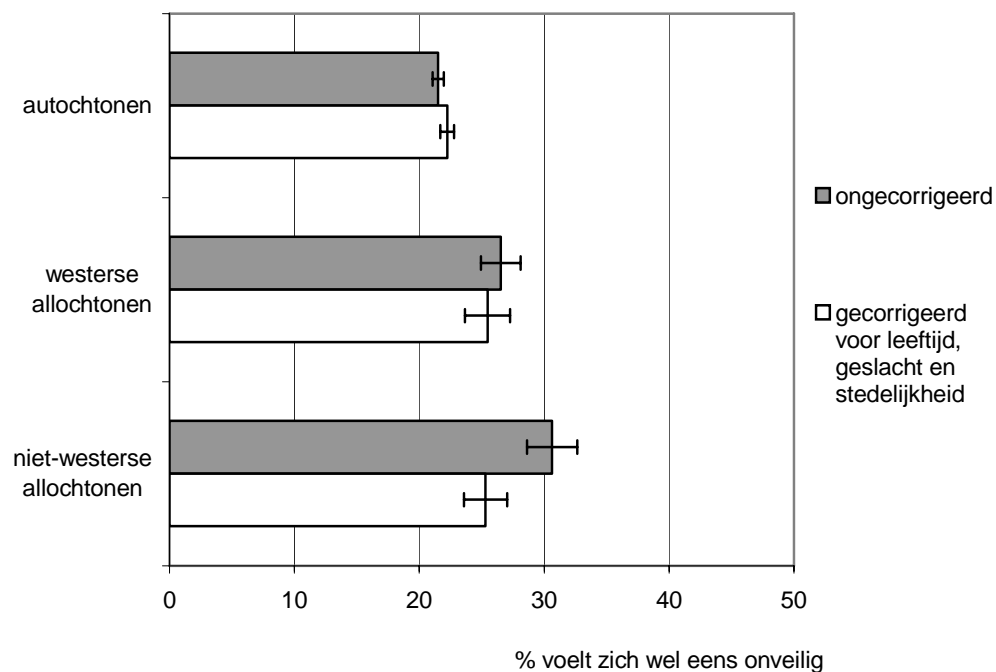

9.4.2 Herkomstgroepering

Niet-westerse allochtonen voelen zich relatief onveilig. Van hen voelt 31 procent zich wel eens onveilig, tegen 27 procent van de westerse allochtonen en 22 procent van de autochtonen. Dit komt echter doordat allochtonen naar verhouding vaker in juist (zeer) sterk stedelijke gebieden wonen, waar onveiligheidsgevoelens vaker voorkomen. Na correctie voor stedelijkheid blijkt dan ook dat het percentage allochtonen en autochtonen dat zich *wel eens* onveilig voelt, even hoog is.

Deze bevinding geldt niet voor het percentage allochtonen dat zich *vaak* onveilig voelt. Ruim twee keer zoveel niet-westerse allochtonen dan autochtonen geven aan zich *vaak* onveilig te voelen, ook na correctie voor stedelijkheid.

Grafiek 9.10
Onveiligheidsgevoelens naar herkomstgroepering, 2006/2007

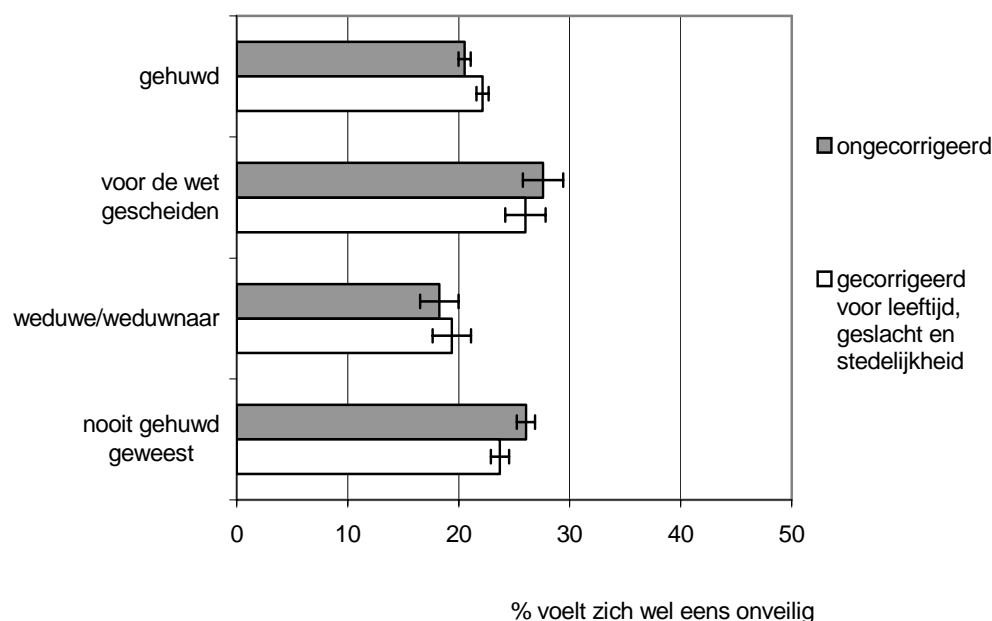

9.4.3 Burgerlijke staat en type huishouden

Gescheiden personen en personen die nooit gehuwd zijn geweest voelen zich verhoudingsgewijs meer onveilig dan gehuwden en verweduwden. De groep nooit gehuwden bestaat echter grotendeels uit jongeren; voor gescheiden personen geldt dat ze vaker in steden wonen. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid worden de verschillen dan ook kleiner, maar voor een deel blijven ze bestaan

In lijn met deze bevindingen verloopt de relatie tussen type huishouden en onveiligheidsgevoelens. Personen die alleen wonen en personen die deel uitmaken van een eenoudergezin voelen zich het meest onveilig. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid verdwijnen de verschillen met de andere huishoudtypen.

Grafiek 9.11
Onveiligheidsgevoelens naar burgerlijke staat, 2006/2007

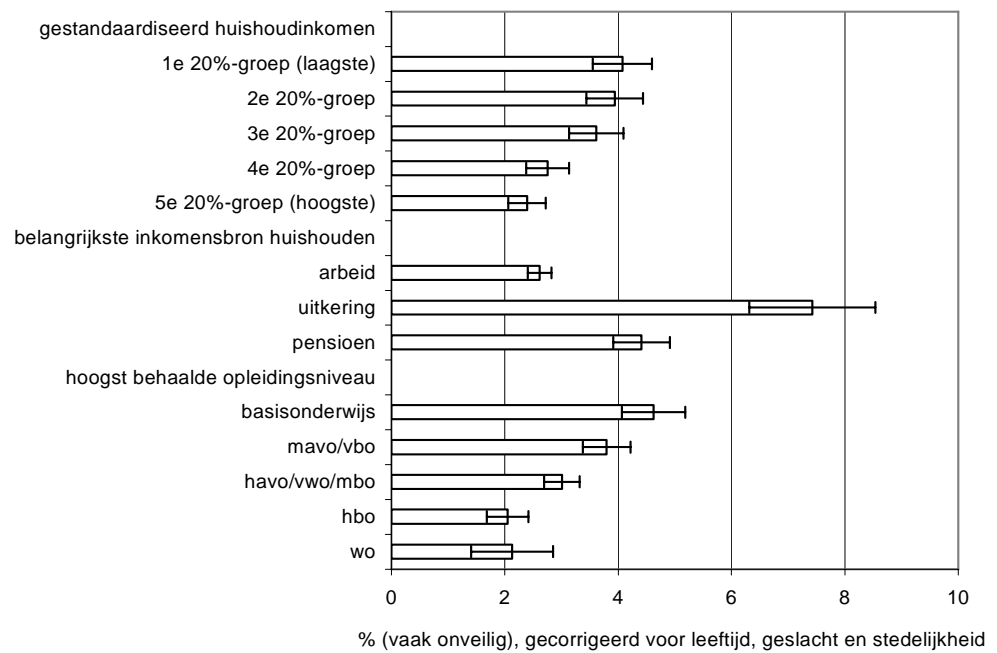

9.4.4 Inkomen en opleidingsniveau

Personen in huishoudens met een uitkering of pensioen als belangrijkste inkomensbron geven het meeste aan dat ze zich *vaak* onveilig voelen (resp. 8 en 4 procent). Dit geldt ook voor personen met een lagere opleiding. Gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid blijft de samenhang tussen *vaak* onveilig met huishoudinkomen, bron van inkomsten en opleidingsniveau even sterk.

De samenhang van genoemde kenmerken met *wel eens* onveilig voelen is minder sterk en geldt alleen voor de belangrijkste bron van inkomsten in het huishouden: personen in huishoudens met een uitkering als belangrijkste inkomensbron voelen zich onveiliger dan personen in huishoudens met inkomen uit arbeid als belangrijkste bron.

Grafiek 9.12
Onveiligheidsgevoelens naar inkomenspositie en hoogst behaalde opleidingsniveau, 2006/2007

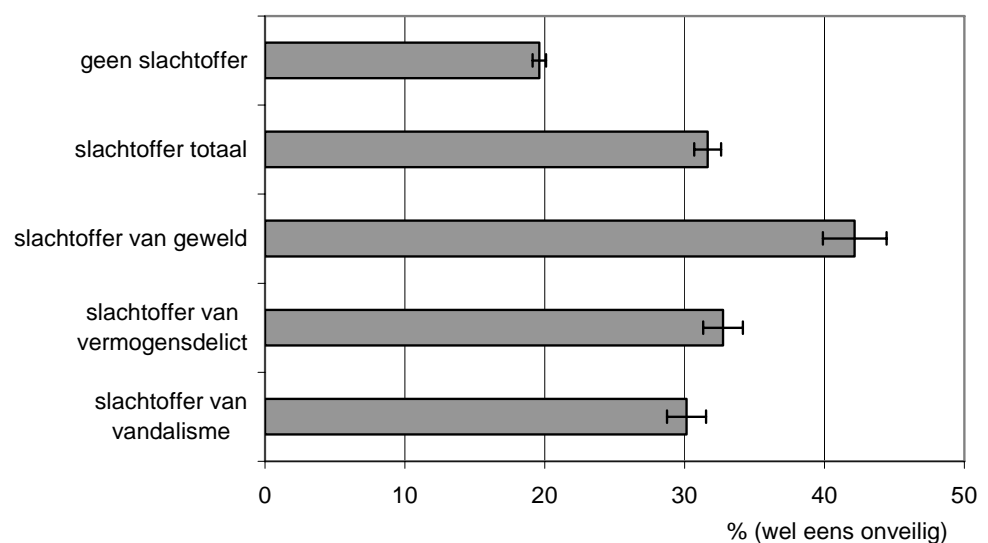

9.4.5 Slachtofferschap en gevoelens van onveiligheid

Personen die slachtoffer zijn geweest van een delict voelen zich naar verhouding veel onveiliger dan de personen die geen slachtoffer zijn geweest. Zo voelt bijna één op de drie van de slachtoffers zich *wel eens* onveilig, tegenover één op de vijf van degenen die geen slachtoffer zijn geweest.

Ruim een op de twintig slachtoffers voelt zich *vaak* onveilig, onder de niet-slachtoffers is dat de helft.

Grafiek 9.13
Onveiligheidsgevoelens bij slachtoffers, 2006/2007

Het verband is het sterkst bij slachtoffers van geweldsdelicten. Ruim vier van de tien slachtoffers van een geweldsdelict voelen zich *wel eens* onveilig. Dat is tweemaal zo veel als bij personen die geen slachtoffer zijn geweest.

Het aandeel slachtoffers van een geweldsdelict dat zich *vaak* onveilig voelt is bijna viermaal zo groot als onder de niet-slachtoffers.

De verbanden tussen onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap blijven bestaan na correctie voor het feit dat slachtoffers vaker jong zijn of in steden wonen.

9.5 Buurtproblemen

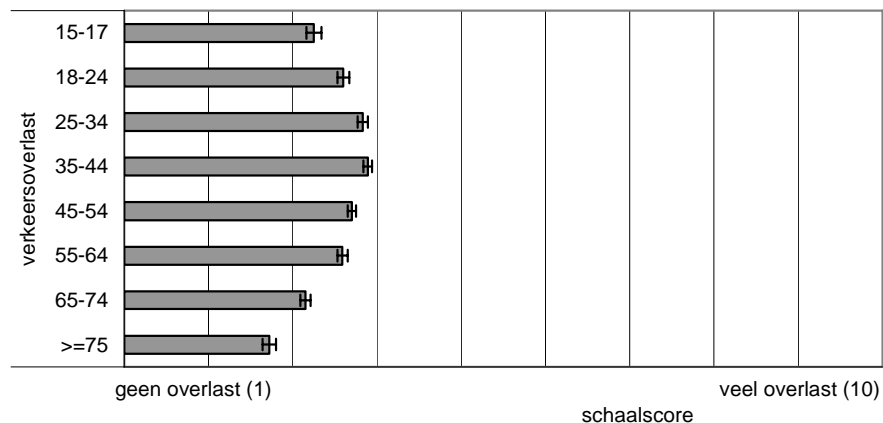
9.5.1 Leeftijd en stedelijkheid

De kenmerken leeftijd van een persoon en stedelijkheid van de woonomgeving hangen het sterkst samen met ervaren buurtproblemen. Deze samenhang blijft bestaan na correctie voor andere achtergrondkenmerken.

Ouderen ervaren over het algemeen minder buurtproblemen dan jongeren. Dit geldt vooral voor ernstige overlast: hoe jonger des te meer men aangeeft dat men 'ernstige overlast' ervaart (groepen jongeren, drugsgebruikers of dronken mensen). Verkeersoverlast wordt vooral door 25-54 jarigen genoemd. Alle leeftijdsgroepen vinden ongeveer even veel dat fysieke verloedering vaak voorkomt in hun buurt, met uitzondering van de 75-plussers. Zij ervaren fysieke verloedering minder vaak.

Grafiek 9.14

Verkeersoverlast naar leeftijd (schaalscore), 2006/2007

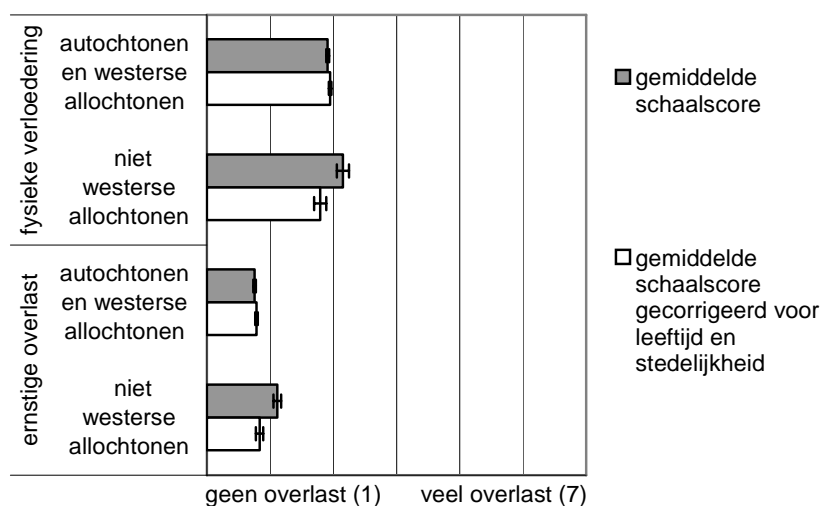
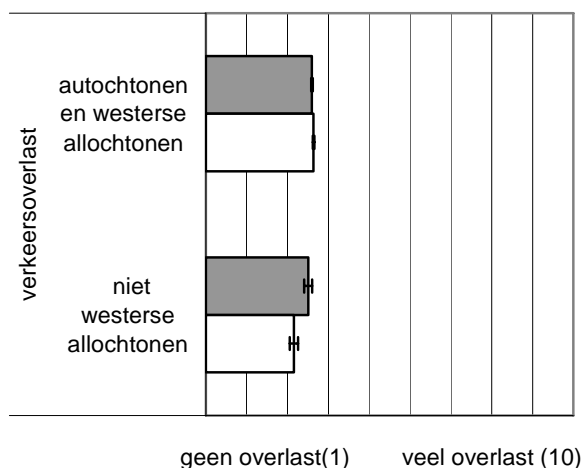

In steden ervaart men duidelijk meer problemen in de buurt dan in minder stedelijke gebieden. De ervaren verkeersoverlast is er groter dan in de niet stedelijke woonbuurten (schaalscore van respectievelijk 4,1 en 3,4). De verschillen bij fysieke verloedering van de woonomgeving zijn met respectievelijk 3,5 en 2,3 eveneens vrij groot. Ook ervaren ernstige overlast (drugs, jongeren, dronken mensen) scoort slechter in stedelijke woonbuurten dan in niet stedelijke.

9.5.2 Herkomstgroepering

Niet-westerse allochtonen ervaren meer ernstige overlast en fysieke verloedering van de woonomgeving dan westerse allochtonen en autochtonen. Ondanks dat niet-westerse allochtonen vaker in steden wonen, ervaren ze niet vaker overlast van verkeer. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid blijkt dat niet-westerse allochtonen minder overlast ervaren van verkeer en fysieke verloedering dan autochtonen en westerse allochtonen. Ernstige overlast wordt na correctie voor leeftijd en stedelijkheid onder alle herkomstgroepen vrijwel in dezelfde mate ervaren.

Grafiek 9.16
Buurtproblemen naar herkomstgroepering (schaalscore), 2006/2007

9.5.3 Burgerlijke staat en type huishouden

Weduwen/weduwren ervaren de minste problemen in de buurt. Dat geldt voor zowel verkeersoverlast als voor fysieke verloedering en ernstige overlast. Hier speelt echter de relatie tussen leeftijd en ervaren buurtproblemen een rol; 65-plussers ervaren immers het minst vaak problemen in hun buurt, en verweduwd personen zijn vaak ouder dan 65. Na correctie voor leeftijd en stedelijkheid, wordt het verschil tussen verweduwden en andere respondenten kleiner, maar zij blijven minder buurtproblemen ervaren. Gescheiden, nooit gehuwde en gehuwde personen ervaren even veel buurtproblemen, zeker na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.

Er zijn nauwelijks verschillen in ervaren buurtproblemen naar type huishouden. Voor meer gedetailleerde uitkomsten voor zowel burgerlijke staat als type huishouden wordt verwezen naar de uitkomsten in de tabellen 9.8 - 9.10 in annex 1.

9.6 Oordeel over de politie in de woonbuurt

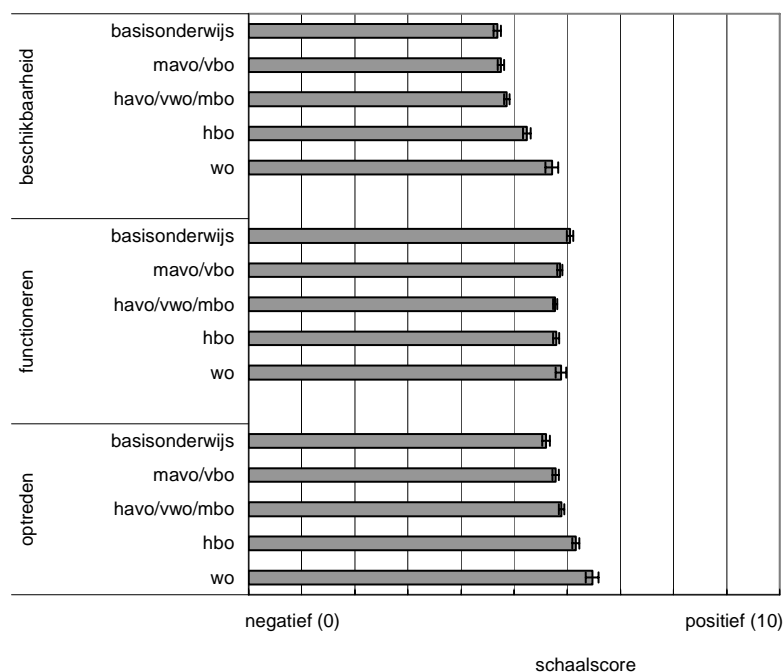
9.6.1 Opleidingsniveau en leeftijd

Kenmerken die het sterkst samenhangen met het oordeel over de politie in de woonbuurt zijn het opleidingsniveau en de leeftijd van de persoon. Stedelijkheid van de woonomgeving speelt een iets minder belangrijke rol. Als er rekening wordt gehouden met de onderlinge samenhang tussen deze achtergrondkenmerken, dan blijken zij een zelfstandige invloed te hebben op het oordeel over de politie.

Hoger opgeleiden hebben een positiever beeld over de politie dan lager opgeleiden. Zo zijn hoger opgeleiden gemiddeld tevredener over het optreden van de politie dan lager opgeleiden. Het optreden van de politie waarderen zij met een schaalscore van 6,4. Lager opgeleiden doen dit met een score van 5,6. Ook over de beschikbaarheid zijn de hoger opgeleiden positiever. Hun oordeel over het functioneren van de politie wijkt echter niet af van dat van de lager opgeleiden.

Grafiek 9.17

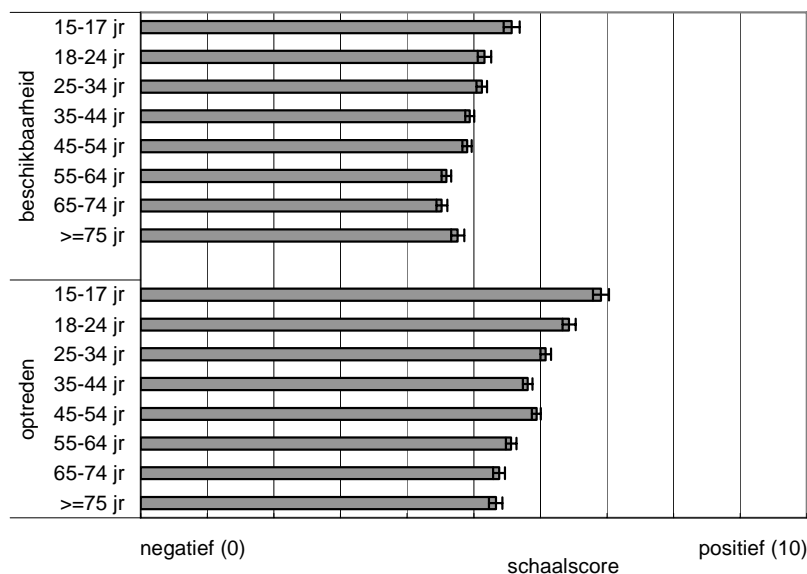
Oordeel over de politie in de woonbuurt naar hoogst behaalde opleidingsniveau (schaalscore), 2006/2007

Jongeren zijn positiever over de beschikbaarheid van de politie dan ouderen. Vooral 15-17 jarigen oordelen positief over de beschikbaarheid van de politie. De schaalscore van deze leeftijdsgroep bedraagt 5,6. Bij de oudste bevolkingsgroep wordt de beschikbaarheid gewaardeerd met een score van 4,8. Jongeren oordelen ook positiever dan ouderen over het optreden van de politie. Ten aanzien van het functioneren van de politie zijn er nauwelijks verschillen.

Grafiek 9.18

Oordeel over de beschikbaarheid en het optreden van de politie naar leeftijd (schaalscore), 2006/2007

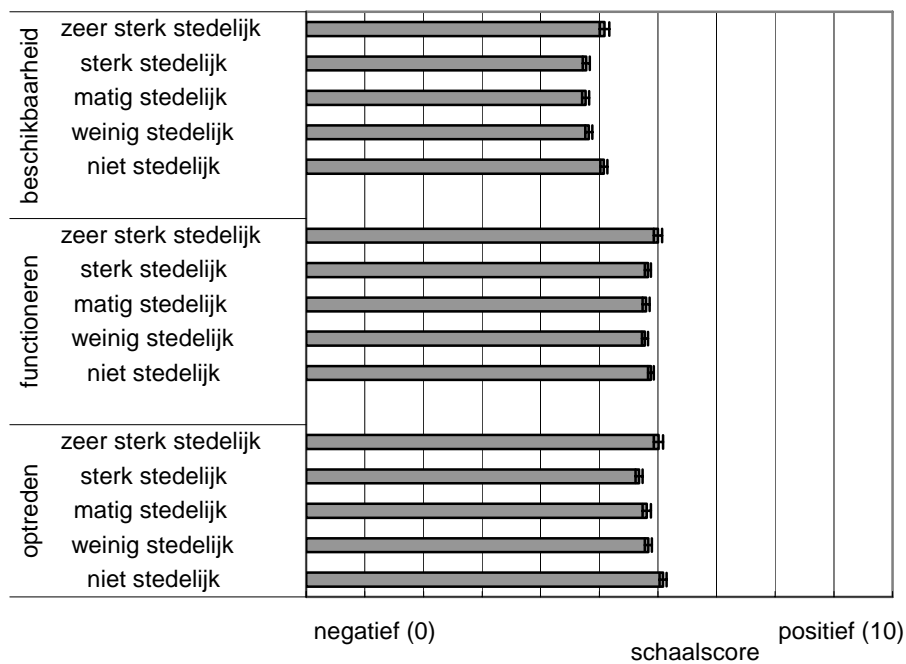

9.6.2 Stedelijkheid

De relatie tussen de mate van stedelijkheid en het oordeel over de politie in de woonbuurt is minder sterk dan bijvoorbeeld bij de relatie van leeftijd en opleiding. De mate van stedelijkheid vertoont echter wel een redelijk vast patroon in het oordeel over zowel de beschikbaarheid als het functioneren en optreden van de politie. In de onderscheiden aspecten oordelen de inwoners van zeer sterk stedelijke woonbuurten en die in niet stedelijke woonbuurten het meest positief over de politie.

Grafiek 9.19

Oordeel over de politie in de woonbuurt naar stedelijkheid (schaalscore), 2006/2007

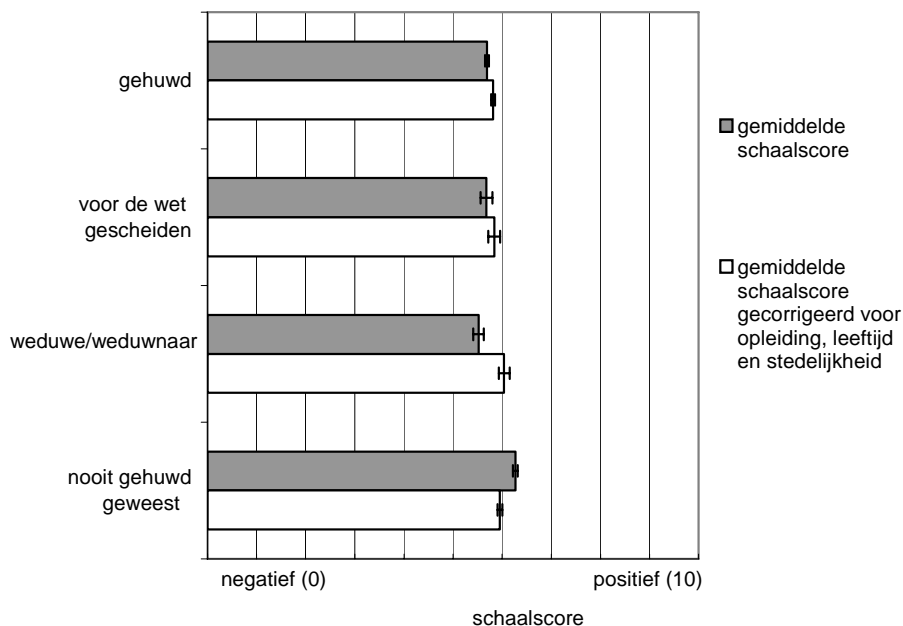

9.6.3 Burgerlijke staat

Nooit gehuwde personen zijn positiever over het optreden en de beschikbaarheid van de politie dan zij die gehuwd zijn (geweest). Deze groep bestaat echter vooral uit jongeren, die op zichzelf al positiever zijn. Na correctie voor onder andere leeftijd verdwijnt het verschil tussen de afzonderlijke groepen.

Grafiek 9.20

Oordeel over het optreden van de politie naar burgerlijke staat (schaalscore), 2006/2007

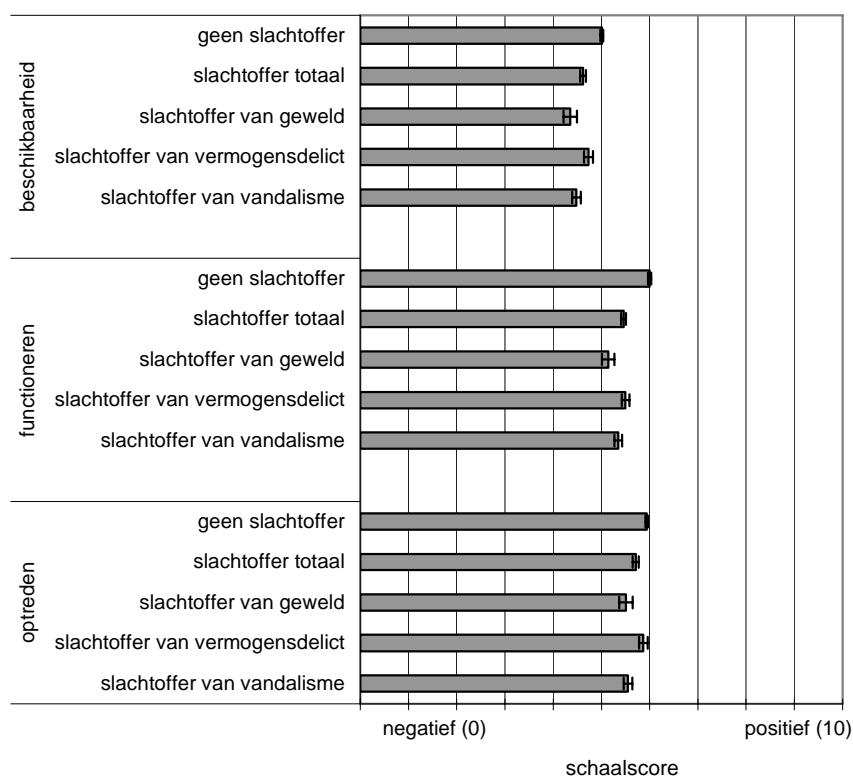
9.6.4 Slachtoffer en oordeel over de politie

Personen die slachtoffer zijn geweest van een delict zijn minder positief over de politie. Dit geldt vooral voor het functioneren en de beschikbaarheid van de politie, maar ook het optreden van de politie beoordelen zij minder positief dan zij die geen slachtoffer zijn geweest.

Slachtoffers van geweldsdelicten zijn het minst positief, vooral over de beschikbaarheid en het functioneren van de politie. Maar ook zij die een of meer vermogens- of vandalismedelicten hebben ondervonden zijn over de gehele linie minder positief over de politie.

De verschillen in het oordeel over de politie tussen slachtoffers en geen slachtoffers worden iets groter na correctie voor opleiding, leeftijd en stedelijkheid.

Grafiek 9.21
Oordeel over de politie naar slachtofferschap (schaalscore), 2006/2007

9.7 Samenvatting

In dit hoofdstuk is ingegaan op de relatie tussen slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen en het oordeel over de politie enerzijds en verschillende achtergrondkenmerken van personen en huishoudens anderzijds. Deze kenmerken zijn voornamelijk uit registraties verkregen. Om robuustere uitkomsten te verkrijgen zijn deze analyses uitgevoerd op de gegevens van de VMR 2006 en 2007 samen. Het betreft kenmerken die ook onderling samenhang kunnen vertonen. Hiervoor is in de analyses gecorrigeerd.

Slachtofferschap

De kans om slachtoffer te worden van een delict hangt het meest af van de leeftijd van een persoon en de stedelijkheid van zijn woonomgeving. Jongeren zijn relatief vaak slachtoffer, ook inwoners van steden worden naar verhouding vaker slachtoffer. Daarnaast blijkt het volgende:

- Niet-westerse allochtonen worden vaker slachtoffer van een delict dan autochtonen en westerse allochtonen. Gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid blijkt voor geweld en vandalisme het omgekeerde: niet-westerse allochtonen hebben minder kans om slachtoffer te worden.
- Gescheiden en nooit-gehuwde personen worden vaker slachtoffer van een delict dan gehuwden of weduwen/weduwnaars, ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.
- Hoog opgeleiden worden relatief vaak slachtoffer van een vermogensdelict of van vandalisme, ook na correctie voor leeftijd en stedelijkheid.

Onveiligheidsgevoelens

Onveiligheidsgevoelens hangen het sterkst samen met de leeftijd en het geslacht van een persoon en de stedelijkheid van de woonbuurt. Jongeren voelen zich onveiliger dan ouderen, een relatie die vooral geldt voor vrouwen. Hoe stedelijker de buurt waarin men woont, hoe meer onveilig men zich voelt. Daarnaast blijkt het volgende:

- Niet-westerse allochtonen voelen zich vaker onveilig dan westerse allochtonen en autochtonen. Zij wonen ook vaker in steden. Gecorrigeerd voor stedelijkheid, leeftijd en geslacht voelen zij zich net zo vaak *wel eens* onveilig. Niet westerse allochtonen rapporteren wel meer dat ze zich *vaak* onveilig voelen.

- Vooral gescheiden, maar ook nooit-gehuwde personen voelen zich vaker onveilig. Dit komt gedeeltelijk doordat zij vaker in steden wonen of jonger zijn.
- Slachtoffers van een delict (in het afgelopen jaar) voelen zich veel onveiliger dan personen die geen slachtoffer zijn geweest. Vooral slachtoffers van geweldsdelicten geven naar verhouding vaker aan zich onveilig te voelen.

Buurtproblemen

Buurtproblemen, zoals verkeersoverlast, fysieke verloedering en andere overlast, hangen het sterkst samen met de leeftijd van een persoon en de stedelijkheid van de woonomgeving. Ouderen ervaren al deze buurtproblemen het minst. Jongeren rapporteren 'ernstige overlast' het vaakst, terwijl aan verkeersoverlast de middengroep (25-54 jarigen) zich het meeste stoort. Alle buurtproblemen komen vaker voor in stedelijke dan in niet-stedelijke gebieden. Daarnaast blijkt het volgende:

- Niet-westerse allochtonen rapporteren het vaakst fysieke verloedering en ernstige overlast. Na corrigeren voor leeftijd en stedelijkheid blijkt dit echter niet meer het geval. Dan blijkt dat zij zelfs minder verkeersoverlast en fysieke verloedering ervaren dan autochtonen en westerse allochtonen.
- Verweduwen ervaren minder buurtoverlast dan gehuwden, gescheiden of nooit gehuwde personen, ook na corrigeren voor leeftijd en stedelijkheid.

Oordeel over de politie

Het oordeel over de politie hangt het sterkst samen met het opleidingsniveau en de leeftijd van een persoon. Hoger opgeleiden zijn positiever over het optreden en de beschikbaarheid van de politie dan lager opgeleiden. Jongeren zijn positiever over deze twee onderwerpen dan ouderen. De andere achtergrondkenmerken hebben geen of nauwelijks een relatie met het oordeel over de politie. Er is wel een sterke relatie tussen slachtofferschap en mening over de politie. Personen die in het 'afgelopen jaar' slachtoffer zijn geweest van een delict zijn veel minder positief over de politie. Zij die slachtoffer waren van geweld oordeelden het minst positief over de politie.

Annex 1

Beschrijving achtergrondkenmerken en analysemethoden

Leeftijd

Indeling in 8 klassen is gebruikt (15-17 jaar, 18-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65-74 en >=75). De leeftijd is ontleend aan de Gemeentelijke Basisadministratie en bepaald op 1 januari van 2007.

Burgerlijke staat

De burgerlijke staat is verdeeld in

- gehuwd, samenwonend
- voor de wet gescheiden
- weduwe/weduwnaar
- nooit gehuwd geweest

Deze burgerlijke staat is gevraagd aan de respondenten.

Hoogst behaalde opleidingsniveau

Het hoogst behaalde opleidingsniveau is verdeeld in

- basisonderwijs
- mavo/vbo
- havo/vwo/mbo
- hbo
- wo

Het opleidingsniveau is gevraagd aan de respondenten.

Herkomstgroepering

Bij herkomstgroepering worden de volgende categorieën onderscheiden:

- Autochtoon: Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar ze zelf zijn geboren.
- Westerse allochtoon: Persoon van wie ten minste één van de ouders niet in Nederland geboren is, maar in een ander land van Europa (excl. Turkije), Noord Amerika, Indonesië/het vroegere Nederlands Indië, Japan of Oceanië. Dit is het geboorteland van de moeder, tenzij de moeder in Nederland geboren is. In dat geval is dit het geboorteland van de vader.
- Niet-westerse allochtoon: Persoon van wie ten minste één van de ouders niet in Nederland geboren is, maar in Afrika, Azië (exclusief voormalig Nederlands Indië/Indonesië, Japan en Oceanië), Latijns Amerika of Turkije. Dit is het geboorteland van de moeder, tenzij de moeder in Nederland geboren is. In dat geval is dit het geboorteland van de vader.
- Het geboorteland van de ouders is verkregen uit de Gemeentelijke Basisadministratie.

Type huishouden

Bij type huishouden wordt onderscheiden:

- eenpersoonshuishouden
- paar zonder kinderen
- paar met kinderen
- eenoudergezin
- overig/onbekend

Het type huishouden is verkregen uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB).

Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen

Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen is berekend door het besteedbaar huishoudinkomen aan de hand van equivalentiefactoren te corrigeren voor omvang en samenstelling van het huishouden. Dit huishoudinkomen is, na te zijn gesorteerd van laag naar hoog, verdeeld in kwintielen. De 1e (laagste) 20% inkomensgroep bestaat uit de eerste 20 procent van alle personen in de steekproef, de 5^e (hoogste) 20%-inkomensgroep uit de laatste 20% respondenten. Het besteedbaar huishoudinkomen wordt samengesteld op basis van fiscale registers.

Belangrijkste inkomensbron huishouden

De bron waaruit een huishouden in een jaar het meeste inkomen ontvangt. Bij deze indeling worden de inkomensbestanddelen van alle leden van het huishouden samengeteld.

Onderscheiden wordt inkomen uit:

- arbeid: werknemersloon (in overheidsdienst of bij particulier bedrijf), directeur-groootaandeelhouder, eigen onderneming, vermogen
- uitkering: werkloosheidsuitkering, arbeidsongeschiktheidsuitkering, bijstandsuitkering
- pensioen
- Dit kenmerk is gebaseerd op gegevens uit de fiscale registers.

Stedelijkheid van de woonbuurt

Toedeling van buurten naar stedelijkheid. De indeling van buurten naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de buurt. Allereerst is voor ieder adres binnen een buurt de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van 1 km rondom dat adres. De omgevingsadressendichtheid van een buurt is de gemiddelde waarde hiervan voor alle adressen binnen die buurt.

Onderscheiden wordt:

- Zeer sterk stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 2500 of meer.
- Sterk stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 1500 tot 2500.
- Matig stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 1000 tot 1500.
- Weinig stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1000.
- Niet stedelijk: omgevingsadressendichtheid van minder dan 500.

De stedelijkheid is verkregen uit het Regionale classificatie bestand.

Staat 9.1

Steekproefaantallen naar achtergrondkenmerken, VMR 2006+2007

achtergrondkenmerk	categorieën	abs
leeftijd	15-17 jaar	2074
	18-24 jaar	3672
	25-34 jaar	5606
	35-44 jaar	7977
	45-54 jaar	7540
	55-64 jaar	6555
	65-74 jaar	4082
>=75 jaar	2487	
geslacht	man	19151
	vrouw	20842
burgerlijke staat	gehuwd	22793
	voor de wet gescheiden	2599
	weduwe/weduwenaar	2028
	nooit gehuwd geweest	12573
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	7381
	mavo/vbo	9860
	havo/vwo/mbo	13641
	hbo	6559
	wo	2251
herkomstgroepering	autochtoon	34364
	westerse allochtoon	3286
	niet-westerse allochtoon	2324
type huishouden	eenpersoonshuishouden	5748
	paar zonder kinderen	12771
	paar met kinderen	18943
	eenoudergezin	2245
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	7031
	2e 20%-groep	7681
	3e 20%-groep	7986
	4e 20%-groep	8312
	5e 20%-groep (hoogste)	8668
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	29305
	uitkering	2690
	pensioen	7416
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	5419
	sterk stedelijk	9365
	matig stedelijk	7942
	weinig stedelijk	8428
	niet stedelijk	8696
totaal 2006+2007		39993
totaal 2006		20865
totaal 2007		19128

Analysemethoden

Tussen de diverse achtergrondkenmerken kunnen onderlinge samenhangen bestaan. Zo is bijvoorbeeld bekend dat niet-westerse allochtonen vaker in de grote steden wonen en dat men in steden een grotere kans loopt slachtoffer te worden. Hierdoor is het niet duidelijk of de ene herkomstgroepering vaker dan de andere slachtoffer wordt door het verschil in herkomst of juist doordat die herkomstgroepering vaker in de stad woont. Door in de analyse te corrigeren voor deze onderlinge samenhang tussen herkomst en stedelijkheid kunnen de verschillen tussen herkomstgroeperingen voor wat betreft het percentage slachtofferschap zuiverder weergegeven worden. Met behulp van de zogenaamde multiële classificatie analyse (SPSS) is voor onderlinge samenhang gecorrigeerd en zijn de “gecorrigeerde percentages” berekend. Als associatiemaat bij de niet-gecorrigeerde cijfers wordt hierbij een ‘ η ’ (êta) gegeven en bij de cijfers na correctie de partiële correlatie ratio ‘ β ’ (bêta). In de maat êta komt de bruto samenhang tussen de doelvariabele en een achtergrondkenmerk tot uitdrukking. In de maat bêta komt de netto samenhang tussen de doelvariabele en een achtergrondkenmerk tot uitdrukking welke resteert na corrigeren voor andere variabele(n). Zowel êta als bêta lopen van 0 (geen verband) tot 1 (perfect verband).

In de tabellen 9.1 t/m 9.13 worden voor ieder onderwerp de uitkomsten naar de verschillende achtergrondkenmerken gegeven, zowel voor als na corrigeren voor andere in de tabel genoemde achtergrondkenmerken. Wanneer de uitkomsten bij de categorieën van een achtergrondkenmerk vóór en na correctie nauwelijks van elkaar afwijken, speelt dit kenmerk een eigen, zelfstandige, rol in de relatie met de doelvariabele. Er is gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken die het sterkste verband vertonen met het onderwerp.

De achtergrondkenmerken die het sterkste verband vertonen met de *dichotome (ja/nee) onderwerpen* zijn bepaald door middel van een logistische regressie-analyse. Bij logistische regressie komt de relatie tussen een (combinatie van) achtergrondkenmerk en het onderwerp tot uitdrukking in de pseudo R^2 van Nagelkerke, een maat voor de proportie verklaarde variantie.

De onderwerpen die betrekking hebben op slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens zijn dichotoom. Uit de logistische regressie-analyse van slachtofferschap blijkt dat een model met de kenmerken leeftijd en stedelijkheid de grootste R^2 vertoont. Toevoegen van andere (significante) achtergrondkenmerken geeft een nauwelijks zichtbare verhoging van de R^2 . Bij onveiligheidsgevoelens speelt echter, naast leeftijd en stedelijkheid, ook geslacht een grote rol. In de tabellen is daarom bij slachtofferschap gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid, terwijl bij onveiligheidsgevoelens ook geslacht in het model is meegenomen.

De achtergrondkenmerken die het sterkste verband tonen met de *“schaalscore” onderwerpen* zijn bepaald door het uitvoeren van een aantal opeenvolgende variatie-analyses. Het model bij de eerste analyse bevat alle achtergrondkenmerken. Bij de daaropvolgende analyse is het kenmerk met de laagste F-waarde eruit gehaald. Dit is herhaald tot alle kenmerken in het model een significante bijdrage leveren aan het verband met de schaalscore. De kenmerken met de hoogste F-waarden hangen het sterkste samen met de schaalscore. Bij de schaalscores over buurtproblemen speelt stedelijkheid de grootste rol; een mindere, maar niet onbelangrijke rol, speelt de leeftijd van de respondent. Bij de schaalscores over het functioneren van de politie spelen opleidingsniveau, leeftijd en stedelijkheid de grootste rol.

Tabellen met uitkomsten van de analyse

Tabel 9.1
Slachtofferschap (totaal) naar achtergrondkenmerken, 2006/2007
(slachtoffer in het afgelopen jaar)

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	38,0		38,5		2,2
	18-24	41,9		41,1		1,7
	25-34	35,1		34,4		1,3
	35-44	29,5		29,6		1,1
	45-54	24,3		24,7		1,0
	55-64	19,3		19,7		1,0
	65-74	13,2		13,5		1,1
	>=75	8,8	0,22 *	8,6	0,21 *	1,2
geslacht	man	28,1		27,8		0,7
	vrouw	25,1	0,03 *	25,3	0,03 *	0,6
burgerlijke staat	gehuwd	21,7		25,2		0,6
	voor de wet gescheiden	28,8		30,6		1,9
	weduwe/weduwenaar	12,4		25,3		1,5
	nooit gehuwd geweest	36,0	0,17 *	27,9	0,04 *	0,9
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	21,1		23,2		1,0
	mavo/vbo	24,6		24,9		0,9
	havo/vwo/mbo	28,8		27,4		0,8
	hbo	29,6		29,6		1,2
	wo	32,8	0,08 *	31,3	0,06 *	2,1
herkomstgroepering	autochtoon	25,8		26,9		0,5
	westerse allochtoon	28,4		28,1		1,6
	niet-westerse allochtoon	31,0	0,04 *	21,8	0,04 *	2,0
type huishouden	eenpersoonshuishouden	27,3		29,0		1,2
	paar zonder kinderen	21,3		26,3		0,7
	paar met kinderen	28,6		25,1		0,7
	eenoudergezin	35,9	0,09 *	30,1	0,04 *	2,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	31,8		28,8		1,2
	2e 20%-groep	24,6		26,0		1,0
	3e 20%-groep	25,0		25,4		1,0
	4e 20%-groep	25,3		25,5		1,0
	5e 20%-groep (hoogste)	25,9	0,06 *	27,2	0,03 *	1,0
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	29,2		26,5		0,5
	uitkering	30,4		28,8		1,9
	pensioen	13,3	0,15 *	25,3	0,02 *	0,8
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	34,8		33,6		1,3
	sterk stedelijk	29,0		29,2		1,0
	matig stedelijk	24,7		24,8		1,0
	weinig stedelijk	23,6		23,9		0,9
	niet stedelijk	19,6	0,12 *	20,2	0,10 *	0,8
totaal 2006/2007		26,5				0,5
totaal 2006		27,2				0,7
totaal 2007		25,8				0,7

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.2
Slachtofferschap van geweldsdelicten naar achtergrondkenmerken, 2006/2007
(slachtoffer in het afgelopen jaar)

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	12,6		12,7		1,5
	18-24	12,7		12,5		1,1
	25-34	7,3		7,1		0,8
	35-44	4,9		5,0		0,5
	45-54	3,9		4,0		0,5
	55-64	2,5		2,6		0,4
	65-74	1,2		1,3		0,4
	>=75	0,6	0,16 *	0,6	0,16 *	0,3
geslacht	man	5,9		5,8		0,4
	vrouw	4,6	0,03 *	4,6	0,03 *	0,3
burgerlijke staat	gehuwd	2,9		4,3		0,2
	voor de wet gescheiden	6,2		7,3		1,0
	weduwe/weduwenaar	1,4		4,8		0,6
	nooit gehuwd geweest	9,3	0,14 *	6,3	0,05 *	0,5
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	4,2		4,8		0,5
	mavo/vbo	5,8		5,6		0,5
	havo/vwo/mbo	5,8		5,4		0,4
	hbo	4,5		4,9		0,6
	wo	4,9	0,03 *	5,0	0,01	1,0
herkomstgroepering	autochtoon	5,2		5,5		0,3
	westerse allochtoon	4,9		5,0		0,8
	niet-westerse allochtoon	6,1	0,02 *	3,1	0,03	1,0
type huishouden	eenpersoonshuishouden	6,2		6,9		0,7
	paar zonder kinderen	3,0		4,8		0,3
	paar met kinderen	5,6		4,3		0,3
	eenoudergezin	10,5	0,08 *	8,2	0,06 *	1,3
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	7,2		6,3		0,7
	2e 20%-groep	4,7		5,1		0,5
	3e 20%-groep	4,9		5,0		0,5
	4e 20%-groep	4,7		4,8		0,5
	5e 20%-groep (hoogste)	4,6	0,05 *	5,0	0,02 *	0,5
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	5,8		5,1		0,3
	uitkering	7,4		7,1		1,1
	pensioen	1,4	0,09 *	4,9	0,03 *	0,3
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	7,5		7,0		0,8
	sterk stedelijk	5,8		5,9		0,5
	matig stedelijk	5,1		5,1		0,5
	weinig stedelijk	4,1		4,2		0,4
	niet stedelijk	3,4	0,06 *	3,6	0,05 *	0,4
totaal 2006/2007		5,2				0,2
totaal 2006		5,1				0,3
totaal 2007		5,3				0,4

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.3
Slachtofferschap van vermogensdelicten naar achtergrondkenmerken, 2006/2007
(slachtoffer in het afgelopen jaar)

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	22,2		22,5		1,9
	18-24	23,8		23,2		1,5
	25-34	17,2		16,6		1,1
	35-44	13,1		13,2		0,8
	45-54	11,4		11,7		0,8
	55-64	8,8		9,0		0,7
	65-74	6,3		6,5		0,8
	>=75	4,5	0,17 *	4,4	0,16 *	0,9
geslacht	man	13,2		13,1		0,5
	vrouw	12,8	0,01 *	13,0	0,00	0,5
burgerlijke staat	gehuwd	10,0		12,5		0,4
	voor de wet gescheiden	13,0		14,4		1,4
	weduwe/weduwenaar	6,6		13,3		1,2
	nooit gehuwd geweest	18,8	0,13 *	13,5	0,02 *	0,7
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	11,1		12,0		0,8
	mavo/vbo	12,2		12,1		0,7
	havo/vwo/mbo	13,6		12,9		0,6
	hbo	14,3		14,7		0,9
	wo	16,2	0,04 *	15,7	0,04 *	1,7
herkomstgroepering	autochtoon	12,3		12,9		0,4
	westerse allochtoon	14,4		14,3		1,3
	niet-westerse allochtoon	18,2	0,05	12,8	0,02	1,7
type huishouden	eenpersoonshuishouden	14,3		14,8		1,0
	paar zonder kinderen	9,6		12,3		0,6
	paar met kinderen	14,0		12,3		0,5
	eenoudergezin	19,3	0,08 *	15,7	0,04 *	1,7
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	17,1		15,3		1,0
	2e 20%-groep	12,2		13,0		0,8
	3e 20%-groep	12,0		12,3		0,8
	4e 20%-groep	11,4		11,6		0,7
	5e 20%-groep (hoogste)	12,1	0,06 *	12,9	0,04 *	0,7
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	14,0		12,7		0,4
	uitkering	16,7		15,8		1,5
	pensioen	6,4	0,11 *	12,5	0,03 *	0,6
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	19,2		18,5		1,1
	sterk stedelijk	13,8		13,9		0,7
	matig stedelijk	12,1		12,1		0,8
	weinig stedelijk	10,4		10,6		0,7
	niet stedelijk	9,1	0,10 *	9,4	0,09 *	0,6
totaal 2006/2007		13,0				0,4
totaal 2006		13,7				0,5
totaal 2007		12,3				0,5

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.4
Slachtofferschap van vandalisme naar achtergrondkenmerken, 2006/2007
(slachtoffer in het afgelopen jaar)

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	9,8		10,0		1,3
	18-24	14,7		14,4		1,2
	25-34	16,6		16,3		1,0
	35-44	14,8		14,9		0,8
	45-54	11,5		11,6		0,8
	55-64	9,6		9,7		0,7
	65-74	6,6		6,7		0,8
	>=75	3,5	0,12 *	3,4	0,12 *	0,7
geslacht	man	13,0		12,8		0,5
	vrouw	10,8	0,03 *	10,9	0,03 *	0,4
burgerlijke staat	gehuwd	10,7		11,5		0,4
	voor de wet gescheiden	14,3		14,3		1,5
	weduwe/weduwenaar	4,8		10,3		0,9
	nooit gehuwd geweest	14,4	0,08 *	12,2	0,03 *	0,6
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	8,3		9,3		0,7
	mavo/vbo	9,9		10,7		0,6
	havo/vwo/mbo	13,2		12,5		0,6
	hbo	14,8		14,2		0,9
	wo	16,9	0,08 *	15,6	0,06 *	1,7
herkomstgroepering	autochtoon	11,7		12,1		0,4
	westerse allochtoon	13,3		13,0		1,2
	niet-westerse allochtoon	12,2	0,02 *	8,7	0,03 *	1,4
type huishouden	eenpersoonshuishouden	12,3		12,8		0,9
	paar zonder kinderen	10,5		12,3		0,6
	paar met kinderen	12,5		11,3		0,5
	eenoudergezin	12,5	0,03 *	11,0	0,02 *	1,4
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	12,9		11,7		0,9
	2e 20%-groep	10,8		11,4		0,7
	3e 20%-groep	11,4		11,6		0,7
	4e 20%-groep	11,9		12,0		0,7
	5e 20%-groep (hoogste)	12,4	0,02 *	12,8	0,02 *	0,7
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	13,3		12,1		0,4
	uitkering	11,2		10,4		1,3
	pensioen	6,4	0,08 *	11,7	0,02 *	0,6
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	15,2		14,7		1,0
	sterk stedelijk	13,2		13,3		0,7
	matig stedelijk	10,6		10,6		0,7
	weinig stedelijk	11,5		11,6		0,7
	niet stedelijk	8,4	0,07 *	8,7	0,07 *	0,6
totaal 2006/2007		11,9				0,3
totaal 2006		12,0				0,5
totaal 2007		11,7				0,5

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.5
Onveiligheidsgevoelens (voelt zich weleens onveilig) naar achtergrondkenmerken, 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge [†]
		gecorrigeerd voor leeftijd, geslacht en stedelijkheid [#]				
leeftijd	15-17	24,3		25,1		1,9
	18-24	30,1		29,5		1,6
	25-34	25,4		24,6		1,2
	35-44	23,3		23,7		1,0
	45-54	22,1		22,6		1,0
	55-64	21,2		21,7		1,0
	65-74	18,1		18,0		1,2
	>=75	15,4	0,09 *	14,2	0,09 *	1,5
geslacht	man	16,3		16,2		0,6
	vrouw	29,1	0,15 *	29,2	0,16 *	0,7
burgerlijke staat	gehuwd	20,5		22,1		0,6
	voor de wet gescheiden	27,6		26,0		1,8
	weduwe/weduwenaar	18,3		19,4		1,7
	nooit gehuwd geweest	26,1	0,07 *	23,7	0,03 *	0,8
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	21,5		21,4		1,0
	mavo/vbo	22,1		21,9		0,9
	havo/vwo/mbo	23,4		23,1		0,8
	hbo	23,5		24,4		1,1
	wo	24,9	0,02 *	24,8	0,03 *	1,9
herkomstgroepering	autochtoon	21,5		22,2		0,5
	westerse allochtoon	26,5		25,5		1,6
	niet-westerse allochtoon	30,6	0,07 *	25,3	0,03 *	2,0
type huishouden	eenpersoonshuishouden	25,8		25,3		1,2
	paar zonder kinderen	21,1		23,4		0,7
	paar met kinderen	21,8		21,1		0,6
	eenoudergezin	28,5	0,05 *	23,8	0,04 *	2,0
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	25,6		23,7		1,1
	2e 20%-groep	22,5		22,8		1,0
	3e 20%-groep	22,3		22,7		1,0
	4e 20%-groep	21,2		21,6		0,9
	5e 20%-groep (hoogste)	22,1	0,04 *	23,1	0,02	0,9
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	22,6		21,8		0,5
	uitkering	30,5		28,6		1,9
	pensioen	18,9	0,08 *	23,6	0,05 *	0,9
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	31,1		30,5		1,3
	sterk stedelijk	26,3		26,3		0,9
	matig stedelijk	22,2		22,3		0,9
	weinig stedelijk	17,8		17,9		0,8
	niet stedelijk	15,3	0,13 *	15,7	0,13 *	0,8
totaal 2006/2007		22,8				0,4
totaal 2006		23,7				0,7
totaal 2007		21,8				0,6

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor geslacht en stedelijkheid, de percentages naar geslacht alleen voor leeftijd en stedelijkheid en de percentages naar stedelijkheid alleen voor geslacht en leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.6
Onveiligheidsgevoelens (voelt zich vaak onveilig) naar achtergrondkenmerken, 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
				gecorrigeerd voor leeftijd, geslacht en stedelijkheid*		
leeftijd	15-17	24,3		25,1		1,9
	18-24	30,1		29,5		1,6
	25-34	25,4		24,6		1,2
	35-44	23,3		23,7		1,0
	45-54	22,1		22,6		1,0
	55-64	21,2		21,7		1,0
	65-74	18,1		18,0		1,2
	>=75	15,4	0,09 *	14,2	0,09 *	1,5
geslacht	man	16,3		16,2		0,6
	vrouw	29,1	0,15 *	29,2	0,16 *	0,7
burgerlijke staat	gehuwd	20,5		22,1		0,6
	voor de wet gescheiden	27,6		26,0		1,8
	weduwe/weduwenaar	18,3		19,4		1,7
	nooit gehuwd geweest	26,1	0,07 *	23,7	0,03 *	0,8
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	21,5		21,4		1,0
	mavo/vbo	22,1		21,9		0,9
	havo/vwo/mbo	23,4		23,1		0,8
	hbo	23,5		24,4		1,1
	wo	24,9	0,02 *	24,8	0,03 *	1,9
herkomstgroepering	autochtoon	21,5		22,2		0,5
	westerse allochtoon	26,5		25,5		1,6
	niet-westerse allochtoon	30,6	0,07 *	25,3	0,03 *	2,0
type huishouden	eenpersoonshuishouden	25,8		25,3		1,2
	paar zonder kinderen	21,1		23,4		0,7
	paar met kinderen	21,8		21,1		0,6
	eenoudergezin	28,5	0,05 *	23,8	0,04 *	2,0
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	25,6		23,7		1,1
	2e 20%-groep	22,5		22,8		1,0
	3e 20%-groep	22,3		22,7		1,0
	4e 20%-groep	21,2		21,6		0,9
	5e 20%-groep (hoogste)	22,1	0,04 *	23,1	0,02	0,9
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	22,6		21,8		0,5
	uitkering	30,5		28,6		1,9
	pensioen	18,9	0,08 *	23,6	0,05 *	0,9
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	31,1		30,5		1,3
	sterk stedelijk	26,3		26,3		0,9
	matig stedelijk	22,2		22,3		0,9
	weinig stedelijk	17,8		17,9		0,8
	niet stedelijk	15,3	0,13 *	15,7	0,13 *	0,8
totaal 2006/2007		22,8				0,4
totaal 2006		23,7				0,7
totaal 2007		21,8				0,6

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor geslacht en stedelijkheid, de percentages naar geslacht alleen voor leeftijd en stedelijkheid en de percentages naar stedelijkheid alleen voor geslacht en leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.7
Beleving van onveiligheid naar achtergrondkenmerken, 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge [†]
		gecorrigeerd voor leeftijd, geslacht en stedelijkheid [#]				
leeftijd	15-17	2,5		2,5		0,1
	18-24	2,6		2,6		0,1
	25-34	2,6		2,5		0,1
	35-44	2,6		2,6		0,1
	45-54	2,5		2,6		0,1
	55-64	2,5		2,6		0,1
	65-74	2,6		2,6		0,1
	>=75	2,4	0,03 *	2,3	0,04 *	0,1
geslacht	man	2,0		2,0		0,0
	vrouw	3,1	0,27 *	3,1	0,27 *	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	2,5		2,5		0,0
	voor de wet gescheiden	3,0		2,8		0,1
	weduwe/weduwenaar	2,6		2,4		0,1
	nooit gehuwd geweest	2,6	0,07 *	2,5	0,04 *	0,0
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	2,6		2,5		0,1
	mavo/vbo	2,6		2,6		0,0
	havo/vwo/mbo	2,6		2,6		0,0
	hbo	2,5		2,5		0,1
	wo	2,5	0,02 *	2,5	0,02	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	2,5		2,5		0,0
	westerse allochtoon	2,8		2,7		0,1
	niet-westerse allochtoon	3,0	0,08 *	2,7	0,03 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	2,8		2,6		0,1
	paar zonder kinderen	2,5		2,5		0,0
	paar met kinderen	2,4		2,5		0,0
	eenoudergezin	2,9	0,08 *	2,6	0,03 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	2,7		2,6		0,1
	2e 20%-groep	2,7		2,6		0,1
	3e 20%-groep	2,6		2,6		0,1
	4e 20%-groep	2,5		2,5		0,0
	5e 20%-groep (hoogste)	2,4	0,05 *	2,5	0,03 *	0,0
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	2,5		2,5		0,0
	uitkering	3,0		2,9		0,1
	pensioen	2,6	0,08 *	2,7	0,06 *	0,1
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	3,2		3,2		0,1
	sterk stedelijk	2,8		2,8		0,0
	matig stedelijk	2,5		2,5		0,0
	weinig stedelijk	2,2		2,2		0,0
	niet stedelijk	1,9	0,23 *	1,9	0,22 *	0,0
totaal 2006/2007		2,6				0,0
totaal 2006		2,6				0,0
totaal 2007		2,5				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor geslacht en stedelijkheid, de percentages naar geslacht alleen voor leeftijd en stedelijkheid en de percentages naar stedelijkheid alleen voor geslacht en leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.8
Buurtproblemen (fysieke verloedering) naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	3,1		3,2		0,1
	18-24	3,0		3,0		0,1
	25-34	2,9		2,9		0,0
	35-44	3,0		3,0		0,0
	45-54	3,0		3,0		0,0
	55-64	3,0		3,0		0,0
	65-74	2,8		2,8		0,1
	>=75	2,4	0,11 *	2,4	0,12 *	0,1
geslacht	man	2,9		2,8		0,0
	vrouw	3,0	0,06 *	3,0	0,06 *	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	2,9		3,0		0,0
	voor de wet gescheiden	3,1		3,0		0,1
	weduwe/weduwenaar	2,5		2,8		0,1
	nooit gehuwd geweest	3,0	0,09 *	2,9	0,05 *	0,0
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	2,9		2,9		0,0
	mavo/vbo	2,9		3,0		0,0
	havo/vwo/mbo	3,0		3,0		0,0
	hbo	2,9		2,9		0,0
	wo	3,0	0,03 *	2,9	0,03 *	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	2,9		3,0		0,0
	westerse allochtoon	3,0		2,9		0,1
	niet-westerse allochtoon	3,2	0,05 *	2,8	0,03 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	2,9		2,8		0,0
	paar zonder kinderen	2,9		3,0		0,0
	paar met kinderen	3,0		3,0		0,0
	eenoudergezin	3,2	0,04 *	3,0	0,03 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	3,0		2,9		0,0
	2e 20%-groep	3,0		3,0		0,0
	3e 20%-groep	3,0		3,0		0,0
	4e 20%-groep	2,9		2,9		0,0
	5e 20%-groep (hoogste)	2,9	0,03 *	2,9	0,04 *	0,0
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	3,0		2,9		0,0
	uitkering	3,2		3,1		0,1
	pensioen	2,7	0,09 *	3,0	0,04 *	0,0
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	3,5		3,5		0,0
	sterk stedelijk	3,2		3,2		0,0
	matig stedelijk	2,9		2,9		0,0
	weinig stedelijk	2,7		2,7		0,0
	niet stedelijk	2,3	0,27 *	2,3	0,27 *	0,0
totaal 2006/2007		2,9				0,0
totaal 2006		2,9				0,0
totaal 2007		2,9				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.9
Buurtproblemen (ernstige overlast) naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	1,9		1,9		0,1
	18-24	2,0		2,0		0,0
	25-34	1,9		1,9		0,0
	35-44	1,9		1,9		0,0
	45-54	1,8		1,8		0,0
	55-64	1,7		1,7		0,0
	65-74	1,5		1,6		0,0
	>=75	1,4	0,16 *	1,4	0,14 *	0,0
geslacht	man	1,8		1,8		0,0
	vrouw	1,8	0,00	1,8	0,01	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	1,7		1,8		0,0
	voor de wet gescheiden	1,9		1,9		0,1
	weduwe/weduwenaar	1,4		1,7		0,0
	nooit gehuwd geweest	2,0	0,14 *	1,8	0,04 *	0,0
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	1,8		1,8		0,0
	mavo/vbo	1,8		1,8		0,0
	havo/vwo/mbo	1,8		1,8		0,0
	hbo	1,8		1,8		0,0
	wo	1,9	0,03 *	1,8	0,01	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	1,7		1,8		0,0
	westerse allochtoon	1,9		1,8		0,0
	niet-westerse allochtoon	2,1	0,10 *	1,8	0,02 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	1,9		1,9		0,0
	paar zonder kinderen	1,7		1,8		0,0
	paar met kinderen	1,8		1,8		0,0
	eenoudergezin	2,0	0,08 *	1,8	0,04 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	1,9		1,8		0,0
	2e 20%-groep	1,8		1,8		0,0
	3e 20%-groep	1,8		1,8		0,0
	4e 20%-groep	1,8		1,8		0,0
	5e 20%-groep (hoogste)	1,7	0,07 *	1,7	0,04 *	0,0
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	1,8		1,8		0,0
	uitkering	2,1		2,0		0,1
	pensioen	1,5	0,14 *	1,8	0,05 *	0,0
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	2,3		2,2		0,0
	sterk stedelijk	1,9		1,9		0,0
	matig stedelijk	1,7		1,7		0,0
	weinig stedelijk	1,6		1,6		0,0
	niet stedelijk	1,5	0,24 *	1,5	0,24 *	0,0
totaal 2006/2007		1,8				0,0
totaal 2006		1,8				0,0
totaal 2007		1,8				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.10
Buurtproblemen (verkeersoverlast) naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd en stedelijkheid#				
leeftijd	15-17	3,3		3,3		0,1
	18-24	3,6		3,6		0,1
	25-34	3,8		3,8		0,1
	35-44	3,9		3,9		0,1
	45-54	3,7		3,7		0,1
	55-64	3,6		3,6		0,1
	65-74	3,2		3,2		0,1
	>=75	2,7	0,15 *	2,7	0,15 *	0,1
geslacht	man	3,6		3,5		0,0
	vrouw	3,6	0,01 *	3,6	0,02 *	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	3,6		3,7		0,0
	voor de wet gescheiden	3,7		3,6		0,1
	weduwe/weduwenaar	2,8		3,2		0,1
	nooit gehuwd geweest	3,7	0,10 *	3,5	0,05 *	0,0
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	3,3		3,4		0,1
	mavo/vbo	3,5		3,6		0,0
	havo/vwo/mbo	3,7		3,7		0,0
	hbo	3,8		3,7		0,1
	wo	3,9	0,09 *	3,7	0,06 *	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	3,6		3,6		0,0
	westerse allochtoon	3,6		3,6		0,1
	niet-westerse allochtoon	3,5	0,02 *	3,2	0,07 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	3,5		3,5		0,1
	paar zonder kinderen	3,5		3,6		0,0
	paar met kinderen	3,7		3,6		0,0
	eenoudergezin	3,7	0,04 *	3,6	0,03 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	3,7		3,6		0,1
	2e 20%-groep	3,5		3,5		0,1
	3e 20%-groep	3,6		3,6		0,1
	4e 20%-groep	3,6		3,6		0,1
	5e 20%-groep (hoogste)	3,6	0,03 *	3,6	0,03 *	0,1
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	3,7		3,6		0,0
	uitkering	3,8		3,6		0,1
	pensioen	3,1	0,11 *	3,5	0,02 *	0,1
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	4,1		4,1		0,1
	sterk stedelijk	3,7		3,7		0,1
	matig stedelijk	3,5		3,4		0,1
	weinig stedelijk	3,3		3,3		0,0
	niet stedelijk	3,4	0,13 *	3,4	0,13 *	0,0
totaal 2006/2007		3,6				0,0
totaal 2006		3,6				0,0
totaal 2007		3,6				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid, de percentages naar stedelijkheid zijn alleen gecorrigeerd voor leeftijd.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.11
Oordeel over de beschikbaarheid van de politie naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd, stedelijkheid en opleidingsniveau [#]				
leeftijd	15-17	5,6		5,8		0,1
	18-24	5,2		5,2		0,1
	25-34	5,1		5,0		0,1
	35-44	4,9		4,9		0,1
	45-54	4,9		4,9		0,1
	55-64	4,6		4,6		0,1
	65-74	4,5		4,6		0,1
	>=75	4,8	0,09 *	4,8	0,09 *	0,1
geslacht	man	4,8		4,8		0,0
	vrouw	5,0	0,02 *	5,0	0,03 *	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	4,7		4,8		0,0
	voor de wet gescheiden	4,8		4,9		0,1
	weduwe/weduwenaar	4,8		5,1		0,1
	nooit gehuwd geweest	5,2	0,07 *	5,0	0,03 *	0,1
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	4,7		4,7		0,1
	mavo/vbo	4,8		4,7		0,1
	havo/vwo/mbo	4,9		4,9		0,1
	hbo	5,2		5,3		0,1
	wo	5,7	0,09 *	5,7	0,10 *	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	5,0		5,0		0,0
	westerse allochtoon	4,8		4,8		0,1
	niet-westerse allochtoon	4,7	0,03 *	4,6	0,04 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	5,0		5,0		0,1
	paar zonder kinderen	4,7		4,8		0,1
	paar met kinderen	5,0		4,9		0,0
	eenoudergezin	5,0	0,05 *	4,9	0,03 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	5,0		5,0		0,1
	2e 20%-groep	4,7		4,8		0,1
	3e 20%-groep	4,8		4,9		0,1
	4e 20%-groep	4,9		4,9		0,1
	5e 20%-groep (hoogste)	5,0	0,04 *	5,0	0,02 *	0,1
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	5,0		4,9		0,0
	uitkering	4,6		4,7		0,1
	pensioen	4,6	0,07 *	4,8	0,03 *	0,1
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	5,1		5,0		0,1
	sterk stedelijk	4,8		4,8		0,1
	matig stedelijk	4,8		4,8		0,1
	weinig stedelijk	4,8		4,8		0,1
	niet stedelijk	5,1	0,05 *	5,1	0,05 *	0,1
totaal 2006/2007		4,9				0,0
totaal 2006		4,8				0,0
totaal 2007		5,0				0,0

[#] De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid en opleidingsniveau, bij stedelijkheid is alleen gecorrigeerd voor leeftijd en opleidingsniveau en bij opleidingsniveau voor leeftijd en stedelijkheid.

[†] De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.12
Oordeel over het functioneren van de politie naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	êta &	percentage	bêta &	marge [†]
				gecorrigeerd voor leeftijd, stedelijkheid en opleidingsniveau [#]		
leeftijd	15-17	6,2		6,1		0,1
	18-24	5,8		5,8		0,1
	25-34	5,9		5,9		0,1
	35-44	5,8		5,8		0,1
	45-54	5,9		5,9		0,1
	55-64	5,7		5,7		0,1
	65-74	5,9		5,9		0,1
	>=75	6,2	0,05 *	6,1	0,04 *	0,1
geslacht	man	5,8		5,8		0,0
	vrouw	5,9	0,02 *	5,9	0,02 *	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	5,8		5,8		0,0
	voor de wet gescheiden	5,9		5,9		0,1
	weduwe/weduwenaar	6,2		6,1		0,1
	nooit gehuwd geweest	5,9	0,04 *	5,9	0,03 *	0,0
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	6,1		6,0		0,1
	mavo/vbo	5,9		5,8		0,1
	havo/vwo/mbo	5,8		5,8		0,0
	hbo	5,8		5,8		0,1
	wo	5,9	0,04 *	5,9	0,03 *	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	5,8		5,8		0,0
	westerse allochtoon	5,8		5,8		0,1
	niet-westerse allochtoon	6,1	0,03 *	6,0	0,02 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	6,0		5,9		0,1
	paar zonder kinderen	5,8		5,8		0,1
	paar met kinderen	5,9		5,9		0,0
	eenoudergezin	5,8	0,03 *	5,8	0,02 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	5,9		5,9		0,1
	2e 20%-groep	5,9		5,9		0,1
	3e 20%-groep	5,9		5,9		0,1
	4e 20%-groep	5,8		5,8		0,1
	5e 20%-groep (hoogste)	5,8	0,03 *	5,8	0,02 *	0,1
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	5,8		5,9		0,0
	uitkering	5,7		5,7		0,1
	pensioen	5,9	0,03 *	5,7	0,03 *	0,1
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	6,0		6,0		0,1
	sterk stedelijk	5,8		5,8		0,1
	matig stedelijk	5,8		5,8		0,1
	weinig stedelijk	5,8		5,8		0,1
	niet stedelijk	5,9	0,03 *	5,9	0,03 *	0,1
totaal 2006/2007		5,9				0,0
totaal 2006		5,8				0,0
totaal 2007		5,9				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid en opleidingsniveau, bij stedelijkheid is alleen gecorrigeerd voor leeftijd en opleidingsniveau en bij opleidingsniveau voor leeftijd en stedelijkheid.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De êta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante êta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Tabel 9.13

Oordeel over het optreden van de politie naar achtergrondkenmerken (schaalscore), 2006/2007

		percentage	éta &	percentage	bêta &	marge †
		gecorrigeerd voor leeftijd, stedelijkheid en opleidingsniveau*				
leeftijd	15-17	6,9		7,1		0,1
	18-24	6,4		6,5		0,1
	25-34	6,1		6,0		0,1
	35-44	5,8		5,8		0,1
	45-54	5,9		5,9		0,1
	55-64	5,6		5,6		0,1
	65-74	5,4		5,4		0,1
	>=75	5,3	0,13 *	5,4	0,13 *	0,1
geslacht	man	5,9		5,9		0,0
	vrouw	5,8	0,02 *	5,9	0,01	0,0
burgerlijke staat	gehuwd	5,7		5,8		0,0
	voor de wet gescheiden	5,7		5,8		0,1
	weduwe/weduwnaar	5,5		6,0		0,1
	nooit gehuwd geweest	6,3	0,10 *	6,0	0,03 *	0,1
hoogst behaalde opleidingsniveau	basisonderwijs	5,6		5,7		0,1
	mavo/vbo	5,8		5,7		0,1
	havo/vwo/mbo	5,9		5,9		0,1
	hbo	6,2		6,2		0,1
	wo	6,5	0,08 *	6,5	0,08 *	0,1
herkomstgroepering	autochtoon	5,9		5,9		0,0
	westerse allochtoon	5,7		5,8		0,1
	niet-westerse allochtoon	6,1	0,03 *	6,0	0,02 *	0,1
type huishouden	eenpersoonshuishouden	5,8		5,9		0,1
	paar zonder kinderen	5,6		5,8		0,1
	paar met kinderen	6,1		5,9		0,0
	eenoudergezin	6,0	0,07 *	5,9	0,03 *	0,1
gestandaardiseerd huishoudinkomen (kwintielen)	1e 20%-groep (laagste)	6,0		5,9		0,1
	2e 20%-groep	5,7		5,8		0,1
	3e 20%-groep	5,8		5,8		0,1
	4e 20%-groep	5,9		5,9		0,1
	5e 20%-groep (hoogste)	6,1	0,05 *	6,0	0,03 *	0,1
belangrijkste inkomensbron huishouden	arbeid	6,0		5,9		0,0
	uitkering	5,6		5,6		0,1
	pensioen	5,4	0,09 *	5,8	0,03 *	0,1
stedelijkheid woonbuurt	zeer sterk stedelijk	6,0		6,0		0,1
	sterk stedelijk	5,7		5,7		0,1
	matig stedelijk	5,8		5,8		0,1
	weinig stedelijk	5,8		5,8		0,1
	niet stedelijk	6,1	0,05 *	6,1	0,05 *	0,1
totaal 2006/2007		5,9				0,0
totaal 2006		5,8				0,0
totaal 2007		5,9				0,0

De percentages naar leeftijd zijn alleen gecorrigeerd voor stedelijkheid en opleidingsniveau, bij stedelijkheid is alleen gecorrigeerd voor leeftijd en opleidingsniveau en bij opleidingsniveau voor leeftijd en stedelijkheid.

† De 95%-betrouwbaarheidsmarge heeft betrekking op de niet gecorrigeerde percentages.

& De éta is een associatiemaat voor de samenhang tussen onderwerp en een achtergrondkenmerk. In de maat bêta komt deze samenhang tot uitdrukking na controle voor andere kenmerken. Significante éta's en bêta's ($p < 0,05$) zijn aangegeven met *.

Bijlage 1

Onderzoeksverantwoording landelijke rapportage

Onderzoeksverantwoording landelijke rapportage

1. Inleiding

In dit hoofdstuk staat de opzet en uitvoering van de Veiligheidsmonitor Rijk 2007 (VMR 2007) centraal. In 2006 werd de VMR voor het eerst uitgevoerd. In 2007 is de VMR voor het tweede achtereenvolgende jaar in volle omvang uitgevoerd. De VMR 2005 was nog beperkt van opzet en was vooral bedoeld als schakel tussen de eerdere afzonderlijke onderzoeken (waaronder het uitvoeren van trendbreukanalyses) en de volledige VMR in de volgende jaren.¹⁴

In de volgende paragraaf komt de inhoud van de vragenlijst aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de steekproeftrekking voor het onderzoek (paragraaf 3). In paragraaf 4 wordt aandacht besteed aan het veldwerk. Paragraaf 5 is gewijd aan de weging van de steekproef. In paragraaf 6 komt het verwerkingsproces aan de orde evenals enkele details in de presentatie van de gegevens.

2. Vragenlijst

De vragenlijst van de VMR is gebaseerd op de belangrijkste vragen uit de drie eerdere afzonderlijke onderzoeken op het terrein van veiligheid, te weten de Politiemonitor Bevolking (PMB), de rijksrelevante delen van de enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V) in de G30-gemeenten, en de module Recht uit het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS). De vragenlijst is zodanig ontworpen dat deze zowel telefonisch als face-to-face kan worden afgenomen (de PMB was uitsluitend telefonisch, POLS uitsluitend face-to-face). Randvoorwaarde is dat de gemiddelde interviewtijd voor de telefonische enquête niet meer bedraagt dan 17 minuten. Verder moesten de vragen zoveel mogelijk aansluiten op de vraagstellingen in de voorgaande onderzoeken. Daarnaast moest er ruimte worden gereserveerd voor nieuwe onderwerpen en vragen. Voor een uitgebreide verantwoording van de nieuwe vragenlijst wordt verwezen naar de onderzoeksdocumentatie van de VMR 2006.

De uiteindelijke vragenlijst van de VMR bevat daarmee de volgende onderwerpen:

- Opening en controle persoonsgegevens
- Buurtproblemen
- Functioneren van de politie
- Onveiligheidsgevoelens
- Slachtofferschap
- Politiecontacten
- Preventie
- Sociale cohesie
- Onderwijs

De vragenlijst voor 2007 is niet veranderd ten opzichte van de twee voorafgaande VMR-metingen in 2005 en 2006. De gebruikte vragenlijst is als bijlage 2 (separaat) in PDF-vorm beschikbaar.

3. Steekproef

Algemeen

Bij het CBS is de tweetrapssteekproef het gebruikelijke steekproefontwerp voor veldwerkonderzoek onder de bevolking. In de eerste trap wordt een steekproef van zogenoemde primaire eenheden getrokken. Meestal zijn dit gemeenten, maar ook andere ruimtelijke eenheden zoals postcodegebieden zijn mogelijk. Binnen elke getrokken primaire eenheid wordt vervolgens een steekproef van adressen of personen als secundaire eenheden getrokken. Door uit te gaan van een tweetrapssteekproef, met bijvoorbeeld gemeenten als primaire eenheden, worden minder reiskosten gemaakt. De interviewers kunnen dan immers vraaggesprekken houden in een beperkter gebied.

De primaire eenheden worden meestal getrokken met kansen evenredig aan het aantal inwoners. Binnen elke primaire eenheid wordt een vooraf bepaald aantal secundaire eenheden (personen) getrokken. Dit aantal is gelijk voor alle getrokken gemeenten. De insluitkans, dat is

de kans dat een persoon getrokken wordt, is daarom voor alle personen gelijk. Deze kans is immers gelijk aan de kans dat de primaire eenheid wordt getrokken maal de kans dat binnen de getrokken primaire eenheid die persoon wordt getrokken. De eerste kans is *evenredig* aan het

¹⁴ Brakel, Jan van den, Trendbreukanalyse Veiligheidsmonitor Rijk 2005. (CBS 2005).

aantal inwoners van de gemeente, terwijl de tweede kans *omgekeerd evenredig* is aan dat aantal inwoners. Het product van beide kansen is dus constant. Voor de grootste gemeenten, waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht, zou de kans om in de eerste trap getrokken te worden groter dan 1 kunnen zijn. Deze gemeenten worden daarom automatisch aan de steekproef toegevoegd. Personen in deze gemeenten worden getrokken met een kans die gelijk is aan de insluitkans voor de gehele steekproef. Op deze manier ontstaat er een zelfwegende steekproef met een vooraf bepaalde steekproefomvang.

Het steekproefontwerp wordt verder bepaald door de totale bruto steekproefomvang n en het aantal te trekken personen m per getrokken gemeente. Als m klein is, wordt het aantal te trekken gemeenten groot, met als gevolg hogere reiskosten. Als m groot is kan er een clustereffect optreden, waardoor de foutenmarges groter worden. Dit is vooral het geval als er een samenhang bestaat tussen de antwoordpatronen van de inwoners van eenzelfde gemeente. Het clustereffect hangt overigens ook af van de te meten variabelen; de reiskosten hangen ook af van de spreiding van het enquêtecorps. Voor telefonische en schriftelijke enquêtes speelt het punt van de reiskosten niet. Hierbij kan m op 1 worden gesteld, waardoor het clustereffect verdwijnt. Steekproefpersonen die face-to-face benaderd moeten worden, kunnen worden gecombineerd met personen uit andere face-to-face onderzoeken. De ervaring leert dat bij waarden van m tussen 10 en 20 het clustereffect acceptabel is en de reiskosten van de interviewers nog niet te hoog zijn.

Steekproefontwerp VMR

De doelpopulatie voor de VMR is de in Nederland woonachtige bevolking van 15 jaar en ouder wonend in particuliere huishoudens. De bevolking in instellingen, inrichtingen en tehuizen (de zogenaamde IIT-bevolking) behoort niet tot de doelpopulatie.

Omdat alle steekproefpersonen met een bekend telefoonnummer (dat is driekwart van de steekproef) via de telefoon benaderd worden en de overige personen face-to-face is m op 1 gezet.

Het steekproefontwerp voor de VMR 2007 is een zelfwegende tweetrapssteekproef met gemeenten als primaire eenheden en personen als secundaire eenheden. De steekproef in de eerste trap is gestratificeerd, waarbij de gemeenten zijn ingedeeld naar de kenmerken politieregio (25) en interviewregio (13). De doelpopulatie is opgesplitst in 25 politieregio's, waarbij in iedere politieregio een steekproef is getrokken. Per politieregio is de te trekken steekproefomvang bepaald, rekening houdend met de kans op telefoonbezit, responskans bij telefonische benadering en responskans bij face-to-face benadering, zodanig dat de verwachte respons ten minste 750 personen bedraagt. Bij de stratumindeling in de eerste trap is per politieregio het kenmerk interviewregio gebruikt. In ieder stratum zijn via een systematische steekproef gemeenten getrokken met kansen evenredig aan het aantal inwoners.

Er worden vijf deelsteekproeven getrokken, die verdeeld over de eerste maanden van het kalenderjaar zijn uitgezet. Zowel in januari als in februari zijn twee steekproeven uitgezet en in maart één steekproef. Deze steekproeven zijn in de periode van 2 januari tot en met 15 maart waargenomen. In staat 1 worden de belangrijkste kenmerken van het steekproefontwerp weergegeven.

Staat 1. Kenmerken steekproefontwerp

Type steekproef	tweetraps
Frequentie	maandportie in januari en februari + halve in maart
Kenmerken 1ste trap	
stratumindeling	interviewerregio
wijze van trekking	systematische steekproef met ongelijke kansen
steekproefelementen	gemeenten
Kenmerken 2de trap	
wijze van trekking	enkelvoudig aselekt
steekproefelementen	personen
Omvang steekproef per maand	280 à 358 personen per politieregio
Clusteromvang (m)	1 persoon per gemeente

Bewerking van de steekproef

Om het gewenste steekproefaantal te bereiken moeten meer steekproefpersonen getrokken worden dan het aantal dat daadwerkelijk benaderd kan worden. Dit komt door uitval tijdens het zogenoemde screenings- en bewerkingsproces (ongeveer 6 à 7 procent van de getrokken steekproefpersonen). Het betreft personen die de afgelopen 12 maanden in een andere CBS-steekproef voorkwamen, personen die tot de institutionele bevolking behoren, personen waarvoor de gemeenten geen naam-adres-woonplaats-gegevens leveren, of personen die in een gebied wonen waar het CBS geen face-to-face enquêtes uitvoert (de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104 in de Bijlmer en de Friese waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog).

Bij de steekproef voor de VMR zijn tijdens het bewerkingsproces telefoonnummers gezocht. Er werden minder vaste telefoonnummers gevonden dan verwacht. Daarom zijn bij de steekproef ook mobiele telefoonnummers gezocht. In totaal werd voor driekwart van de steekproef die beschikbaar was voor uitzet een telefoonnummer gevonden. Dit was conform de verwachting. De steekproefpersonen waarvoor geen telefoonnummer gevonden kon worden is face-to-face benaderd. Het aantal personen dat via de telefoon heeft gerepondeerd was in januari en februari in verschillende politieregio's kleiner dan geschat. Daarom is voor deze regio's een extra steekproef getrokken van 600 personen, die in maart alsnog via de telefoon zijn benaderd. In staat 2 is de steekproefverantwoording opgenomen.

Staat 2. Steekproefverantwoording VMR, januari-maart 2007

	Totaal	CAPI	CATI-vast nummer	CATI-mobiel nummer
Getrokken	35 500			
Niet beschikbaar voor uitzet	2 313			
In eerdere CBS steekproef	655			
IIT-bevolking	458			
NAW-gegevens onvolledig of onbekend	446			
Te veel getrokken adressen	754			
Beschikbaar voor uitzet	33 187	8 606	23 114	1 467
Adressen buiten gebied waarneming	58	58		
Uitgedund	4 922	1 433	3 281	208
Uitgezet	28 207	7 115	19 833	1 259

4. Veldwerk

Voor de VMR 2007 werden in het eerste kwartaal 28 207 personen van 15 jaar en ouder benaderd voor het onderzoek, waarvan 7 115 (25 procent) face-to-face en 21 092 (75 procent) telefonisch. Van deze laatste groep werden er 1 259 (4,5 procent) via een mobiel telefoonnummer benaderd. De respons bij de personen met een vast telefoonnummer lag met 71% enkele procentpunten hoger dan bij de personen met een mobiel nummer (66%). Voor het complete veldwerk zijn ongeveer 250 face-to-face interviewers en 50 telefonische interviewers ingezet.

De kwaliteit van het werk van de interviewers wordt voortdurend gecontroleerd. Bij de CATI-interviewers luisteren teamleiders steekproefsgewijs mee. CAPI-interviewers worden regelmatig begeleid door hun regiomanagers of door ervaren collega's. Dit kan uiteraard niet op even grote schaal als bij CATI. Daarom wordt bij het grootste CBS-onderzoek (de Enquête Beroepsbevolking) structureel vijf procent van het werk van de CAPI-interviewers nagebeeld. Als resultaten daartoe aanleiding geven gebeurt dit ook bij andere onderzoeken van bepaalde interviewers of krijgen respondenten het verzoek een schriftelijke vragenlijst in te vullen. Hierbij wordt nagegaan of de interviewer de veldwerkregels correct heeft toegepast, het interview heeft afgenomen en wordt een aantal gegevens uit het eerdere veldinterview gecontroleerd. Interviewers waarbij grove nalatigheden worden geconstateerd worden uit het interviewercorps verwijderd. De statistische afdeling wordt hiervan op de hoogte gebracht, zodat hiermee bij de analyse rekening kan worden gehouden.

Een tweede instrument waarmee de kwaliteit van interviewers wordt gemeten is het vergelijken van interviewers met hun collega's uit de regio op een aantal indicatoren. Interviewers die afwijken worden aan een nader onderzoek onderworpen (onder meer op responsgegevens). Eventueel worden ook respondenten herbenaderd.

Zowel in het veld als bij het telefonisch interviewen hebben in de VMR geen incidenten plaatsgevonden waardoor de kwaliteit in gevaar zou komen.

Voor de VMR wordt de landelijke respons, de respons per interviewregio en per politieregio gemeten en besproken met de projectleiding van de VMR.

In staat 3 worden de veldwerkresultaten gepresenteerd, uitgesplitst naar CATI en CAPI. Staat 4 geeft inzicht in de relatie tussen de demografische kenmerken (geslacht, leeftijd en burgerlijke staat van personen van 15 jaar en ouder) van de populatie, de steekproef, de uitzet en de respons.

Staat 3. Responsverantwoording VMR 2007

Politieregio	Target	Benaderd	Respons			Respons		
			Totaal	Capi	Cati	Totaal	Capi	Cati
	abs		%					
Groningen	750	1122	779	211	568	69,4	18,8	50,6
Friesland	750	1051	786	138	648	74,8	13,1	61,7
Drenthe	750	1064	761	116	645	71,5	10,9	60,6
IJsselland	750	1087	761	140	621	70,0	12,9	57,1
Twente	750	1158	779	143	636	67,3	12,3	54,9
Gelderland - Noord - Oost	750	1090	762	111	651	69,9	10,2	59,7
Gelderland - Midden	750	1137	779	142	637	68,5	12,5	56,0
Gelderland - Zuid	750	1092	751	152	599	68,8	13,9	54,9
Utrecht	750	1101	750	162	588	68,1	14,7	53,4
Noord - Holland - Noord	750	1051	755	144	611	71,8	13,7	58,1
Zaanstreek - Waterland	750	1164	758	185	573	65,1	15,9	49,2
Kennemerland	750	1197	762	173	589	63,7	14,5	49,2
Amsterdam - Amstelland	750	1479	759	222	537	51,3	15,0	36,3
Gooi- en Vechtstreek	750	1183	762	128	634	64,4	10,8	53,6
Haaglanden	750	1232	756	234	522	61,4	19,0	42,4
Hollands Midden	750	1125	773	128	645	68,7	11,4	57,3
Rotterdam - Rijnmond	750	1244	765	290	475	61,5	23,3	38,2
Zuid - Holland - Zuid	750	1107	764	182	582	69,0	16,4	52,6
Zeeland	750	1107	753	143	610	68,0	12,9	55,1
Brabant-Midden- en West	750	1113	786	188	598	70,6	16,9	53,7
Brabant - Noord	750	1037	753	132	621	72,6	12,7	59,9
Brabant - Zuid - Oost	750	1073	786	167	619	73,3	15,6	57,7
Limburg - Noord	750	1035	765	131	634	73,9	12,7	61,3
Limburg - Zuid	750	1046	755	168	587	72,2	16,1	56,1
Flevoland	750	1112	768	201	567	69,1	18,1	51,0
Nederland	18750	28207	19128	4131	14997	67,8	14,6	53,2

Staat 4. Populatie, steekproef, uitzet en respons naar demografische kenmerken, VMR 2007

Leeftijdsklass	Burgerlijke staat	Populatie Geslacht		Steekproef Geslacht		Uitgezet Geslacht		Respons Geslacht					
		Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw			
15 - 24	Gehuwd/geregistreerd partnersch	0,4	0,2	0,6	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,5	0,3	0,1	0,5
	Gescheiden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Nooit gehuwd geweest	14,4	15,1	13,7	14,0	14,9	13,1	13,8	14,7	13,0	14,0	15,1	13,0
	Weduwe/weduwenaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal 15-24	14,8	15,3	14,4	14,4	15,1	13,6	14,2	14,9	13,5	14,3	15,2	13,5
25 - 44	Gehuwd/geregistreerd partnersch	17,2	15,9	18,5	16,5	15,2	17,8	16,8	15,3	18,1	17,9	16,1	19,5
	Gescheiden	2,2	1,8	2,5	2,1	1,7	2,5	2,0	1,6	2,3	1,9	1,4	2,2
	Nooit gehuwd geweest	15,7	18,1	13,4	16,2	18,5	13,9	16,1	18,3	13,9	13,9	15,4	12,4
	Weduwe/weduwenaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
	Totaal 25-44	35,2	35,9	34,5	34,8	35,4	34,2	34,9	35,3	34,4	33,6	33,0	34,2
45 - 64	Gehuwd/geregistreerd partnersch	24,2	24,7	23,7	24,3	25,2	23,5	24,9	25,5	24,2	27,5	28,3	26,7
	Gescheiden	4,4	4,1	4,6	4,2	3,9	4,5	4,2	3,9	4,4	3,9	3,6	4,2
	Nooit gehuwd geweest	3,4	4,3	2,6	3,6	4,4	2,9	3,6	4,4	2,9	3,2	4,0	2,5
	Weduwe/weduwenaar	1,2	0,8	1,5	1,0	0,5	1,5	1,0	0,5	1,5	1,0	0,6	1,4
	Totaal 45-64	33,2	33,9	32,5	33,2	34,0	32,4	33,6	34,3	32,9	35,7	36,5	34,9
65+	Gehuwd/geregistreerd partnersch	10,1	11,4	8,9	10,8	11,9	9,7	11,0	12,1	9,9	10,9	12,1	9,7
	Gescheiden	1,2	1,0	1,3	1,2	1,0	1,4	1,1	1,0	1,3	1,0	0,9	1,2
	Nooit gehuwd geweest	0,7	0,7	0,8	1,0	0,9	1,1	0,9	0,8	1,0	0,8	0,7	0,8
	Weduwe/weduwenaar	4,8	1,9	7,6	4,8	1,8	7,7	4,3	1,6	7,0	3,7	1,5	5,8
	Totaal 65+	16,8	14,9	18,6	17,7	15,5	19,8	17,3	15,4	19,2	16,4	15,2	17,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

5. Weging en ophoging

Uitgebreide weging naar drie vormen van telefoonbezit

Door de terugloop van het aantal vaste telefoonaansluitingen zijn in 2007 voor het eerst ook mobiele telefoonnummers gekoppeld aan de VMR steekproef. Na koppeling van de vaste telefoonnummers werd 5 procent van de steekproefeenheden nog van een mobiel nummer voorzien. Nagegaan is of deze wijziging invloed heeft op het niveau van de uitkomsten. Hiertoe is een proefweging uitgevoerd conform het reguliere weegmodel maar waarbij de steekproefelementen zijn gesplitst in drie groepen in plaats van twee (telefoon en geen telefoon). De drie onderzoeksgroepen die werden onderscheiden zijn:

- de groep met een vaste telefoonaansluiting;
- de groep met een mobiel telefoonnummer en
- de groep waarvoor helemaal geen telefoonnummer bekend is.

De conclusie is dat de uitgebreide weging resulteert in een geringe toename van de spreiding in de gewichten (zie staat 5, vergelijk ook staat 7).

Staat 5. Spreiding gewichten van de uitgebreide VMR weging in 2007

	minimum	1e kwartiel	mediaan	3de kwartiel	maximum
insluitgewicht	238	503	630	824	1463
correctiegewicht	0,201	0,84	0,975	1,14	2,66
eindgewicht	62	467	617	826	3871

Onderzocht is tevens welk effect de uitgebreide weging en de reguliere weging heeft op een aantal variabelen van slachtofferschap en politiefunctievoor Nederland en voor uitsplitsingen naar afzonderlijke politieregio's. Het blijkt dat de schattingen voor de belangrijkste variabelen met de bijbehorende standaardfouten slechts in geringe mate worden beïnvloed door de keuze van het weegmodel (zie staat 6). Daarom is er voor gekozen om de weging van de VMR voor het eerste kwartaal van 2007 te baseren op de weging zoals die voor het eerste kwartaal van 2006 is ontwikkeld. Voor een meer uitvoerige uiteenzetting van deze uitgebreide weging zie de notitie van J.A. van den Brakel, Weging Veiligheidsmonitor Rijk 2007.

Staat 6. Schattingen van enkele kernvariabelen VMR 2007 1)

Indicator	Aangepaste weging		Reguliere weging	
Tevredenheid politieoptreden (laatste contact)	56,73%	(-0,78)	56,74%	(-0,78)
Beschikbaarheid politie	5,01	(-0,02)	5,02	(-0,02)
Contact met politie	26,57%	(-0,35)	26,56%	(-0,35)
Delicten totaal	42,29	(-0,76)	42,2	(-0,75)
Vermogensdelicten	13,97	(-0,38)	13,95	(-0,38)
Gewelddelicten	8,81	(-0,36)	8,77	(-0,36)
Aangegeven delicten totaal	36,25%	(-0,79)	36,35%	(-0,79)
Aangegeven vermogensdelicten	46,66%	(-1,31)	46,81%	(-1,32)
Aangegeven gewelddelicten	31,46%	(-1,8)	31,52%	(-1,77)

1) Standaardfouten van de puntschattingen zijn tussen haakjes vermeld.

Reguliere weging naar twee vormen van telefoonbezit

In de reguliere weging voor de VMR wordt uitgegaan van twee onderzoeksgroepen, n.l. wel en geen telefoonnummer bekend. De schattingsprocedure voor de VMR is gebaseerd op lineair wegen. Hierbij wordt aan iedere respondent in de steekproef een gewicht toegekend waarmee schattingen kunnen worden gemaakt voor de doelpopulatie. Deze gewichten zijn gebaseerd op het steekproefontwerp en de beschikbare hulpinformatie over de doelpopulatie waarover wordt gepubliceerd. Voor de VMR 2007 is dezelfde wegingprocedure gehanteerd als voor de VMR 2006. Omdat de VMR een personensteekproef is, zijn de gewichten bepaald op persoonsniveau. Voor het schatten van huishoudgegevens moeten de persoonsgewichten worden gecorrigeerd door te delen door de huishoudomvang (personen van 15 jaar en ouder).

Voor de weging van de VMR 2007 is het volgende weegschema¹⁵ gehanteerd:

$$Lft(11) \times Gsl + Lft(11) \times Polreg + Gsl \times Polreg + Burgst + Stedgr \times Provplus + ModexLft(6) + Stedgr \times Inkomen + Provplus \times Herkomst + Huishoudgr$$

Uitgangspunt voor dit weegmodel zijn de oorspronkelijke weegmodellen voor resp. de PMB:

$$Lft(5) \times Gsl \times Polreg^{16, 17},$$

en voor de module Recht van POLS:

$$Lft(11) \times Gsl + Burgst + Stedgr \times Provplus.$$

De variabele *Huishoudgr* is overgenomen uit de weging van de POLS-basissteekproef. Deze variabele is gedefinieerd op persoonsniveau en zorgt ervoor dat cijfers voor huishoudkenmerken consistent zijn met het totale aantal huishoudens in de doelpopulatie.

In het weegmodel van de VMR is de indeling naar leeftijd in 6 categorieën vervangen door een indeling naar elf categorieën omdat dit het responsgedrag beter verklaart.

Omdat de steekproefmassa te klein is om te wegen naar $Lft(11) \times Gsl \times Polreg$, is deze derde-orde interactieterm vervangen door de 3 tweede-orde interactietermen: $Lft(11) \times Gsl + Lft(11) \times Polreg + Gsl \times Polreg$. Deze indeling geeft een betere verklaring voor het responsgedrag dan het model van de PMB.

Het responsgedrag en de doelvariabelen van de VMR hangen samen met telefoonbezit (J.A. van den Brakel, 2005). Daarom is de term *ModexLft(6)* opgenomen.

Bij het bepalen van de insluitgewichten is ook rekening gehouden met de telefonische bereikbaarheid binnen politieregio's. De populatietotalen voor de term *ModexLft(6)* zijn geschat op basis van de getrokken steekproef. Deze totalen zijn op dezelfde manier geschat als het totale aantal personen dat binnen iedere politieregio wel of niet telefonisch bereikbaar is. De term *StedgrInkomen* is opgenomen om rekening te houden met de sociaal-economische

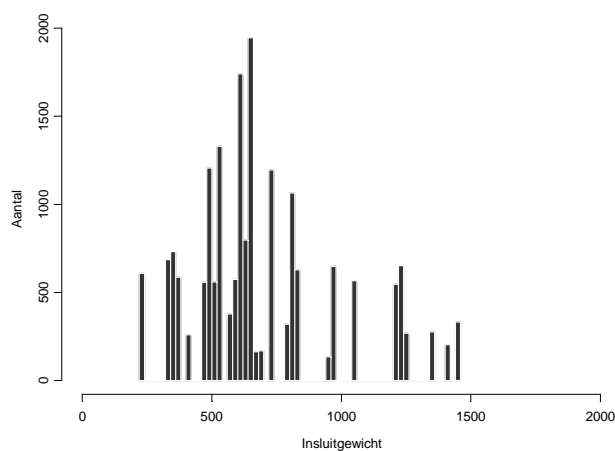
¹⁵ Voor de specificatie van de variabelen wordt verwezen naar de appendix aan het eind van deze bijlage.

¹⁶ Leeftijdsklassen PMB (15-24, 25-34, 35-49, 50-64 en 65 jaar of ouder)

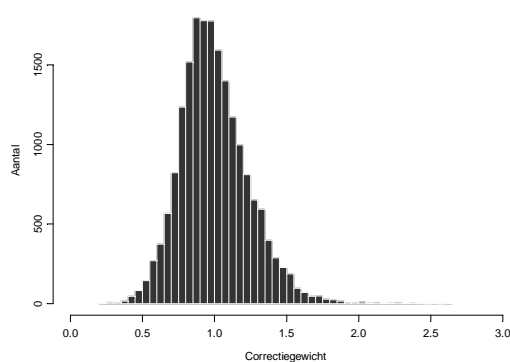
¹⁷ In het weegmodel van de VMR is *lft(6)* gebruikt.

positie van de respondenten. De term *ProvplusxHerkomst* is opgenomen omdat naar deze indeling gepubliceerd wordt.

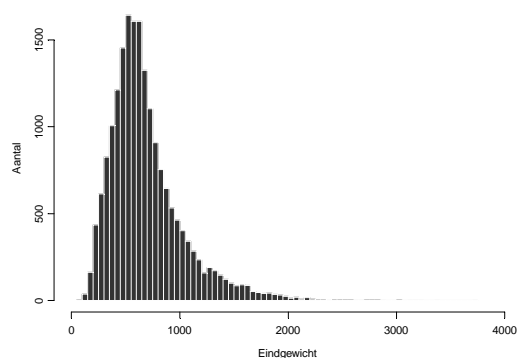
In figuren 1, 2 en 3 zijn voor de steekproef van 2007 de verdelingen van de insluitgewichten, correctiegewichten en de eindgewichten op basis van het beschreven model weergegeven in histogrammen. In staat 7 zijn een aantal spreidingsmaten van de gewichten opgenomen.

Figuur 1: Histogram insluitgewichten VMR 2007

Figuur 2: Histogram correctiegewichten VMR 2007

Figuur 3: Histogram eindgewichten VMR 2007

Staat 7: Spreiding gewichten van de VMR 2007

	minimum	1 ^e kwartiel	mediaan	3 ^{de} kwartiel	maximum
insluitgewicht	238	503	630	824	1442
correctiegewicht	0,228	0,840	0,976	1,138	2,644
eindgewicht	62	469	618	828	3719

6. Verwerking

Registervariabelen

Tijdens de steekproeftrekking wordt een aantal administratieve variabelen toegevoegd. Het gaat daarbij om de kenmerken *herkomst* en *grootte van het huishouden*. Na het opstarten van de verwerking wordt allereerst een aantal SSB-variabelen toegevoegd. Het gaat daarbij om sociaal-economische gegevens op basis van fiscale bronnen, zoals het *besteedbaar persoonlijk inkomen*, het *besteedbaar huishoudinkomen*, de *belangrijkste inkomensbron* en een aanduiding van de *sociaal-economische categorie*. Ook worden geografische kenmerken toegevoegd zoals *provincie* en een maat voor de *verstedelijkingsgraad*.

Imputaties

Vooraf voor het incidentenbestand (de data met gegevens over afzonderlijke voorvallen) is de imputatie van ontbrekende of onbekende datums van belang voor de afbakening van de referentieperiode (het gaat hierbij om het at random imputeren van de maand waarin het incident plaatsvond). Deze referentieperiode is de afbakening van een periode van 12 maanden, gerekend vanaf de interviewdatum, waarbinnen gesommeerd wordt voor bijvoorbeeld slachtofferschappen.

Marges

Bij de berekening van de marges van de VMR is rekening gehouden met het steekproefontwerp.

Tabellering

Vanwege de geringe celvullingen zijn in de tabellen voor de VMR 2005 geen gegevens opgenomen op het niveau van de politieregio's.

Gegevens gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen zijn niet gepubliceerd. In de tabellen is dit aangegeven met een punt (gegevens ontbreken).

Grafieken

Doordat alleen gegevens zijn weergegeven van de VMR zijn de grafische gegevens beperkt tot drie onderzoeksjaren, namelijk 2005, 2006 en 2007.

Aanvullende analyses

Door het op individueel niveau koppelen van administratieve gegevens, zoals inkomen, herkomst, sociaal-economische categorie, inkomensbron, aan de survey-gegevens van de respondenten, kunnen de analysemogelijkheden worden verbreed en uitgediept. In deze landelijke rapportage is een extra hoofdstuk opgenomen (zie hoofdstuk 9) waarbij in de analyses gebruik is gemaakt van een aantal variabelen uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). Hiermee wordt duidelijk gemaakt hoe registerinformatie en informatie uit enquêtes elkaar aanvullen en leiden tot een verbreding en verdieping van de onderzoeksuitkomsten. In de toekomst kunnen, door het beschikbaar komen van nieuwe SSB-variabelen, de analysemogelijkheden waarschijnlijk nog verder toenemen.

Appendix: Overzicht weegvariabelen

Burgst: indeling naar burgerlijke staat in 4 klassen:

- 1: gehuwd
- 2: voor de wet gescheiden
- 3: verweduwd
- 4: nooit gehuwd geweest

Gsl: indeling naar geslacht

- 1: man
- 2: vrouw

Herkomst: indeling naar herkomst in drie klassen:

- 1: autochtoon
- 2: niet-westerse allochtoon
- 3: westerse allochtoon

Huishoudgr: indeling naar huishoudomvang in vijf klassen:

- 1: eenpersoonshuishouden
- 2: tweepersoonshuishouden
- 3: driepersoonshuishouden
- 4: vierpersoonshuishouden
- 5: huishouden bestaat uit vijf personen of meer

Inkomen: indeling in zes klassen op basis van het persoonsinkomen:

- 1: inkomen < 10 000 €
- 2: 10 000 € ≤ inkomen < 20 000 €
- 3: 20 000 € ≤ inkomen < 30 000 €
- 4: 30 000 € ≤ inkomen < 40 000 €
- 5: inkomen ≥ 40 000 €
- 6: inkomen onbekend

Lft(11): indeling naar elf leeftijdsklassen

- 1: 15-19
- 2: 20-24
- 3: 25-29
- 4: 30-34
- 5: 35-39
- 6: 40-44
- 7: 45-49
- 8: 50-54
- 9: 55-59
- 10: 60-64
- 11: 65 of ouder

Lft(6): indeling naar zes leeftijdsklassen:

- 1: 15-24
- 2: 25-34
- 3: 35-44
- 4: 45-54
- 5: 55-64
- 6: 65 of ouder

Mode: indeling naar telefoonbezit

- 1: geen telefoon (mode = CAPI)
- 2: wel telefoon (mode = CATI)

Polreg: indeling naar 25 politieregio's:

- 1: Groningen
- 2: Fryslân
- 3: Drenthe
- 4: IJsselland
- 5: Twente
- 6: Noord- en Oost-Gelderland
- 7: Gelderland-Midden
- 8: Gelderland-Zuid
- 9: Utrecht
- 10: Noord-Holland Noord
- 11: Zaanstreek-Waterland
- 12: Kennemerland
- 13: Amsterdam-Amstelland
- 14: Gooi en Vechtstreek
- 15: Haaglanden
- 16: Hollands Midden
- 17: Rotterdam-Rijnmond
- 18: Zuid-Holland-Zuid
- 19: Zeeland
- 20: Midden- en West-Brabant
- 21: Brabant-Noord
- 22: Brabant-Zuid-Oost
- 23: Limburg-Noord
- 24: Limburg-Zuid
- 25: Flevoland

Provplus: indeling naar provincie plus de vier grote steden:

- 1: Groningen
- 2: Friesland
- 3: Drenthe
- 4: Overijssel
- 5: Gelderland
- 6: Utrecht, exclusief de stad Utrecht
- 7: Noord Holland, exclusief Amsterdam

- 8: Zuid Holland, exclusief Rotterdam en Den Haag
- 9: Zeeland
- 10: Noord-Brabant
- 11: Limburg
- 12: Flevoland
- 13: Amsterdam
- 14: Rotterdam
- 15: Den Haag
- 16: Utrecht

Stedgr. indeling naar mate van verstedelijking (stedelijkheidsgraad) in vijf klassen:

- 1: zeer stedelijk
- 2: sterk stedelijk
- 3: matig stedelijk
- 4: weinig stedelijk
- 5: niet stedelijk

Bijlage 2

Vragenlijst Veiligheidsmonitor Rijk 2007

(Apart beschikbaar als PDF-bestand)

Bijlage 3

Indeling Nederland in politieregio's en clusters

Indeling politieregio's naar clusters zoals in de 'Kerngegevens Nederlandse Politie'

Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Cluster 5
Amsterdam-Amstelland	Hollands Midden	Gelderland-Midden	Brabant-Noord	Gooi en Vechtstreek
Rotterdam-Rijnmond	Kennemerland	Zuid-Holland-Zuid	Gelderland-Zuid	Limburg-Noord
Haaglanden	Brabant-Zuid-Oost	Twente	Fryslân	Flevoland
Utrecht	Groningen	Noord- en Oost-Gelderland	IJsselland	Drenthe
Midden- en West-Brabant	Limburg-Zuid	Noord-Holland-Noord	Zaanstreek-Waterland	Zeeland

Als basis voor de clustering is gekozen voor de mate van verstedelijking van de regio. De mate van verstedelijking is geoperationaliseerd in de omgevingsadressendichtheid * het aantal woningen. De zo verkregen clustering is eenmalig vastgesteld en wordt niet jaarlijks geactualiseerd.

Bijlage 4

Standaardclassificatie misdrijven CBS

Standaardclassificatie misdrijven CBS

Laatstelijk gewijzigd voorjaar 2005

Misdrijven strafbaar gesteld in:

1. Wetboek van Strafrecht

geweldsmisdrijven

- verkrachting (art. 242)
- feitelijke aanranding der eerbaarheid (art. 246)
- overige seksuele misdrijven (art. 243 t/m 245, 247 t/m 249, 250, 250bis)
- bedreiging (art. 285)
- misdrijven tegen het leven (art. 287 t/m 291)
- mishandeling (art. 300 t/m 306)
- dood en lichamelijk letsel door schuld (art 307 t/m 309)
- diefstal met geweld (art. 312)
- afpersing (art. 317)

vermogensmisdrijven

- valsheidsmisdrijven (art. 208 t/m 235)
- eenvoudige diefstal (art. 310)
- gekwalficeerde diefstal (art. 311)
- verduistering (art. 321 t/m 323)
- bedrog (art. 326 t/m 337)
- heling en schuldheling (art. 416 t/m 417bis)

vernieling en openbare orde

- tegen de openbare orde (art. 131 t/m 136, 138 t/m 151a)
- discriminatie (art. 137c t/m 137g)
- gemeengevaarlijke misdrijven (art. 157 en 158)
- tegen het openbaar gezag (art. 177 t/m 206)
- schennis der eerbaarheid (art. 239)
- vernieling (art 350 t/m 352)

overige misdrijven Wetboek van Strafrecht

2. Wegenverkeerswet

- rijden onder invloed (art. 26)
- doorrijden na ongeval (art. 30)
- overige misdrijven Wegenverkeerswet

3. Wet op de economische delicten

- milieuhygiënische wetten
- overige misdrijven Wet op de economische delicten

4. Opiumwet

- middelenlijst I
- middelenlijst II

5. Wet wapens en munitie

6. Wetboek van Militair Strafrecht

7. Overige wetten

Verkorte standaardclassificatie misdrijven

Misdrijven strafbaar gesteld in

- 1. Wetboek van Strafrecht**
 - w.v.
 - geweldsmisdrijven
 - vermogensmisdrijven
 - w.o.
 - enkelvoudige diefstal
 - gekwalficeerde diefstal
 - vernielingen en openbare orde
 - overige misdrijven
- 2. Wegenverkeerswet**
- 3. Wet op de economische delicten**
- 4. Opiumwet**
- 5. Wet wapens en munitie**
- 6. Wetboek van Militair Strafrecht**
- 7. Overige wetten**

Bijlage 5

Schaalscores

Schaalscores

Mensen vormen een mening over een onderwerp door verschillende aspecten hiervan te wegen. Er zijn verschillende redenen waarom bij het meten van meningen de voorkeur wordt gegeven aan het combineren van de antwoorden op verschillende vragen. Bij slechts één vraag kunnen allerlei niet ter zake doende toevalsinvloeden meespelen. Zo kan respondent *A* denken aan één aspect terwijl respondent *B* denkt aan een ander aspect. Ook kan de respondent even afgeleid zijn of de vraag verkeerd begrijpen, enz. Veel van deze invloeden vallen tegen elkaar weg als de antwoorden op een aantal vragen worden gecombineerd in bijvoorbeeld schaalscores.

Schaalscores zijn dus gebaseerd op meerdere samenhangende vragen over hetzelfde onderwerp. Elk van de antwoorden op deze vragen krijgt een waarde toegekend. Aansluitend op de eerdere publicaties van de Politiemonitor Bevolking (PMB) zijn schaalscores samengesteld waarvan de schaal kan variëren tussen 1 en 7, andere tussen 1 en 10 en weer andere tussen 0 en 10. Somming van de waarden van de afzonderlijke antwoorden levert echter niet altijd een schaalscore tussen de eerder genoemde grenswaarden. Daarom wordt hierop een berekening uitgevoerd.

De vragen waarop de schaalscores zijn gebaseerd hebben een ordinaal meetniveau; dat wil zeggen dat de ene antwoordcategorie wel 'meer' is dan de andere (vergelijk 'komt vaak voor' met 'komt soms voor'), maar dat niet exact kan worden aangegeven hoeveel meer. Dit betekent dat ook de schaalscores als variabelen met een ordinaal meetniveau beschouwd moeten worden. We kunnen dus niet zeggen dat een twee keer zo hoge schaalscore voor bijvoorbeeld 'onveiligheid' twee keer zo erg is.

Er zijn schaalscores berekend voor de volgende categorieën van samenhangende vragen:

1. Verkeersoverlast (1-10)
2. Ernstige overlast (1-7)
3. Verloedering van de fysieke woonomgeving (1-7)
4. Onveiligheidsgevoelens (1-10)
5. Beschikbaarheid van de politie (0-10)
6. Functioneren van de politie (0-10)
7. Optreden van de politie (0-10)
8. Inbraakpreventie (0-10)

Per schaalscore is hieronder telkens aangegeven uit welke afzonderlijke vragen de score is samengesteld en hoe het resultaat moet worden geïnterpreteerd.

1. Verkeersoverlast

De schaalscore van 'verkeersoverlast' is een samengestelde score van een aantal vragen over in welke mate mensen vinden dat ze in hun woonbuurt last hebben van het verkeer. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart. De indicator bestaat uit de vragen naar:

- agressief verkeersgedrag;
- geluidsoverlast door verkeer;
- te hard rijden;
- aanrijdingen.

(vaak=3, soms, weet niet=2, (bijna) nooit=1).

De waarden worden opgeteld, er wordt 3 vanaf getrokken en vervolgens wordt deze score vermenigvuldigd met de factor 10/9. De laagste waarde van deze schaalscore bedraagt daarmee 10/9 (afgerond 1), de hoogste waarde is 10.

2. Ernstige overlast

Voor deze schaalscore is een selectie gemaakt uit de vragen naar buurtproblemen die als 'ernstig' worden aangemerkt. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger men de overlast ervaart. De vragen over de volgende items zijn verwerkt:

- dronken mensen op straat;
- mensen die op straat worden lastiggevallen;
- drugsoverlast;
- overlast van groepen jongeren.

(vaak=3, soms, weet niet=2, (bijna) nooit=1).

De waarden worden opgeteld, er wordt 4 vanaf getrokken en dit resultaat wordt vermenigvuldigd met 9/12. Hierbij wordt 1 opgeteld. De laagste waarde van deze schaalscore is 1; anders dan bij de meeste andere scores is 7 de hoogste waarde.

3. Verloedering van de fysieke woonomgeving

Voor de schaalscore 'verloedering van de fysieke woonomgeving' zijn vragen geselecteerd die te maken hebben met de fysieke woonomgeving in de woonbuurt. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger de respondenten de verloedering ervaren. De indicator bestaat uit de vragen naar:

- bekladding van muren en/of gebouwen;
- rommel op straat;
- hondenpoep op straat;
- vernieling van straatmeubilair.

(vaak=3, soms, weet niet=2, (bijna) nooit=1).

Ook hierbij worden de waarden opgeteld, er wordt 4 vanaf getrokken, het resultaat wordt vermenigvuldigd met 9/12 en hierbij wordt 1 opgeteld. Evenals bij 'Ernstige overlast' is de laagste waarde van deze schaalscore 1 en de hoogste waarde 7.

4. Onveiligheidsgevoelens

De schaalscore 'beleving van onveiligheid' is samengesteld uit 2 typen vragen; namelijk of men zich onveilig voelt en of men vormen van vermijdingsgedrag vertoont. Hoe hoger de schaalscore, hoe groter het onveiligheidsgevoel van de burger. Hieronder volgen de verschillende vragen:

- "Voelt u zich wel eens onveilig?"
- "Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?"

Respondenten die op de vraag 'Voelt u zich wel eens onveilig?' 'ja' antwoordden krijgen op basis van de vervolgvraag 'Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?' de volgende scores toegekend:

vaak =4, soms =3, zelden, weet niet/geen antwoord =2.

Respondenten die op de eerste vraag 'nee' als antwoord gaven krijgen de score 1. Personen die op deze vraag geen antwoord gaven blijven verder buiten beschouwing.

- "Komt het wel eens voor dat u bepaalde plekken in uw woonplaats mijdt omdat u het niet veilig vindt?"
- "Komt het wel eens voor dat u 's avonds of 's nachts niet open doet omdat u het niet veilig vindt?"
- "Komt het wel eens voor dat u waardevolle spullen thuis laat om diefstal of beroving op straat te voorkomen?"
- "Komt het wel eens voor dat u omrijdt of omloopt om onveilige plekken te vermijden?"
- Indien er in het huishouden van de respondent kinderen jonger dan 15 jaar aanwezig zijn en de respondent niet het antwoord 'niet van toepassing' op deze vraag heeft gegeven, wordt ook de vraag meegenomen: "Komt het wel eens voor dat u uw kinderen niet toestaat ergens naartoe te gaan omdat u het niet veilig vindt?"

Bij deze vragen worden de volgende scores toegekend: vaak=3, soms, weet niet=2, (bijna) nooit=1.

De berekening van de schaalscore verschilt voor respondenten met en die zonder kinderen onder 15 jaar of voor wie dit niet van toepassing is. In het laatste geval (geen jonge kinderen of niet van toepassing) worden de waarden van de vraag of men zich wel eens onveilig voelt en de eerste vier vragen over vermijdingsgedrag bij elkaar opgeteld, hiervan wordt 4 afgetrokken en deze score wordt vervolgens vermenigvuldigd met 10/12. (Deze 10/12 is daarmee in dit geval de laagste score; de hoogste score bedraagt 10.) Voor de groep met kinderen onder 15 jaar worden de waarden van alle 6 vragen bij elkaar opgeteld, hiervan wordt 5 afgetrokken en deze score wordt vervolgens vermenigvuldigd met 10/14 (met hier 10/14, afgerond 1, als laagste en opnieuw 10 als hoogste score).

Met behulp van een aantal stellingen en een meningsvraag is het oordeel van de burgers gemeten over vier aspecten van de politie in hun woonbuurt: beschikbaarheid, zichtbaarheid, optreden en functioneren. De stellingen vormen binnen elk van de groepen samen een cluster, waarvoor een schaalscore kan worden berekend. De 'negatieve' stellingen zijn omgerekend, zodat ook hier geldt: hoe hoger de waarde van de schaalscore, hoe positiever de respondenten oordelen over de politie. De groepen worden gevormd door de volgende stellingen.

5. Beschikbaarheid van de politie

- Je ziet de politie in de buurt te weinig.
- Ze komen te weinig uit de auto.
- Ze zijn hier te weinig aanspreekbaar.
- Ze hebben hier te weinig tijd voor allerlei zaken.
- Ze komen niet snel als je ze roept.

(eens= 0, niet eens, niet oneens; weet niet, geen antwoord = 1, oneens=2).

De waarden worden vervolgens bij elkaar opgeteld. De score loopt daarmee van 0 tot 10.

6. Functioneren van de politie

- De politie biedt bescherming.
- De politie heeft contact met de bewoners.
- De politie reageert op problemen.
- De politie doet haar best.
- De politie pakt de zaken efficiënt aan.

(eens= 2, niet eens, niet oneens; weet niet, geen antwoord = 1, oneens=0).

De waarden worden vervolgens bij elkaar opgeteld. Ook deze score loopt van 0 tot 10.

7. Optreden van de politie

- Ze bekeuren hier te weinig.
- Ze treden niet hard genoeg op.
- Ze grijpen niet in.

(eens= 0, niet eens, niet oneens; weet niet, geen antwoord = 1, oneens=2).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vervolgens met 10/6 vermenigvuldigd. De laagste score is wederom 0 en de hoogste 10.

8. Inbraakpreventie

Voor een aantal verschillende preventiemaatregelen in en om de eigen woning is vastgesteld of men die getroffen heeft of niet. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Inbraakalarm.
- extra hang- en sluitwerk.
- extra buitenverlichting.
- politiekeurmerk Veilig Wonen.
- luiken voor ramen en deuren .

Ook deze vragen vormen samen een cluster, waarvoor een schaalscore kan worden berekend. Hoe meer preventieve maatregelen er zijn genomen, hoe hoger de waarde van de schaalscore.

Voor elk van deze vormen van preventiemaatregelen is de aanwezigheid met een 1 gewaardeerd. Afwezigheid of het ontbreken van een antwoord per maatregel levert een waarde 0. Vervolgens zijn de waarden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 2. Dit leidt tot een score van minimaal 0 en maximaal 10.

Voor de berekening van de preventie-schaalscore en de afzonderlijke preventiemaatregelen tegen inbraak is de huishoudensweging gebruikt. Deze cijfers hebben dus betrekking op het huishouden en niet op de respondent.

